

**“Navoiyazot” AJning
2024-yil uchun
barqaror rivojlanish
to‘g‘risidagi hisoboti**

Mundarija	
Boshqaruv raisining murojaati.....	3
2024-yildagi asosiy voqealar.....	5
Kompaniya faoliyatining 2024-yil uchun asosiy ko'rsatkichlari	5
Kompaniya haqida	7
Kompaniya haqida ma'lumot	7
Rivojlanish tarixi.....	9
Rivojlanish strategiyasi	10
Iqtisodiy natijadorlik	10
Hisobot haqida	10
Jiddiyligni aniqlash jarayoni	11
I. Faoliyatni boshqarish	13
Korporativ boshqaruv	13
ESG-boshqaruv	25
Manfaatdor tomonlar bilan o'zaro munosabatlar	27
BMTning BRMga erishishga qo'shgan hissasi	31
Ichki va tashqi audit	33
Sifat boshqaruvi	33
Korrupsiyaga qarshi kurash	34
Fikr bildirish mexanizmlari	41
II. Bizning xodimlar	44
Boshqaruvga yondashuv	44
Kadrlar bilan ishlash	44
Kadrlarni tayyorlash va rivojlantirish	49
Yoshlar siyosati.....	51
Ijtimoiy qo'llab-quvvatlash.....	52
Xilma-xillik va inklyuzivlik.....	55
III. Atrof-muhitni muhofaza qilish	58
Ekologik boshqarish tizimi	58
Iqlim o'zgarishi	62
Atmosferadagi chiqindilar	70
Energiyani boshqarish	72
Chiqindilarni boshqarish	75
Suv resurslarini boshqarish	78
Mahsulot sifati va xavfsizligi	81
IV. Mehnat muhofazasi va sanoat xavfsizligi.....	83
MMSX masalalarini boshqarishga yondashuv	83
Xavfsizlik madaniyatini oshirish va mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik masalalari bo'yicha o'qitish. 84	
Tan jarohatlarning oldini olish	87
Favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik	89
V. Mahalliy jamoalarni qo'llab-quvvatlash.....	91
Boshqarishga yondashuv	91
Xayriya va homiylik	91
Faoliyat yuritilayotgan hududlarni rivojlantirish	92
VI. Ilovalar.....	95
1-ilova. GRI/ SASB Content Index mundarijasi	95
2-ilova. Qo'shimcha ma'lumot	107
3-ilova. Glossariy	110
4-ilova. Bog'lanish uchun ma'lumot.....	112

Boshqaruv raisining murojaati

GRI 2-22

Samadov Farrux Xamzayevich

“Navoiyazot” AJning Boshqaruv Raisi

Hurmatli aksiyadorlar, hamkorlar va hamkasblar!

E'tiboringizga “Navoiyazot” aksiyadorlik jamiyatining 2024-yil uchun Barqaror rivojlanish to'g'risidagi hisobotini taqdim etaman. Ushbu hisobot korxonamiz modernizatsiya, texnologik innovatsiyalar va xalqaro integratsiya tamoyillariga to'liq sodiqlik bilan harakat qilayotgan transformatsiya va barqaror o'sish yo'lini aks etadi.

“Navoiyazot” AJ O'zbekiston kimyo sanoatining yetakchi korxonalaridan biri bo'lib, jahon iqtisodiy muam-molari sharoitida biz barqaror ishlab chiqarish ko'rsatkichlarini namoyish etishda davom etmoqdamiz, yirik investitsiya loyihalarini muvaffaqiyatli amalga oshiryapmiz va yangi eksport bozorlariga, jumladan, Yevropa Ittifoqi yo'nalishidagi bozorlarga chiqmoqdamiz. 2024-yilda “Navoiyazot” aksiyadorlik jamiyati tomonidan 450,6 ming tonna mahsulot eksport qilindi, bu umumiy savdo hajmining qariyb 15 foizini tashkil etdi. Jami eksport tushumi 100 243 ming AQSH dollarini tashkil etdi. Asosiy eksport mahsulotlari karbamid, ammiakli selitra va PVX bo'lib, Shvetsiya, Ruminiya, Latviya, Litva, Turkiya va Qozog'iston kabi 15 dan ortiq mamlakatlariga yetkazib berildi.

2024-yilda “Navoiyazot” AJda asosiy mahsulotlar ishlab chiqarish hajmi 3 040,9 ming tonnaga yetdi, bu ishlab chiqarish jarayonlarini izchil modernizatsiya qilish, diversifikatsiya qilish va samaradorligini oshirish natijasidir. Mahalliy xomashyo va materiallar asosida import o'rnini bosuvchi ishlab chiqarish yaratish maqsadida 2024-yilga mo'ljallangan mahalliyashtirish dasturiga asosan “Navoiyazot” AJga umumiy qiymati 2 021,7 milliard so'mlik 8 ta loyiha kiritildi. Yil yakuniga ko'ra, mazkur loyihalar bo'yicha amalda ishlab chiqarilgan mahsulot hajmi 2 354,5 milliard so'mni tashkil etib, shundan, 2 212,6 milliard so'mlik mahsulot buyurtmachilarga sotildi. Shunday qilib, belgilangan reja 116,5 foizga bajarildi.

Xususan, mahalliyashtirilgan mahsulotlarning asosiy turlari bo'yicha sezilarli natijalarga erishildi:

- Kaustik soda: 50 ming tonna rejalashtirilgan bo'lsa, amalda 56,1 ming tonna (112,2 %) ishlab chiqarildi;
- Polivinilxlorid (PVX): 50 ming tonna rejalashtirilgan bo'lsa, 50,3 ming tonna (100,6 %) ishlab chiqarildi;
- Natriy siyanidi eritmasi: 51 ming tonna rejalashtirilgan bo'lsa, 54,1 ming tonna (106,1 %) ishlab chiqarildi;
- “A” navli metanol: 18 ming tonna rejalashtirilgan bo'lsa, 23,5 ming tonna (130,6 %) ishlab chiqarildi;
- Sulfat kislota: 33 ming tonna rejalashtirilgan bo'lsa, 38,5 ming tonna (116,7 %) ishlab chiqarildi;
- Kaltsiy nitrat, tiokarbamid va poliakrilamid gel ham rejadan ortiq bo'lib, hajm va daromad sezilarli darajada o'sdi.

Ammiak va karbamid, polivinilxlorid, kaustik soda va metanol ishlab chiqarish komplekslarini qurish kabi so'nggi yillarda amalga oshirilgan loyihalar nafaqat ishlab chiqarish hajmini sezilarli darajada oshirishga, balki ekologik va energiya samaradorligining eng yuqori talablariga javob berishga imkon berdi. Biz katta faxr bilan ta'kidlaymizki, ammiak va karbamid ishlab chiqarish majmuasi dunyoning yetakchi kompaniyalari — Mitsubishi Heavy Industries Ltd, Mitsubishi Corporation, Haldor Topsoe, Saipem hamda Uhde bilan hamkorlikda barpo etilgan.. Bu bizga barqaror kimyo sohasida jahon yetakchilari tomonidan e'tirof etilgan ilg'or texnologiyalarni joriy etish imkonini berdi. Masalan, eski birinchi bosqichdagi ammiak ishlab chiqarish obyektiining umumiy energiya iste'molini (1 t ammiak uchun 13,2 Gkal) yangi ishlab chiqarish obyekti bilan (1 tonna ammiak uchun 8,2 Gkal) solishtirsak, mahsulot birligiga tog'ri keladigan energiya sarfining sezilarli darajada kamayganini qayd etishimiz mumkin. Natijada biz 2024-yilda atmosferaga issiqxona gazlari chiqindilarini sezilarli darajada kamaytirdik, bu esa bizning ekologik mas'uliyat va «yashil» o'tish yo'lidagi sodiqligimizni namoyish etadi.

Biz O'zbekiston Respublikasi Prezidentining hududlar sanoatni yangilash va eksport salohiyatini oshirish bo'yicha strategik kursini har tomonlama qo'llab-quvvatlaymiz. Davlat rahbari 2019-yil dekabr oyida PVX majmuasini ishga tushirish marosimida bunday loyihalar mintaqaviy iqtisodiy o'sish va aholi bandligini ta'minlovchi omil ekanini ta'kidlagan edi.

“Navoiyazot” AJ uglerod izini kamaytirish, ishlab chiqarish jarayonlarini raqamlashtirish va energiya sama-

radorligini oshirish ustida faol ish olib bormoqda. Kompaniya iqlim siyosati sohasida davlat tomonidan tartibga solishning rivojlanishini diqqat bilan kuzatib bormoqda, issiqxona gazlari chiqindilarini nazorat qilmoqda va yangi talablarga to'liq mos kelishini ta'minlashga tayyor. "Yashil" o'tish muammo sifatida emas, balki xalqaro bozorlarda, ayniqsa, CBAM va JST iqlim kun tartibi talablarini inobatga olgan holda, o'z o'rnimizni mustahkamlash uchun imkoniyat sifatida qaralmoqda.

Inson kapitali - kompaniyamiz muvaffaqiyatining poydevoridir. Korxonada 8000 dan ortiq yuqori malakali mutaxassislar mehnat qilib, ularning har biri korxona rivojiga salmoqli hissa qo'shmoqda. Biz zamonaviy o'quv dasturlarini joriy etmoqdamiz, martaba o'sishi uchun imkoniyatlar yaratmoqdamiz va xodimlarning farovonligiga katta e'tibor beryoqdamiz. O'zbekiston Respublikasi Hukumati, Investitsiyalar, sanoat va savdo vazirligi hamda boshqa davlat tuzilmalarini qo'llab-quvvatlash uzoq muddatli strategiyamizni amalga oshirishda muhim rol o'ynaydi.

"Navoiyazot" AJ korporativ ijtimoiy mas'uliyatnini amalga oshirishda faol ishtirok etadi. Biz ta'lim va ilmiy tashabbuslarni qo'llab-quvvatlaymiz, faxriylar, aholining ijtimoiy himoyaga muhtoj qatlamlariga yordam ko'rsatamiz, hududiy infratuzilmani rivojlantirishga ko'maklashamiz. 2024-yilda xayriya va homiylik dasturlari uchun 50 milliard so'mga yaqin mablag' yo'naltirildi.

Aksiyadorlarimizga, sheriklarimizga, xalqaro va mahalliy investorlarga ishonch va samarali hamkorlik uchun Boshqaruv nomidan chuqur minnatdorchilik bildiraman. "Navoiyazot" AJning butun jamoasiga fidokorona mehnati va umumiy ishga ishonchi uchun alohida tashakkur bildiraman.

2025-yilda kompaniya modernizatsiya qilish, ishlab chiqarish quvvatlarini kengaytirish, xalqaro bozorlarda o'z mavqeini mustahkamlash va ESG-tashabbuslarini izchil amalga oshirishni davom ettiradi. Biz barqaror rivojlanish bo'yicha ilg'or tajribalarni faol joriy etamiz, atrof-muhit va ijtimoiy omillarga ta'sirimizni minimallashtiramiz va kelajak uchun mustahkam poydevor yaratamiz.

Biz 2025-yilga aniq strategik yo'nalish, yangi ulkan maqsadlar va sifat, barqarorlik va innovatsion rivojlanishga sodiqlik bilan qadam qo'ymoqdamiz.

2024-yildagi asosiy voqealar

Fevral	Investitsiya forumi doirasida "Navoiyazot" AJ vakillari Xitoy korxonalari faoliyatini o'rganish va kimyo sanoati sohasida hamkorlik istiqbollarini muhokama qilish maqsadida Shanxayga tashrif buyurdi.
	"Navoiyazot" AJ Qozog'iston Respublikasining O'zbekistondagi Favqulodda va Muxtor Elchisi Beybut Atamkulovni qabul qildi.
Mart	Korxonaning ayol xodimlari energiya tejash, ekologik yechimlar, import o'rnini bosish va ishlab chiqarish jarayonlarini optimallashtirish yo'nalishlari bo'yicha 22 ta innovatsion ishlanmani taqdim etib, "Eng faol innovator ayol" respublika ko'rik-tanlovining sovrindorlari bo'ldi.
Aprel	Kimyo va farmatsevtika xodimlari kasaba uyushmasi Respublika kengashi tomonidan Butunjahon mehnatni muhofaza qilish kuniga bag'ishlab o'tkazilgan Mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi sohasida jamoatchilik nazoratini eng yaxshi tashkil etish respublika ko'rik-tanlovining <i>"Mehnatni muhofaza qilish bo'yicha eng yaxshi yosh mutaxassis"</i> nominatsiyasi bo'yicha mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi bo'yicha muhandis-texnolog Feruza Doniyorova 2-darajali diplom bilan taqdirlandi.
May	Toshkent xalqaro investitsiya forumi doirasida Xitoyning "Sinoma Energy" kompaniyasi bilan quvvati 300 MVt bo'lgan quyosh fotoelektr stansiyasini qurish bo'yicha shartnoma imzolandi.
Iyun	Gaz-qutqaruv guruhi a'zosi Jaxongir Latipov yakkakurashlar bo'yicha xalqaro turnirda birinchi o'rinni egalladi.
	Tatariston Prezidenti Rustam Minnixonov boshchiligidagi delegatsiya korxona faoliyati va xodimlarning ish sharoitlari bilan tanishdi.
Iyul	"Navoiyazot" AJ yoshlarga oid davlat siyosatini amalga oshirishda namunalı tashkilot sifatida e'tirof etildi.
	Korxonaning tibbiy-sanitariya qismi zamonaviy rentgen apparatlari bilan ta'minlanishi natijasida diagnostika aniqligi va bemorlarni davolash sifatini oshirdi.
Avgust	Xitoy kompaniyalari vakillari "Navoiyazot" AJning ishlab chiqarish majmualariga tashrif buyurib, eksportga yo'naltirilgan mahsulotlar sifatini baholab, samaradorlikni oshirish bo'yicha tavsiyalar berdi.
	Kompleks rahbari o'rinbosari Kamoliddin Asatov korxona rivojiga qo'shgan hissasi uchun O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Farmoni bilan "Shuhrat" medali bilan taqdirlandi.
Sentyabr	Polshaning Lyublin vodiysi assambleyasi delegatsiyasi korxonaga tashrif buyurib, uning faoliyati bilan tanishdi va yirik sarmoyaviy loyihalarni amalga oshirish, o'zaro manfaatli hamkorlikni kengaytirish rejalarini muhokama qildi.
	"Navoiyazot" AJning Boshqaruvi raisi va mutaxassislari "Linde" kompaniyasi tomonidan qurilgan havoni ajratish zavodida xorijiy tajribani o'rganish maqsadida Polshaga tashrif buyurdi.
Oktyabr	"NKMK" AJ Fitch Ratings agentligidan o'z tarixidagi birinchi kredit reytingini oldi. Kompaniyaga "Barqaror" prognozi bilan "BB-" uzoq muddatli kredit reytingi berildi, bu esa O'zbekistonning suveren kredit reytingiga mos keladi.
	"Navoiyazot" AJning Boshqaruvi raisi Farrux Samadov "Eng yaxshi ijtimoiy sherik" respublika tanlovida 3-darajali diplom bilan taqdirlandi.
Noyabr	Korxona tantanali yig'ilish, ilmiy konferensiya, taqdirlash marosimi va bayram konserti kabi qator tadbirlarni o'tkazish orqali o'zining 60 yillik yubileyini nishonladi.
	Germaniyalik mutaxassislar tajriba almashish va energiya tejovchi texnologiyalarni joriy etish masalalarini muhokama qilish maqsadida "Navoiyazot" AJga tashrif buyurdi.
Dekabr	Yubiley munosabati bilan korxonaning tarixi va yutuqlarini aks ettiruvchi kitob taqdim etildi.

Kompaniya faoliyatining 2024-yil uchun asosiy kursatkichlari

SASB RT-CH-000.A

1-jadval. 2024-yil uchun asosiy kursatkichlar

No	Ko'rsatkichlar	2024
----	----------------	------

Ishlab chiqarish ko'rsatkichlari				
1	Amiak, tonna	750 930,22		
2	Azot kislotasi, tonna	655 003,26		
3	Ammoniy nitrat, tonna	766 253,67		
4	Karbamid, tonna	579 919,00		
5	Boshqa mahsulotlar, tonna	288 886,58		
Jami, tonna		3 040 992,73		
Ekologik ko'rsatkichlar				
		2022	2023	2024
6	Atrof-muhitni muhofaza qilish xarajatlari, ming so'm	-	3 933 752,3	7 699 746,79
7	Atmosferaga ifloslantiruvchi moddalar emissiyasi hajmi, tonna*	4 326,40	4 837,04	4 812,03
8	Olinayotgan suvning umumiy hajmi, ming. m ³ (Megalitr - MI)	32 612,77	31 364,315	21 706,08
Ijtimoiy ko'rsatkichlar				
9	Xodimlarning umumiy ro'yxatdan o'tgan soni, kishi	8 714	8 611	8 494
10	Xodimlar almashinuvi, %	4,8	3,4	4
11	O'qitish uchun sarflangan xarajatlar miqdori, million so'm	899,83	542,7	727,83
12	Kompaniyaning ichki va tashqi audit jarayonlaridan o'tgan mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlikni boshqarish tizimi bilan qamrab olingan shaxslar soni	8 714	8 611	8 494

* 2022 va 2023 yillar uchun ma'lumotlar 2023 yilgi Barqaror rivojlanish to'g'risidagi hisobotda taqdim etilgan ma'lumotlardan farq qiladi, chunki joriy hisobotda ifloslantiruvchi moddalarning to'liq ro'yxati hisobga olingan.

Kompaniya haqida

Kompaniya haqida ma'lumot

GRI 2-1

“Navoiyazot” AJ aksiyadorlik jamiyati bo'lib, O'zbekiston Respublikasi qonunchiligiga muvofiq, ro'yxatga olingan va faoliyat yuritadi. Bosh ofisi Navoiy shahrida joylashgan. Ishlab chiqarish faoliyati Navoiy shahri va Navoiy viloyatining Konimex tumanida amalga oshirilmoqda.

“Navoiyazot” AJ O'zbekiston kimyo sanoatidagi yetakchi va jadal rivojlanayotgan ko'p tarmoqli korxonalardan biri bo'lib, to'rtta asosiy kompleksda kimyo mahsulotlari ishlab chiqaradi:

- mineral o'g'itlar ishlab chiqarish;
- kimyoviy reagentlar ishlab chiqarish;
- kichik hajmdagi kimyoviy moddalar ishlab chiqarish;
- polivinilxlorid (PVX) ishlab chiqarish.

Korxonada asosiy ishlab chiqarishni yoqilg'i-energetika resurslari, avtomobil va temir yo'l transporti bilan ta'minlaydigan sexlar, hamda ta'mirlash-tiklash ishlari sexi mavjud.

Korxonada nitrat kislota, ammiak, karbamid, ammiakli selitra, atsetilen, atsetaldegid, sirka kislotasi, siyan kislotasi, ammoniy sulfat, akrilonitril, tiokarbamid, ammoniy tiosianat, ammoniy xlorid, kaustik soda, xlor, xlorid kislotasi, PVX, metanol kabi keng turdagi kimyoviy mahsulotlar ishlab chiqariladi. Ular orasida 2024-yilda eksportning eng katta ulushini karbamid, ammiakli selitra, PVX, xlorid kislota va suyuq xlor tashkil etdi.

“Navoiyazot” AJ ilgari O'zbekistonda ishlab chiqarilayotgan barcha kimyo mahsulotlarining 30 foizdan ortig'ini ishlab chiqaradigan “O'zkiyosanoat” AJning tarkibiga kirgan. Biroq 2023-yil 1-martdan Kompaniya “O'zkiyosanoat” AJning tarkibidan chiqdi va O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Strategik islohotlar agentligi uning yagona aksiyadoriga aylandi. 2023-yil 18-avgustdan boshlab “Navoiyazot” AJning yagona aksiyadori O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi hisoblanadi.

2024-yilda “Navoiyazot” AJda asosiy mahsulotlar ishlab chiqarish hajmi 3 040,9 ming tonnani, Kompaniya mahsulotlarini sotishdan tushgan tushum esa 5 816,974 milliard so'mga yetdi.

Kompaniyaning bo'linmalari to'liq ishlab chiqarish siklini amalga oshiradi. Shu bilan birga, yangi texnologiyalar o'zlashtirilmoqda, avtomatlashtirilgan ishlab chiqarish va boshqaruv tizimlari joriy etilmoqda, mavjud komplekslar modernizatsiya qilinmoqda, yangi ishlab chiqarish quvvatlari barpo etilmoqda.

Ta'minot zanjiri va sotish bozorlari

GRI 2-6

“Navoiyazot” AJning ishlab chiqarish jarayonlari kompleks resurs ta'minoti tizimi bilan ta'minlanadi. Xomashyo, texnologik va yoqilg'i ehtiyojlari uchun tabiiy gaz “UzGasTrade” AJ tomonidan ta'minlanadi, elektr energiyasi esa “NIES” AJdan xarid qilinadi. Texnologik ehtiyojlar uchun bug' korxonaning o'z qozonlarida va utilizatsiya qozonlarida ishlab chiqariladi; issiqlik energiyasi tanqisligi bo'lsa, u qo'shimcha ravishda “NIES” AJ tomonidan yetkazib beriladi. Shuningdek, sanitariya va maishiy ehtiyojlar va isitish uchun issiqlik energiyasi “NIES” AJ tomonidan ta'minlanadi. Texnologik sikllar va to'ldirib turish uchun texnik suv “Navoiy suv ta'minoti” AJ tarmoqlaridan yetkazib beriladi. «Navoiyazot» AJ korxonani gaz, elektr energiyasi, bug' va suv kabi barcha zarur resurslar bilan uzluksiz ta'minlab, kimyoviy mahsulotlarning barqaror ishlab chiqarilishini ta'minlaydi; mazkur mahsulotlar keyinchalik ichki va tashqi bozorlarda sotiladi.

Mahsulotlar ichki bozorda “O'zRTXB” AJning birja savdolari va kooperatsiya portali orqali sotilmoqda, shuningdek, “O'zkiyompeks” MCHJ orqali MDH, Boltiqbo'yi, Sharqiy Yevropa, Yaqin Sharq va Osiyo mamlakatlariga eksport qilinmoqda. “Navoiyazot” AJning mahsulotlari iste'molchilari agrosanoat (ammiakli selitra, karbamid, ammoniy sulfat), tog'-metallurgiya (natriy siyanidi, tiokarbamid, oltingugurt va nitrat kislotalar, metanol), kimyo, energetika va boshqa tarmoqlardagi distribyutorlar, savdogarlar va sanoat korxonalari bo'lib, kimyo mahsulotlarini keyinchalik o'g'itlar, polimer, sanoat reagentlari va boshqa tovarlarni ishlab chiqarish uchun ishlatadilar.

Kompaniya ishlab chiqarish quvvatlarini modernizatsiya qilish, texnik xizmat ko'rsatish va rivojlantirish loyihalari doirasida “JV Continaz” MCHJ QK, “Air Products Central Asia Group” MCHJ QK va “Chemistry

International" MCHJ QK kabi qo'shma korxona va sheriklar bilan hamkorlik qiladi.

Bizning missiya

Biz tabiiy resurslar energiyasini inson manfaatiga qaratish, Kompaniya faoliyat yuritayotgan hududlarda uzoq muddatli iqtisodiy o'sish va ijtimoiy barqarorlikka, farovonlik va taraqqiyotga ko'maklashish, ijobiy atrof muhitni saqlanishini va tabiiy resurslardan oqilona foydalanishni ta'minlash, biznesning barqaror va uzoq muddatli o'sishini ta'minlash, mineral o'g'itlar, kimyoviy reagentlar va kam tonnali kimyoviy moddalarning ishonchli yetkazib beruvchisi bo'lib xizmat qilish uchun tashkil etilganmiz.

Bizning qadriyatlar

Xodimlar o'zlarining kundalik faoliyatida yuqori natijalarga erishish uchun ko'rsatma bo'lib xizmat qiladigan Kompaniyaning korporativ qadriyatlariga amal qiladilar. Asosiy qadriyatlar bo'lib yuqori malakali mutaxassislar, xodimlar malakasining va professionalizmining doimiy o'sishi, ish samaradorligi, xodimlarning ijtimoiy himoyalanganligi va jamoadani barqarorlik hisoblanadi. Bundan tashqari, Kompaniya barqaror rivojlanish tamoyillarini faol qo'llab-quvvatlaydi, atrof-muhitga salbiy ta'sirni minimallashtirish va ijtimoiy taraqqiyotni rag'batlantirishga intiladi, bu esa kelajakka uning hissasini yanada mazmunli va mas'uliyatli qiladi.

Bizning maqsadlarimiz

«Navoiyazot» AJ o'z oldiga yangi qiymat yaratish, biznesining yuqori rentabelligi va barqarorligini ta'minlash, Jamiyat aktivlari qiymatini oshirish hamda pul dividendlarini to'lash orqali aksiyadorlar uchun investitsiya qilingan kapitalga yuqori daromad ta'minlash, shuningdek 2024-yil yakunlari bo'yicha aksiyadorlarning moliyaviy va strategik ko'rsatkichlarga oid kutgan natijalarini bajarishni maqsad qilib qo'yadi. Ushbu maqsadlarga erishish uchun «Navoiyazot» AJ mavjud barcha imkoniyatlardan foydalanadi, jumladan, xarajatlarni yanada qisqartirish, operatsion samaradorlikni oshirish, ishlab chiqarilayotgan mahsulot va ko'rsatilayotgan xizmatlar sifatini yaxshilash hamda yangi ilg'or texnologiyalarni joriy etishni davom ettiradi.

Rivojlanish tarixi

GRI 2-1

Navoiy kimyo kombinatini keng miqyosda loyihalashda SSRI va Chexoslovakiyaning 10 dan ortiq yirik loyiha tashkilotlari ishtirok etgan. Davlat azot sanoati instituti (DASI) bosh loyihachi bo'ldi.

1964 yilda kombinat rasman ishga tushirilib, ammiakli selitra va zaif azot kislotasi ishlab chiqarishni yo'lga qo'ydi. Uch oy o'tgach birinchi ammiak olindi va 1968-yilga kelib organik kimyoviy moddalar ishlab chiqaradigan sexlar ishga tushirildi.

Bugungi kunda "Navoiyazot" AJ to'liq ishlab chiqarish sikliga ega, ilg'or texnologiyalar va avtomatlashtirilgan boshqaruv tizimlarini faol joriy etayotgan korxona bo'lib hisoblanadi. Kompaniya mavjud komplekslarni modernizatsiya qilmoqda, yangi ishlab chiqarish quvvatlari barpo etmoqda va innovatsion yondashuvlarni joriy etmoqda.

Kompaniya rivojlanishning yangi bosqichiga erishib, bozor sharoitlarini ishonchli o'zlashtirmoqda va texnik jihatdan yuqori darajada jihozlanganligini, ilg'or texnologiyalarni va innovatsion g'oyalarni namoyish etmoqda. Yuqori malakali mutaxassis va muhandislardan iborat ahil jamoa "Navoiyazot" AJning boshqa korxonalar uchun o'rnak va mustaqil O'zbekiston g'ururiga aylanishiga sabab bo'lmoqda.

2-jadval. Komaniyaning rivojlanish tarixi

Sana	Chora-tadbirlar
1964-yil 31-dekabr	Davlat qabul komissiyasi kuchsiz azot kislotasi va ammiakli selitra ishlab chiqarish obyektlarini umumiy "yaxshi" baho bilan ishga tushirishni ma'qulladi. Bu kundan Navoiy kimyo zavodi tarixi boshlandi.
1965-yil 8-mart	Birinchi ammiak olindi va loyiha ishlab chiqarish quvvatiga xuddi shu oyda erishildi.
1965-yil 31-mart	I-navbatdagi ammiak ishlab chiqarish quvvatlarini ishga tushirish dalolatnomasi imzolandi.
1965-yil noyabr	Ballonlarni texnik kislorod bilan to'ldirish bo'limining ishga tushirilishi.
1967 y.	Ammiakli suvning birinchi tonnasi olindi.
1968-yil iyun	Karbonat angidridni ajratishni joriy etish.
1968-yil avgust	Karbonat angidrid va natriy sianid ishlab chiqarish sexlarini ishga tushirish.
1970-yil 31-dekabr	Atsetilen va atsetaldegid ishlab chiqarish quvvatlari ishga tushirildi.
1971-yil 31-mart	Azot kislotasi, ammiakli selitra, uchinchi bosqich ammiak sexlari ishga tushirildi.
1971-yil 25-oktyabr	Nitron tolasini ishlab chiqarish bo'yicha birinchi texnologik zanjirning ishga tushirilishi.
1975 y.	Navoiy kimyo kombinatini "Navoiyazot" ishlab chiqarish birlashmasiga aylantirish.
1988 y.	Tiokarbamid ishlab chiqarish uskunasini ishga tushirish va xlorid kislota ishlab chiqarishni yo'lga qo'yish.
2001 y.	"Lurgi" kompaniyasi bilan hamkorlikda kaustik soda va suyuq xlor ishlab chiqarish sexining ishga tushirilishi.
1991-2014 yillar	14 yangi turdagi mahsulotlar, jumladan, preparatlar, smolalar va o'g'itlar ishlab chiqarishni o'zlashtirish.
2007	Ammoniy nitrat va natriy siyanidining suvli eritmasi mahsulotlari uchun ISO 9001:2000 va ISO 9001:2002 sifat boshqaruvi tizimi (SBT) sertifikatlari olingan. Sertifikatlar O'zbekiston Respublikasi va Angliyaning "UKAS" milliy organining akkreditatsiya belgilari bilan tasdiqlangan.
2011 y.	"Navoiy" erkin industrial-iqtisodiy zonasida kosmetika mahsulotlari va bolalar tagliklari ishlab chiqaruvchi qo'shma korxonalar tashkil etish.
2015-2016 yillar	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "2015 yil uchun O'zbekiston Respublikasining Investitsiya dasturi to'g'risida"gi PQ-2264-sonli qaroriga muvofiq, investitsiya loyihalarini amalga oshirish: "Navoiyazot" AJda ammiak va karbamid ishlab chiqarish quvvatlarini qurish; "Navoiyazot" AJning negizida PVX, kaustik soda va metanol ishlab chiqarish majmuasini qurish; "Navoiyazot" AJda azot kislotasi ishlab chiqarishni tashkil etish.

2019-2020 yillar	Kimyoviy mahsulotlar ishlab chiqarish komplekslarini ishga tushirish: 1) "Navoiyazot" AJda ammiak va karbamid ishlab chiqarish; 2) "Navoiyazot" AJning negizida PVX, kaustik soda va metanol ishlab chiqarish; 3) "Navoiyazot" AJda azot kislotasi ishlab chiqarish.
2021-2023 yillar	Kimyoviy mahsulotlar ishlab chiqarish bo'yicha qo'shma korxonalarni tashkil etish: 1) "Navoiyazot" AJning hududida "JV CONTINAZ" MCHJ tomonidan karbamid-formaldegid smolalarini ishlab chiqarish; 2) "Navoiyazot" AJning hududida "JV CONTINAZ" MCHJ tomonidan sulfat kislotasi ishlab chiqarish. 3) paxta sellyulozasi va gidrooksiipropilmetilsellyuloza (HPMC) ishlab chiqarish
2023	Kompaniyaning "Korrupsiyaga qarshi kurashishni boshqarish tizimlari"ga muvofiqligini tasdiqlovchi ISO 37001:2016 sertifikatini olingan.
2024	Ishlab chiqarish quvvatini oshirish: Ammiak-3 loyihasi amalga oshirildi, bu ishlab chiqarish hajmini yiliga 70 ming tonnaga oshirish imkonini berdi.

Rivojlanish strategiyasi

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Kimyo sanoatini yanada isloh qilish va uning investitsiyaviy jozibadorligini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qaroriga muvofiq, "Navoiyazot" AJ kimyo sanoatini 2030-yilgacha rivojlantirish umumdavlat strategiyasiga amal qilmoqda. Korxonaning strategik maqsadlariga quyidagilar kiradi:

- innovatsion texnologiyalarni joriy etish hisobiga uning kapitallashuvi va daromadligining o'sishi;
- faoliyat turlarini diversifikatsiya qilish;
- yuqori qo'shimcha qiymatga ega mahsulotlar ishlab chiqarishni o'zlashtirish;
- yangi ishlab chiqarish quvvatlarini qurish.

Ushbu maqsadlarga erishish uchun kompaniyada texnologiyalarni uzoq muddatli modernizatsiya qilish va ishlab chiqarish jarayonlarini yangilashga qaratilgan investitsiya loyihalarini faol amalga oshirilmoqda. Ushbu tashabbuslar sifatini oshirish va tannarxni pasaytirish orqali mahsulotlarning milliy va xalqaro bozorlarda raqobatbardoshligini mustahkamlashga qaratilgan.

Atrof-muhit va sanoat xavfsizligining yuqori standartlariga rioya qilish, shuningdek, ijtimoiy muammolarni muvaffaqiyatli hal qilish korxonaga o'z missiyasini bajarishga imkon beradi: jamiyatga maksimal foyda keltirish, doimiy o'sish, barqaror rivojlanish va atrof-muhitga mas'uliyat bilan munosabatda bo'lish orqali hayotni yaxshilaydigan o'zgarishlarni rag'batlantirish.

Iqtisodiy natijadorlik

GRI 201-1, SASB RT-CH-410a.1

2024-yil yakunlari bo'yicha "Navoiyazot" AJ tomonidan 5 816,97 milliard so'mlik daromadlar qayd etildi, bu o'tgan yilga nisbatan o'sish haqida darak beradi. Sotuvdan kelgan sof tushumlar 2023 yilga nisbatan 21,7 foizga oshdi. Kompaniyaning taqsimlangan iqtisodiy qiymati 6 307,64 mlrd. so'mni tashkil etdi. Bundan tashqari, xodimlarga ish haqi va ijtimoiy to'lovlar bo'yicha xarajatlarning 651,6 milliard so'mga oshgani haqida ta'kidlash joiz. Buxgalteriya bo'limi va Prognozlash va iqtisodiy tahlil boshqarmasi iqtisodiy samaradorlik ko'rsatkichlarini hisoblash va nazorat qilish uchun javobgardir.

2024-yilda Kompaniyaning ishlatishda samaradorlikni hisobga olgan holda ishlab chiqilgan mahsulotlardan tushgan daromad ulushi umumiy daromadning 0,02% tashkil etdi. Masalan, bunday mahsulotlarga suvni tozalashda ishlatiladigan poliakrilamid gel (PAA gel) va temir xlorid ($FeCl_3$) kiradi. Ular suv va reagent sarfini kamaytiradi, suvning tozaligini yaxshilaydi, uskunaning korroziyasini kamaytiradi va tozalangan suvdan qayta foydalanishni ta'minlaydi va shu tarzda atrof-muhitga umumiy ta'sirni kamaytirishga yordam beradi.

3-jadval. Yaratilgan va taqsimlangan to'g'ridan-to'g'ri iqtisodiy qiymat, milliard so'm*

* Moliyaviy ko'rsatkichlar MBHSGa muvofiq, tayyorlangan tasdiqlangan moliyaviy hisobotlardan olingan.

Hisobot haqida

GRI 2-1, 2-2, 2-3, 2-5, 2-6

Ko'rsatkich	2022	2023	2024
1. Yaratilgan bevosita iqtisodiy qiymat	6 943,21	5 755,91	6 388,74
Daromad (tushum)	5 306,37	4 779,07	5 816,97
Moliyaviy investitsiyalardan daromadlar	1 497,47	536,49	527,84
Moddiy aktivlarni sotishdan olingan daromadlar	120,30	68,52	28,80
Boshqa tushumlar	19,07	371,82	15,13
2. Taqsimlangan iqtisodiy qiymat	5 690,07	5 727,52	6 307,64
Operatsion xarajatlar	329,07	475,53	747,91
Xodimlarga ish haqi, boshqa to'lovlar va imtiyozlar	484,83	573,20	651,60
shu jumladan ish haqi	468,34	554,37	628,62
shu jumladan xodimlarga boshqa to'lovlar va imtiyozlar	16,49	18,83	22,63
Kapital etkazib beruvchilarga to'lovlar	2 167,23	2 306,62	1 574,26
shu jumladan to'langan dividendlar	491,26	336,78	303,98
shu jumladan moliyaviy xarajatlar	1 675,97	1 969,84	1 270,28
Boshqa xarajatlar	-	-	-
Davlatga to'loavlar	653,78	507,84	579,97
shu jumladan daromad solig'i	77,11	74,20	43,39
Mahalliy jamoalarga investitsiyalar	60,60	20,64	49,48
3. Taqsimlanmagan iqtisodiy qiymat	1 253,14	28,39	81,10

“Navoiyazot” aksiyadorlik jamiyati (keyingi o‘rinlarda “Navoiyazot” AJ, Navoiyazot, Kompaniya) ESG tamoyillari, Global hisobdorlik tashabbusi standartlari (keyingi o‘rinlarda - GRI) va Barqaror rivojlanish sohasida hisob yuritish standartlari kengashining Sohaviy standartlari (SASB) asosida tayyorlangan 2024-yil uchun Barqaror rivojlanish to‘g‘risidagi hisobotini (keyingi o‘rinlarda - Hisobot) taqdim etadi. Hisobot 2024-yil 1-yanvardan 31-dekabr gacha bo‘lgan davrni qamrab oladi va Kompaniyaning tabiiy resurslarni uzoq muddatli saqlash, ijtimoiy mas‘uliyatni oshirish va korporativ boshqaruv tamoyillarini mustahkamlashga qaratilgan strategiyalarga sodiqligini aks etadi.

Hujjatda “Navoiyazot” AJ faoliyatining barqaror rivojlanishning ekologik, iqtisodiy va ijtimoiy yo‘nalishlari bo‘yicha asosiy natijalari taqdim etilgan. Asosiy e‘tibor issiqxona gazlari emissiyasini kamaytirish, resurslardan oqilona foydalanish, xodimlar uchun xavfsiz va munosib mehnat sharoitlarini yaratish borasidagi choralarga qaratildi. Hisobot, shuningdek, Kompaniyaning mahalliy hamjamiyat va manfaatdor tomonlar bilan o‘zaro munosabatlari to‘g‘risidagi ma‘lumotlarni o‘z ichiga oladi.

“Navoiyazot” AJ 2024-yilda O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 21-fevraldagi “O‘zbekiston — 2030” strategiyasini “YOshlar va biznesni qo‘llab-quvvatlash yili”da amalga oshirishga oid davlat dasturi to‘g‘risida”gi PF-37-sonli Farmoniga muvofiq, o‘zining birinchi ESG hisobotini tayyorlashga kirishdi. Mazkur hujjat davlat ishtirokidagi korxonalarda ochiqlik darajasini oshirish va korporativ boshqaruvni takomillashtirishga qaratilgan. Farmon talablariga muvofiq, davlat ulushi 50% va undan ortiq bo‘lgan yirik kompaniyalar har yili korporativ ijtimoiy mas‘uliyat (CSR), shuningdek, atrof-muhit, ijtimoiy va korporativ boshqaruv (ESG) to‘g‘risida hisobotlarni e‘lon qilishlari lozim.

Farmonning qabul qilinishi “Navoiyazot” AJning shaffoflik, barqaror rivojlanish va jamiyat oldidagi mas‘uliyat tamoyillariga sodiqligini aks ettiruvchi alohida ESG hisobotini shakllantirish uchun muhim rag‘bat bo‘ldi. Hisobotning chegaralari Kompaniya tarkibiga kiruvchi filiallar va ishlab chiqarish korxonalarini qamrab oladi. Hisobot joriy davrda tashqi tasdiqlash jarayonidan o‘tmadi, ammo keyingi yillarda Kompaniya mustaqil cheklangan tasdiqlashni tashkil qilishni rejalashtirmoqda.

Jiddiyliknianiqlash jarayoni

GRI 3-1

Hisobotni tayyorlash uchun “Navoiyazot” AJ jiddiylikni baholash tartib-tamoyilini amalga oshirdi. Kompaniya ahamiyatli mavzularni GRI standartlari (GRI 3: Material Topics 2021), SASB sohaviy standartlari va kimyo

sanoati uchun Sustainalytics, S&P Global CSA yetakchi xalqaro ESG reytinglari talablariga muvofiq, aniqladi va quyida tavsiflangan bosqichlarni o'z ichiga oladi.

Ahamiyatlimavzularni aniqlash tartibi	
1-bosqich. Tashqi kontekstni tahlil qilish	- Kimyo sanoatining eng yirik analog kompaniyalarining muhim mavzularini tahlil qilish, - Barqaror rivojlanishning global tendensiyalarini tahlil qilish, - O'zbekiston Respublikasining barqaror rivojlanish tendensiyalarining tahlili.
2-bosqich. Moliyaviy bo'lmagan hisobot standartlari va reytinglarining ESG mezonlarini tahlil qilish	- Xalqaro nomoliyaviy hisobot standartlarini tahlil qilish (GRI standartlari va kimyo sanoati uchun SASB standartlari), - Kimyo sanoati uchun dunyodagi yetakchi ESG reyting agentliklari (S&P Global CSA, MSCI) tomonidan baholangan mavzular tahlili.
3-bosqich. Mavzular ahamiyatini belgilash	Tashqi kontekst va ESG mezonlarini tahlil qilish natijalari asosida muhim mavzularni baholash va qiyoslash
4-bosqich. Ahamiyatli mavzular ro'yxatini tasdiqlash	Jiddiy mavzularning yakuniy ro'yxatini muvofiqlashtirish va tasdiqlash

GRI 3-2

Baholash natijalariga ko'ra, "Navoiyazot" AJ va uning manfaatdor tomonlari uchun ahamiyatli bo'lgan 10 ta jiddiy mavzu aniqlandi.

Jihat	No	Ahamiyatli mavzu
Ekologik	1	Iqlim o'zgarishi
	2	Atmosferaga emissiyalar
	3	Energiyani boshqarish
	4	Chiqindilarni boshqarish
	5	Suv resurslarini boshqarish
Ijtimoiy	6	Xodimlarni boshqarish
	7	Xilma-xillik va teng imkoniyatlar
	8	Mahalliy jamoalar
	9	Mehnat muhofazasi va sanoat xavfsizligi
Boshqaruv-iqtisodiy	10	Shaffoflik va korrupsiyaga qarshi kurashish siyosati

I. Faoliyatni boshqarish

Korporativ boshqaruv

Korporativ boshqaruv strukturasi

GRI 2-9, 2-12

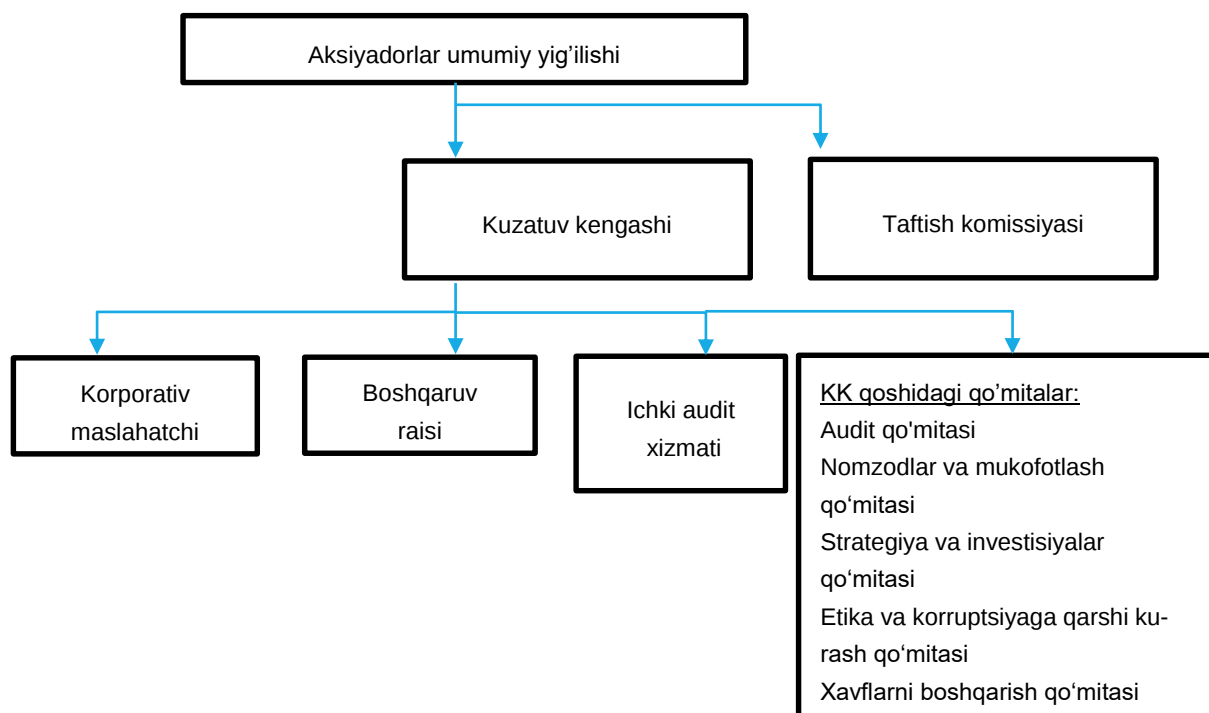
“Navoiyazot” AJni boshqarish O‘zbekiston Respublikasi qonunchiligiga va ichki korporativ hujjatlarga, shu jumladan, Ustav va tegishli nizomlarga qat’iy rioya qilgan holda amalga oshiriladi. “Navoiyazot” AJning boshqaruv tizimi 2024-yil 1-yanvardan boshlab Davlat ishtirokidagi korxonalar uchun korporativ boshqaruv qoidalarining tavsiyalariga amal qiladi. Bunday qaror yagona aksiyadorning 2023-yil 12-fevraldagi qaroriga muvofiq, qabul qilingan. O‘zbekiston Respublikasi Davlat aktivlarini boshqarish agentligining 2023-yil 23-iyundagi 145-sonli buyrug‘i bilan tasdiqlangan mazkur qoidalarda Kompaniyaning xo‘jalik faoliyatini halol va oshkora olib borishga intilishi alohida ta’kidlangan.

Komaniyada Korporativ boshqaruv kodeksi (keyingi o‘rinlarda - Kodeks) amal qilib, u aksiyadorlik jamiyatlari uchun qo‘llanma bo‘lib xizmat qiladi va amalga oshirilishi ixtiyoriy bo‘lgan tavsiyalarni o‘zida mujas-samlashtiradi. Kodeksning asosini O‘zbekiston Respublikasining qonunchilik normalari va korporativ boshqaruvning xalqaro tamoyillari tashkil etadi.

Kodeksda korporativ boshqaruvga Boshqaruv, Kuzatuv kengashi, aksiyadorlar, mehnat jamoasi vakillari va kreditorlar kabi boshqa manfaatdor tomonlar o‘rtasidagi munosabatlar tizimi sifatida qaraladi. Asosiy maqsad – “Navoiyazot” AJ faoliyatini samarali tashkil etish, ishlab chiqarish quvvatlarini modernizatsiya qilish va texnologik yangilash, shuningdek, mahsulotlarning raqobatbardoshligini va ularni tashqi bozorlarga eksport qilishni oshirish uchun barcha ishtirokchilar manfaatlari o‘rtasida muvozanatga erishish.

Kodeks Jamiyat boshqaruv organlari faoliyatini samarali tashkil etishga qaratilgan asosiy yo‘nalishlar bo‘yi-cha tavsiyalar majmuidir.

“Navoiyazot” AJning tashkiliy tuzilmasi

Aksiyadorlar umumiy yig'ilishi

GRI 2-12, 2-14

“Navoiyazot” AJning oliy boshqaruv organi aksiyadorlarning Umumiy yig'ilishi bo'lib, uning faoliyati O'zbekiston Respublikasining “Aksiyadorlik jamiyatlari va aksiyadorlarning huquqlarini himoya qilish to'g'risida”gi qonuni asosida ishlab chiqilgan “Aksiyadorlarning umumiy yig'ilishi to'g'risida”gi nizom bilan tartibga solinadi. 2023-yildan boshlab “Navoiyazot” AJning yagona aksiyadori O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi hisoblanadi. Nizom qonun hujjatlariga kiritilgan oxirgi o'zgarishlarni, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 8-apreldagi PF-101-sonli Farmoni talablarini o'z ichiga oladi, shuningdek aksiyadorlar Umumiy yig'ilishining maqomi va faoliyatini, shu jumladan, yillik va navbatdan tashqari yig'ilishlarni o'tkazish tartibini belgilaydi va tartibga soladi.

Korporativ boshqaruvning yuqori organi va yuqori darajadagi rahbarlar tashkilotning barqaror rivojlanishi bilan bog'liq maqsadlari, qadriyatlari, vazifalari va strategiyalari va siyosatlarini to'g'risidagi bayonotlarni shakllantirish, tasdiqlash va yangilashda muhim rol o'ynaydi. Ular Komaniyaning umumiy rivojlanish yo'nalishini belgilaydi, tashkilot faoliyatining barqaror rivojlanish tamoyillariga muvofiqligini ta'minlaydi va ushbu tamoyillarni barcha darajalarda amalga oshirish uchun javobgardir.

Korporativ boshqaruvning oliy organi odatda barqaror rivojlanish to'g'risidagi hisobotni, shu jumladan, muhim mavzularni ko'rib chiqish va tasdiqlash uchun javobgardir. Tayyorlangan hisobot loyihasi ijro etuvchi organ tomonidan tasdiqlash uchun Kuzatuv kengashiga ko'rib chiqish uchun taqdim etiladi.

Aksiyadorlarning yillik Umumiy yig'ilishi yiliga kamida bir marta, moliyaviy yil tugaganidan keyin olti oydan kechiktirmay o'tkaziladi, aksiyadorlarning Navbatdan tashqari umumiy yig'ilishi esa zaruratga qarab chaqiriladi. Aksiyadorlarning yillik Umumiy yig'ilishida yillik hisobot, moliyaviy natijalar, foyda taqsimoti, auditorlik va taftish komissiyasining hisobotlari, shuningdek, Kuzatuv kengashining korporativ boshqaruv normalariga rioya etilishi to'g'risidagi hisobotini ko'rib chiqiladi va tasdiqlanadi. Bundan tashqari, kun tartibiga Kuzatuv kengashi va Taftish komissiyasini saylash, Sanoq komissiyasi a'zolarini tayinlash, shuningdek, “Navoiyazot” AJning rahbariyati bilan tuzilgan shartnomalarni uzaytirish yoki bekor qilish masalalari kiritiladi.

Ushbu korporativ boshqaruv tuzilmasi shaffoflikni, aksiyadorlarning faol ishtirokini va barqaror rivojlanish sohasidagi strategik maqsadlarini qo'llab-quvvatlashni ta'minlashga qaratilgan.

“Navoiyazot” AJ aksiyadorlarining umumiy yig'ilishi asosiy boshqaruv funksiyalarini bajaradi hamda Komaniya faoliyatini tashkil etish va rivojlantirish bilan bog'liq masalalar bo'yicha qarorlar qabul qiladi. Vakolatlariga quyidagilar kiradi:

- Ustavga o'zgartirishlar kiritish va yangi tahrirni tasdiqlash, bu ichki va tashqi me'yoriy hujjatlar talablariga muvofiqligini ta'minlaydi.
- Kuzatuv kengashi tarkibini va uning a'zolari aniqlash, shuningdek ularni saylash va vakolatlarini muddatidan oldin tugatish. Bu boshqaruv organlarining samarali ishlashiga imkon beradi.
- Yillik hisobotni, moliyaviy hisobotni va foyda taqsimotini tasdiqlash - bu aksiyadorlar va manfaatdor tomonlar oldida shaffoflik va ma'lumotlar ochiqlikni ta'minlaydi.
- Komaniyaning ustav fondini ko'paytirish yoki kamaytirish, korporativ obligatsiyalar va o'z aksiyalarini chiqarish, shuningdek, Komaniyani qayta tashkil etish yoki tugatish bilan bog'liq masalalarni hal etish.
- Moliyaviy xatrlarni va barcha aksiyadorlarning manfaatlarini boshqarishga yordam beradigan yirik bitimlar va manfaat mavjud bo'lgan bitimlar bo'yicha siyosatni belgilash.
- Komaniyaning yillik biznes-rejasini tasdiqlash va Kuzatuv kengashi va Taftish komissiyasining, shu jumladan, qonunchilik talablariga rioya etilishi masalalari bo'yicha hisobotlarini eshitish.

Aksiyadorlarning Umumiy yig'ilishida qabul qilinadigan ushbu harakatlar va qarorlar Komaniyani strategik boshqarish va barqaror rivojlanishni ta'minlash uchun asos bo'lib xizmat qiladi, va barqaror rivojlanish sohasidagi xalqaro standartlar va ilg'or tajribalar asosida shaffof korporativ boshqaruvni rag'batlantiradi.

2024-yilda “Navoiyazot” AJning yagona aksiyadori O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi edi. Hisobot yilida yagona aksiyador tomonidan jamiyatning tashkiliy tuzilmasini tasdiqlash, yangi kuzatuv kengashi tarkibini saylash, boshqaruv a'zolaridan birining vakolatlarini tugatish, kengashning mustaqil a'zolariga haq miqdorini belgilash to'g'risida, moliyaviy hisobotlarni tasdiqlash va 2023-yil uchun foydani taqsimlash, shuningdek, obyektlarning bir qismini mahalliy o'z-o'zini boshqarish organlari balansiga o'tkazish to'g'risida 6 ta qaror qabul qilindi.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2024-yildagi 172-sonli "Vazirliklar, idoralar va xo'jalik birlashmalarining 2024-yilga mo'ljallangan energetika, ekologiya, geologiya va tog'-kon sanoati sohasidagi faoliyati samaradorligining asosiy ko'rsatkichlarini (KPI) tasdiqlash to'g'risida"gi qaroriga muvofiq, shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi va O'zbekiston Respublikasi Davlat aktivlarini boshqarish agentligining topshiriqlarini bajarish maqsadida, "Navoiyazot" AJ Jamiyatning boshqaruvi va nazorat organlari tarkibi va unga kiritilgan o'zgartirishlar to'g'risidagi ma'lumotlarni kpi.davaktiv.uz rasmiy platformasida o'z vaqtida chop etilishini ta'minlaydi.

Shuningdek, boshqaruv raisi va uning o'rinbosarlari faoliyatning asosiy samaradorlik ko'rsatkichlari (KPI) bajarilishi to'g'risidagi hisobot har chorakda elektron tizimlarga taqdim etiladi:

- jiro.gov.uz - hukumat topshiriqlarining bajarilishini kuzatish uchun.
- samaradorlik.uz - boshqaruv organlari faoliyati samaradorligini baholash uchun.

Bu yuqori darajadagi shaffoflikni, milliy tartibga solish talablariga rioya qilishni ta'minlaydi va Jamiyatda korporativ boshqaruv tizimini mustahkamlaydi.

Kuzatuv kengashi

GRI 2-10, 2-12, 2-14, 2-17

Kuzatuv kengashi Komaniya faoliyatiga umumiy rahbarlikni amalga oshiradi, qonun hujjatlari va ustav bilan aksiyadorlar Umumiy yig'ilishining mutloq vakolatiga kiritilgan masalalar bundan mustasno, Boshqaruv, Jamiyatning ichki nazorat organlari, jamiyatda tashkil etilgan kollegial organlar faoliyatini muvofiqlashtiradi, zarurat bo'lganda, Komaniyaning rivojlanish rejalarini amalga oshirishni tashkil etish uchun mutaxassislarni jalb qiladi. Kuzatuv kengashi a'zolarini barqaror rivojlanish sohasida o'qitish jamiyat aksiyadorlarining umumiy yig'ilishi qarori bilan amalga oshiriladi.

"Navoiyazot" AJning Kuzatuv kengashi strategik boshqaruv va nazoratni ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Uning vakolatlariga Kompaniya maqsadlariga erishish, aksiyadorlar manfaatlarini himoya qilish va korporativ boshqaruv tamoyillariga rioya qilishga qaratilgan keng ko'lamli vazifalar kiradi. Kuzatuv kengashining asosiy vazifalariga quyidagilar kiradi:

- *Strategik yo'nalishlarni belgilash:* Kuzatuv kengashi Jamiyat faoliyatining ustuvor yo'nalishlarini tasdiqlaydi, strategiyani amalga oshirish bo'yicha Boshqaruv hisobotini muntazam eshitadi.
- *Aksiyadorlar yig'ilishlarini tashkil etish va o'tkazish:* Kuzatuv kengashi aksiyadorlarning yillik va navbatdan tashqari umumiy yig'ilishini chaqirishni tashkil qiladi, ularning kun tartibini tayyorlaydi, yig'ilish o'tkaziladigan sana va joyni, shuningdek, yig'ilish o'tkazilishi haqida xabar berish uchun aksiyadorlar reyestrini shakllantirish sanasini tasdiqlaydi.
- *Ichki audit va audit tekshiruvi ustidan nazorat:* ichki audit xizmatini tashkil etish, uning xodimlarini tayinlash va hisobotlarni muntazam ravishda eshitishni o'z ichiga oladi. Kuzatuv kengashi, shuningdek, auditorlik tekshiruvlarini o'tkazish to'g'risida qarorlar qabul qiladi, auditorlik tashkilotini va uning xizmatlari uchun to'lovning maksimal miqdorini tasdiqlaydi.
- *Biznes-rejalarni tayyorlash va tasdiqlash:* Kuzatuv kengashi Komaniyaning yillik biznes rejasini ko'rib chiqadi va tasdiqlaydi, uning bajarilishini nazorat qiladi, shuningdek, ishlab chiqarish dasturining bajarilishini baholaydi.
- *Yirik bitimlar va affillangan shaxslar bilan tuziladigan bitimlarni boshqarish va nazorat qilish:* qonun hujjatlariga muvofiq, yirik bitimlar va affillangan shaxslar bilan tuziladigan bitimlarni tasdiqlashni o'z ichiga oladi.
- *Sho'ba korxonalar, filiallar va vakolatxonalarni tashkil etish va tugatish:* Kuzatuv kengashi jamiyatning sho'ba va qaram xo'jalik jamiyatlari, shuningdek, Komaniyaning filial va vakolatxonalarni tashkil etish yoki tugatish to'g'risida qarorlar qabul qiladi.
- *Aktivlar va investitsiya faoliyatini boshqarish:* Kuzatuv kengashi yangi ko'chmas mulk obyektlarini sotib olish yoki qurish, boshqa xo'jalik yurituvchi subyektlarning ulushlarini sotib olish, shuningdek, mulkni tasarruf etish va ustav kapitaliga qo'yilmalar bilan bog'liq masalalarni nazorat qiladi.

- *Ijtimoiy ahamiyatga molik tashabbuslarni ko'rib chiqish va tasdiqlash*: Kuzatuv kengashi aksiyadorlarning Umumiy yig'ilishi va qonun hujjatlarida belgilangan doirada xayriya, homiylik yoki tekin yordam ko'rsatish siyosati va tartibini tasdiqlaydi.
- *Oshkoralik va korporativ boshqaruvni ta'minlash*: Kuzatuv kengashi vakolati doirasida – nazorat qilish va o'z vazifalarini samarali bajarish uchun Boshqaruv hujjatlari bilan tanishish, va bunda axborotdan faqat rasmiy maqsadlarda foydalanish.

Kuzatuv kengashi a'zolarining soni aksiyadorlarning Umumiy yig'ilishi, Ustav bilan belgilanadi va qonun hujjatlarida belgilangan miqdordan kam bo'lishi mumkin emas va Kompaniya aksiyadorlari Umumiy yig'ilishining qarori bilan o'zgartirilishi mumkin. "Navoiyazot" AJning Kuzatuv kengashi a'zolari qonun hujjatlarida va Komaniya ustavida belgilangan tartibda aksiyadorlarning Umumiy yig'ilishi tomonidan uch yil muddatga saylanadi.

O'zbekiston Respublikasi qonunchiligiga muvofiq, Komaniyada ikki pog'onali boshqaruv tizimi (two-tiers system) qo'llaniladi, unda aksiyadorlar faqat ijrochi bo'lmagan direktorlardan iborat Kuzatuv kengashini, Boshqaruv esa o'z navbatida ijrochi direktorlardan (management board) iborat tarkibda saylaydi. Shunday qilib, Kuzatuv kengashida ijrochi direktorlar mavjud emas. Faqatgina Kompaniya boshqaruvi a'zolari ijrochi direktorlar bo'lishi mumkin.

Jamiyat Kuzatuv kengashining yig'ilishlari zaruratga qarab, masalalarni tezkor ko'rib chiqish va qarorlar qabul qilish uchun o'tkaziladi. Majlisni chaqirish Kuzatuv kengashi Raisi tashabbusi bilan quyidagi asoslarga ko'ra amalga oshirilishi mumkin:

- Uning o'z tashabbusi bilan;
- Kuzatuv kengashining istalgan a'zosining iltimosiga binoan;
- Taftish komissiyasining so'roviga muvofiq;
- Boshqaruv Raisining talabiga muvofiq.

2024-yilda "Navoiyazot" AJning Kuzatuv kengashi kengash va ijroiya organi tarkibini o'zgartirish, 2023 va 2024-yillarga mo'ljallangan biznes-rejalarni tasdiqlash, foyda taqsimoti, 2023-yil uchun moliyaviy-xo'jalik faoliyati va audit natijalari, yirik bitimlar tuzish, investitsiya loyihalarini amalga oshirish (quyosh elektr stansiyasi, sianid tuzi ishlab chiqarishni kengaytirish), mulkni o'tkazish, homiylik, shuningdek, Kompaniyaning ustavi va ichki hujjatlariga o'zgartirish kiritish masalalarini ko'rib chiqdi. Hisobot davrida jami 2 ta kuzatuv kengashi yig'ilishi o'tkazildi.

Jamiyatda barqaror rivojlanishni boshqarish samaradorligini oshirish uchun Kuzatuv kengashiga davlat organlari, nazorat qiluvchi organlar, aksiyadorlar va Kompaniyaning mas'ul vakillari bilan maslahatlashish mexanizmlari amal qiladi. Ushbu jarayonlarning natijalari shaxsan ishtirokda yoki onlayn tarzda o'tkaziladigan Kuzatuv kengashi yig'ilishlarida ko'rib chiqiladi. Tekshirish davriyligi har chorakda Kuzatuv kengashi yig'ilishlarida o'tkaziladi.

2024-yil uchun Kuzatuv kengashi tarkibi

GRI 2-11

6-jadval. 2024-yil uchun Kuzatuv kengashi tarkibi

No	F.I.SH.	Lavozimi
1	Muxamedjanov Timur Rasulo-vich	Kuzatuv kengashi raisi
2	Safarov Shoxrux Abdugafforovich	O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligining Soliq va bojxona siyosati va daromadlarni prognozlash boshqarmasi boshlig'i
3	Nasritdinxodjayev Omonullo Zabixullayevich	O'zbekiston Respublikasi kon sanoati va geologiya vazirining birinchi o'rin-bosari
4	Muxtarov Ulugbek Xakimovich	O'zbekiston Respublikasi Tiklanish va taraqqiyot jamg'armasi direktori o'rin-bosari
5	Wahid Tawtik	Mustaqil a'zo

Kuzatuv kengashi faoliyatini baholash

GRI 2-18

Har yili Kuzatuv kengashi a'zolarining faoliyati hisobot davridagi ishiga qarab baholanadi. Baholash aksiyadorlar tomonidan aksiyadorlarning Umumiy yig'ilishida o'tkaziladi va quyidagi bosqichlarni o'z ichiga oladi:

- Kuzatuv kengashining har bir a'zosining yillik hisobotini ko'rib chiqish.
- Ularning faoliyatini baholash yuzasida xulosa qilish.

Direktorlar kengashi a'zolarining faoliyatini baholash natijalariga ko'ra aksiyadorlarning umumiy yig'ilishi tegishli qarorlar qabul qiladi, shu jumladan, Kuzatuv kengashi tarkibiga o'zgarish kiritish to'g'risida qarorlar qabul qiladi.

Kuzatuv kengashi a'zosining yillik hisoboti quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- Kuzatuv kengashi ishida ishtirok etish to'g'risidagi ma'lumotlar;
- Kuzatuv kengashi majlislarida mazkur a'zo tomonidan tayyorlanadigan va taqdim etiladigan masalalar ro'yxati, shuningdek, ular bo'yicha qabul qilingan qarorlar va ularning Komaniya faoliyatiga qo'shgan hissasi;
- Kuzatuv kengashi a'zosining amalga oshirilgan Jamiyat faoliyatini takomillashtirishga qaratilgan takliflarining ta'sirini baholash;
- Kompaniyani rivojlantirish bo'yicha xulosalar va takliflar.

Bu jarayon Kuzatuv kengashi faoliyatining shaffofligi va samaradorligini ta'minlaydi va Kompaniyaning strategik maqsadlarini amalga oshirishga yordam beradi.

Qo'mitalarlar va ularning faoliyati

Audit qo'mitasi to'g'risidagi nizom

Audit qo'mitasi – "Navoiyazot" AJ Kuzatuv kengashining Komaniya moliya-xo'jalik faoliyatini nazorat qilish bo'yicha vazifalarini samarali bajarishga ko'maklashish maqsadida tashkil etilgan maslahat organidir. Audit qo'mitasi faoliyati Audit qo'mitasi to'g'risidagi nizomda belgilangan vakolatlarga muvofiq, amalga oshiriladi. Qo'mita Komaniyaning boshqaruv organi bo'lib hisoblanmaydi va Kuzatuv kengashi nomidan ish yuritish huquqiga ega emas.

Audit qumitasining asosiy vazifalari quyidagilardan iborat:

- Komaniyaning buxgalteriya (moliyaviy) hisobotlarini shakllantirish ustidan nazoratni amalga oshirish;
- Ichki nazorat va xavflarni boshqarish tizimlarining ishonchiligi va samaradorligini nazorat qilish;
- Ichki audit faoliyatining mustaqilligi va xolisligini ta'minlash;
- Tashqi audit o'tkazilishini va tashqi auditor tanlanishini nazorat qilish;
- Xodimlar va uchinchi shaxslarning noqonuniy va intizomga zid harakatlariga qarshi kurashish tizimining samaradorligini nazorat qilish.

Audit qo'mitasi Kompaniya Kuzatuv kengashining qarori bilan tashkil etiladi va tugatiladi ; Kuzatuv kengashi istalgan vaqtda qo'mita a'zosining vakolatlarini tugatishi yoki qo'mita tarkibini qayta shakllantirishi mumkin. Audit qo'mitasi Kuzatuv kengashi a'zolari orasidan saylanadi va kamida uch nafar a'zodan iborat bo'ladi, ularning aksariyati mustaqil bo'lishi shart. Qo'mita a'zolari Kuzatuv kengashi majlisida saylanadi va

Kompaniya Aksiyadorlar umumiy yig'ilishida Kuzatuv kengashining yangi tarkibi saylangunga qadar o'z vakolatlarini amalga oshiradi.

Nomzodlar va mukofotlash qo'mitasi to'g'risidagi nizom

Nomzodlar va mukofotlash qo'mitasi "Navoiyazot" AJ Kuzatuv kengashining kollegial maslahat organi bo'lib, kadrlar va ijtimoiy siyosat, shuningdek, Komaniya rahbariyatiga haq to'lash siyosati sohasida o'z vakolatiga kiruvchi masalalarni tahlil qilish va Kuzatuv kengashi uchun tavsiyalar tayyorlash maqsadida tashkil etilgan. Nomzodlar va mukofotlash qo'mitasi Kuzatuv kengashiga to'liq hisobdor bo'lib, Kuzatuv kengashi tomonidan unga berilgan vakolatlar doirasida, Nomzodlar va mukofotlash qo'mitasi to'g'risidagi nizomga muvofiq, ish olib boradi.

Nomzodlar va mukofotlash qo'mitasi o'z faoliyatida O'zbekiston Respublikasi qonunchiligiga, Komaniya ustaviga, "Navoiyazot" AJning "Kuzatuv kengashi to'g'risida"gi nizomga, Kuzatuv kengashi qarorlariga, Nomzodlar va haq to'lash qo'mitasi to'g'risidagi nizomga hamda aksiyadorlar Umumiy yig'ilishi, shuningdek, Komaniyatning Kuzatuv kengashi va Nomzodlar va mukofotlash qo'mitasi qarorlari bilan tasdiqlangan Komaniyatning boshqa ichki hujjatlariga amal qiladi.

Nomzodlar va mukofotlash qo'mitasining asosiy maqsadi quyidagi masalalar bo'yicha tavsiyalarni ishlab chiqish, tahlil qilish va Kuzatuv kengashiga taqdim etishdan iborat:

- Boshqaruv va nazorat organlarida va kompaniya bo'linmalarining asosiy rahbarlarida kadrlarni tayinlash;
- Boshqaruvning kadrlarini rejalashtirish, professional tarkibi va samarali faoliyati, Komaniya boshqaruviga malakali mutaxassislarini jalb qilish va ularning muvaffaqiyatli ishlashi uchun zarur rag'batirish choralarini ko'rish;
- Kompaniya xodimlarini rag'batlantirish va haq to'lash tizimlari, Komaniya rahbariyatiga haq to'lashning samarali va shaffof amaliyotini shakllantirish;
- Komaniya xodimlarini lavozimga tayinlash va mehnatiga haq to'lash bo'yicha Kuzatuv kengashi vakolatiga kiradigan boshqa masalalar.

Nomzodlar va mukofotlash qo'mitasi Kuzatuv kengashi a'zolaridan tuziladi va kamida uch kishidan iborat bo'ladi. Qo'mita a'zolarining ko'pchiligi Kuzatuv kengashining mustaqil a'zolari bo'lishi kerak.

Nomzodlar va mukofotlash qo'mitasi a'zolari Kuzatuv kengashining majlisida uning amaldagi a'zolari orasidan saylanadi va aksiyadorlarning Umumiy yig'ilishida Kuzatuv kengashining yangi tarkibi saylangunga qadar o'z vazifalarini bajaradi. Qo'mita a'zolarini saylash to'g'risidagi qaror Kuzatuv kengashi a'zolari umumiy sonining oddiy ko'pchilik ovozi bilan qabul qilinadi.

Strategiya va investitsiyalar qo'mitasi to'g'risidagi nizom

Strategiya va investitsiyalar qo'mitasi Kuzatuv kengashi oldida to'liq hisobdor bo'lib, "Strategiya va investitsiyalar qo'mitasi to'g'risida"gi nizomga muvofiq, Kuzatuv kengashi tomonidan unga berilgan vakolatlar doirasida o'z faoliyatini amalga oshiradi.

Strategiya va investitsiyalar qo'mitasi o'z faoliyatida O'zbekiston Respublikasi qonunchiligiga, Ustavga, "Navoiyazot" AJning Kuzatuv kengashi to'g'risida nizomga, Kuzatuv kengashi qarorlariga, Strategiya va investitsiya qo'mitasi to'g'risidagi nizomga hamda aksiyadorlar Umumiy yig'ilishi va Kuzatuv kengashi tomonidan tasdiqlangan boshqa ichki hujjatlarga amal qiladi.

Strategiya va investitsiyalar qo'mitasi to'g'risidagi nizomga muvofiq, Strategiya va investitsiyalar qo'mitasining asosiy maqsadi quyidagilarga doir masalalar bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqish, ularni tahlil qilish va Kuzatuv kengashiga taqdim etishdan iborat:

- Kompaniya faoliyatining strategik va ustuvor yo'nalishlarini belgilash;
- Kompaniyaning xarid va investitsiya faoliyatini nazorat qilish;
- Istiqbolli investitsiya loyihalarining samaradorligini va ularning Kompaniya aksiyadorlik qiymatining oshishiga ta'sirini baholash;

- Kuzatuv kengashi vakolatiga kiruvchi boshqa masalalar.

Maqsadlariga muvofiq, Strategiya va investitsiyalar qo'mitasi quyidagi vazifalarni amalga oshiradi:

- Strategik rejalashtirish va investitsiya siyosati masalalari, istiqbolli rejalar, asosiy faoliyat dasturlari, Kompaniyaning yillik va uzoq muddatli biznes-rejalari, shuningdek, ularning bajarilishi yuzasidan hisobotlar bo'yicha tavsiyalarni dastlabki ko'rib chiqish va Kuzatuv kengashi uchun tayyorlash;
- Kompaniyaning strategik rejalashtirish va investitsiyalarni boshqarish uchun mas'ul bo'lgan tarkibiy bo'linmalari va Kuzatuv kengashi o'rtasidagi o'zaro hamkorlik samaradorligini baholash va baholash natijalari bo'yicha tavsiyalar tayyorlash;
- Kompaniyaning uzoq muddatli istiqboldagi faoliyati samaradorligini baholash va bozor tendensiyalari, Kompaniya va uning raqobatchilari faoliyati, shuningdek, boshqa omillarni hisobga olgan holda strategiya va rivojlanish yo'nalishlarini tuzatish bo'yicha Kuzatuv kengashiga tavsiyalar ishlab chiqish.

Strategiya va investitsiyalar qo'mitasi o'z faoliyatini Kompaniyaning Boshqaruvi va vakolatli ixtisoslashtirilgan bo'linmalari bilan hamkorlikda amalga oshiradi. Strategiya va investitsiyalar qo'mitasining Kompaniyadan axborot olish tartibi Strategiya va investitsiya qo'mitasi to'g'risidagi nizom bilan belgilanadi.

Etika va korrupsiyaga qarshi kurash qo'mitasi

"Navoiyazot" AJning faoliyatida korporativ boshqaruvning shaffofligini, axloqiy me'yorlarga rioya etilishini va korrupsiyaga qarshi kurashishni ta'minlash doirasida kompaniyaning Kuzatuv kengashi huzurida Kuzatuv kengashining qarori (2024-yil 3-oktyabrdagi 218-sonli bayonnomasi) asosida tashkil etilgan Korrupsiyaga qarshi kurash va etika qo'mitasi faoliyat ko'rsatmoqda.

Qo'mita o'z faoliyatini O'zbekiston Respublikasi qonunchiligiga, shu jumladan, "Korrupsiyaga qarshi kurashish to'g'risida" va "Aksiyadorlik jamiyatlari va aksiyadorlarning huquqlarini himoya qilish to'g'risida"gi qonunlarga, shuningdek, kompaniyaning ichki normativ hujjatlariga hamda "Navoiyazot" AJning Ustaviga muvofiq, amalga oshiradi. Qo'mitaning asosiy vazifalari quyidagilardan iborat:

- Korrupsiya holatlarining oldini olish bo'yicha ichki siyosatlar, dasturlar va chora-tadbirlarni ishlab chiqish va joriy etish;
- Kompaniya mansabdor shaxslari va xodimlari o'rtasida korrupsiyaga qarshi qonunchilik va axloqiy me'yorlarga rioya etilishini monitoring qilish;
- Korrupsiya xavflarini baholash va minimallashtirish.
- Huquqiy xabardorlikni oshirish va tashkilotda korrupsiyaga toqat qilmaslik madaniyatini shakllantirish;
- Kompaniya faoliyatining shaffofligini va ma'lumotlarning to'g'ri oshkor etilishini ta'minlash;
- Korrupsiyaga qarshi kurashish masalalari bo'yicha Kuzatuv kengashi uchun xulosalar va tavsiyalar tayyorlash;
- Kompaniya xodimlari tomonidan xulq-atvor me'yorlari va axloqiy standartlarga rioya etilishini nazorat qilish.

Qo'mita doimiy ravishda faoliyat yuritadi, uning a'zolari Kuzatuv kengashi tarkibidan (shu jumladan, kamida bitta mustaqil a'zo) saylanadi. Qo'mita ishi muntazam yig'ilishlar shaklida tashkil etiladi, shu jumladan, qoidabuzarliklar aniqlangan taqdirda navbatdan tashqari sessiyalar o'tkazilishi mumkin.

Korrupsiyaga qarshi kurashish va etika qo'mitasi korporativ boshqaruvning barqarorligi va shaffofligini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Qo'mita tomonidan qabul qilingan qarorlar kompaniyaning ijro etuvchi organlari uchun majburiydir va ularning amalga oshirilishini nazorat qilish Qo'mita raisi rahbarligida amalga oshiriladi.

Xavflarni boshqarish qo'mitasi to'g'risidagi nizom

Xavflarni boshqarish tizimini muvofiqlashtirish, monitoring qilish va takomillashtirish, korporativ boshqaruvning shaffofligini oshirish va eng yaxshi xalqaro amaliyotlarga muvofiqlikni ta'minlash maqsadida "Navoiyazot" AJda Xavflarni boshqarish qo'mitasi faoliyat ko'rsatadi. Qo'mita Jamiyat buyrug'i bilan

tasdiqlangan va O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi, shu jumladan, "Aksiyadorlik jamiyatlari va aksiyadorlarning huquqlarini himoya qilish to'g'risida"gi qonun, Jamiyat Ustavi, Korporativ boshqaruv kodeksi, shuningdek, ISO 31000, COSO va "Uchta himoya chizig'i modeli" xalqaro standartlari asosida ishlab chiqilgan "Xavflarni boshqarish qo'mitasi to'g'risida"gi ichki Nizom (kod: XBB-UZN-01) asosida tashkil etilgan. Qo'mita doimiy ravishda faoliyat yuritadi va Jamiyat Kuzatuv kengashiga hisobot beradi.

Qo'mitaning asosiy vazifalari quyidagilardan o'z ichiga oladi:

- Xavflarni strategik boshqarish sohasida siyosat va tartib-tamoyillarni shakllantirish;
- Kompaniyaning xavf-ishtaha darajasini aniqlashda va strategik va operatsion maqsadlarga erishish bilan bog'liq xavflarni monitoring qilishda ishtirok etish;
- Korporativ xavflar reestri olib borilishini nazorat qilish, shu jumladan, uni muntazam yangilash va tahlil qilish;
- Xavflarni (moliyaviy, operatsion, ekologik, ESG, muvofiqlik va boshqalar) aniqlash, baholash, monitoring qilish va minimallashtirish metodologiyalarini tasdiqlash;
- Xavflarni boshqarish bo'yicha tarkibiy bo'linmalarning harakatlarini muvofiqlashtirish va xavflarni kamaytirish bo'yicha chora-tadbirlar bajarilishini monitoring qilish;
- Xavflar yuzaga kelishi sabablarini tahlil qilish va ularni bartaraf etish rejalarini tasdiqlash;
- Xavflarni boshqarish tizimining ishlashi bo'yicha ichki audit natijalarini ko'rib chiqish;
- Davlat tomonidan tartibga solish, shu jumladan, davlat xaridlari sohasida qonun hujjatlari va ichki normativ hujjatlarga rioya etilishini ta'minlash;
- Normativ hujjatlarni takomillashtirish va xavf tug'diradigan huquqiy ziddiyatlarni bartaraf etish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqish;
- Rahbariyat bilan o'zaro aloqada bo'lish va aniqlangan xatarlar, shu jumladan, ESG transformatsiyasi doirasida yuzaga keladigan xavflar haqida xabardor qilish;
- Xavflarni boshqarish madaniyatini rivojlantirish va xodimlarni o'qitishga ko'maklashish.

Qo'mita xavflarni boshqarish sohasidagi bilim va ko'nikmalarni hisobga olgan holda tanlanadigan rahbariyat va ixtisoslashgan bo'linmalar vakillaridan iborat. Qo'mita yig'ilishlari har chorakda kamida bir marta, zarur bo'lganda navbatdan tashqari o'tkaziladi. Yig'ilishlar onlayn formatda o'tkazilishi mumkin, habarnoma 3 ish kunidan kechiktirmay yuboriladi. Yig'ilish bayonnomalari rais va kotib tomonidan uch ish kuni ichida imzolandi va barcha manfaatdor bo'linmalar tomonidan bajarilishi majburiydir. Qo'mita qarorlarini amalga oshirish to'g'risidagi ma'lumotlar va yillik hisobotlar Jamiyatning rasmiy veb-saytida e'lon qilinadi.

Qo'mita boshqa boshqaruv organlari, shu jumladan, ichki audit, muvofiqlik xizmati va strategik rejalashtirish bo'linmalari bilan hamkorlik qiladi.

Xavflarni boshqarish qo'mitasi - bu xavflarni boshqarish tizimini rivojlantirishda, barqarorlikni ta'minlashda va Jamiyatning strategik rivojlanishida muhim rol o'ynaydigan maslahat kollegial organidir. Qo'mita qarorlari majburiy bo'lib, potentsial tahdidlarni minimallashtirish va Jamiyat maqsadlariga erishishni ta'minlashga qaratilgan.

Korporativ boshqaruvni rivojlantirish

2024-yilda korporativ boshqaruv sohasidagi islohotlarni amalga oshirish doirasida "Navoiyazot" AJ boshqaruvning shaffofligi, hisobdorligi va samaradorligini oshirishga qaratilgan bir qator tarkibiy o'zgarishlarni amalga oshirdi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 19-apreldagi PQ-163-sonli qaroriga muvofiq, korxona tarkibida Korporativ kotibiyat tashkil etilgan bo'lib, u bevosita Kuzatuv kengashiga bo'ysunuvchi. Korporativ kotibiyat to'g'risidagi Nizom ishlab chiqilayotgan bo'lsa-da, asosiy funksiyalarni amalga oshirish allaqachon boshlangan, jumladan:

- Korporativ boshqaruv masalalari bo'yicha hujjatlarni tayyorlash va ekspertizadan o'tkazishda ishtirok etish;
- Boshqaruv organlari tuzilmasini takomillashtirish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqish;
- Korporativ boshqaruvning yangilangan qoidalari va Etika kodeksini joriy etish;

- Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan (AKT) foydalangan holda Kuzatuv Kengashining hujjat aylanishini raqamlashtirish, shu jumladan, protokollarni masofadan rasmiylashtirish va elektron ovoz berish.

Ushbu chora-tadbirlar barqaror rivojlanish tamoyillarini, shu jumladan, shaffoflik, jarayonlarni raqamlashtirish va boshqaruvda axloqiy me'yorlarga rioya qilishni qo'llab-quvvatlaydi.

Kuzatuv kengashi a'zolarini mukovotlash

GRI 2-19, 2-20

Kuzatuv kengashi a'zolari o'z vazifalarini bajarganlik uchun haq va kompensatsiya olishlari mumkin va ularning miqdori aksiyadorlar Umumiy yig'ilishining qarori bilan belgilanadi. Kuzatuv kengashi yig'ilishlarida ishtirok etish, kun tartibidagi masalalar bo'yicha ovoz berish, belgilangan vazifalarni bajarish, raislik kabi qo'shimcha vazifalarni bajarish, shuningdek, Kompaniyaning korporativ boshqaruvini takomillashtirishga qo'shgan hissasi haq to'lashning asosiy mezonlari hisoblanadi. Mukofotlar chorak yakunlari bo'yicha har oyda to'lanadi, biroq uzurli sabablarsiz yig'ilishlarning 75 foizdan ko'prog'iga qatnashmagan a'zolarga berilmaydi.

Kuzatuv kengashi a'zolarining o'z vazifalarini bajarishi davomida qilgan harajatlari (masalan, transport va turar joy xarajatlari) O'zbekiston Respublikasi qonunchiligida va Kompaniyaning ichki hujjatlarida belgilangan chegaralar doirasida tasdiqlovchi hujjatlar taqdim etilgandan keyin qoplanadi.

Manfaatdor tomonlarning, shu jumladan, aksiyadorlarning yuqori boshqaruv a'zolari va boshqa xodimlarning ish haqi masalalari bo'yicha fikrlari amaldagi korporativ boshqaruv tizimi doirasida hisobga olinadi. Ushbu tizim fikr-mulohazalar bildirish va nazorat mexanizmlari mavjudligini va ular shu jumladan Nomzodlar va mukofotlash qo'mitasi orqali, shu jumladan, aksiyadorlarning yillik umumiy yig'ilishlarini o'tkazish orqali amal qilishini ta'minlaydi.

Vazirlar Mahkamasining 2024-yil 31-iyuldagi qaroriga muvofiq, Kuzatuv kengashi a'zolariga o'z vazifalarini bajarish faoliyati uchun haq to'lash amalga oshirilmaydi, to'lov faqat Kuzatuv Kengashining mustaqil a'zolariga beriladi.

Boshqaruv

GRI 2-13, 2-28

"Navoiyazot" AJ Boshqaruvi strategik va tezkor qarorlar tayyorlashda Ustavga rioya qiladi va bunday qarorlar so'ng Kuzatuv kengashi yoki aksiyadorlar Umumiy yig'ilishiga tasdiqlash uchun kiritilishi mumkin. Ijro etuvchi organ sifatida Boshqaruv sakkiz a'zodan iborat: Rais, raisning birinchi o'rinbosarlari va rais o'rinbosarlari. Barcha a'zolar Kuzatuv kengashi tomonidan ochiq va oshkora tanlov asosida saylanadi, bu esa jamoaga ishlab chiqarish, marketing, moliya, xodimlarni boshqarish, loyihalar va strategik rejalashtirish kabi sohalarda yuqori malakali mutaxassislarni jalb qilish imkonini beradi.

Jamiyat Boshqaruvi raisi tashkilotning iqtisodiyot, atrof-muhit va jamiyatga ta'sirini boshqarish uchun umumiy mas'uliyatga ega. Iqtisodiy jihatlarni boshqarishni nazorat qilish uchun javobgarlik Boshqaruv raisining iqtisodiyot va moliya bo'yicha o'rinbosariga yuklatilgan. Atrof-muhit va aholiga ta'sirni boshqarish uchun javobgarlik Mehnatni muhofaza qilish, xavfsizlik va atrof-muhitni muhofaza qilish boshqarmasi boshlig'iga yuklatilgan.

Iqtisodiyot, ekologiya va jamiyatga ta'sirni boshqarish bo'yicha hisobotlar korporativ boshqaruvning yuqori organiga yozma ravishda taqdim etiladi va har chorakda Kuzatuv kengashi yig'ilishlarida ko'rib chiqiladi.

Boshqaruv salohiyatini kengaytirish va ilg'or xalqaro tajribani joriy etish maqsadida Boshqaruv a'zolari lavozimiga tanlovda xorijlik mutaxassislar ham qatnashishi mumkin. Ushbu yondashuv ilg'or boshqaruv yondashuvlarini tatbiq etishga va Boshqaruv faoliyati samaradorligini oshirishga yordam beradi.

Kvorum va obyektiv qarorlar qabul qilinishini ta'minlash uchun Boshqaruv yig'ilishlari a'zolarining 50% dan ko'prog'i hozir bo'lsa, vakolatli hisoblanadi. Ushbu tartib hal etishni talab qiladigan masalalarni o'z vaqtida va har tomonlama ko'rib chiqish imkonini beradi.

Boshqaruv a'zolarini uch yil muddatga tayinlanadi. Komaniyaning shaffofligi va hisobdorligini oshirish maqsadida Raisga ketma-ket lavozimiga tayinlanish borasida cheklov o'rnatildi: endi u lavozimini ketma-ket ikki muddatdan ortiq egallashi mumkin emas.

Shunday qilib, Boshqaruvning tuzilmasi va faoliyati Kompaniyani samarali boshqarishni ta'minlash, boshqaruvning uzluksizligini ta'minlash va Kompaniyaning strategik va operatsion jarayonlariga barqaror amaliyotni joriy etishga qaratilgan.

Boshqaruv raisining vakolatlari

Boshqaruv raisiga Kompaniya faoliyatini samarali boshqarish va Jamiyat manfaatlarini barcha darajada ifodalash imkonini beradigan keng vakolatlar berilgan. Rais Kompaniya nomidan ishonchnomasiz ish olib borib, boshqa tashkilotlar bilan munosabatlarda uning vakili bo'ladi, muzokarlarda qatnashadi va Jamiyat nomidan bitimlar tuzadi. Bundan tashqari, Boshqaruv raisi barcha bo'linmalar ishini muvofiqlashtiradi, asosiy qarorlar qabul qiladi va strategik va operatsion masalalar bo'yicha umumiy rahbarlik qiladi, bu esa Kompaniyaga bozorda o'z maqsad va manfaatlarini amalga oshirish imkonini beradi. "Navoiyazot" AJning boshqaruvi raisi O'zbekiston dzyudo federatsiyasining Navoiy viloyatining bo'limiga ham rahbarlik qiladi. Ijtimoiy ahamiyatga ega tashabbuslarni qo'llab-quvvatlash doirasida kompaniya Federatsiyaga homiylik qiladi.

Boshqaruv raisining asosiy vakolatlari sirasiga quyidagilar kiradi:

- Kompaniyaning operatsion, ishlab chiqarish, moliyaviy va tijorat faoliyatini mustaqil boshqarish;
- Shartnomalar va kontraktlar, shu jumladan, mehnat shartnomalari tuzish, shuningdek, mehnat shartnomalarini tuzish huquqini berish;
- Barcha xodimlar uchun majburiy bo'lgan buyruqlar va ko'rsatmalar berish, mehnat intizomi buzilgan taqdirda intizomiy jazo choralarini qo'llash;
- Kompaniya bank hisobvaraqlarini boshqarish va Ustavda nazarda tutilgan tartibda mol-mulkni tasarruf etish;
- Aksiyadorlarning Umumiy yig'ilishiga tayyorgarlik qilish va uni o'tkazishni, shu jumladan tashkiliy-axborot tadbirlarini muvofiqlashtirish;
- Shtat jadvalini, tashkiliy tuzilmani va bank hujjatlarini imzolash huquqiga ega bo'lgan shaxslar ro'yxatini tasdiqlash.

Rais, shuningdek, ma'lum masalalarni tarkibiy bo'linmalar rahbarlarining zimmasiga yuklash hamda Kompaniya tarkibiy bo'linmalari to'g'risidagi nizomlarni tasdiqlash vakolatlari berilgan. Ushbu vakolatlar korporativ tuzilmaning barcha darajalarida samarali boshqaruv va shaffof o'zaro hamkorlikni ta'minlashga qaratilgan.

7-jadval. 2024-yil 31-dekabr holatiga Boshqaruv tarkibi

Samadov Farrux Xamzayevich	
Lavozimi	Boshqaruv raisi v.b.
Tug'ilgan sana	1986-yil 1-may
Ta'lim	• Toshkent moliya instituti, bakalavriat, magistratura
Ish joyi va oxirgi besh yil ichida tashkilotlarda egallagan lavozimlari	• 2019–2022 yillar – “O'zkimyosanoat” AJ Moliya, g'aznachilik operatsiyalari va xaridlar boshqarmasi boshlig'i • 2022–2023 yillar – “O'zkimyosanoat” AJ tizimidagi “Qizilqumfosforit kompleksi” mas'uliyati cheklangan jamiyati direktori v.b. • 17.07.2023-y.- “Navoiyazot” aksiyadorlik jamiyati Boshqaruvi raisi v.b.
Mirzayev Alisher Berdinazarovich	

Lavozimi Boshqaruv raisining ishlab chiqarish, lokalizatsiya masalalari, sanoatda kooperatsiya aloqalarini kengaytirish va axborot texnologiyalari bo'yicha birinchi o'rinbosari

Tug'ilgan sana 1974-yil 11-aprel

Ta'lim • 2003 y. – Navoiy davlat konchilik instituti

Ish joyi va oxirgi besh yil ichida tashkilotlarda egallagan lavozimlari • 2020-yildan 2024-yilgacha - "Navoiyazot" AJ Ishlab chiqarishni muvofiqlashtirish boshqarmasi boshlig'i
• 2024-yildan boshlab Boshqaruv Raisining ishlab chiqarish, lokalizatsiya masalalari, sanoatda kooperatsiya aloqalarini kengaytirish va axborot texnologiyalari bo'yicha birinchi o'rinbosari

Jalilov Dilshodjon Dilmurodovich

Lavozimi "Navoiyazot" AJ Boshqaruvi Raisining iqtisodiyot va moliya bo'yicha o'rinbosari – Boshqaruv a'zosi

Tug'ilgan sana 1978-yil 1-aprel

Ta'lim • 1999-yil – Navoiy davlat pedagogika instituti
• 2004-y. – Toshkent moliya instituti

Ish joyi va oxirgi besh yil ichida tashkilotlarda egallagan lavozimlari • 2017-2020 yillarda – O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki Navoiy viloyati Bosh boshqarmasi boshqaruvchisi o'rinbosari;
• 2019–2022 yillar – "Asaka bank" ATB Navoiy filialining boshqaruvchisi;
• 2022-yildan – "Navoiyazot" AJ Boshqaruvi Raisining iqtisodiyot va moliya bo'yicha o'rinbosari.

Suyarov Nazirjon Saydullayevich

Lavozimi "Navoiyazot" AJ boshqaruvi raisining investitsiyalar bo'yicha o'rinbosari – Boshqaruv a'zosi

Tug'ilgan sana 1974-yil 21-iyul

Ta'lim • Navoiy davlat konchilik instituti

Ish joyi va oxirgi besh yil ichida tashkilotlarda egallagan lavozimlari • 2016-2019 yillarda – qurilayotgan investitsiya obyektlari Direksiyasining "Ammiak va karbamid ishlab chiqarish qurilishi" bo'yicha muhandis-texnolog, loyiha rahbari;
• 2019-2020-yillarda – "Navoiyazot" AJ Boshqaruvi raisi o'rinbosari vazifasini bajaruvchi – Istiqbolli rivojlanish va investitsiyalar bo'yicha direktor;
• 2020-yildan - "Navoiyazot" AJ Boshqaruvi Raisining investitsiyalar bo'yicha o'rinbosari

Turdiyev Umar Tilavovich

Lavozimi "Navoiyazot" AJ Boshqaruvi raisining kapital qurilish va ijtimoiy masalalar bo'yicha o'rinbosari – Boshqaruv a'zosi

Tug'ilgan sana 1965-yil 26-mart

Ta'lim • Toshkent xalq xo'jaligi instituti, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat va jamiyat qurilishi akademiyasi

Ish joyi va oxirgi besh yil ichida tashkilotlarda egallagan lavozimlari • 2014-2020 yillarda - "COCA-COLA Ichimligi Uzbekistan LTD" MCHJ Bosh direktorining umumiy va kadrlar masalalari bo'yicha o'rinbosari, Bosh direktorning umumiy masalalar va zavodlarning ishlab chiqarish faoliyatini muvofiqlashtirish bo'yicha o'rinbosari;

- 2020-yildan – “Navoiyazot” AJ Boshqaruvi Raisining kapital qurilish va ijtimoiy masalalar bo'yicha o'rinbosari.

Shononov Axmatillo Raxmatilloevich

Lavozimi	“Navoiyazot” AJ boshqaruvi raisining logistika bo'yicha o'rinbosari – Boshqaruv a'zosi
Tug'ilgan sana	1987-yil 15-fevral
Ta'lim	• Toshkent temir yo'l muhandislari instituti
Ish joyi va oxirgi besh yil ichida tashkilotlarda egallagan lavozimlari	• 2019-2021-yillarda – “O'zbekiston temir yo'llari” AJ Buxoro hududiy temir yo'l uzeli Transport va foydalanish boshqarmasi boshlig'i o'rinbosari vazifasini bajaruvchi • 2021-yildan - “Navoiyazot” AJ Boshqaruvi Raisining logistika bo'yicha o'rinbosari

Jurakulov Baxtiyer Shermamatovich

Lavozimi	Boshqaruv raisining marketing, sotuvlar va xaridlar bo'yicha o'rinbosari
Tug'ilgan sana	31.03.1979
Ta'lim	• Navoiy davlat konchilik instituti
Ish joyi va oxirgi besh yil ichida tashkilotlarda egallagan lavozimlari	• 2019-2024 yillar - "Qizilqum fosforit kompleksi" MCHJ vakolatxonasi rahbari. • 2021 yildan - “Navoiyazot” AJ Boshqaruvi Raisining marketing, sotuvlar va xaridlar bo'yicha o'rinbosari

Boshqaruv faoliyatini baholash

GRI 2-20

"Navoiyazot" AJ Boshqaruvi a'zolarining faoliyati samaradorligini baholash tartibi:

- O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2015-yil 28-iyuldagi 207-sonli “Davlat ulushi bo'lgan aksiyadorlik jamiyatlari va boshqa xo'jalik yurituvchi subyektlar faoliyati samaradorligini baholash mezonlarini joriy etish to'g'risida”gi qaroriga muvofiq.
- O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 13-martdagi PF-9-sonli farmoni bilan.
- Vazirlar Mahkamasining 2024-yil 30-martdagi 172/30-sonli qarori bilan.
- "Navoiyazot" AJning 2024-yil 8-avgustdagi 1524-sonli ichki buyrug'i bilan.

Nizomning asosiy maqsadi boshqaruvning shaffofligi, obyektivligi va samaradorligini ta'minlashdir. Shu maqsadda kompaniya moliyaviy va moliyaviy bo'lmagan jihatlarni qamrab oluvchi asosiy samaradorlik ko'rsatkichlari (ASK/KPI) tizimini qo'llaydi.

Asosiy qoidalar va baholash mezonlari:

- Moliyaviy barqarorlik: foyda, rentabellik, likvidlik, xarajatlarni kamaytirish.
- Operatsion samaradorlik: ishlab chiqarish rejalarini amalga oshirish, eksportning o'sishi, mahalliyashtirish.
- Innovatsiyalar: ERP tizimini joriy etish, raqamlashtirish, texnologik yangilanish.
- Ekologiya va barqaror rivojlanish: energiya samaradorligi, chiqindilarni kamaytirish, chiqindilarni boshqarish.
- Ijtimoiy javobgarlik: mehnatni muhofaza qilish, xodimlarga to'lovlar, tibbiy yordam, bolalar dam olishlari.

2024-yilda Boshqaruvning har bir a'zosi uchun individual KPilar tasdiqlandi. Ularning bajarilishi har chorakda Kuzatuv kengashi tomonidan tahlil qilindi va Samaradorlik.uz platformasida va Ijro.gov.uz tizimida aks ettirildi.

Ushbu tizim natijalarni obyektiv baholashni ta'minlaydi, 2035-yilgacha maqsadlarga erishishga strategik e'tibor qaratishni qo'llab-quvvatlaydi va kompaniyaning tasdiqlangan "Yo'l xaritasi"da nazarda tutilganidek, aksiyadorlarning umidlariga muvofiqlikni ta'minlaydi.

Boshqaruv a'zolarini mukofotlash

GRI 2-19

Boshqaruv a'zolarining mehnatini mukofotlash va ish haqini to'lash tamoyillari tashkilotning barqaror rivojlanishi va uzoq muddatli maqsadlarini qo'llab-quvvatlovchi rag'batlantiruvchi va adolatli tizimni yaratishga qaratilgan. Ish haqiga yondashuv yagona standartlarga va adolatlilik va shaffoflik tamoyillariga sodiqlikka asoslanadi, bu esa malakali kadrlarni jalb qilish va ushlab qolishga yordam beradi.

Mukofotlash tizimining asosiy elementlari:

- *Yagona va adolatli shartlar:* Ish haqi darajasi ish majburiyatlari va malaka darajasiga qarab belgilanadi va bu bajarilgan ish uchun adolatli to'lovni ta'minlashga yordam beradi.
- *Barqaror natijalarni qo'llab-quvvatlash:* Tizim kompaniyaning ishlash samaradorligini oshirish va barqaror rivojlanishiga hissa qo'shadigan asosiy ko'rsatkichlar va prognozlarga erishish uchun mukofotlash nazarda tutilgan.
- *Proporsional to'lovlar va ijtimoiy qo'llab-quvvatlash:* Tibbiy davolanish uchun yordam, pensiyaga chiqqanda qo'llab-quvvatlash, shuningdek nikoh yoki bola tug'ilishi kabi muhim hayotiy voqealar uchun to'lovlar kabi ijtimoiy to'lovlar kiradi. Ushbu ijtimoiy to'lovlar kompaniyaning o'z xodimlariga nisbatan ijtimoiy mas'uliyatli munosabatini namoyish etadi.

2024-yil yakunlariga ko'ra, Boshqaruv a'zolariga mukofotlar belgilanmagan.

2024-yilda Kompaniya moliyaviy bo'lmagan xatarlarni, shu jumladan, iqlim va ESG-omillarini baholashda ichki audit rolini kengaytirish bo'yicha ishlarni boshladi. Xizmat faoliyati ilg'or xalqaro amaliyotlarni hisobga olgan holda rivojlanadi va Ichki auditning professional amaliyotining xalqaro standartlariga (IIA) javob beradi. Xizmatning mustaqilligi uning Audit qo'mitasiga hisobdorligi bilan tasdiqlanadi va boshqaruv va hujjatlarning barcha darajalaridan foydalanish imkoniyati samarali nazoratni ta'minlaydi. Bu ichki nazorat tizimini mustahkamlashga, aksiyadorlarning ishonchini oshirishga va Kompaniyaning ESG-reytingini oshirishga yordam beradi.

ESG-boshqaruv

GRI 2-22, 2-24

Kompaniya asosiy yo'nalishlarni belgilab oldi va ESG-tamoyillarini biznes-jarayonlarga joriy etish choralarini ko'rdi va shu tarzda u eng yaxshi xalqaro standartlarga rioya qilishga va o'z faoliyatining shaffofligini oshirishga intilmoqda. Navoiyazot asosiy yo'nalishlar sirasida quyidagilarni ajratib ko'rsatadi:

Ekologik jihat

- Atrof-muhitni muhofaza qilish (AMMQ) boshqarmasi
- Samaradorlik
- Suv resurslari va chiqindilarni boshqarish
- Iqlim o'zgarishi
- Biologik xilma-xillikni saqlash

Boshqaruv jihati

- Shaffoflik, hisobot va biznes etikasi
- Korporativ boshqaruv va xatarlarni boshqarish
- tT'minot zanjiri barqaror boshqarish
- Innovatsiya va raqamli xavfsizlik

Ijtimoiy jihat

- Mehnat amaliyotining ko'rsatkichlari
- Inson kapitalini rivojlantirish
- Inson huquqlari
- Mehnat muhofazasi va sanoat xavfsizligi
- Mijozlar bilan o'zaro aloqalar

Kuzatuv kengashi va Boshqaruv barqaror rivojlanishni boshqarishda faol ishtirok etib, ushbu sohadagi bayonotlar, siyosat va strategiyalarni ishlab chiqish, tasdiqlash va yangilashda bevosita ishtirok etmoqda. Yuqori boshqaruv organlari barqaror rivojlanish tamoyillarining Kompaniya strategiyasiga joriy etilishini ta'minlagan holda ESG-tashabbuslarining amalga oshirilishini nazorat qilmoqda.

2024-yilda "Navoiyazot" AJ aksiyadorlarning umidlarini bajarish bo'yicha "Yo'l xaritasi"ni ishlab chiqdi va amalga oshirmoqda, unga Jamiyat faoliyati samaradorligi, barqarorligi va shaffofligini oshirishga qaratilgan 11 ta ustuvor tashabbus kiritilgan. Ushbu qadamlar ESG-yo'nalishlari va uzoq muddatli strategiya bilan uzviy bog'liqdir:

- 2035-yilgacha jamiyatni rivojlantirish strategiyasini ishlab chiqish va tasdiqlash;
- Strategik rejalashtirish uchun integratsiyalashgan moliyaviy modelni shakllantirish;
- Maqsadli operatsion modelni ishlab chiqish va tasdiqlash;
- Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlariga (MHXS) o'tish;
- Ichki audit funktsiyalarini transformatsiya qilish;
- Xavflarni boshqarish tizimini joriy etish;
- Korporativ ERP tizimini amalga oshirish;
- Tasdiqlangan IT arxitekturasida raqamli loyihalarni ishga tushirish;
- ESG-tamoyillarini amalga oshirish va barqaror rivojlanish maqsadlariga erishish;
- Xaridlar tizimini takomillashtirish va Forenzik-audit mexanizmlarini joriy etish;
- Kadrlar boshqaruvi tizimi va tashkiliy tuzilmani transformatsiya qilish.

Ushbu tashabbuslarni kompaniyaning strategik boshqaruviga kiritish "Navoiyazot" AJning aksiyadorlarning umidlariga, shuningdek, korporativ javobgarlik, shaffoflik va barqarorlik borasidagi xalqaro talablariga javob berish istagini aks ettiradi.

Barqaror rivojlanish masalalari bo'yicha hisobot har chorakda yuqori rahbariyatga taqdim etiladi, bu esa samaradorlikni o'z vaqtida kuzatib borish va zarurat bo'lganda tuzatishlar kiritish imkonini beradi. Tasdiqlash jarayoni Kuzatuv kengashi tomonidan ko'rib chiqish uchun ma'lumotlarni yozma ravishda taqdim etish orqali amalga oshiriladi.

"Navoiyazot" AJ shaffoflik, hisobdorlik va javobgarlikni barqaror korporativ boshqaruvning asosiy elementlari deb hisoblaydi. 2024-yilda Jamiyatda strategik va boshqaruv vazifalarini bajarish samaradorligini oshirishga qaratilgan axborotni oshkor qilish va raqamli hisobdorlik bo'yicha tizimli yondashuv joriy etildi.

Axborotning shaffofligi va undan foydalanish imkoniyatini oshirish maqsadida manfaatdor tomonlar uchun quyidagi chora-tadbirlar amalga oshirildi:

- Jamiyatning boshqaruv va nazorat organlari tarkibi va tarkibidagi o'zgarishlar to'g'risidagi ma'lumotlar kpi.davaktiv.uz ixtisoslashtirilgan portalda muntazam ravishda joylashtiriladi;
- Boshqaruv raisi va uning o'rinbosarlarining asosiy samaradorlik ko'rsatkichlari (KPI) bo'yicha har choraklik hisobotlari samaradorlik.uz platformasida taqdim etiladi;
- Davlat buyurtmalari va ichki topshiriqlarning bajarilishi ustidan nazorat jro.gov.uz davlat tizimi orqali amalga oshiriladi.

Mazkur vositalar quyidagilarni ta'minlaydi:

- manfaatdor tomonlar uchun dolzarb ma'lumotlarga ochiq kirish;
- vijdonli va samarali boshqaruv tamoyillariga rioya qilish;
- davlat organlari va aksiyadorlar bilan barqaror hamkorlik.

“Navoiyazot” AJning rahbariyati korporativ boshqaruv jarayonlarining ochiqlik, hisobdorlik va raqamli transformatsiya tamoyillariga sodiqligini tasdiqlaydi va kompaniyaning uzoq muddatli barqarorligining muhim sharti ekanligini etirof etadi.

Barqaror rivojlanish bilan bog'liq muhim masalalar va muammolar haqidagi ma'lumot yuqori rahbariyatga yozma ravishda yetkaziladi. Hisobot davrida yuqori rahbariyat aralashuvini talab qiladigan jiddiy muammolar yuzaga kelmadi.

Manfaatdor tomonlar bilan o'zaro munosabatlar

GRI 2-29

“Navoiyazot” AJ manfaatdor tomonlar bilan faol hamkorlikni yo'lga qo'yadi va bu uning strategik faoliyatining muhim yo'nalishi bo'lib hisoblanadi. Kompaniya o'z munosabatlarida shaffoflik va ochiqlikga asoslanib, bu unga mahalliy hamjamiyat va boshqa asosiy guruhlarining ehtiyojlari va umidlariga samarali javob berish imkonini beradi.

Asosiy manfaatdor tomonlar ularning Kompaniya faoliyatiga ta'siri va Kompaniyaning ularning manfaatlariga ta'sirini hisobga olgan holda aniqlanadi. Bu “Navoiyazot” AJga ushbu guruhlar bilan doimiy muloqotni davom ettirishga imkon beradi, bu esa uzoq muddatli va barqaror munosabatlarni rivojlantirishga yordam beradi.

Kompaniya, shuningdek, barcha qonunchilik va normativ talablariga qat'iy rioya qiladi, bu uning korporativ javobgarligining muhim elementidir. Ushbu yondashuv nafaqat manfaatdor tomonlarning ishonchini kuchaytiradi, balki o'z faoliyatida barqaror rivojlanish va ijtimoiy javobgarlikni ta'minlash orqali yuzaga kelishi mumkin bo'lgan salbiy oqibatlarining oldini olishga yordam beradi.

4-jadval. Kompaniya manfaatdor tomonlarining asosiy guruhlari

	Aloqa qilishdan ko'zlangan maqsad	Aloqa qilish shakllari	2024-yildagi tadbirlar va natijalar
Aksiyadorlar	- Kompaniya qiymatining uzoq muddatli o'sishini ta'minlash. - Kompaniyaning rivojlanish strategiyasi haqida ma'lumot berish. - Korporativ boshqaruv sifatini oshirish. - Kompaniya aksiyalarining likvidlik darajasini va narxlar darajasini ushlab turish. - Samaradorlikni va daromadlilikni oshirish	- Investorlar uchun konferensiyalar. - Investorlar bilan individual uchrashuvlar. - Doimiy ravishda tahlilchilar bilan amalga oshirilajigan ish. - Aksiyadorlarning yillik umumiy yig'ilishi va Komaniyaning majburiy hisobdorligi. - Korporativ veb-sayt. - KPIlarni ishlab chiqish va nazorat qilish, biznes jarayonlarini transformatsiya qilish	- "Navoiyazot" AJning yagona aksiyadori O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi bo'lgani uchun aksiyadorlarning Umumiy yig'ilishi o'tkazilmadi. 2024-yilda yagona aksiyador tomonidan 6 ta qaror qabul qilindi. - 2035-yilgacha strategiyani ishlab chiqish, yangi tashkiliy tuzilmani tasdiqlash, MHXSga o'tish. - Belgilangan KPIlarga muvofiq, 2024-yilda ishlab chiqarish hajmi 110,7 foizga oshdi. Eksport daromadi 100,2 mln dollarni, mahalliylashtirilgan mahsulot hajmi 2,35 trln so'mni tashkil etdi.
Investorlar va moliyaviy institutlar (IFC, ADB va boshqalar)	- Ishonch va shaffoflikni oshirish - Barqaror rivojlanishni qo'llab-quvvatlash - Xalqaro talablarga muvofiqlik	- ESG-hisobdorlik. - Ixtisoslashtirilgan forumlarida ishtirok etish - Tashqi baholash va reytinglar	- ESG-strategiyasi amalga oshirildi - TCFD tavsiyalari amalga oshirildi - Investorlarning umidlari bo'yicha yo'l xaritasi amalga oshirilmoqda
Davlat organlari/tartibga soluvchilar	- Faoliyat yuritilayotgan hududlar ning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga ko'maklashish. - Qonunchilikga rioya qilish. - Davlat dasturlari va tashabbuslarini amalga oshirish. - Korruptsiya xavflarini aniqlash va minimallashtirish. - Shartnoma majburiyatlarining bajarilishini nazorat qilish.	- Muzokaralar, uchrashuvlar o'tkazish. - Qonunchilikga rioya qilinishi yuzasidan tekshiruvlar o'tkazish. - Ruxsatnomalar berish va faoliyat ustidan nazorat qilish - Raqamli davlat platformalari orqali hisobotlarni taqdim etish (Exat, Soliq, Davlat xaridlari) - Vazirliklar va hokimliklar orqali ekologiya va investitsiya loyihalarini muvofiqlashtirish - Korruptsiyaga qarshi kurash, ekologiya, innovatsiyalar va eksport bo'yicha davlat forumlarida ishtirok etish	- 2024-yilda korruptsiyaga oid huquqbuzarliklar uchun 10 nafar xodimga nisbatan intizomiy jazo choralari qo'llanilib, ulardan 5 nafari ishdan bo'shatildi. - Korruptsiyaga oid qoidabuzarliklar tufayli tadbirkorlik sheriklari bilan tuzilgan 8 shartnoma bekor qilindi. - 2024-yil davomida kompaniya 1594 ta shartnoma tuzdi, shundan 402 tasi to'g'ridan-to'g'ri rasmiylashtirildi. - Barqaror rivojlanish va karbonsizlanish bo'yicha milliy tashabbuslarda ishtirok etish. - Davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash yoki moliyalashtirishda ishtirok etish uchun reytinglar yoki tasdiqlarni olish uchun tadbirlar. - Davlat aktivlarini boshqarish agentligi bilan hamkorlikda korporativ boshqaruv talablariga muvofiqligini baholashni o'tkazish - "Navoiyazot" AJ boshqaruvi raisi o'rinbosarlarining asosiy samaradorlik ko'rsatkichlari (KPI) bo'yicha barcha hisobotlari samaradorlik.uz platformasiga yuklanadi. Jamiyatning 08.08.2024-yildagi 1524-sonli ichki buyrug'iga binoan ijro.gov.uz tizimida joylashtirilgan barcha topshiriqlar 100 foizga bajarildi. KPI ko'rsatkichlari bo'yicha choraklik hisobot ijro.gov.uz va samaradorlik.uz platformalariga taqdim etiladi.

	Aloqa qilishdan ko'zlangan maqsad	Aloqa qilish shakllari	2024-yildagi tadbirlar va natijalar
Xodimlar va kasaba uyushmalari	- Kompaniya xodimlarining kasbiy martaba o'sishi va ijtimoiy faqarvonligi uchun sharoit yaratish. - Ish joyida xavfsizlik. - Mehnat uchun haq to'lash tizimini takomillashtirish. - Xodimlarning motivatsiyasini oshirish. - Ishlayotgan va nafaqaga chiqqan xodimlarni ijtimoiy qo'llab-quvvatlash. - Mehnat resurslaridan samarali foydalanish. - Xodimlarning malakasini oshirish va ularni kompaniyani transformatsiya qilish jarayonlariga jalb qilish.	- Xodimlarning korxona rahbariyati bilan uchrashuvlari. - Ichki aloqa kanallari. - Jamoatchilik eshituvlari. - Jamoa shartnomalari va kasaba uyushmalari bilan aloqa qilish. - Xodimlar ishtiroki bo'yicha tadqiqotlar o'tkazish. - ISO 31000 standarti, ESG-tamoyillari, shuningdek, yangi IT tizimlaridan foydalanish bo'yicha o'quv dasturlarini o'tkazish.	- 2024-yilda Kompaniya ijtimoiy sheriklik va kasaba uyushmalari faoliyati bilan bog'liq umumiy qiymati qariyb 465,39 milliard so'mlik 441 ta tadbir o'tkazdi. - 2024 yilda "Navoiyazot" AJning sanatoriy-profilaktika muassasasida 1 005 kishi, shu jumladan, 291 pensioner davolanish va sog'lomlashtirish muolajalaridan o'tdi. - Jamoa shartnomasida nazarda tutilgan mehnatni muhofaza qilish tadbirlarini amalga oshirish uchun 2024-yilda qariyb 47,3 milliard so'm mablag' ajratildi. - Ishlab chiqarish jarohatlari va kasb kasalliklaridan zarar ko'rgan xodimlarga to'lanadigan to'lovlarning umumiy hajmi 201,6 mln so'mni tashkil etdi. - 54 nafar ishlamaydigan pensionerlarga umumiy qiymati 23,4 mln so'm miqdorida moddiy yordam taqdim etildi. - "Navoiyazot" AJning faxriy taxtasiga kiritilganligi munosabati bilan 59 nafar xodim 258,9 mln so'm miqdorida to'lov oldi. - Sport tadbirlarini tashkil etish va g'oliblarni taqdirlash uchun 358,8 million so'm mablag' ajratildi. - ERP tizimi joriy etildi, ayollarni qo'llab-quvvatlash dasturlari amalga oshirildi, kompaniyaning 60 yilligi yubileyi tashkil etildi, shuningdek, xodimlarning malakasini oshirish bo'yicha ichki dasturlar o'tkazildi. - 12 nafar xodim, ISO 31000:2018 standarti bo'yicha tasdiqlangan "yo'l xaritasi" ga muvofiq, o'qitildi. - 2024-yilda 16 ta tender e'lon qilingan bo'lib, ularning natijasida 3,7 milliard so'mlik shartnomalar imzolangan.
Iste'molchilar, etkazib beruvchilar va pudratchilar	- Mahsulotlarning yuqori sifati va xavfsizligiga kafolatlar va iste'molchilar ishonchini ta'minlash. - Savdo bozorlari va mahsulot tur-larini kengaytirish. - Shartnomalar shartlariga rioya qilish. - Texnologik jarayonlar va uskunalarning ishonchiligi va xavfsizligini oshirish. - Eng yaxshi amaliyot va ilg'or texnologiyalarni joriy etish	- Mahsulot va sifat kafolati masalalari bo'yicha o'zaro munosabatlar. - Uchrashuvlar va muzokaralar - Shartnomalar va bitimlar imzolash. - Kompaniya veb-sayti. - Kompaniya hisoboti. - Xizmatlar va yetkazib berish uchun tenderlar o'tkazish (shu jumladan, ESG, ERP, Forensic va boshqa loyihalar bo'yicha)	
Mahalliy jamoalar	- Faoliyat yuritayotgan hududlardagi ijtimoiy-iqtisodiy vaziyatning barqarorligi. - Aholining ijtimoiy himoyaga muhtoj qatlamlariga yordam ko'rsatish. - Xayriya. - Atrof-muhitga ta'sirni kamaytirish.	- Mahalliy hamjamiyat vakillari bilan uchrashuvlar o'tkazish. - Veb-sayt va ijtimoiy tarmoqlar. - Press-relizlar va axborot xabarlarini nashr etish. - Xayriya tashkilotlarini qo'llab-quvvatlash va aholining zaif	- Kompaniya tomonidan hisobot davrida homiylik tadbirlari uchun 49 mlrd. so'm mablag' ajratildi. - 2024-yilda "Navoiyazot" AJ tomonidan madaniy-ma'rifiy, jismoniy tarbiya va sog'lomlashtirish ishlari sohasida rejalashtirilgan 34 ta tadbirni muvaffaqiyatli amalga oshirdi, bu esa kompaniyaning ijtimoiy tashabbuslarga yuqori darajada jalb etilganligidan dalolat beradi. Korxona xodimlari uchun turli

	Aloqa qilishdan ko'zlangan maqsad	Aloqa qilish shakllari	2024-yildagi tadbirlar va natijalar
OAV	- Komaniya strategiyasini faoliyat yuritilayotgan hududlarda mahalliy hamjamiyat manfaatlarini hisobga olgan holda amalga oshirish. - Ekologik xavfsizlikni ta'minlash, ish o'rinlari yaratish va ijtimoiy qo'llab-quvvatlash. - Kompaniyaning ijobiy imidjini shakllantirish. - Ishbilarmon doiralarda obro'-e'tiborni mustahkamlash. - Ochiqlik va shaffoflikni oshirish.	- qatlamlari uchun yordam tadbirlarini o'tkazish. - Press-relizlar. - Kompaniyaning yuqori mansabdor shaxslaridan intervyu va sharhlar. - Veb-sayt va ijtimoiy tarmoqlar. - Kompaniya hisoboti. - Matbuot anjumanlari va rahbariyat bilan suhbatlar.	- madaniy tadbirlar, tanlovlar va musobaqalar tashkil etildi, ularda ham xodimlar, ham yoshlar faol ishtirok etdilar. Ishtirokchilarni rag'batlantirish uchun kasaba uyushmasi mablag'laridan 2 mlrd 387 mln 656 ming so'm ajratildi. - Xodimlarga yo'llanmalar berish va hudud infratuzilmasini rivojlantirishni qo'llab-quvvatlash. - "Navoiyazot" AJda 2024 yilda "ishonch telefoni" orqali 131 ta murojaat olindi, shu jumladan: - 109 ta murojaat virtual qabulxona orqali; - Jismoniy shaxslardan 22 ta to'g'ridan-to'g'ri murojaatlar. - Hisobot davridagi korxonaning asosiy voqealari va faoliyati Kompaniyaning rasmiy veb-saytida, Telegram kanalida va "Navoiy kimyogari" gazetasida muntazam ravishda yoritilib kelinmoqda. Bundan tashqari, 2024-yilda respublika va mahalliy telekanallar, radiostansiyalar, shuningdek, bosma va Internet nashrlarida "Navoiyazot" AJ faoliyati to'g'risida 139 ta material chop etilgan. - "O'zbekiston iqtisodiy axborotnomasi" Respublika jurnalidagi nashrlar, kompaniyaning 60 yilligi yoritilishi - Mustaqil ESG-bahosi olindi, asosiy samaradorlik ko'rsatkichlari (KPI) joriy etildi va xavflar profili ishlab chiqildi - bu boshqaruvni yaxshilash va shaffoflikni oshirishga yordam berdi.
Reyting agentliklari	- Samaradorlikni oshirish va xavflarni minimallashtirish maqsadida korporativ boshqaruv darajasini, Kompaniya faoliyatining barqarorligi va shaffofligini baholash.	- ESG nuqtai nazaridan baholash, manfaatdor tomonlar bilan tahliliy ma'lumotlar va monitoring natijalarini muntazam ravishda almashish	
Xalqaro hamkorlar va donorlar	- Qo'shma loyihalar, "yashil" texnologiyalar	- Davra suhbatlari, tashriflar, kelishuvlar	- Sinoma Energy Conservation International Investment Co. Ltd (Xitoy) bilan 300 MVt quyosh stantsiyasini amalga oshirish bo'yicha kelishuvga erishildi. Ushbu loyihani amalga oshirish natijasida 60 ta yangi ish o'rni yaratiladi va yiliga 265 ming tonna CO2 chiqindilarining oldi olinadi - Bundan tashqari, "Navoiyazot" AJ negizida havo ajratish qurilmagini qurishni tashkil etish doirasida Linde-Navoi bilan hamkorlik kengaytirildi - ISOga muvofiqlikni tasdiqlash, korporativ boshqaruvni tashqi baholash
Auditorlar va sertifikatlash organlari	- ISO, GRI, REACH standartlariga muvofiqlik	- Auditlar, tekshirish, sertifikatlash	
Ilmiy va ta'lim muassasalari	- Kadrlar tayyorlash, innovatsiyalar, tadqiqotlar	- Amaliyot, forumlar, o'qitish	- Hokimiyatlarda amaliyot o'tash, xodimlarni o'qitish, forumlarda ishtirok etish

BMTning BRMga erishishga qo'shgan hissasi "Navoiyazot" AJ 2015-yilda Bosh Assambleya tomonidan qabul qilingan Barqaror rivojlanishning barcha 17 Barqaror rivojlanish maqsadlarining (keyingi o'rinlarda - BMTning BRM) muhimligini e'tirof etadi va o'z faoliyatida ularni joriy etishga faol intiladi. Kompaniyaning tarmoq xususiyatlari va missiyasiga muvofiq, "Navoiyazot" AJ eng katta hissa qo'shishi mumkin bo'lgan 8 ta ustuvor BRM ajratib ko'rsatildi.

Ushbu maqsadlarga erishish uchun Kompaniya ularni amalga oshirishga qaratilgan bir qator tadbirlarni ishlab chiqdi. Shuningdek, ushbu ustuvor maqsadlarga mos keladigan barqaror rivojlanishning asosiy jihatlari belgilangan. Bunday maqsadli yondashuv "Navoiyazot" AJga nafaqat bozorda o'z mavqeiini mustahkamlashga, balki ijtimoiy taraqqiyot va ekologik barqarorlikka faol hissa qo'shishga imkon beradi.

5-jadval.BMTning Barqaror rivojlanish maqsadlari

BMTning BRM	2024-yildagi tadbirlar va natijalar
 1.3-maqsad.	- Boquvchisini yo'qotgan 14 oilaga 27,75 mln so'mlik moddiy yordam to'landi. - Ishlab chiqarish nogironligi va kasb kasalligi bo'lgan 57 nafar xodimga 173,9 mln so'm miqdorida kompensatsiya to'lovlari berildi. 54 nafar ishlamaydigan pensionerga 23,4 million so'mlik moddiy yordam ko'rsatildi.
 2.1-maqsad 2.4-maqsad	2024 yilda "Navoiyazot" AJ ishchilar va ularning oila a'zolarining zaif toifalarini qo'llab-quvvatlash bo'yicha bir qator chora-tadbirlarni amalga oshirdi: 16 yoshgacha bo'lgan nogiron bolalarni tarbiyalayotgan 28 nafar ayolga 45,9 mln so'mlik manzilli moddiy yordam ko'rsatildi. "Oftobjon" yozgi sog'lomlashtirish lagerida xodimlarning 1540 nafar farzandi reabilitatsiya qilindi va to'liq ovqat bilan ta'minlandi.
 5.5-maqsad	2024 yilda 226 nafar xodim ishga qabul qilindi, ulardan 59 nafari ayollar. - Kompaniyadagi rahbarlik lavozimlaridan 20 foizini va ishchi xodimlarning 42 foizini ayollar tashkil etadi.
 6.3-maqsad	2024-yilda suv resurslarini muhofaza qilish bo'yicha jami 333 mln so'mlik 9 ta chora-tadbirlar amalga oshirildi. - Zararli chiqindilarni kamaytirish va shamollatish tizimlari va gaz tozalash moslamalari ishlashini ta'minlash bo'yicha ishlar olib borildi.

7.2-maqсад

7.3-maqсад

- Energiya samaradorligini oshirish bo'yicha 14 ta chora-tadbirlar amalga oshirishi natijasida Kompaniya 284 million kVt/soat elektr energiyasini tejadi.
- 2024-yilda "Navoiyazot" AJ umumiy quvvati 5 685 kVt bo'lgan quyosh elektr stansiyalarini o'rnatish bo'yicha ikkita loyihani amalga oshirdi va bu loyihalar tashqi energiya manbalariga bog'liqlikni kamaytirish va issiqxona gazlari chiqindilarini kamaytirishga qaratilgan.

8.5-maqсад

8.8-maqсад

- 2024-yilda "Navoiyazot" AJ tomonidan zararli va og'ir mehnat sharoitlarida band bo'lgan ishchi-xizmatchilar uchun sut mahsulotlari va boshqa davolash-profilaktik ovqatlanish vositalarini xarid qilish uchun 24 milliard so'mdan ortiq mablag' yo'naltirildi.
- Mehnatni muhofaza qilish bo'yicha jamoa shartnomasi doirasida 47,3 milliard so'mlik tadbirlar amalga oshirildi.
- Kompaniya tomonidan 5 150 nafar xodim tibbiy ko'rikdan o'tkazildi.
- "Navoiyazot" AJning Faxriy taxtasiga kiritilgani munosabati bilan 59 nafar xodimga 258,99 million so'mlik rag'batlantirish to'lovlari taqdim etildi.
- 2024-yilda kompaniya barqaror rivojlanish va bandlikni ta'minlash sohasida yirik loyihalarni amalga oshirdi: HPMK va selluloza ishlab chiqarish obyekti foydalanishga topshirildi va bunda 8 million dollarlik investitsiya jalb qilindi va 100 ta ish o'rni yaratildi hamda 260 million dollarlik quyosh elektr stansiyasini qurish, qo'shimcha 60 ish o'rni yaratish bo'yicha shartnoma imzolandi. Qo'shimcha tarzda, Navoiy va Xorazm viloyatlaridagi 6 ta ijtimoiy obyektga 651,2 mln so'mlik ishlar amalga oshirildi.

12.2-maqсад

- Kompaniya tomonidan 2024-yilda atrof-muhitni muhofaza qilish sohasida 7,7 milliard so'mlik 40 ta atrof-muhitni muhofaza qilish chora-tadbirlari amalga oshirildi.
- 2024-yilda 1 704,60 tonna chiqindilar utilizatsiya qilindi.
- 2024-yilda 280 mln so'm qiymatida sanoat va maishiy chiqindilar bo'yicha 6 ta tadbir amalga oshirildi

13.2-maqсад

- Ilgari xalqaro konsalting kompaniyasi tomonidan "Navoiyazot" AJ uchun iqlim o'zgarishi va kam uglerodli iqtisodiyotga o'tishning kompaniya faoliyatiga ta'sirini tahlil qilib, iqlim xavfini har tomonlama baholandi. 2025-yilda MHXS S2 xalqaro standarti talablariga muvofiq xavf va imkoniyatlarni baholash bo'yicha ma'lumotlarni oshkor qilishni hisobga olgan holda kompaniyaning iqlim strategiyasini ishlab chiqish rejalashtirilmoqda. Iqlim o'zgarishi bilan bog'liq jismoniy va o'tish davri xavflari, shuningdek, kompaniyaning imkoniyatlari yangilanadi.
- Kompaniya o'zining 1-qamrov va 2-qamrov issiqxona gazlari emissiyasini miqdoriy baholamoqda. 2024-yilda issiqxona gazlarining umumiy emissiyasi 1,4 million tonna CO₂-ekv ni tashkil etdi.

Ichki va tashqi audit

Ichki audit

Ichki audit xizmati Kompaniyaning ichki nazorat funksiyalarini bajarish uchun mas'ul bo'lgan tarkibiy bo'linmasi hisoblanadi. U "Navoiyazot" AJning Kuzatuv kengashi qarori bilan tasdiqlangan "Ichki audit xizmati to'g'risida"gi Nizom asosida tashkil etilgan va Kuzatuv kengashi qoshidagi Audit qo'mitasiga hisobot beradi.

Xizmatning asosiy vazifalari quyidagilardan o'z ichiga oladi:

- Auditorlik tekshiruvlari natijalari asosida Kuzatuv kengashiga Kompaniya faoliyatining samaradorligini oshirish borasida aniq ma'lumotlar va tavsiyalar taqdim etish.
- Aniqlangan kamchiliklarni bartaraf etish bo'yicha Kengashga takliflar tayyorlash va ularning bartaraf etilishini nazorat qilish.
- Barcha aksiyadorlarning, shu jumladan minoritar aksiyadorlarning huquqlari va qonuniy manfaatlari himoya qilinishini ta'minlash.

Xizmat normativ talablarga to'liq javob beradi va uning xodimlari buxgalteriya hisobi, audit, moliyaviy yoki soliq nazorati bo'yicha zarur tajribaga ega (oxirgi o'n yildan kamida ikki yil) va zarur malakaga ega: auditorlik sertifikat yoki O'zbekistonda e'tirof etilgan oliy iqtisodiy ma'lumot. Xodimlarni sertifikatlash belgilangan tartibda auditorlarning respublika kasbiy birlashmalari va Moliya vazirligi tomonidan amalga oshiriladi.

Kompaniyaning ichki audit xizmati belgilangan standartlarga javob beradi. Xizmat shtati uch nafar xodimdan iborat, biroq aslida hisobot davrida faqat ikki nafar mutaxassis ishlagan. Xizmat rahbari, shuningdek, auditorlardan biri zarur kasbiy sertifikatlarga ega bo'lib, bu ularning yuqori malaka darajasini tasdiqlaydi. Xizmat faoliyatini yillik rejalashtirish va xarajatlar smetasini tuzish rahbar tomonidan amalga oshiriladi va Kuzatuv kengashi tomonidan tasdiqlanadi.

Kasbiy saviya darajasini saqlab turish litsenziyaga ega bo'lgan ta'lim muassasalarida xodimlarning malakasini muntazam oshirish orqali ta'minlanadi. Shuningdek, xodimlar Kuzatuv kengashi tomonidan har yili o'tkaziladigan attestatsiyadan o'tadilar, bu esa xizmatning samarali va belgilangan standartlarga muvofiq, ishlashiga xizmat qiladi.

Tashqi audit

"Navoiyazot" AJning hisobot yilidagi moliyaviy hisobotlarining ishonchligini tasdiqlash uchun "KPMG Audit" MCHJ mustaqil auditorlik tashkiloti Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari (keyingi o'rinlarda - MHXS), shuningdek, "TTT-Audit" MCHJ kompaniyasini moliyaviy hisobotning O'zbekiston Respublikasi Milliy buxgalteriya hisobi standarti talablariga muvofiqligini tekshirish uchun jalb qildi.

Audit tekshiruvlari har yili o'tkaziladi va o'tgan yil uchun moliyaviy hisobot va operatsion jarayonlarni qamrab oladi. Auditorlik tashkilotini tanlash O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlarida nazarda tutilgan tanlov tartib-qoidalari asosida amalga oshiriladi.

Sifat boshqaruvi

Kompaniya jarayonlar va mahsulotlarni doimiy ravishda takomillashtirishga intiladi va shu tarzda faoliyatning barcha bosqichlarida yuqori sifat standartlarini ta'minlaydi. Bu ishlar doirasida, ISO 9001 xalqaro standartiga muvofiq, sifat menejmenti tizimi joriy etildi va yuritildi.

ISO 9001 tamoyillari quyidagi hollarda yordam beradi:

- Operatsion samaradorligini va biznes jarayonlarini boshqarish qobiliyatini oshirish.
- Mahsulot va xizmatlar mijozlar talablariga va qonuniy talablarga javob berishini ta'minlash.
- Xavflarni monitoring qilish va boshqarish mexanizmlarini joriy etish.
- Ma'lumotlarni tahlil qilish va olingan fikr-mulohazalar asosida ichki jarayonlarni doimiy ravishda takomillashtirish.

Sifat menejmenti tizimi korporativ boshqaruvga integratsiya qilingan bo'lib, kompaniyaning strategik maqsadlariga erishishga, barqaror rivojlanishga va raqobatbardoshlikni ta'minlashga yordam beradi.

Korrupsiyaga qarshi kurash

GRI 3-3, 2-23, 2-24

“Navoiyazot” AJ o'z moliyaviy-xo'jalik faoliyatida yuksak ma'naviy va ijtimoiy me'yorlarga amal qiladi va korrupsiyaga qarshi kurash siyosati va tartib-tamoyillarini ishlab chiqish, joriy etish va nazorat qilishga alohida e'tibor qaratadi. Ushbu sohadagi nazorat uchun, 2020-yilda O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PF-6013-sonli Farmoniga muvofiq, tashkil etilgan va 2021-yil yanvaridan boshlab faoliyat ko'rsatishni boshlagan muvofiqlik xizmati javobgardir. Xizmat korxonada korrupsiyaga qarshi siyosat va tartib-tamoyillarni ishlab chiqish, joriy etish va monitoring qilish bilan shug'ullanadi.

Korrupsiya xavflari O'zbekiston Respublikasi Korrupsiyaga qarshi kurashish agentligining 2022-yildagi 3383-sonli qarori doirasida baholanadi. Kompaniya Rais tomonidan tasdiqlangan “Navoiyazot ” AJda manfaatlar to'qnashuvini boshqarish tartibi to'g'risida”gi reglamentga muvofiq, xodimlar yoki uning faoliyati bilan bog'liq boshqa shaxslar o'rtasida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan manfaatlar to'qnashuvini aniqlaydi va boshqaradi. Kompaniya xodimlarni va boshqa manfaatdor tomonlarni joriy etilgan korrupsiyaga qarshi siyosat va chora-tadbirlar to'g'risida elektron hujjat aylanish tizimi (EHAT), shuningdek, jamoaviy yig'ilishlarda xabardor qiladi. “Navoiyazot” AJ tomonidan fikr-mulohazalar bildirish uchun aloqa kanallari ishlab chiqilgan bo'lib, ular haqidagi ma'lumotlar ijtimoiy tarmoqlarda va Kompaniyaning rasmiy veb-saytida joylashtirildi. Murojaatlar anonim tarzda yuborilishi mumkin. Barcha kiruvchi murojaatlar tegishli “Aloqa kanallari orqali kelib tishgan murojaatlarni ro'yxatga olish” jurnalida ro'yxatga olinadi, shundan so'ng ular ko'rib chiqish uchun mas'ul ijrochiga beriladi.

Jamiyat korrupsiyaga qarshi kurashish tizimining asosiy tamoyillari va elementlarini o'zida mujassamlashtirgan, shuningdek, korrupsiyaga qarshi kurash bo'yicha xalqaro qonunchilik va O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi qoidalarini o'z ichiga olgan Korrupsiyaga qarshi kurash siyosati amal qiladi. U korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarning oldini olishga qaratilgan, korrupsiya xavfini minimallashtirish choralarini belgilaydi va barcha xodimlar tomonidan rioya qilinishi kerak bo'lgan axloq normalarini belgilaydi.

Siyosat O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi talablariga muvofiq, va xalqaro tashkilotlarning korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha tavsiyalarini inobatga olgan holda, shuningdek, ilg'or jahon tajribasi va ISO 37001:2016 “Korrupsiyaga qarshi boshqaruv tizimlari – foydalanish bo'yicha yo'riqnomaga qo'yiladigan talablar” xalqaro standarti asosida ishlab chiqilgan. ISO 37001:2016 standartini joriy etish va unga muvofiqligini ta'minlash doirasida “Navoiyazot” AJ tomonidan 30 dan ortiq ichki me'yoriy hujjatlar ishlab chiqilib, joriy etildi. 2023-yil yanvar oyida Kompaniya ISO 37001:2016 standarti talablariga muvofiqligi bo'yicha tashqi sertifikatlash auditidan muvaffaqiyatli o'tdi va tegishli sertifikatni oldi. 2024 yil yanvar oyida sertifikat “CERT International” mustaqil kompaniyasi tomonidan takroriy tashqi audit o'tkazish davomida tasdiqlangan.

Siyosatni amalga oshirish doirasida Kompaniya Korrupsiyaga qarshi kurashish mexanizmlarini joriy etmoqda va ular mavjud korrupsiya xavflari, mavjud tajriba va mavjud resurslarni hisobga oladi.

Kompaniyaning korrupsiyaga qarshi kurash siyosatining maqsadlari

- Korrupsiyani tubdan yo'q qilishga erishish;
- Kompaniya xodimlarining huquqiy ongi va huquqiy madaniyatini oshirish, korrupsiyaga nisbatan murosasiz munosabatni shakllantirish;
- Korrupsiyaga nisbatan “nol chidash” tamoyiliga Kompaniyaning sodiqligini tasdiqlash;
- Har qanday korrupsion harakatlarni rad etishning korporativ madaniyatini yaratish va qo'llab-quvvatlash;
- Kompaniyaning korrupsiyaga qarshi kurash tamoyillari va talablarini fuqarolik-huquqiy shartnomalar taraflari va keng jamoatchilikka yetkazish orqali korrupsiya xavflarini kamaytirish;
- Kompaniya va uning xodimlarining korrupsion faoliyatga aralashish xavfini minimallashtirish tamoyillari, maqsadlari va chora-tadbirlarini umimlashtirish;

- Kompaniya faoliyatining barcha sohalarida korrupsiyaning oldini olish bo'yicha chora-tadbirlarni amalga oshirish;
- Korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarni o'z vaqtida aniqlash, ularni bartaraf etish, shuningdek, ularning yuzaga kelishiga olib keluvchi sabablar va shart-sharoitlarni bartaraf etish, korrupsiyaga oid huquqbuzarliklar uchun javobgarlikni ta'minlash.

Korrupsiyaga qarshi kurash bo'yicha asosiy hujjatlar

Korrupsiyaga qarshi samarali kurashish va o'z faoliyatining ochiqqligini ta'minlash maqsadida "Navoiyazot" AJ bir qator qonunchilik va ichki me'yoriy hujjatlarga amal qiladi.

Qonunchilik aktlari:

- O'zbekiston Respublikasining 03.01.2017 yildagi O'RQ-419-sonli "Korrupsiyaga qarshi kurashish to'g'risida"gi Qonuni.
- O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 27-maydagi "O'zbekiston Respublikasida korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5729-sonli Farmoni.
- O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 09.01.2019 yildagi "Jamiyatda huquqiy ong va huquqiy madaniyatni yuksaltirish tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida"gi PF-5618-sonli Farmoni.
- O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 29-iyundagi "O'zbekiston Respublikasida korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini takomillashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PF-6013-sonli Farmoni.
- O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 06.07.2021 yildagi "Korrupsiyaga qarshi kurashish faoliyatini samarali tashkil etishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-5177-sonli qarori.
- O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 02.07.2021 yildagi "Davlat xaridlari shaffofligini ta'minlash va samaradorligini oshirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-5171-sonli qarori.
- O'zbekiston Respublikasi Korrupsiyaga qarshi kurashish agentligining va Adliya vazirligining 2022-yil 31-avgustdagi "Davlat hokimiyati va boshqaruvi organlari, shu jumladan ularning hududiy bo'linmalari, davlat muassasalari, davlat ulushi 50 foizdan yuqori tashkilotlar faoliyatida korrupsiyaviy xavf-xatarlarni aniqlash va baholash uslubiyotini tasdiqlash to'g'risida"gi 3383-sonli qarori.

Ichki me'yoriy hujjatlar:

• Korrupsiyaga qarshi kurashni boshqarish tizimining hujjatlarini tasdiqlash to'g'risidagi buyruq.	• Korrupsiya xavfini aniqlash va baholash tartibi.
• Komplayensni boshqarish to'g'risidagi nizom.	• Aloqa kanallari orqali xabarlarini qabul qilish va qayta ishlash to'g'risida Nizom.
• Komplayensni boshqarish bo'yicha mutaxassislarning lavozim tavsiflari (ishlab chiqarish, moliya, nazorat).	• Xayriya va homiylik faoliyatini amalga oshirish siyosati.
• Monopoliyaga qarshi muvofiqlik xizmatining lavozim tavsiflari.	• Ichki tekshiruvlar siyosati.
• "Navoiyazot" AJning korrupsiyaga qarshi kurashish siyosati.	• Manfaatlar to'qnashuvini boshqarish to'g'risidagi nizom.
• Kasbiy axloq kodeksi.	• Huquqni muhofaza qiluvchi organlar bilan o'zaro hamkorlik qilish tartibi.
• Kasbiy etika komissiyasi to'g'risidagi nizom.	• Korrupsiyaga qarshi kurash tartib-qoidalariga rioya etilishini monitoring qilish va nazorat qilish tartibi.
• Sovg'alar berish va olish, ishbilarmonlik tadbirlarini tashkil etish va ishtirok etish siyosati.	• Qonun buzilishi haqida xabar berish tartibi.

- Faoliyat samaradorligini baholash mezonlari va ko'rsatkichlarini ko'rib chiqish.
- ISO 37001:2016 standarti bo'yicha ichki audit to'g'risidagi Nizom.
- Korruptsiyaga qarshi kurashish masalalari bo'yicha hisobot berish to'g'risidagi nizom.
- Ish yuritishda maxfiylik to'g'risida nizom.
- Moliyaviy nazorat tartibi.
- Ichki nazorat tizimi to'g'risidagi nizom.
- Ishga nomzodlarni saralash bo'yicha ko'rsatmalar.

Ushbu hujjatlar korruptsiyaga qarshi jarayonlarni boshqarishga kompleks yondashish imkonini beradi hamda "Navoiyazot" AJ tomonidan ishbilarmonlik etikasi va oshkorlikning yuqori standartlariga rioya qilishiga yordam beradi.

Kompaniyaning korruptsiyaga qarshi tashabbuslari quyidagilarga qaratilgan:

- Korruptsiyaning oldini olish;
- Korruptsiyani aniqlash, bartaraf etish va tergov qilish;
- Korruptsiya oqibatlarini minimallashtirish va/yoki bartaraf etish.

Kompaniyaning komplayensni (korruptsiyaga qarshi kurashish) nazorat qilish xizmati Kuzatuv kengashiga bevosita va tezkor murojaat qilish imkoniyatiga ega.

GRI 205-1

2024-yilda "Navoiyazot" AJda korruptsiyaga qarshi boshqaruv tizimi ISO 37001:2016 xalqaro standarti talablariga muvofiqligi yuzasidan ichki audit o'tkazildi. Audit 16 ta tarkibiy bo'linmani, jumladan, ishlab chiqarish, ta'minot, transport, kadrlar va boshqaruv funktsiyalarini qamrab oldi. Audit doirasida potentsial korruptsiya xavflari, shu jumladan, xodimlarni korruptsiyaga qarshi siyosat bilan tanishtirish, ichki hujjatlarning dolzarbligini ta'minlash, ko'rsatmalar berish va jurnallarni yuritish tartibi borasida baholandi. Tizimning korruptsiyaga nisbatan zaifligiga ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan rasmiy nazorat va tashkiliy jihatlariga tegishli bo'lgan 21 ta qoidabuzarlik aniqlandi. Ushbu natijalar tuzatuvchi harakatlar va tizimni yanada mustahkamlash uchun asosga aylandi.

2024-yilda "Navoiyazot" AJ tomonidan korruptsiyaning oldini olish va unga qarshi kurashish bo'yicha 46 chora-tadbir amalga oshirildi, jumladan:

- Korruptsiyaga nisbatan salbiy munosabatni shakllantirish maqsadida Kompaniyaning asosiy bo'linmalari ishtirokida davra suhbatlari va profilaktika tadbirlarini o'tkazish.
- Korruptsiyaga qarshi kurashish sohasidagi me'yoriy hujjatlar va faoliyat haqida xodimlarni xabardor qilish uchun Telegram bot, Kompaniyaning rasmiy veb-sayti va ichki nashrlardan foydalanish.
- Manfaatlar to'qnashuvi masalasi bo'yicha 6 ta haqiqiy va 18 ta ehtimoliy holat aniqlanib, ular Etika va axloq komissiyasi tomonidan ko'rib chiqildi.
- 2024-yilda asosiy ishlab chiqarish bo'linmalari va xizmat ko'rsatish sexlarida, jumladan, PVX, ammiak va organik sintez sexlarida, shuningdek, tibbiy va transport xizmatlarida muvofiqlikni nazorat qilish xizmati xodimlari va vakillari uchrashuvlari o'tkazildi.

O'tkaziladigan tadbirlarning maqsadi xodimlarning huquqiy savodxonligini oshirish va korruptsiyaga qarshi dunyoqarashni shakllantirishdir.

Kompaniyaning barcha xodimlari korruptsiyaga qarshi kurash amaliyoti bo'yicha o'qishdan o'tkazildi.

8-jadval. Ichki auditga tayyorgarlik ko'rish doirasida korruptsiyaga qarshi amaliyotlar bo'yicha o'qitilgan xodimlar (ISO 37001)

GRI 205-2

Ko'rsatkich	2022	2023	2024
Yuqori darajali rahbarlar (yuqori boshqaruv)	2	2	2
O'rta darajadagi rahbarlar	10	7	7
Mutaxassislar	10	13	13

9-jadval. Korrupsiyaga qarshi kurashning mavjud siyosati va usullari to'g'risida xabardor qilingan xodimlar soni

Ko'rsatkich	2022	2023	2024
Yuqori darajali rahbarlar (yuqori boshqaruv)	6	6	6
O'rta darajadagi rahbarlar	598	597	495
Mutaxassislar	936	941	944
Ishlab chiqarish xodimlari	7 174	7 067	7 049

"Navoiyazot" AJ bilan shartnomaviy munosabatlarga kirishadigan barcha biznes sheriklar Kompaniyada amal qiladigan korrupsiyaga qarshi kurash siyosati va korrupsiyaga qarshi kurashish usullari to'g'risida xabardor qilinadi.

Kompaniyada jismoniy va yuridik shaxslarning murojaatlarini ko'rib chiqish bo'yicha "ishonch telefoni"ning ishlash tartibi to'g'risidagi nizom mavjud bo'lib, murojaatlarni samarali qabul qilish va hisobga olish imkonini beradi. Ushbu liniyalar O'zbekiston Respublikasi qonunchiligiga muvofiq, faoliyat yuritadi hamda murojaatlarni ko'rib chiqishda shaffoflik va samaradorlikni oshirishga mo'ljallangan.

2024-yilda "Navoiyazot" AJda korrupsiya bilan bog'liq xavflarni, kompleks baholash ichki tartib-qoidalar va ISO 37001:2016 standarti talablariga muvofiq, amalga oshirildi. Tahlil asosiy biznes jarayonlarini, jumladan, davlat xaridlari, shartnomalar tuzish va xodimlarni boshqarishni qamrab oldi. Baholashdan maqsad - bu xavf zonalarini aniqlash va korrupsiyani minimallashtirish uchun oldini olish choralarini joriy etish.

10-jadval. Korrupsiya xavflari nuqtai nazaridan baholangan bo'linmalar soni

GRI 205-1

Ko'rsatkich	2022	2023	2024
Korrupsiya bilan bog'liq xatarlar yuzasidan baholangan bo'linmalarning umumiy soni	104	104	104
Kompaniyaning barcha bo'linmalari, birlik	104	104	104
Korrupsiya bilan bog'liq xavflar bo'yicha baholangan bo'linmalar ulushi, %	100	100	100

Baholashning asosiy natijalari:

Xaridlar va tenderlar:

Hisobot davrida 16 ta tender e'lon qilingan bo'lib, ular natijasida 3,7 milliard so'mlik shartnomalar tuzildi. Tenderlarni o'tkazish jarayonlari suiiste'mollarning oldini olish maqsadida qat'iy nazorat qilindi.

Shartnomalarni boshqarish:

2024-yilda Kompaniya tomonidan 1594 ta shartnoma tuzilib, shundan 402 tasi to'g'ridan-to'g'ri tuzildi. Shartnomalarda korrupsiya xavfi mavjudligini tekshirish, jumladan, tartib va qoidalarga rioya etilishini nazorat qilishga alohida e'tibor qaratildi.

Xayriya va vakillik xarajatlari:

"Xayriya va homiylik faoliyati sohasidagi siyosat" doirasida Kompaniya tomonidan 20,64 milliard so'mlik tadbirlar amalga oshirildi. Vakillik ehtiyojlari uchun sarflangan xarajatlar 835,32 million so'mni tashkil etib, shundan 800,84 million so'mi mehmonlarni qabul qilishga sarflandi. Tasdiqlangan biznes-rejadan ortiqcha qo'shimcha homiylik xarajatlari amalga oshirilmagan bo'lib, bu moliyaviy intizomga rioya qilinganligidan dalolat beradi.

Xodimlar bilan bog'liq xavflar:

2024-yilda 226 nafar xodim ishga joylashtirildi, 343 nafar xodim bilan mehnat shartnomasi bekor qilindi. Shundan 57 nafari shtat qisqarishi munosabati bilan, 226 nafari o'zaro kelishuv asosida, 18 nafari esa o'z iltimosiga binoan ishdan bo'shatilgan. Ichki nazorat davomida 1628 ta mehnat intizomi va ichki tartib qoidalarini buzish holatlari aniqlanib, ular uchun xodimlarga nisbatan intizomiy jazo choralari qo'llanilgan.

Tasdiqlangan korrupsiya holatlari va ko'rilgan choralalar

GRI 205-3

Hisobot davrida "Navoiyazot" AJda shartnomalar ijrosi, xodimlarning mehnat huquqlari va rahbariyat mas'uliyatiga rioya qilish darajasidagi qonunbuzarliklarni aks ettiruvchi 16 ta korrupsiya holati aniqlangan.

11-jadval. Tasdiqlangan korrupsiya holatlari

GRI 205-3

Ko'rsatkich	2022	2023	2024
Tasdiqlangan korrupsiya holatlarining umumiy soni, dona.	17	12	16

Aniqlangan qonunbuzarliklar yuzasidan koidabuzarliklar takrorlanishiga yo'l qo'ymaslik uchun intizomiy choralar qo'llanildi. Eng og'ir holatlar qo'shimcha tergov o'tkazish uchun prokuratura va sud organlariga yuborilgan. Kompaniya korrupsiya xavfini minimallashtirish va jarayonlarning shaffofligini oshirish uchun ichki nazoratni kuchaytirishni maqsad qilgan.

12-jadval. Tashkilotning korrupsiyaga qarshi ko'rsatkichlari

Ko'rsatkich	2022	2023	2024
Korrupsion xatti-harakatlar uchun xodimlarni ishdan bo'shatish yoki jazolash holatlarining umumiy soni, dona.	7	3	10
Korrupsiya bilan bog'liq huquqbuzarliklar tufayli biznes sheriklar bilan shartnomalarni uzaytirmaslik yoki bekor qilishning tasdiqlangan holatlarining umumiy soni, dona.	24	2	8
Hisobot davrida tashkilot yoki uning xodimlariga nisbatan qo'zg'atilgan korrupsiya bilan bog'liq ochiq sud ishlarining soni.	5	3	4

Qonunchilikga rioya qilish

GRI 2-27, 206-1

2024-yil hisobot yilida qonun va me'yoriy hujjatlarga rioya qilmaslik bo'yicha jiddiy holatlar aniqlanmadi va kompaniyaga nisbatan jarimalar qo'llanilmadi. Korxonaning asosiy faoliyati kimyo mahsulotlari ishlab chiqarish bilan bog'liq bo'lganligi sababli uning atmosfera havosi va suv resurslariga ta'siri qonun hujjatlarida

belgilangan chegaralar doirasida amalga oshiriladi. Hisobot davrida atrof-muhitni muhofaza qilish sohasidagi vakolatli organ tomonidan muvofiqlashtiruvchi tekshiruv o'tkazildi. Uning natijalariga ko'ra Kompaniya tomonidan 1,1 mlrd so'm miqdorida kompensatsiya to'lovlari hisoblab chiqildi va shu hisobot yilida to'landi. Atrof-muhitni muhofaza qilish to'g'risidagi qonunchilikga rioya etilishi va atrof-muhitga muvofiqlik ustidan nazoratni atrof-muhitni muhofaza qilish bo'limi va TROF bo'limi amalga oshiradi.

2024 va 2025-yillarda "Navoiyazot" AJ monopoliyaga qarshi tartibga solish doirasida Iste'molchilar huquqlarini himoya qilish qo'mitasining da'volari bo'yicha tumanlararo iqtisodiy sudida asossiz ravishda daromad olish holatlari bo'yicha ish yuritishga jalb qilindi. Natijada sud "Navoiyazot" AJga 20 494 304 60 so'm miqdorida jarima soldi, bunga sabab sifatida birjaga mahsulot o'z vaqtida joylashtirilmagani bo'ldi. Qo'mita tomonidan Kompaniya tomonidan tegishli tartib-tamoyillar amalga oshirilishi haqida xabar berilganiga qaramay, sud qarori kompaniya foydasiga bo'lmadi. Kompaniya monopoliyaga qarshi qonunchilikga rioya etilishini ta'minlash va bunday qoidabuzarliklar xavfini minimallashtirish bo'yicha ichki tartib-qoidalarni takomillashtirishni davom etmoqda.

13-jadval. Atrof-muhit uchun atrof-muhitni muhofaza qilish tadbirlari xarajatlari

GRI 2-27

Ko'rsatkich	2022	2023	2024
Atrof-muhitni muhofaza qilish tadbirlari uchun xarajatlar, ming so'm	2 482 850	3 933 752	7 699 746

2022-yildan 2024-yilgacha tabiatni muhofaza qilish tadbirlarini moliyalashtirish hajmida barqaror ijobiy dinamika kuzatilmoqda. Agar 2022-yilda xarajatlar 2 482 850 ming so'mni tashkil etgan bo'lsa, 2023-yilda ular 3 933 752 ming so'mga, 2024-yilda esa 7 699 746 ming so'mga yetdi.

2022–2024-yillar davomida kompaniyaning ekologik to'lovlari tarkibi va hajmi uning atrof-muhitga ta'siri hajmi va amaldagi atrof-muhitni muhofaza qilish to'g'risidagi qonunchiligiga qarab o'zgardi. Emissiya va ifloslanishning ko'chmachi manbalari uchun to'lovlar keskin tebranishlarsiz o'xshash darajada saqlanib qoldi, bu esa ushbu sohadagi ishlab chiqarish jarayonlarining barqaror xarakterini aks ettiradi.

14-jadval. Ekologik to'lo'vlar, ming so'm

Yil	Ekologik to'lo'vlar, shu jumladan:	Chiqindilar	Oqizish	Chiqindilarni oylashtirish	Ko'chma manbalar
2022	1 197 583,00	80 870,60	970 890,30	144 242,70	1 579,40
2023	764 553,70	95 284,90	657 420,60	10 073,60	1 774,60
2024	1 491 485,30	58 376,60	1 424 321,90	7 026,60	1 760,20

"Navoiyazot" AJ shaffoflik, samaradorlik, barqaror rivojlanish va me'yorlarga rioya etilishini ta'minlash maqsadida milliy va xalqaro talablarga javob beradigan ichki nazorat tizimini barpo etmoqda.

Ichki audit xizmati

Ichki audit xizmati Kuzatuv kengashi huzuridagi Audit qo'mitasiga bo'ysunuvchi mustaqil tarkibiy bo'linma hisoblanadi. Xizmat faoliyati Kuzatuv kengashining qarori bilan tasdiqlangan Ichki audit xizmati to'g'risidagi nizom bilan tartibga solinadi.

Quyidagilar ichki audit xizmatining asosiy vazifalari hisoblanadi:

- Ichki nazorat va xavflarni boshqarish tartib-tamoyillariga rioya etilishini nazorat qilish;
- Mustaqil tekshiruv o'tkazish va Kuzatuv kengashiga hisobot berish;
- Qoidabuzarliklar va kamchiliklarni bartaraf etish bo'yicha tavsiyalar tayyorlash;
- Kompaniya faoliyati samaradorligini oshirish va aksiyadorlar manfaatlarini himoya qilish.

Xizmatning shtat soni 3 kishini tashkil etadi, hisobot davrida aslida 2 mutaxassis ishlagan. Rahbar va xodimlardan biri zarur audit sertifikatlariga va iqtisodiyot bo'yicha oliy ma'lumotga ega.

2024-yilda asosiy e'tibor quyidagilarga qaratildi:

- Xalqaro ichki audit standartlariga (IIA) muvofiq, xizmat funksiyalarini rivojlantirish;
- xizmatga barcha darajadagi boshqaruv va hujjatlarga yo'l ochib berish;
- xodimlarning malakasini muntazam oshirish va ularni hal yili attestatsiya qilish.

Integratsiyalashgan boshqaruv tizimlari (IBT) sohasida ichki audit.

"Navoiyazot" AJ quyidagi xalqaro standartlarni o'z ichiga olgan boshqaruv tizimini qo'llab-quvvatlaydi va rivojlantiradi:

- ISO 9001 - Sifat boshqaruvi tizimi
- ISO 14001 - Ekologik boshqaruv.
- ISO 45001 - Mehnat muhofazasi va sanoat xavfsizligi.
- ISO 50001 - Energiya boshqaruvi.

Ushbu tizimlar doirasida har yili malakali ichki auditorlarni jalb qilgan holda ichki audit o'tkaziladi, uning davomida:

- Standartlar talablariga muvofiqlik baholanadi.
- operatsion jarayonlardagi xavf va imkoniyatlar tahlil qilinadi.
- tuzatish choralari va takomillashtirish bo'yicha takliflar shakllantiriladi.

ISO 37001 (Korrupsiyaga qarshi boshqaruv) ga muvofiq ichki audit.

2024-yildan boshlab kompaniyada ISO 37001 ga muvofiq, korrupsiyaga qarshi boshqaruv tizimiga amal qilmoqda. Korrupsiyaga qarshi siyosat va tartib-tamoyillarining ichki auditi quyidagi maqsadlarda amalga oshiriladi:

- korrupsiya xavflarini aniqlash;
- normativ-huquqiy bazaga muvofiqlikni baholash;
- korrupsiyaga qarshi chora-tadbirlar samaradorligi monitoringi;
- boshqaruvning barcha darajalarida axloqiy me'yorlarga rioya etilishini ta'minlash.

Tashqi audit.

2024-yil uchun moliyaviy hisobotlarning ishonchliligini tasdiqlash uchun:

- MHXS-ga muvofiq, audit "KPMG Audit" MChJ xalqaro kompaniyasi tomonidan o'tkazildi;
- Buxgalteriya hisobining milliy standartlariga muvofiq audit - "Buxgalteriya Service Audit" MChJ auditorlik kompaniyasi.

Ikkala tashkilot ham tanlov asosida tanlab olindi. Auditlar moliyaviy va operatsion ma'lumotlar tahlilini o'z ichiga oldi va hech qanday jiddiy qoidabuzarliklarni aniqlamadi. Xulosalar Kuzatuv kengashiga taqdim etildi va belgilangan tartibda oshkor qilindi.

Manfaatlar to'qnashuvi

GRI 2-15

Manfaatlar to'qnashuvi - bu xodimlarning shaxsiy manfaatlari Kompaniya manfaatlariga zid kelishi mumkin bo'lgan vaziyat bo'lib, bu ular tomonidan qaror qabul qilinishda ularning xolisligi va halolligiga ta'sir qilishi mumkin. Kompaniyaning maqsadi manfaatlar to'qnashuvi bilan bog'liq xavflarni minimallashtirish, shuningdek, biznes amaliyotida shaffoflik va ishonchni ta'minlashdan iborat. Shu maqsadda Kompaniya faoliyati va uning obro'siga ta'sir qilishi mumkin bo'lgan vaziyatlarni o'z vaqtida aniqlash, oldini olish va hal qilishga qaratilgan manfaatlar to'qnashuvini boshqarish mexanizmlari ishlab chiqilgan.

Manfaatlar to'qnashuvini boshqarishga yondashuv

"Manfaatlar to'qnashuvlarini boshqarish to'g'risida"gi Nizomga muvofiq, "Navoiyazot" AJda manfaatlar to'qnashuvining asosiy turlari, ularni hal qilish bo'yicha yondashuvlar, shuningdek, xodimlarning burch va mas'uliyatini belgilab qo'yilgan. Kompaniyaning barcha xodimlari, lavozimi va mansab vakolatidan qat'i nazar, ushbu hujjatda belgilangan norma va talablarga rioya qilishlari shart.

Manfaatlar to'qnashuvini boshqarishning asosiy tamoyillari quyidagilardan iborat:

- Oldini olish chora-tadbirlari va jamoat manfaatlarining ustunligi. Xodimlar ochiqlik, halollik va xolislik asosida qarorlar qabul qilgan holda fuqarolar va davlatning huquqlari, erkinliklari va qonuniy manfaatlarini shaxsiy manfaatlaridan ustun qo'yishlari shart.
- Manfaatlar to'qnashuvini haqida ma'lumot oshkor qilish. Har bir xodim mumkin bo'lgan yoki haqiqiy manfaatlar to'qnashuvi to'g'risidagi ma'lumotlarni zudlik bilan oshkor qilishga majburdir, bu Kompaniyaga ularni tezda bartaraf etish choralari ko'rish imkonini beradi.
- Manfaatlar to'qnashuviga nisbatan murosasizlik korporativ madaniyatini ta'minlash Kompaniyada shaffoflik madaniyati amal qiladi va u manfaatlar to'qnashuvi haqida xabar bergan shaxslarga nisbatan choralar ko'rilishini istisno etadi. Bunday holatlar haqida xabar bergan shaxslar o'z harakatlarining salbiy oqibatlaridan himoyalangan.
- Mojarolarni hal qilishda halol va xolis yondashuv. Manfaatlar to'qnashuvining barcha holatlari xolisona, jamoaviy qarorlar va obyektiv baholash asosida ko'rib chiqiladi.

Agar xodim manfaatlar to'qnashuvi mavjudligi to'g'risida o'z vaqtida xabar bergan bo'lsa, Kompaniya manfaatlari yo'lida shaxsiy manfaatlaridan voz kechishga va belgilangan qoidalar doirasida harakat qilishga tayyor bo'lsa, bu uni ishdan bo'shatish uchun sabab bo'la olmaydi. Bunday yondashuv halol o'zaro munosabatlar va yuqori axloqiy me'yorlarga rioya qilish korporativ madaniyatning asosi bo'lgan adolatli muhitni yaratishga qaratilgan.

Fikr bildirish mexanizmlari

GRI 2-16, 2-25, 2-26

"Navoiyazot" AJ fuqarolar va yuridik shaxslarga "Ishonch telefoni", virtual qabulxona, elektron pochta, rahbarlar bilan yuzma-yuz uchrashuvlar kabilarni o'z ichiga olgan aloqa tizimi orqali ma'lumot olish va murojaatlar yuborishning qulay kanallarini taqdim etadi. Mazkur tizimning ishlashi Boshqaruv raisi tomonidan tasdiqlanadigan hamda Kompaniya kasaba uyushmasi qo'mitasi bilan kelishilgan Jismoniy va yuridik shaxslarning murojaatlarini ko'rib chiqish tartibi to'g'risidagi ichki Nizom bilan tartibga solinadi va O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlariga muvofiq amalga oshiriladi.

Tizimni yaratishning maqsad - bui ariza beruvchilar bilan o'zaro munosabatlarning shaffofligi va samaradorligini oshirish, murojaatlarni tezda ko'rib chiqishni va yuzaga keladigan muammolarni tezkor hal qilishni ta'minlashdir. Barcha murojaatlar yagona axborot tizimida qayd etiladi, mavzular bo'yicha tasniflanadi va belgilangan muddatlarda ko'rib chiqish uchun mas'ul bo'limlarga yuboriladi.

"Navoiyazot" AJ ISO 9001, ISO 14001 i ISO 45001 xalqaro standartlariga mos tartib-tamoyillar asosida qurilgan Integratsiyalashgan boshqaruv tizimi doirasida shikoyat va da'volarni boshqaradi. Kasaba uyushmasi qo'mitasiga yuboriladigan ariza va murojaatlar O'zbekiston kasaba uyushmalari Federatsiyasi Prezidiumining qarori bilan tasdiqlangan "Kasaba uyushmalarida jismoniy va yuridik shaxslarning murojaatlari bilan ishlash tartibi to'g'risidagi nizom"ga muvofiq, ko'rib chiqiladi.

Kompaniyaning manfaatdor tomonlar bilan o'zaro munosabatlarga yondashuvi shaffoflik va faol muloqotga asoslangan. Kompaniya yuzaga keladigan savollarga uchrashuvlar, davra suhbatlari, ommaviy hisobotlar

va press-relizlar, ochiq tadbirlarda qatnashish va rasmiy aloqa kanallari (veb-sayt va ijtimoiy tarmoqlar) orqali javob beradi. Bundan tashqari, tashkilot atrof-muhitni muhofaza qilish, sanoat xavfsizligi va ishchilarni ijtimoiy qo'llab-quvvatlash bo'yicha chora-tadbirlarni amalga oshirishda davlat organlari, kasaba uyushmalari va jamoat birlashmalari bilan hamkorlik qiladi, bu muammolarni o'z vaqtida hal etishga va salbiy ta'sirlarning takrorlanishining oldini olishga yordam beradi.

Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmlarining samaradorligi

Kompaniya IBTga barcha murojaatlarni ro'yxatdan o'tkazish, ularni tahlil qilish, tuzatish choralari ko'rish va takroriy holatlar yo'qligini keyinchalik tekshirish orqali shikoyatlarni ko'rib chiqish samaradorligini ta'minlaydi. Shu jumladan, 2024-yilda Latviya va Qozog'istonga yetkazib berishda qadoqlash sifatiga qilingan murojaatlar natijasida qadoqlash materiallariga talablar kuchaytirildi, bu esa murojaatlar sonini kamaytirdi. Qoraqalpog'iston va Qorao'zak stansiyalarida mahsulot sizib chiqishi bilan bog'liq noxush hodisalardan so'ng kompaniya logistika jarayonlarini modernizatsiya qildi va takrorlanishning oldini oldi. Samaradorlik o'xshash shikoyatlarning yo'qligi, iste'molchilarning yozma fikr-mulohazalari va ichki va tashqi audit natijalari bilan tasdiqlanadi.

"Navoiyazot" AJda "Ishonch telefoni"ni tashkil etish bir qancha muhim elementlarni o'z ichiga oladi. Aloqa kanallari fuqarolar uchun qulaylik yaratadi: murojaatlar telefon, elektron pochta va boshqa mavjud vositalar orqali qabul qilinadi, ular to'g'risida ma'lumot ochiq manbalarda chop etiladi. Ishonch telefonining ishlash tartibi ish kunlarida tasdiqlangan jadvalga muvofiq, o'rnatiladi; ish vaqtidan tashqari bo'lgan vaqtda arizachi xabarni qoldirishi mumkin va u olinganidan keyin birinchi ish kunida ko'rib chiqiladi. Murojaatlarni ro'yxatdan o'tkazish barcha qabul qilingan murojaatlar uchun majburiydir - ariza beruvchining ma'lumotlari, murojaatning mohiyati, uni qabul qilish sanasi va vaqti qayd etiladi. Murojaatlarni ko'rib chiqish tartibi "Jismoniy va yuridik shaxslarning murojaatlari to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonuni bilan tartibga solinadi: javoblar qo'shimcha o'rganishni talab qilmaydigan murojaatlar bo'yicha o'n besh kundan kechiktirmay, tekshirish yoki o'rganishni talab qiladigan murojaatlar bo'yicha esa bir oydan kechiktirmay taqdim etiladi. Murojaatni to'liq ko'rib chiqilgunga qadar va ariza beruvchiga javob berilgunga qadar ijro nazorati mas'ul rahbarlar tomonidan ta'minlanadi. Ma'lumotlarning maxfiyligi amaldagi qonunchilikka muvofiq kafolatlanadi, bu arizachilarning shaxsiy ma'lumotlarini himoya qilishni ta'minlaydi.

2024-yilda "Ishonch telefoni" va virtual qabulxona orqali 131 ta murojaat kelib tushdi, shundan:

- Virtual qabulxona orqali 109 ta murojaat kelib tushdi;
- 22 ta murojaat bevosita jismoniy shaxslar tomonidan yuborilgan.

2024-yilda "Ishonch telefoni"ga murojaatlar soni 2023-yildagi 300 tadan 131 taga kamaydi. Qisqartirish xodimlarni tanlashga markazlashtirilgan va tizimlashtirilgan yondashuvni joriy etish bilan bog'liq: bo'sh ish o'rinlari rasmiy ravishda e'lon qilinadi va tanlov Kadrlar boshqarmasida so'rovnoma orqali amalga oshiriladi. Qolgan murojaatlarning aksariyati moddiy yordam ko'rsatish borasida edi. Shu bilan birga, virtual Xalq qabulxonalari orqali bandlikka oid so'rovlar kelib tushmadi, bu ham yangi aloqa va kadrlar mexanizmlari samaradorligini namoyish etadi. Kelib tushgan murojaatlar mansabdor shaxslar tomonidan, shu jumladan, "Navoiyazot" AJning Boshqaruv Raisi, kasaba uyushmasi qo'mitasi Raisi va Boshqaruv a'zolari tomonidan ko'rib chiqildi. 2024-yilda murojaatlarni tahlil qilish va qayta ishlash doirasida quyidagi choralar qabul qilindi: 26 ta ariza qanoatlantirildi, 105 ta murojaat bo'yicha tushuntirishlar berildi. Birorta ham murojaat rad etilmadi yoki vakolatli tashkilotlarga yuborilmadi va yil oxirida o'rganish bosqichida turgan murojaatlar qolmadi.

Shaffoflikni ta'minlash maqsadida Kompaniya tomonidan rasmiy aloqa kanallari orqali murojaatlarni ko'rib chiqish natijalari to'g'risidagi ma'lumotlar muntazam ravishda chop etiladi. 2024-yilda bunday materiallar korporativ veb-sayt, Telegram-kanal va "Navoiy kimyogari" gazetasida chop etilib, jami nashrlar soni 139 tani tashkil etdi.

Mas'uliyatli ta'minot zanjiri

GRI 3-3, 204-1

Kompaniya ta'minot zanjirini boshqarishda shaffoflik va mas'uliyat tamoyillariga amal qiladi, bunda ichki me'yoriy hujjatlar, jumladan Kontragentlar va hamkorlar bilan ishlash tartibi, Kontragentlarni tekshirish tartibi, Shartnomalar tuzish va bajarish to'g'risidagi nizom va Xarid komissiyasining faoliyati to'g'risidagi nizomga rioya qiladi.

2024-yilda kompaniya tomonidan 1 594 ta shartnoma tuzilib, shundan 402 tasi to'g'ridan-to'g'ri tuzildi. Korxona ayrim tovar va xomashyolarni import qilsa-da, ta'minot va xizmatlarning asosiy qismi (91 foizdan ortig'i) O'zbekiston Respublikasida ro'yxatdan o'tgan yetkazib beruvchilar tomonidan ta'minlanadi.

Yetkazib beruvchilarni tanlash va baholash e-tender.uz davlat platformasi orqali amalga oshiriladi, bu esa jarayonning yuqori darajada standartlashtirilishi va shaffofligini ta'minlaydi. Yetkazib beruvchilarni tanlashning barcha mezonlari va qoidalari xaridlar bo'yicha mas'ul ijrochilar tomonidan ishlab chiqiladi, xarid komissiyasining har bir a'zosi bilan kelishiladi va yakunda qo'mita raisi tomonidan tasdiqlanadi. Bu barcha ishtirokchilar uchun teng shart-sharoitlarni kafolatlash va xaridlar jarayoniga ishonchni oshirish imkonini beradi.

"Navoiyazot" AJda xarid jarayonlarini boshqarishni ta'minot bo'limi amalga oshiradi. Xaridlar bo'yicha faoliyat O'zbekiston Respublikasining "Davlat xaridlari to'g'risida"gi O'RQ-684-sonli Qonuni talablariga, shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PQ-3953-sonli qaroriga muvofiq, tartibga solinadi. Mavzuni boshqarish uchun mas'ul: Marketing, sotish va xaridlar bo'limi.

"Navoiyazot" AJ mahalliy yetkazib beruvchilar va mahalliy tarkib deganda O'zbekiston Respublikasi hududida amalga oshiriladigan xaridlarni tushunadi. Mahalliy tarkibning ulushini hisoblash metodologiyasi mahalliy etkazib beruvchilardan sotib olish hajmining umumiy sotib olish hajmiga, shu jumladan, import yetkazib berishga nisbatiga asoslanadi.

"Navoiyazot" AJda xaridlar xarid.uzex.uz, spot.uz, newcooperation.uz va boshqa davlat birja platformalari orqali amalga oshirilayotganligi sababli, O'zbekiston Respublikasi qonunchiligiga muvofiq, shartnoma tuzilgandan so'ng Kompaniya yetkazib beruvchilarga shartnoma shartlaridan tashqari qo'shimcha talablar, shu jumladan, qo'shimcha ekologik talablar qo'yishga haqli emas. Shu munosabat bilan, yetkazib beruvchilarni atrof-muhit mezonlari bo'yicha dastlabki baholash amalga oshirilmaydi va bunday baholash bo'yicha ichki tartib-tamoyillar mavjud emas.

15-jadval. Mahalliy etkazib beruvchilardan xaridlarning umumiy soni va miqdori

GRI 204-1

Ko'rsatkich	O'lchov birligi	2023	2024
Mahalliy yetkazib beruvchilardan xarid shartnomalarining umumiy soni	O'lchov birligi	1 495	1 594
Mahalliy etkazib beruvchilardan sotib olish ulushi	%	85	91

II. Bizning xodimlar

Boshqaruvga yondashuv

GRI 3-3, 2-23, 408-1, SASB RT-CH-530a.1

“Navoiyazot” AJ xodimlarining farovonligiga barqaror rivojlanishning ajralmas qismi sifatida qaraydi. “Navoiyazot” AJ o'zining kadrlarni boshqarish amaliyotini faol takomillashtirmoqda va jamoaning umidlarini qondirishga intilmoqda, va shu tarzda xodimlarning huquqlari himoyasini ta'minlab, martaba o'sishi va rivojlanishi uchun imkoniyatlar yaratmoqda. Ushbu chora-tadbirlar nafaqat xodimlarning qoniqishini oshirishga yordam beradi, balki biznesning operatsion samaradorligiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

“Navoiyazot” AJ O'zbekiston Respublikasining mehnat resurslari, mehnatni muhofaza qilish sohasidagi qonunchiligiga, shuningdek, ichki me'yoriy hujjatlarga muvofiq kadrlar boshqaruvi tizimini qurmoqda, jumladan:

- “O'zkimyosanoat” AJning nizomlari va ko'rsatmalari;
- Navoiy viloyati va Navoiy shahar hokimliklarining ko'rsatmalari;
- “Navoiyazot” AJ Boshqaruvi Raisining buyruqlari va ko'rsatmalari;
- Kadrlar bo'limi boshlig'ining buyruqlari;
- Xodimlar uchun amaldagi Jamoa shartnomasi va ichki mehnat qoidalari;
- “Navoiyazot” AJning ustavi va qoidalari, shu jumladan, Kadrlar siyosati, Inson huquqlari sohasidagi siyosat, “Navoiyazot” AJda xodimlarni rotatsiya qilish to'g'risidagi nizom, “Navoiyazot” A-ning lavozimlarga nomzodlarni tanlash va tavsiya etish tizimini takomillashtirish, shuningdek, kadrlarning samarali zaxirasini shakllantirish bo'yicha doimiy komissiya to'g'risidagi nizom, shuningdek, Kadrlar strategiyasi;
- Kadrlar bilan ishlash bo'yicha ko'rsatmalar va ma'lumotnomalar, masalan, “Korxona xodimlarining mehnati va huquqlari” va “Kadrlar bo'limi ishini rejalashtirish va tashkil etish”;
- “Navoiyazot” AJni iqtisodiy va ijtimoiy rivojlantirishning kompleks rejasi.

“Navoiyazot” AJning ijtimoiy va kadrlar siyosati asosini Kadrlar siyosati va Kompaniya va uning xodimlari o'rtasida tuzilgan Jamoa shartnomasi tashkil etadi. Jamoa shartnomasi “O'zkimyosanoat” AJ va Kimyo va farmatsevtika sanoati xodimlari kasaba uyushmasi respublika kengashining tarmoq shartnomasi asosida ishlab chiqilgan bo'lib, xodimlarning 100 foizini qamrab olgan va unda Kompaniya rahbariyatining xodimlarning ijtimoiy huquqlarini himoya qilish va jamoaning har bir a'zosi farovonligi uchun g'amxo'rlik ko'rsatishga intilishi alohida ta'kidlangan.

“Navoiyazot” AJ inson huquqlarini himoya qilish sohasidagi milliy qonunchilik va xalqaro normalar talablariga qat'iy amal qiladi. O'zbekiston Respublikasi Mehnat kodeksining 412-moddasiga muvofiq, korxonada 18 yoshga to'lmagan shaxslar mehnatidan foydalanishga, shuningdek, majburiy mehnatning har qanday shaklidan foydalanishga yo'l qo'yilmaydi. Kompaniya kamsitish, ekspluatatsiya va majburiy mehnatning har qanday ko'rinishini oldini olishga qaratilgan Inson huquqlari sohasidagi siyosat ishlab chiqilgan va amalga qiladi. Hisobot davrida majburiy mehnatni qo'llash holatlari aniqlanmadi.

Kadrlar bilan ishlash

GRI 2-7

2024-yil 31-dekabr holatiga ko'ra, “Navoiyazot” AJ xodimlarining umumiy soni 8 494 nafarni tashkil etadi.

16-jadval. Yil oxirida xodimlarning ro'yhatdagi soni, shaxslar.

GRI 2-7

Ko'rsatkich	2022	2023	2024
Xodimlarning umumiy ro'yxatdan o'tgan soni	8 714	8 611	8 494

“Navoiyazot” AJ xodimlarining aksariyat qismi to'liq ish kuni asosida ishlaydi, bunda 2024-yilda to'liq bo'lmagan ish kuni asosida ishlaydigan xodimlar soni 123 nafarni tashkil etdi. Qisman bandlik qisqartirilgan ish vaqti asosida mehnat majburiyatlarini bajarishni nazarda tutadi, to'liq bandlik esa to'liq stavkada ishlashni nazarda tutadi.

17-jadval. YOsh guruhlari bo'yicha xodimlar soni, shaxslar

Ko'rsatkich	2022	2023	2024	%
30 yoshdan kichkina	1 439	1 185	1 003	12
30-50 yosh	5 655	5 718	5 668	67
50 yoshdan yuqori	1 620	1 708	1 823	21
Jami	8 714	8 611	8 494	100

18-jadval. Etnik guruhlar bo'yicha xodimlar soni, kishi

Ko'rsatkich	2022	2023	2024	%
O'zbeklar	8 240	8 172	8 082	95,15
Qozoqlar	49	32	21	0,25
Ruslar	164	149	145	1,70
Qirg'izlar	1	1	0	0
Qolganlar	260	257	246	2,9
Jami	8 714	8 611	8 494	100

“Navoiyazot” AJ xodimlarining milliy tarkibi barqarorligicha qolmoqda - aksariyatini o'zbek millatiga mansub ishchilar tashkil etadi. Boshqa etnik guruhlar vakillarining ulushi kichik bo'lib, dinamikada sezilarli darajada o'zgarmaydi.

19-jadval. Yosh va lavozim guruhlar bo'yicha ajratilgan xodimlar soni, shaxslar

GRI 405-1

Ko'rsatkich	2022		2023		2024	
	ishchi xodimlar	rahbar xodimlar	ishchi xodimlar	rahbar xodimlar	ishchi xodimlar	rahbar xodimlar
30 yoshgacha	1 392	47	1 153	32	989	24
30-50 yosh	5 056	599	5 136	582	5 324	473
50 yoshdan yuqori	1 344	276	1 448	260	1 479	205
Jami:	7 792	922	7 737	874	7 792	702

“Navoiyazot” AJ xodimlarining aksariyati 30 yoshdan 50 yoshgacha bo'lgan yosh toifasiga mansub. Xodimlarning umumiy sonidagi erkaklarning ulushi taxminan 60% ni tashkil etadi, bu kimyo sanoatining o'ziga xos xususiyatlari, shu jumladan ishlab chiqarish jarayonlarining xususiyatlari va muayyan ish turlariga ayollarni jalb qilish bo'yicha amaldagi me'yoriy cheklovlar bilan bog'liq.

2024-yil yakuni bo'yicha Kompaniyada pensiya yoshidagi 310 nafar xodim ish bilan ta'minlangan.

Xilma-xillik va teng imkoniyatlar masalalarini boshqarish, shuningdek, tegishli korporativ tamoyillarning bajarilishini nazorat qilish Korporativ munosabatlar boshqarmasi, Kadrlar boshqarmasi va Ish haqi va mehnatni rag'batlantirish bo'limi tomonidan amalga oshiriladi.

Doimiy ishlaydigan xodimlardan tashqari, Kompaniya faoliyatiga asosiy xodimlar tarkibiga kirmaydigan, lekin mehnat faoliyati tashkilot tomonidan nazorat qilinadigan xodimlar ishtirok etadi. Bunday ishchilarning eng keng tarqalgan turlari quyidagilardan iborat:

- To'liq bo'lmagan ish kunida (to'liq stavkaning 0,5 tasi) ishlayotgan va xodimlarga tibbiy yordam ko'rsatayotgan tibbiy-sanitariya bo'limi shifokorlari;
- Ixtisoslashgan vazifalarni bajarish uchun mehnat shartnomalari bo'yicha jalb qilinadigan malakali mutaxassislar;
- Ijaraga olingan tayyor mahsulotlar omborlarining ishchilari, shu jumladan, logistika va mahsulotlarning omborlar ichida harakatlanishini ta'minlaydigan yuk ko'taruvchilar.

Xodimlarning ko'rsatilgan toifalari shartlar va talablarga ko'ra doimiy ishchilarnikiga o'xshash faoliyatni amalga oshiradilar va o'zlarining funktsional majburiyatlari doirasida Kompaniyaning boshqaruv nazorati ostida bo'ladilar.

Hisobot davrida xodimlarning umumiy sonida (shu jumladan, asosiy shtatga kirmaydigan xodimlar) sezilarli o'zgarishlar kuzatilmadi.

20-jadval. Xodim bo'lmagan ishchilarning haqiqiy soni, kishi

GRI 2-8

Ko'rsatkich	Hisobot davri oxirida xodimlar bo'lmagan ishchilarning umumiy soni	Boshqalar (mehnat shartnomasi bo'yicha)	Jami
2022	43	41	84
2023	45	54	99
2024	42	26	68

Ma'lumotlar hisobot davri oxiridagi haqiqiy holat bo'yicha, o'rtacha qiymatlar yoki muqobil hisoblash usullaridan foydalanmasdan ko'rsatiladi.

Kadrlarni tanlash

GRI 401-1, 402-1, 408-1, 409-1

Xodimlarni boshqarish funksiyalari Xodimlar bilan ishlash boshqarmasiga yuklangan. Bo'linma kompaniyaning kadrlar salohiyatini ro'yobga chiqarishni ta'minlaydi: xodimlarni tanlash va rasmiylashtirish, ish joyiga moslashtirish, o'qitish va baholashni tashkil etish, martaba o'sishi va ishdan bo'shatish jarayonlarini qo'llab-quvvatlash. Tarkibiy bo'linmalar rahbarlari bilan birgalikda xodimlarni boshqarish bo'sh ish o'rinlarini to'ldirish, xodimlarni rag'batlantirish, o'tkazish bo'yicha qarorlar qabul qiladi, shuningdek, mehnat nizolarini hal qilishda ishtirok etadi. Mehnat munosabatlari O'zbekiston Respublikasi Mehnat kodeksi, Ichki mehnat tartibi qoidalari, amaldagi Jamoa shartnomasi va kompaniyaning ichki qoidalari bilan tartibga solinadi.

“Navoiyazot” AJda xodimlarni tanlash Kompaniyaning Kadrlar siyosati va Konkurs asosida tanlov to'g'risidagi nizomga muvofiq amalga oshiriladi. Kompaniyaning kadrlar siyosati mehnat munosabatlari tomonlarining huquq va majburiyatlarini amalga oshirishni ta'minlash, kadrlar salohiyatidan oqilona foydalanish va mehnat unumdorligini oshirishga qaratilgan. Kadrlarni tanlash va yollash, rag'batlantirish tizimini rivojlantirish, xodimlarni o'qitish va malakasini oshirish jarayonlariga shaffoflik va kamsitishlarga yo'l qo'ymaslik asosida yondashishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Muhim vazifalar bo'lib, shuningdek, asosiy

bo'linmalarda kadrlar tarkibini barqarorlashtirish va barqaror korporativ madaniyatni rivojlantirish hisoblanadi. Xodimlarni tanlash Kadrlar siyosati va Tanlov asosida ishga qabul qilish to'g'risidagi nizomga muvofiq, amalga oshiriladi va bunda Kompaniya uning qadriyatlarini va strategik ustuvorliklarini baham ko'radigan mutaxassislarni jalb qiladi. Ishga qabul qilish quyidagi bosqichlardan iborat:

- 1) Tanlov to'g'risida e'lonni chop etish;
- 2) Nomzodning hujjatlarini qabul qilish va ularni tekshirish (to'liqligi, to'g'riligi va malaka talablariga muvofiqligi nuqtai nazaridan);
- 3) Nomzodlar uchun test sinovlari, suhbatlar va (yoki) amaliy sinovlar o'tkazish
- 4) Tanlov natijalarini e'lon qilish.

Har bir yangi xodim uchun ish kollektiviga imkon qadar tezroq integratsiya bo'lishga va ularning ko'nikmalarini imkon qadar tezroq qo'llashni ta'minlashga qaratilgan moslashuv dasturlari nazarda tutilgan. SHuningdek, korxonaning ishlab chiqarish ko'nikmalariga ega bo'lmagan yangi xodimlari o'z mutaxassisligi bo'yicha boshlang'ich malaka talablariga javob beradigan kasbiy va texnik tayyorgarlikdan o'tadilar. Ta'lim korxonaning o'quv markazida individual dasturlar va kurs usuli asosida tashkil etiladi, bu har bir xodimga asosiy kasbiy ko'nikmalarni samarali egallash imkonini beradi.

2022, 2023 va 2024 yillarda ishchilarni majburiy mehnatga jalb qilish, bolalar mehnatining eng yomon shakllaridan foydalanish va mehnat sohasida kamsitishlarga yo'l qo'yish holatlari aniqlanmadi. Xodimlardan ushbu masalalar bo'yicha hech qanday ariza yoki shikoyatlar kelib tushmagan. Kasaba uyushmasi qo'mitasi milliy qonunchilik va Xalqaro mehnat tashkiloti konventsionalari talablariga muvofiq doimiy nazoratni olib boradi.

Xodimlarni boshqarish samaradorligini baholash

Xodimlarni boshqarish tizimining samaradorligi ichki tekshiruvlar va xalqaro standartlar (ISO 9001, ISO 14001, ISO 45001, ISO 50001, ISO 37001) doirasidagi tashqi sertifikatlangan auditi natijalari bilan tasdiqlanadi. Oxirgi audit natijalariga ko'ra, jiddiy nomuvofiqliklar yoki muhim tavsiyalar aniqlanmadi.

Kompaniyada ishga qabul qilish tizimining yana bir o'ziga xos xususiyati - bu rotatsiya amaliyotidan foydalanishdir va ishga qabul qilishda "ichki" nomzodlarga afzallik beriladi. Komaniyada rotatsiya jarayonini tartibga soluvchi asosiy hujjat bo'lib "Navoiyazot" AJning Xodimlar rotatsiyasi to'g'risidagi nizomi hisoblanadi. Shunday qilib, hisobot yilida ishga qabul qilinganlarning umumiy soni 226 nafarni tashkil etdi, ularning aksariyati 50 yoshgacha bo'lgan erkaklar bo'ldi. "Navoiyazot" AJ Navoiy shahrida joylashganligi sababli Kompaniyaning barcha xodimlari ham shu hududda mujassamlangan. Ayollarning umumiy hodimlar sonidagi ulushi 2022-yildagi 17,2 foizdan 2023-yilda 26,6 foizga oshdi va 2024-yilda shu darajada saqlanib qoldi (26,1 foiz) - bu ayollar ishtirokining barqaror ijobiy dinamikasini aks etadi.

21-jadval. Jins va yosh guruhlari bo'yicha yollangan ishchilar soni, shaxslar.

GRI 401-1

Ko'rsatkich	2022	2023	2024
Jins bo'yicha:			
Erkaklar	231	141	167
Ayollar	48	51	59
Yosh bo'yicha:			
30 yoshgacha	129	87	102
30-50	136	92	108
50 yoshdan yuqori	14	13	16
Jami:	279	192	226

2024 yilda 343 nafar xodim bilan mehnat munosabatlari tugatildi. Ishdan bo'shatishning asosiy sabablari quyidagilardan iborat:

- ish beruvchining tashabbusi – 81;
- shtatni qisqartirish - 57;
- mehnat majburiyatlarini muntazam ravishda buzganlik uchun - 24,
- tomonlarning kelishuviga muvofiq – 22 kishi;
- O'z xohishiga ko'ra - 18 kishi.

2024-yilda mehnat shartnomasi bekor qilingan xodimlarning aksariyati (45%) “erkaklar” va “50 yoshdan oshganlar” toifalariga to'g'ri keldi. 2024-yilda kasaba uyushma qo'mitasining roziligi talab qilinadigan mehnat shartnomalarini bekor qilish tartibiga qat'iy rioya qilindi, ishdan bo'shatish faqat kasaba uyushmasi roziligi bilan amalga oshirildi.

22-jadval. Yosh va jins guruhleri bo'yicha mehnat shartnomasi bekor qilingan xodimlar soni, shaxslar

GRI 401-1

Ko'rsatkich	2022	2023	2024
Jins bo'yicha:			
Erkaklar	254	199	250
Ayollar	167	96	93
Yosh bo'yicha:			
30 yoshgacha	79	57	46
30-50	162	111	142
50 yoshdan yuqori	180	127	155
Jami:	421	295	343

2024-yilda “Navoiyazot” AJda kadrlar almashinuvi darajasi 4 foizni tashkil etdi, bu so'nggi yillarda kuzatilgan tebranishlar oralig'iga to'g'ri keladi. Mehnat munosabatlariga daxldor o'zgarishlar yuz bergan taqdirda, Kompaniya O'zbekiston Respublikasi Mehnat qonunchiligi talablariga muvofiq, harakat qiladi. Xususan, tashkiliy yoki texnologik o'zgarishlar yuz bergan taqdirda, ish beruvchi xodimlarni kamida ikki oy oldin bunday o'zgarishlarning sabablari va oqibatlarini ko'rsatgan holda xabardor qilishi shart.

23-jadval. Xodimlar aylanmasi, %

GRI 401-1

Ko'rsatkich	2022	2023	2024
Xodimlarning umumiy aylanmasi	4,8	3,4	4
Jins bo'yicha:			
Erkaklar	4,9	3,9	3
Ayollar	4,7	2,8	1
Yosh bo'yicha:			

30 yoshgacha	5,5	4,8	0
30-50	2,9	1,9	2
50 yoshdan yuqori	11,1	7,4	2

Xodimlarning bandligi borasidagi rejalar

2030-yilgacha kompaniya ishlab chiqarish jarayonlarini transformatsiya qilish va raqamlashtirish strategiyasini amalga oshiradi. Bu raqamli echimlarni joriy etishni va bir qator funksiyalarni avtomatlashtirishni nazarda tutadi. Kelajakda texnologik jihatdan ilg'or ish usullariga o'tish hisobiga xodimlar sonining bosqichma-bosqich qisqarishi ehtimoli mavjud. Shu bilan birga, kompaniya ijtimoiy mas'uliyat tamoyillariga sodiq qoladi: muammosiz o'tish va kadrlar salohiyati saqlanishini ta'minlash uchun xodimlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish dasturlari amalga oshirilmoqda.

Shikoyatlarni berish hamda ko'rib chiqish mexanizmi

Kompaniyada ichki hujjatlarda belgilangan xodimlarning shikoyatlarini berish va ko'rib chiqishning belgilangan tartibi amal qiladi. Tizim mehnat nizolarini o'z vaqtida aniqlash va hal qilishga, shuningdek, oldini olish choralari va xodimlar bilan muloqot orqali shikoyatlar sonini kamaytirishga qaratilgan.

Xodimlarni rag'batlantirish

Har bir jamoa a'zosining ishtiyoqi va natijalarga erishish istagi kompaniyaning bozordagi muvaffaqiyatining asosini tashkil qiladi. Shu munosabat bilan "Navoiyazot" AJda mehnatga haq to'lashning yagona tizimi mavjud bo'lib, u tarif stavkalari asosida shakllantiriladigan asosiy ish haqi hamda ilmiy daraja va yuqori malakani hisobga olinadigan ustama to'lovlardan iborat. Kollektiv shartnomada quyidagi qo'shimcha to'lovlar nazarda tutilgan:

- Bir necha lavozimda ishlaganlik uchun qo'shimcha to'lov
- Vaqtinchalik yo'q bo'lgan xodimning vazifalarini bajarish uchun qo'shimcha to'lov.
- Ish hajmi oshganlik uchun qo'shimcha to'lov.
- Bayram kunlari qo'shimcha to'lov.
- Tungi ish uchun qo'shimcha to'lov.
- Maxsus sharoitlarda ishlaganlik uchun qo'shimcha to'lov.
- O'zbekiston Respublikasining amaldagi qonunchiligiga muvofiq, faxriy unvon berilganlik uchun qo'shimcha to'lov.
- Harbiy safarbarlik organlari bilan ishlash uchun qo'shimcha to'lov.
- Ilmiy daraja uchun qo'shimcha to'lov.
- Jamoa boshqaruvi uchun qo'shimcha to'lov.

2024-yilda korxonada o'rtacha oylik ish haqi 6 655 289 so'mni tashkil etdi.

Kompaniyada o'z vazifalarini samarali va vijdonan bajargan xodimlarni mukofotlashga qaratilgan rag'batlantirish dasturlari mavjud. Motivatsiya tizimi ikki qismdan iborat:

- moddiy - ish natijalari bo'yicha ish haqi va pul mukofotlarini to'lashni nazarda tutadi;
- nomoddiy - bu minnatdorchilik bildirish, faxriy yorliq bilan taqdirlash, korxona faxriy taxtasiga kiritish, katta yutuqlar uchun Hukumat mukofoti bilan taqdirlash uchun taqdim etish, korxonaning rasmiy veb-saytida eng samarali xodim haqida e'lon qilish, xodimlarning o'qishi va malakasini oshirishi uchun imkoniyatlar yaratishni o'z ichiga oladi.

Kadrlarni tayyorlash va rivojlantirish

GRI 3-3, 404-2

"Navoiyazot" AJda kadrlar tayyorlash va malakasini oshirish ichki nizomlar va Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Ta'lim sifatini nazorat qilish davlat inspeksiyasi tomonidan berilgan amaldagi litsenziya asosida amalga oshiriladi.

Normativ baza

- *Xodimlarning kasbga o'qitish to'g'risidagi nizom* - kasbga o'qitishning maqsadlari, tamoyillari va jarayonlarini belgilaydi;
- *Rahbarlar, mutaxassislar va ishchilarni uzluksiz o'qitish, malakasini oshirish, o'qitish va bilimlarini tekshirishni rag'batlantirish tartibi to'g'risidagi nizom* - o'qitishni tashkil etish, bilimlarni baholash va xodimlarni rag'batlantirish tartibini belgilaydi.

Ta'lim dasturlarini tashkil etish va muvofiqlashtirish Kadrlar boshqarmasining Kadrlar tayyorlash bo'limi tomonidan amalga oshiriladi.

Ta'lim infratuzilmasi

Kompaniya ko'p darajalilik, differensiatsiya va uzluksizlik tamoyillari asosida xodimlarni tayyorlash, qayta tayyorlash va malakasini oshirishni ta'minlaydi. Buning uchun kimyo va yordamchi sohaning 120 dan ortiq kasblari (slesar, nazorat-o'lchash asboblari va avtomatlashtirish, apparatchilar, elektrchilar, payvandchilar, laborantlar va boshqalar) bo'yicha dasturlarni amalga oshiradigan o'quv xonalari va o'quv markazi (KMO 0515-sonli litsenziya) faoliyat yuritmoqda.

Kompaniyaning fikricha, korxona rivojlanishi uning xodimlarining kasbiy o'sishi bilan birga bormoqda. Asosiy e'tibor axborot texnologiyalarini o'zlashtirishga qaratilgan bo'lib, bu kompaniya va uning jamoasiga zamon bilan hamnafas bo'lish imkonini beradi. O'qish ham ish joyida, ham kurslar, seminarlar, konferensiyalar va treninglar, jumladan, davlat organlari, soha hamkorlari va xorijiy korxonalar tomonidan tashkil etilgan dasturlar formatida amalga oshiriladi. Ayollar uchun o'qitish mehnat qonunchiligida ruxsat etilgan kasblar bo'yicha ta'minlanadi.

2024-yilning natijalari

2024-yilda 997 nafar xodim, jumladan, 776 nafar ishchi va 221 nafar muhandis-texnik xodim va mutaxassisga o'quv kurslari taqdim etildi.

O'qish uchun jami xarajatlar 727,82 mln so'mni tashkil etdi.

Ta'limning asosiy yo'nalishlariga quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- 391 kishi tashqi o'quv markazlarida malaka oshirdi.
- O'zbekiston Respublikasi oliy o'quv yurtlarida, jumladan, Rossiya Federatsiyasining Mendeleyev nomidagi kimyo-texnologiya universitetida ta'lim — 14 kishi qamrab olingan.
- Navoiyazot o'quv markazida 606 nafar fuqaro tahsil oldi.

Inson kapitalini rivojlantirish strategiyasi doirasida Kompaniya xodimlarning malakasini oshirish, ayollarni rahbarlik lavozimlariga ko'tarish va ta'lim olish imkoniyatlarini kengaytirishga qaratilgan tashabbuslarni amalga oshiradi. 2024-yilda Kompaniyaning ayol xodimlaridan biri O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil dekabrda 87-PF-sonli qaroriga muvofiq, "Rahbar ayollar dasturi" davlat dasturida ishtirok etish uchun tanlandi. Dastur boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirish va qarorlar qabul qilishda ayollarning ishtirokini oshirishga qaratilgan. Bundan tashqari, Kompaniyaning yana bir xodimi "Yil ayoli" milliy tanlovining viloyat bosqichida "O'z kasbining ustasi" nominatsiyasida yuqori darajadagi professionallik va fidoyilikni namoyish etib, birinchi o'rinni egalladi.

Ushbu chora-tadbirlar kompaniyaning barcha xodimlar o'rtasida teng imkoniyatlar, ta'limni qo'llab-quvvatlash va etakchilik salohiyatini rivojlantirish tamoyillariga sodiqligini namoyish etadi.

24-jadval. Kadrlarni tayyorlash va rivojlantirish ko'rsatkichlari

GRI 404-2

Ko'rsatkich	2022	2023	2024
Tashkilot xodimlaridan malaka oshirish dasturida ishtirok etganlar soni	1 226	1 158	1 638
Xodimlarni o'qitishning umumiy xarajatlar qiymati, mln so'm	899,83	542,70	727,82

Hisobot yilida Kompaniya o'z xodimlarini o'qitishga 71 962 soat sarfladi, bu yiliga har bir xodimga o'rtacha 8,47 soatdan to'g'ri keladi.

25-jadval. Jins va lavozim guruhlari bo'yicha o'qitilgan xodimlar soni

GRI 404-1

Ko'rsatkich	Ishchi xodimlar		Rahbar xodimlar		Jami	
	erkaklar	ayollar	erkaklar	ayollar	erkaklar	ayollar
Jami o'qish soatlari soni, soatlar	45 520,2	17 967,6	5 062,3	3 412,2	50 582,5	21 379,8
Yiliga bir xodimga o'rtacha o'quv soatlari soni, soat	9,81	5,36	12,56	34,82	10,03	6,19

“Navoiyazot” AJ-da o'z xodimlarining faoliyat unumdorligi va martaba salohiyatini muntazam ravishda baholab boriladi. 2024-yilda 1125 erkak va 513 ayol baholash jarayonidan o'tdi. Baholangan xodimlarning ko'pchiligini erkak jinsiga mansub boshqaruv xodimlari tashkil etdi - 53,85%.

26-jadval. 2024-yilda muntazam ish unumdorligi va martaba o'sishi bo'yicha baholangan xodimlar**GRI 404-3**

Ko'rsatkich	Ishchi xodimlar		Rahbar xodimlar		Jami	
	erkaklar	ayollar	erkaklar	ayollar	erkaklar	ayollar
Muntazam ravishda ishlash unumdorligi va martabasi o'sishi baholangan (faoliyatni baholash) xodimlar soni, shaxslar.	908	466	217	47	1 125	513
Muntazam ish unumdorligi va martaba rivojlanishi bo'yicha baholangan xodimlar ulushi, %	19,57	13,90	53,85	47,96	22,31	14,87

Yoshlar siyosati

“Navoiyazot” AJ yosh mutaxassislarning yangicha qarashlarini qadrlaydi, ixtisoslashtirilgan ta'lim muassasalari bilan o'zaro hamkorlik qiladi, oliy ta'lim muassasalarining yuqori salohiyatli bitiruvchilarini izlash va jalb etish bo'yicha maxsus tadbirlar tashkil etadi.

Yosh mutaxassislarni jalb qilish va ishga yollash uchun Kompaniyada stajyorlarni tanlash, o'qitish va kasbiy moslashtirishning bir necha bosqichlarini o'z ichiga olgan maxsus amaliyot o'tash dasturi ishlab chiqilgan. Mazkur dastur doirasida mutaxassislarni saralash bosqichma-bosqich amalga oshirilmoqda. Tanlov haqidagi e'lon Kompaniyaning rasmiy sahifalarida e'lon qilinadi, shundan so'ng ishtirok etish uchun arizalar Telegram boti orqali onlayn tarzda qabul qilinadi. Dastlabki tanlovdan o'tgan nomzodlar asosiy huquqiy va texnik bilimlar, jumladan, Konstitutsiya, davlat xizmati to'g'risidagi qonun hujjatlari, davlat tili va axborot texnologiyalarini qamrab olgan test sinovlariga taklif etiladi. Tanlov sifatini ta'minlash maqsadida test sinovlari Kompaniyaning tegishli bo'linmalari tomonidan ishlab chiqiladi va test sinovlarining o'zi kompyuter xonalarida yoshlar bilan ishlash bo'yicha rahbar tomonidan o'tkaziladi. 62% dan ortiq to'plagan nomzodlar komissiya bilan yakuniy suhbatdan o'tadilar va u nomzodlarning natijalarni baholaydi. Suhbat natijalariga ko'ra nomzodlarni stajirovkaga qabul qilish to'g'risida buyruq chiqariladi va dasturni muvaffaqiyatli tamomlaganlar “Navoiyazot” AJning kadrlar zaxirasiga kiritiladi.

Amaliyotni o'tash oliy ta'lim muassasalari bilan tuzilgan shartnomaga muvofiq, amalga oshiriladi, unda shartlar, muddatlar va tomonlarning majburiyatlari tartibga solinadi. Amaliyot muddati uch oydan bir yilgacha davom etadi, bu stajyorlarga nafaqat asosiy kasbiy ko'nikmalarni egallash, balki haqiqiy ish muhitida amaliy tajriba oltirish imkonini beradi. Har bir tinglovchiga murabbiy tayinlanib, u yo'l-yo'riq ko'rsatadi va Kompaniyada ishlashning o'ziga xos xususiyatlarini o'zlashtirishda yordam beradi. Murabbiy individual rejaning bajarilishini va stajyorlarning ish grafikiga rioya etishini nazorat qiladi, shuningdek, ularni xavfsizlik qoidalari va Kompaniyaning ichki standartlari bilan tanishtiradi.

Amaliyotning o'zi uchta asosiy bosqichda amalga oshiriladi. Birinchi bosqich - tayyorgarlik bo'lib, tanishuv yig'ilishini o'tkazishdan boshlanadi, unda stajyorlar dastur, uning maqsadlari, vazifalari va hisobot yuritish talablari bilan tanishadilar. Ushbu bosqichda stajyorlar o'zlarining stajirovka boshlig'i va murabbiyi bilan shaxsiy reja tuzadilar, bu ularga amaliyotni o'tash davri uchun o'z vazifalarini yaxshiroq tizimlashtirishga yordam beradi. Ikkinchi bosqich asosiy bo'lib, stajyorlar tomonidan dasturda nazarda tutilgan vazifalarni bajarishni o'z ichiga oladi. Ushbu bosqichda stajyorlar Kompaniya faoliyati, uning tuzilishi va ishning o'ziga xos jihatlari haqida chuqurroq tushunchaga ega bo'lish hamda o'z bilimlarini amaliyotda qo'llash imkoniyatiga ega bo'ladilar. Yakuniy bosqich o'z ichiga hisobotlarni topshirishni va yakuniy baholashni oladi. Stajyorlar yakuniy taqdimot-hisobotini taqdim etadilar, uni stajirovka rahbari, murabbiyi va Yoshlar masalalari agentligi vakili baholaydi va tasdiqlaydi.

Amaliyotni muvaffaqiyatli o'tagan bitiruvchilarga sertifikat beriladi, bu ularga Kompaniyaga ishga joylashishda afzallik beradi. Amaliyot o'tash dasturi Kompaniyaning vazifalarini yuqori darajada bajarishga tayyor bo'lgan professional kadrlar zaxirasini shakllantirishga qaratilgan.

Korxonada nafaqat yosh mutaxassislarning kasbiy bilimlari va ko'nikmalarini rivojlantirish, balki sog'lom ruhda bo'lishini ta'minlashga qaratilgan siyosatni amalga oshirilmoqda. Kasaba uyushmasi bilan hamkorlikda xodimlar o'rtasida korporativ madaniyatni mustahkamlashga va sog'lom turmush tarzini shakllantirishga yordam beradigan turli sport tadbirlari o'tkazilmoqda. Quyida ulardan ayrimlari keltirilgan:

- "Besh ming qadam" loyihasi doirasida har shanba kuni Alisher Navoiy nomidagi istirohat bog'idagi sun'iy ko'l atrofida korxonaning faol yoshlari ishtirokida tadbirlar tashkil etiladi.
- "Eng yaxshi kitobxon" tanlovi.
- Bank, "Kelajagimiz" jamg'armasi, Savdo-sanoat palatasi va tadbirkorlik vakillari bilan birgalikda yosh xodimlar uchun "Men tadbirkor bo'laman" mavzusida uchrashuv.
- Rahbar kubogi, futbol, voleybol, stol tennisi, shaxmat musobaqalari.
- Bolalarda sog'lom turmush tarziga qiziqishni rivojlantirish maqsadida "Oftobjon" oromgohida madaniy-sport tadbirlarini o'tkazish.
- Kasbiy mahorat bellashuvlarida 100 dan ortiq yosh mutaxassislar ishtirok etdi.

Kasaba uyushmasi rahbarligida Kompaniya tomonidan yoshlarga moddiy yordam to'lanmoqda. *Shu jumladan, hisobot davrida:*

- 1063 nafar yosh oilaga 440,7 million so'm miqorida moddiy yordam ko'rsatildi.
- 82 nafar xodimga turmush qurish munosabati bilan jami 259,98 million so'mlik yordam ko'rsatildi.

Yil davomida korxonada oliy ta'lim muassasalaridan 758 nafar talaba va o'rta maxsus ta'lim muassasalaridan 495 nafar talaba ishlab chiqarish amaliyotini o'tadi.

Bundan tashqari, korxonaning 14 nafar xodimi respublika o'quv yurtlarida ishlab chiqarishdan ajralmasdan ta'lim olgan. Buning uchun 234 million 910,0 ming so'm mablag' ajratildi.

Ijtimoiy qo'llab-quvvatlash

GRI 2-30, 401-2, 401-3

Kompaniya kompleks ijtimoiy siyosatni olib bormoqda va xodimlarga keng turdagi imtiyozlar va kompensatsiyalar taqdim etmoqda, shuningdek, kasbiy saviyani oshirish va korporativ madaniyatni rivojlantirishga qaratilgan tadbirlar tashkil etmoqda.

Ijtimoiy qo'llab-quvvatlash "O'zkimyosanoat" AJ va Kimyo va farmatsevtika sanoati xodimlari kasaba uyushmasi Respublika kengashi o'rtasida 2024–2026 yillar uchun tuzilgan jamoa shartnomasiga muvofiq amalga oshirilmoqda. Bunda, Kompaniya xodimlarini ijtimoiy qo'llab-quvvatlashda asosiy o'rinni Kasaba uyushmasi egallaydi. Ijtimoiy qo'llab-quvvatlash choralari barcha tarkibiy bo'linmalarni qamrab oladi va o'z ichiga jamoaviy ruhni mustahkamlashga va har bir xodimning kasbiy rivojlanishiga yordam beradigan sport, ta'lim va madaniy dasturlarni oladi. Asosiy dasturlar quyida keltirilgan:

- To'ylar, bolaning tug'ilishi, yubiley uchun to'lovlar.
- Ta'lim xarajatlarini qoplash, shu jumladan bolalar ta'limi uchun
- Ishlamaydigan pensionerlarga moddiy yordam.
- Ko'p farzandli oilalar va nogiron bolalarning ota-onalarini qo'llab-quvvatlash

- Sanatoriylar, oromgohlar, profilaktoriylarga yo'llanmalar
- Madaniy tadbirlar va treninglar tashkil etish.
- Mehnatga oid nizolar bo'yicha xodimlarni himoya qilish, shuningdek ishdan bo'shatilganda himoya qilish.
- Qisqartirilgan ish vaqtini taqdim etish.
- O'zbekiston Respublikasining davlat bayramlariga bag'ishlangan tadbirlar.
- Tibbiyot muassasalarida xizmatlar uchun xarajatlarni qoplash.
- I va II guruh nogironlariga ishlab chiqarishdagi jarohatlar va kasb kasalliklari, shuningdek, III guruh nogironlariga to'lovlar.
- Xodimlarning yaqin qindoshining o'limi yuz bergan taqdirda dafn marosimi xarajatlarini qoplab berish.
- Navoiy shahri va unga yaqin joylashgan aholi yashah joylaridagi xodimlar uchun transport xizmatlari, shu jumladan, tungi reyslar tashkil etilishi.

"Navoiyazot" AJning jamoa shartnomasi ish beruvchiga va tuzilgan mehnat shartnomasi asosida ishlaydigan korxonaning barcha xodimlariga, shu jumladan, ushbu shartnoma kuchga kirgandan keyin ishga qabul qilinganlarga, shuningdek, kasaba uyushma qo'mitasi xodimlariga nisbatan qo'llaniladi.

Jamoa shartnomasida nazarda tutilgan hollarda uning ayrim bandlari quyidagilarga ham qo'llaniladi:

- xodimlarining oila a'zolariga;
- "Navoiyazot" AJda kamida 5 yillik ish stajiga ega bo'lgan va pensiya byurosida hisobga olingan bo'lib, yoshga yetish asosida pensiyaga chiqishi munosabati bilan mehnat munosabatlari tugatilgan shaxslar ;
- o'z mehnat vazifalarini bajarishi munosabati bilan tan jarohat olgan, kasbiy kasallikka chalingan yoki sog'lig'iga boshqa zarar etkazilgan sobiq xodimlarga;
- mehnat majburiyatlarini bajarish munosabati bilan nogironligi, kasbiy kasalligi yoki sog'lig'iga boshqa zarar etkazilganligi sababli vafot etgan va kompensatsiya olish huquqiga ega bo'lgan xodimning qaramog'idagi nogironlarga.

"Navoiyazot" AJda har chorakda Jamoa shartnomasi shartlari bajarilishini nazorat qiluvchi maxsus Komissiya faoliyat yuritadi. Bunda, Komissiya hisobotiga ko'ra, 2024-yilda Jamoa shartnomasining 441 bandi bajarilgan bo'lib, shundan imtiyozlar berish uchun 465.391 milliard so'm mablag' ajratilib, bir qator muhim tadbirlar amalga oshirildi:

- Ish vaqti normalari moslashtirildi: normal mehnat sharoitlari uchun 40 soatdan va noqulay mehnat sharoitlari va I va II guruh nogironlari uchun 36 soatdan oshmasligi kerak.
- 2024-yilda korxona xodimlari uchun turli madaniy-ma'rifiy tadbirlar, ko'rik-tanlovlar va musobaqalar o'tkazildi.
- Ayollarga jamoa shartnomasi shartlariga muvofiq, qo'shimcha imtiyozlar berildi.
- Tibbiy-sanitariya bo'limiga 19,5 mlrd so'm mablag' ajratildi.

Quyidagi yo'nalishlarda moddiy yordam ko'rsatildi:

- Yaqinlarini yo'qotish: 346 xodim – 549.8 mln so'm.
- Kompaniyada ishlamaydigan pensionerlar uchun: 54 kishi – 23.4 mln so'm.
- Kasaba uyushmasi byudjetidan: 1 063 xodimga – 440.7 mln so'm.
- Har yil ta'til: 6 828 xodim – 2.5 mlrd sum.
- YUbiley: 324 xodim – 338.73 mln so'm.
- Ehtirom taxtasi: 59 xodim – 258,989 mln so'm.
- Oziq-ovqat xarajatlarini qoplash: har oyda o'rtacha 2677 nafar xodimga davolash va profilaktik ovqatlanish huquqi berildi, har oyda o'rtacha 2755 nafar xodim sutuchun talon bilan ta'minlandi, 4276 kishi imtiyozli shartlarda pensiya olish huquqiga ega shaxslar ro'yxatga kiritildi (O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 12.05.1994-yildagi 2560-sonli qaroriga muvofiq).

- Oziq-ovqat xarajatlari uchun kompensatsiya: 5 792 xodim – 18,5 mlrd sum.
- Og'ir sharoitlarda, shuningdek noqulay tabiiy-iqlim zonalarida ishlaydigan xodimlar uchun qo'shimcha haq to'lanadigan ta'til: 6 939 xodim – 51 730.9 mln so'm.

Qo'shimcha to'lovlar:

- I va II guruh nogironlariga: 33 kishi – 126.279 mln so'm.
- III-guruh nogironlariga: 24 kishi – 47.6 mln so'm.
- Boquvchisini yo'qotgan oilalarga: 14 oila – 27.750 mln so'm.
- Tug'ishdan oldin va keyin: 387 ayol – 3.5 mlrd sum.
- Bolali ayollar uchun qo'shimcha ta'til: 23 kishi – 2.912 mln so'm.

Xodimlar va ularning oila a'zolari tomonidan davolash va dam olish muolajalaridan o'tishi:

- O'zbekiston sanatoriylari: 248 nafar xodim – 916,8 mln.so'm, shundan 169 nafari kasaba uyushmasi, 79 nafari ijtimoiy sug'urta hisobidan.
- "Oftobjon" yozgi oromgohi: xodimlarning 1540 nafar farzandlari.

Sanatoriy-profilaktoriy:

- 1309 shaxs, shu jumladan, 1005 nafar xodim, 291 nafar pensioner va 13 nafar boshqa fuqarolarga davolash kursi.
- Tishlarni protezlash 854 xodim – 426,710 mln so'm.

Madaniy tashabbuslar:

2024-yilda korxona xodimlari uchun turli madaniy-ma'rifiy tadbirlar, ko'rik-tanlovlar, musobaqalar tashkil etilib, ularda ham xodimlar, ham yoshlar faol ishtirok etdi. Ularni rag'batlantirish uchun kasaba uyushmasi mablag'laridan 2,4 mlrd so'm ajratildi. Sport tadbirlarini tashkil etish va g'oliblarni taqdirlashga 358,9 million so'm mablag' sarflandi.

2024-yilda "Navoiyazot" AJda bolaga qarash bo'yicha ta'tiliga chiqqan ayollar soni 707 nafarni tashkil etdi. Bundan tashqari, bolaga qarash ta'tilining o'rtacha davomiyligi 257 kunni tashkil etdi.

Jamoa shartnomasiga muvofiq, kompaniya rahbariyati quyidagi hollarda ish haqini saqlab qolgan holda xodimlarning ijtimoiy ta'tilga chiqish haqidagi iltimosini qondirishga majbur:

- yaqin qarindoshlarning o'limi – 3 kun;
- xodimning o'zi yoki farzandlarining to'y tadbirlarini o'tkazish - 3 kun;
- tabiiy ofat - 2 kun;
- yangi ko'chish - 1 kun;
- bolani birinchi sinfga ko'zatish - 1 kun;
- bola tug'ilishi munosabati bilan bolaning otasiga - 1 kun;
- virusli infeksiyaga qarshi emlash kunida - 1 kun.

Xodimlarni ijtimoiy himoya qilish dasturini amalga oshirish doirasida "Navoiyazot" AJ tomonidan Navoiy shahri va unga yaqin aholi punktlarida (Sputnik, Guliston, Narpay va boshqalar) yashovchi xodimlarga tashkiliy transport xizmatlari ko'rsatiladi.

Har kuni kerakli miqdordagi avtobuslar, shu jumladan, tungi vaqtda, tasdiqlangan yo'nalishlar bilan ta'minlanadi. Ushbu xizmatlar doimiy asosda ishlaydigan xodimlarga taqdim etiladi va ularning ishga borishi va ishdan qaytishi vaqtida qulaylik va xavfsizlikni oshirishga qaratilgan. 2024-yilda transport xizmati ko'rsatishni tashkil etish uchun 1,28 milliard so'mga yaqin mablag' yo'naltirildi.

27-jadval. Bolaga qarash uchun ta'til rasmiylashtirgan xodimlar soni.

GRI 401-3

Ko'rsatkich	2022	2023	2024
-------------	------	------	------

	erkaklar	ayollar	erkaklar	ayollar	erkaklar	ayollar
Homiladorlik va tug'ish va bola parvarishi bo'yicha ta'til olish huquqiga ega bo'lgan xodimlar soni (O'zbekiston Respublikasi Mehnat kodeksiga muvofiq)	-	905	-	784	-	707
Homiladorlik, tug'ish va bolaga qarash ta'tilini rasmiylashtirgan xodimlar soni	-	905	-	784	-	707
Onalik/otalik ta'tilidan keyin ishga qaytgan xodimlar soni**	-	581	-	597	-	303
O'tgan yili onalik/otalik ta'tilidan keyin ishga qaytgan va 12 oydan keyin ham ishlayotgan xodimlar soni	-	324	-	187	-	265
Hisobot yilida onalik/otalik ta'tili tugaganidan keyin ishga qaytishi kerak bo'lgan xodimlar soni *	-	581	-	597		263

*Ko'rsatkichda hisobot yilida onalik/otalik ta'tilini uzaytirgan xodimlarni istino etganda qaytib kelgan, hamda shartnomalari bekor qilingan xodimlarni hisobga olinadi.

** Ko'rsatkichga homiladorlik, tug'ish yoki bolaga qarash ta'tilidan keyin ishga qaytgan xodimlar, shu jumladan ta'til muddati tugashidan oldin erta ishga chiqqanlar kiradi.

28-jadval. Bolaga qarash uchun ta'tillar bo'yicha ijtimoiy ko'rsatkichlar

GRI 401-3

Ko'rsatkich	2022	2023	2024
Hisobot yilida ota-ona ta'tilining o'rtacha davomiyligi, kunlar	259	268	257
Qaytish koeffitsiyenti	1	1	1,15
Ushlab qolish koeffitsiyenti	0,41	0,32	0,44

Xilma-xillik va inklyuzivlik

GRI 3-3, 405-1, 405-2, 406-1

“Navoiyazot” AJda ish jarayoni inklyuzivlik va gender tengligi tamoyillari asosida tashkil etiladi. Kompaniyada ish haqi darajasi, shuningdek, rag'batlantirish va imtiyozlar miqdori jins, yosh, irq yoki boshqa individual xususiyatlarga bog'liq bo'lmasligi kafolatlanadi. Kompaniya Xalqaro mehnat tashkiloti (XMT) Konventsiyalarida belgilangan asosiy mehnat tamoyillariga ularni jamoa shartnomasiga kiritish orqali rioya etilishini ta'minlaydi. 2024-2026 yillarga mo'ljallangan jamoa shartnomasida mehnat munosabatlari sohasida kamsitmaslik va teng imkoniyatlar bo'yicha majburiyatlar kiritilgan (6.40, 12.1, 12.2-bandlar). Nazorat kasaba uyushmasi qo'mitasi tomonidan amalga oshiriladi. 2022-2024 yillarda teng ish haqi to'lash tamoyilini buzish holatlari aniqlanmadi.

Hisobot davrida (2022-2024 yillar) xodimlardan kamsitish to'g'risidagi shikoyatlar kelib tushmadi. Jamoa shartnomasida tomonlarning kamsitishga yo'l qo'ymaslik, teng qiymatdagi ish uchun teng haq to'lash, shuningdek, ayollar huquqlarini himoya qilish bo'yicha majburiyatlari nazarda tutilgan.

O'zining strategiyasi doirasida kompaniya lavozim ierarxiyasining barcha darajalarida inklyuzivlik va xilma-xillikka erishishga faol intiladi.

Kompaniya xodimlarining gender tarkibi 2022 va 2024 yillar oralig'ida barqaror bo'lib qolmoqda. 2024-yil 31-dekabr holatiga ko'ra kompaniyada 3451 nafar xotin-qiz ish bilan ta'minlangan bo'lib, ularning aksariyati

ishchi xodim lavozimlarda ishlamoqda. 2024-yilda ishchi xodimlar orasida ayollar ulushi 42 foizni tashkil etdi. Rahbarlarning umumiy sonida ayollar salmog'ining biroz o'sishi kuzatilmoqda - taxminan 20%.

29-jadval. Lavozimlar bo'yicha xodimlarning gender tarkibi, %

GRI 405-1

Lavozimi	2022		2023		2024	
	erkaklar	ayollar	erkaklar	ayollar	erkaklar	ayollar
Ishchi xodimlar	57	43	58	43	55	42
Rahbar lavozimlar	81	19	76	18	80	20

2024-yilda korxona xodimlarning asosiy toifalari bo'yicha erkaklar va ayollar uchun asosiy ish haqi va mukofotlash nisbatini kuzatish davom ettirilmoqda. Ma'lumotlar 1C axborot tizimidan va mahalliy buxgalteriya hujjatlaridan, shu jumladan, ish haqi bo'limi ma'lumotlaridan to'plangan.

2024-yil yakunlariga ko'ra, ish haqi va mukofotlash tahlili natijasida barcha toifadagi xodimlar bo'yicha erkaklar va ayollar o'rtasida farq borligini aniqladi, biroq avvalgi davrlarga nisbatan ularning qisqarishida ijobiy tendensiya kuzatilmoqda.

O'rtacha olganda ayol rahbarlar erkaklar ish haqi darajasidan 0,88 miqdorida, mutaxassislar orasida - 0,85, texnik, xizmat ko'rsatish va ishlab chiqarish xodimlari toifalarida - 0,82-0,85 miqdorida oladi. Shunga o'xshash holat mukofotlash bo'yicha ham kuzatildi: eng katta farq rahbarlar o'rtasida (0,24) aniqlandi, va mutaxassislar va ishlab chiqarish xodimlari o'rtasida 0,61-0,76 ni tashkil etdi.

Farqlar asosan lavozimlarning taqsimlanishi bilan izohlanadi: erkaklar ko'pincha asosiy va yuqori haq to'lanadigan lavozimlarni egallaydilar (moliya, ishlab chiqarish), ayollar esa kichikroq rag'batlantirish mablag'lari (mehnat xavfsizligi, ekologiya, kadrlar) bo'lgan bo'limlarda ishlaydi.

Barcha batafsil qiymatlar Hisobotning 2-ilovasida keltirilgan.

Ayollar masalalari bo'yicha kengash

"Navoiyazot" AJda gender muvozanatini targ'ib qilish va ayollar huquqlarini himoya qilishga qaratilgan tadbirlar amalga oshirilmoqda va bunda Ayollar masalalari bo'yicha kengash muhim rol o'ynaydi. Hisobot yilida xotin-qizlarga nisbatan turli salbiy xatti-harakatlar, oiladagi zo'ravonlik, huquqbuzarlik va jinoyatchilikning oldini olish, ayollar o'rtasida kiyinish madaniyatiga rioya etish borasida tadbirlar o'tkazildi. Bundan tashqari, ayollarning jamiyatdagi o'rni, davlat va korxona tomonidan ayollar uchun yaratilgan sharoitlar, shuningdek, gender tengligi tamoyillari asosida ularning jamiyat va oiladagi huquq va erkinliklari masalalari bo'yicha davra suhbatlari o'tkazildi.

Shu bilan birga, "Huquqiy axborot kuni" loyihasi doirasida xotin-qizlar bilan bog'liq masalalar bo'yicha huquqiy tushuntirishlar beriladi. Shu jumladan, hisobot yilida oilaviy munosabatlar, bolalarni tarbiyalashda ayollarning roli, shuningdek, ayollar psixologik holatining oiladagi farovonlik uchun ahamiyati bo'yicha psixologik treninglar o'tkazildi.

Hisobot yilining sentabr oyida korxonaning barcha ishlab chiqarish maydonlari va sexlarida "Xon atlas" festivali o'tkazilib, unda jamiyat xotin-qizlari milliy libosda ishga kelishdi.

Kompaniyada mehnat qilayotgan ayollar bilan korxonada vaqti-vaqti bilan uchrashuvlar tashkil etiladi. Xususan, gender muvozanatini ta'minlash, xotin-qizlarning jamiyat va davlat hayotidagi o'rnini mustahkamlash ustuvor masala ekani, oila va xotin-qizlarni har tomonlama qo'llab-quvvatlashga qaratilgan har qanday tashabbus qo'llab-quvvatlanayotgani alohida ta'kidlandi. "O'zkimyosanoat" AJ va O'zbekiston Respublikasi sanitariya-epidemiologiya xizmati bilan hamkorlikda ayol xodimlarni tibbiy ko'rikdan o'tkazish tashkil etildi.

Bundan tashqari, hisobot yilida "O'zkimyosanoat" AJ boshqaruvi raisi maslahatchisining sayyor qabullari o'tkazilib, ularda korxona ayollaridan kelib tushgan 5 ta murojaat ko'rib chiqildi. Barcha murojaatlar muvaffaqiyatli hal etildi.

Hisobot yilida Kompaniya Kasaba uyushma qo'mitasi bilan birgalikda quyidagi asosiy yo'nalishlarda xotin-qizlarga moddiy yordam taqdim etdi:

- 3438 nafar ayol xodimlarga tibbiy xizmatlar;

- 3451 nafar xotin-qizlarga 2,070 milliard so'mlik oziq-ovqat mahsulotlari xarid qilish;
- 169 nafar homilador ayol 1,956 milliard so'm miqdorida o'rtacha ish haqi saqlanib qolgan holda, salbiy ishlab chiqarish omillari ta'sirini istisno etuvchi yengil mehnat sharoitlariga o'tkazildi;
- "Navoiyazot" AJga qarashli sanatoriya 630 nafar xotin-qiz sog'lomlashtirildi, buning uchun 2.178 milliard so'm mablag' ajratildi.

"Navoiyazot" AJ aholining ijtimoiy himoyaga muhtoj qatlamlaridan bo'lgan xodimlarni qo'llab-quvvatlashga alohida e'tibor qaratmoqda va ularning mehnat sharoitlarini yaxshilash va turmush darajasini oshirishga qaratilgan tashabbus va dasturlarni amalga oshirmoqda. 2024-yilda nogironligi bo'lgan xodimlar, yolg'iz pensionerlar, kam ta'minlangan oilalar, aholining ijtimoiy himoyaga muhtoj qatlamlarga oziq-ovqat paketlari tarqatilishi rejalashtirilgan. Shuningdek, ijtimoiy infratuzilma obyektlarini qurish va ta'mirlash ko'rinishida hohimiylik yordami ham nazarda tutilgan.

Ko'p bolali oilalar, yolg'iz ota-onalar va alohida ehtiyojli bolalarning ota-onalari

Kompaniya bir nechta bolali oilalarni va alohida ehtiyojli bolalarning ota-onalarini faol qo'llab-quvvatlaydi, ular uchun qo'shimcha ijtimoiy imtiyozlar yaratadi, bu ularga bolalarga g'amxo'rlik qilish bilan birga kasbiy majburiyatlarni bajarish imkonini beradi. Kompaniyada 28 nafar nogiron bolasi bor ayollar ishlaydi. Taqdim etilgan imtiyozlar ro'yxatiga moslashuvchan ish vaqti, maktabgacha ta'lim muassasalaridan foydalanish imkoniyati va bolalarning yozgi bo'sh vaqtini tashkil etishda yordam berish kiradi. Kompaniya, shuningdek, ushbu xodimlarga moliyaviy yordam ko'rsatadi va ularning ijtimoiy va moliyaviy farovonligini mustahkamlashga yordam beradi.

2024-yilda ko'p bolali oilalar, yolg'iz ota-onalar va alohida ehtiyojli bolalarning ota-onalarini qo'llab-quvvatlash doirasida Kasaba uyushmasi tomonidan quyidagi yordam ko'rsatildi:

- 12 yoshgacha bo'lgan ikki va undan ortiq bolasi yoki 16 yoshgacha nogiron bolasi bo'lgan ayollarga jami 48,8 million so'mlik qo'shimcha haq to'lanadigan ta'til berildi.

Sog'lig'i bo'yicha imkoniyatlari cheklangan xodimlar

Korxonada 28 nafar sog'liq imkoniyatlari cheklangan shaxslar ishlaydi, ularning aksariyati ishchi lavozimlarda ishlaydi. Zaif guruhga kiruvchi xodimlarni qo'llab-quvvatlash doirasida Kompaniya quyidagi imtiyozlarni taqdim etadi:

- Masofaviy ishlash imkoniyati.
- Davlat ijtimoiy sug'urtasi mablag'lari hisobidan oyiga bir qo'shimcha to'lanadigan dam olish kuni.
- 1 va 2-guruh nogironlari uchun qisqartirilgan ish vaqti.

30-jadval. Sog'lig'i bo'yicha imkoniyatlari cheklangan xodimlar soni, lavozimi bo'yicha, soni

GRI 405-1

Ko'rsatkich	2022		2023		2024	
	kishi	%	kishi	%	kishi	%
Ishchi xodimlar	30	0,39	30	0,39	27	0,3
Rahbar xodimlar	1	0,11	1	0,11	1	0,1
Jami:	31	0,50	31	0,50	28	0,33

Shunday ekan, "Navoiyazot" AJ faqat xodimlarning kasbiy fazilatlarini va tajribasiga asoslangan holda ishga qabul qilishda teng imkoniyatlarni faol qo'llab-quvvatlaydi. Qo'llab-quvvatlash dasturlari va tashabbuslarini amalga oshirish orqali kompaniya xodimlarga hayotdagi qiyinchiliklarni engishga yordam beradi va inklyuziv ish muhitini yaratadi. Bu ijtimoiy adolatni targ'ib qiladi va jamoaviy ruhni mustahkamlaydi. 2024-yilda "Navoiyazot" AJ tomonidan kamsitishlarga yo'l qo'ymaslik, tenglik va xodimlarning huquqlarini hurmat qilishni, jumladan, ish joyida inklyuzivlik va ijtimoiy adolat tamoyillarini ta'minlashni nazarda tutuvchi ichki hujjat ishlab chiqildi. 2025-yilda uni ilg'or xalqaro tajribalar asosida yanada takomillashtirish rejalashtirilgan.

III. Atrof-muhitni muhofaza qilish

Ekologik boshqarish tizimi

GRI 3-3, SASB RT-CH-530a.1

“Navoiyazot” AJ rahbariyati atrof-muhitni muhofaza qilish va tabiiy resurslardan oqilona foydalanishga alohida e'tibor qaratgan holda jamiyatning strategik rivojlanishini belgilab beradi. Kompaniya atrof-muhitni muhofaza qilish (keyingi o'rinlarda – AMMQ) bo'yicha vazifalarni amalga oshirishni ustuvor vazifa deb bilib, O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi va Vazirlar Mahkamasining qarorlariga muvofiq o'z ishlab chiqarish obyektlarining atrof-muhitga ta'sirini kamaytirish bo'yicha tizimli ishlarni amalga oshiradi. “Navoiyazot” AJ tomonidan olib borilayotgan tizimli ishlar qatorida quyidagilarni ajratib ko'rsatish mumkin:

- Mas'ul bo'linmalarining atmosfera emissiyali va chiqindi suv oqizishi monitoringi;
- Energiya iste'moli monitoringi;
- Issiqxona gazlari va iqlimga boshqa ta'sirlarni hisobga olish bo'yicha yuqori va o'rta rahbarlar uchun treninglar o'tkazish uchun tashqi mutaxassislarni jalb qilish;
- Aniqlangan ekologik xavflar va TCFD tavsiyalarini “Navoiyazot” AJ yo'riqnomasiga joriy etish;
- Me'yoriy-huquqiy bazadagi o'zgarishlarni kuzatib borish.

“Navoiyazot” AJ korxonalarida ISO 14001 xalqaro standarti talablariga javob beradigan ekologik boshqaruv tizimi (keyingi o'rinlarda - EBT) joriy qilingan va muvaffaqiyatli faoliyat ko'rsatmoqda. EBT integratsiyalashgan boshqaruv tizimining (keyingi o'rinlarda - IBT) ajralmas qismi bo'lib hisoblanadi. 2024-yilda mustaqil tashqi sertifikatlashtirish organi tomonidan IBT standartlari, shu jumladan ISO 14001 talablariga muvofiqligi yuzasidan IBT-ning tashqi auditini o'tkazdi.

EBT atrof-muhitni muhofaza qilish sohasidagi barcha xavflarni, shu jumladan, ularni aniqlash, baholash, ishlab chiqish va kamaytirish bo'yicha chora-tadbirlarni monitoring qilishni o'z ichiga oladi. Barcha tartib va tadbirlar Boshqaruv raisi tomonidan tasdiqlanadi. Jumladan, ekologik xavflarni va ularning atrof-muhitga ta'sirini aniqlash tartib-qoidalarini qo'llash uchun mas'ul bo'lib IBT bo'limi boshlig'i, atrof-muhitni muhofaza qilish (keyingi o'rinlarda - AMMQ) va tabiiy resurslardan oqilona foydalanish bo'limi va mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi bo'limi (keyingi o'rinlarda - MMQB) boshliqlari o'rinbosarlari hamda tegishli bo'limlar rahbarlaridan iborat ishchi guruh hisoblanadi.

“Navoiyazot” AJ ekologik xavflarning birinchi toifasiga kiruvchi Kompaniya sifatida atmosferaga ifloslantiruvchi moddalarning chiqarilishini, oqava suvlarni oqizish va chiqindilarni joylashni tartibga soluvchi me'yoriy hujjat tayyorladi va O'zbekiston Respublikasi Ekologiya va atrof-muhitni muhofaza qilish davlat qo'mitasi (keyingi o'rinlarda - Ekologiya davlat qo'mitasi) bilan kelishdi.

“Navoiyazot” AJ “Navoiyazot” AJning muhim ekologik jihatlarining yig'ma ro'yxati” hujjatida atrof-muhitga ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan barcha ehtimoliy faoliyat jarayonlarni aniqlagan bo'lib, ushbu Ro'yxat har 3 yilda bir marta yangilanib turadi. Unda atrof-muhitga ta'sir qiluvchi faoliyati haqida batafsil ma'lumotlar va jarayon uchun mas'ul shaxslar ko'rsatilgan holda Kompaniya sexlarining ahamiyatini baholaydi. Hujjatga muvofiq, “Navoiyazot” AJning atrof-muhitni muhofaza qilish sohasidagi asosiy tamoyillari quyidagilardan iborat:

- Tabiiy va xomashyo resurslaridan oqilona foydalanish;
- Atmosferaga emissiyani kamaytirish;
- Chiqindi suvlar bilan ifloslantiruvchi moddalarni oqizishning oldini olish;
- Chiqindilarni minimallashtirish va utilizatsiya qilish chora-tadbirlarini ishlab chiqish va amalga oshirish;
- Atrof-muhitni muhofaza qilish sohasida manfaatdor tashkilotlar va jamoatchilik bilan hamkorlik qilish va ekologik faoliyat to'g'risidagi ma'lumotlarni Kompaniya veb-saytida joylashtirish;
- Ishni tashkil etishda xavfsizlik darajasini oshirish va yuzaga kelishi mumkin bo'lgan tabiiy ofatlar ta'sirining oldini olish orqali xodimlarning sog'lig'iga e'tibor berish;
- Atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha kompleks dastur qabul qilish orqali Kompaniya faoliyatining atrof-muhitga ta'sirini oldini olish va minimallashtirishga intilish.

2024-yilda faoliyat yuritayotgan ekologik boshqarish tizimi (EBT) doirasida Boshqaruv Raisi tomonidan

quyidagi asosiy tartib-tamoyillar tasdiqladi:

- Ekologik jihatlar va xavfarni aniqlash va baholash - faoliyatning muhim jihatlarini aniqlash mexanizmini amalga oshirish, ekologik jihatlar reestrini shakllantirish, xavf darajalarini baholash.
- Ekologik xavflar va imkoniyatlarni boshqarish - xavflarni ehtimollik va oqibatlar shkalasi bo'yicha baholash, kamaytirish va nazorat qilish choralarini ishlab chiqish.
- Favqulodda vaziyatlarda chora ko'rish (PLAS) - favqulodda vaziyatlarning potensial stsenariylarini aniqlash, sizib chiqish, chiqindilar, yong'inlar sodir bo'lganda harakatlarni reglamentatsiya qilish; muntazam mashqlar.
- Atrof-muhit monitoringi va o'lchovlar - emissiya, chiqindilar, qoldiqlar, shovqinlarni nazorat qilish; tahlil o'tkazish va tuzatish choralarini ko'rish.
- EBT bo'yicha ichki audit - bu EBT talablari bajarilishini tekshirish, natijalarni hujjatlashtirish va tuzatish choralarini nazorat qilish.
- Atrof-muhit talablariga rioya etilishni baholash - milliy va xalqaro standartlarga rioya etilishini nazorat qilish.
- Chiqindilarni boshqarish va ekologik sertifikatlash - tasniflash, chiqindilarni pasportlash, ekologik sertifikatlarni olish.

2024-yilda ekologik xavflarni kamaytirish bo'yicha asosiy chora-tadbirlar:

- Chiqindilar va texnologik jarayonlar uchun ekologik sertifikatlar olindi.
- Atrof-muhitga ta'sirni baholash (AMTB) va MREE loyihalari ishlab chiqilgan va ekologik ekspertizadan o'tgan.
- Biokimyoviy inshootlarni rekonstruksiya qilish bo'yicha texnik-iqtisodiy asoslash yakunlandi.
- Atmosferaga ifloslantiruvchi moddalar chiqindilarini kuzatish uchun uchta gaz analizatori sotib olindi va foydalanishga topshirildi.

Barcha tadbirlar o'z vaqtida bajarildi va korxonaning ekologik xavfsizligini yaxshilashga hissa qo'shdi.

Har qanday yangi infratuzilma loyihasini rejalashtirishda majburiy tarzda AMTB jarayoni, shu jumladan, energiya iste'molini tekshirish, atrof-muhit ekspertizasi va davlat talablariga muvofiqlikni tekshirish amalga oshiriladi. "Navoiyazot" AJning obyektlari Ekologiya davlat qo'mitasining ijobiy xulosasi bo'lgan taqdirdagina foydalanishga topshirilishi mumkin.

2024-yilda oddiy superfosfat ishlab chiqaruvchi tajriba sanoat uskunasi, "Janubiy" nazorat-o'tkazish punktigacha bo'lgan yo'l va avtotransport sexi qurilishi, avtoturargohni rekonstruksiya qilish va kanalizatsiya tarmoqlarini ko'chirish loyihalari bo'yicha AMBT va EXTKZL tartib-tamoyillari amalga oshirildi. Barcha loyihalar davlat ekologik ekspertizasining belgilangan talablarga muvofiqligini tasdiqlovchi ijobiy xulosalarini oldi.

"Navoiyazot" AJda ESG masalalari bo'yicha ishchi guruhlar faoliyat yuritib, ularning maqsadi bo'lib har ikki haftada bir marta yig'ilishlar o'tkazib, dolzarb masalalarni va erishilgan natijalarni muhokama qilishdir. Ishchi guruh tarkibiga "Navoiyazot" AJ tarkibiy bo'linmalari xodimlari, jumladan, atrof-muhitni muhofaza qilish sohasidagi rahbar va mutaxassislar kiradi:

- Kasaba uyushmasi qo'mitasi raisi;
- Muvofiqlik bo'limi boshlig'i;
- Integratsiyalashgan boshqaruv tizimi bo'limi boshlig'i;
- Korporativ munosabatlar boshqarmasi boshlig'ining o'rinbosari;
- Ishlab chiqarishni muvofiqlashtirish boshqarmasi boshlig'ining o'rinbosari;
- Kadrlar boshqarmasining Kadrlar bo'yicha boshliq o'rinbosari;
- Kadrlar boshqarmasining Kadrlar tayyorlash bo'yicha boshliq o'rinbosari;
- Mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi bo'yicha yetakchi muhandislar;
- Axborot va hisoblash tarmoqlari xavfsizligi ma'muri;
- Oila va ayollar xizmati mutaxassisi;
- Transport va logistika boshqarmasi yetakchi muhandisi;

- Buxgalteriya Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari bo'yicha mutaxassis;
- Ish haqi va mehnatni rag'batlantirish bo'limining Mehnat va ish haqi bo'yicha iqtisodchisi;
- Bosh energetik bo'limining Issiqlik ta'minoti bo'yicha muhandis-energetiki;
- Bosh energetik bo'limining Suv ta'minoti bo'yicha muhandis-energetiki;
- Bosh energetik bo'limining Elektr ta'minoti bo'yicha muhandis-energetiki;
- Atrof-muhitni muhofaza qilish va tabiiy resurslardan oqilona foydalanish bo'limi Muxandis-texnolog.

“Navoiyazot” AJda inson salomatligi va atrof-muhitni muhofaza qilish maqsadida ISO14001 xalqaro standarti talablariga muvofiq, “Navoiyazot” AJda faoliyat, mahsulot va xizmatlarning ekologik xavflarini aniqlashda yagona uslubiy yondashuvni ta'minlash maqsadida ishlab chiqilgan “Ekologik jihatlar va ularning atrof-muhitga ta'sirini aniqlash tartibi” hujjati qabul qilingan. MMQB va AMMQ bo'limlari boshliqlarining o'rinbosarlari va IBT bo'limi boshlig'i IBT qamrab olgan barcha bo'limlar va xizmatlarda ushbu tartib talablariga rioya etilishini nazorat qilish uchun javobgardir. Hujjatga muvofiq, ishchi guruh atrof-muhitga jiddiy ta'sir ko'rsatadigan ekologik xavflarning oldini olish xaritalari va choralari aniqlash, yangilash va tayyorlash uchun mas'uldir.

“Navoiyazot” AJda ekologik xavflarni aniqlash jarayoni quyidagi asosiy bosqichlarni o'z ichiga oladi:

- Ish joyida buyruqlar berish uchun ishchi guruh tuzish;
- Jarayon yoki faoliyat turini tanlash;
- Ekologik jihatlarini aniqlash
- Atrof-muhitga ta'sirlarni aniqlash;
- Ekologik xavflarni aniqlash xaritasini yaratish;
- Atrof-muhit xavfiga ta'sirining ahamiyatini baholash;
- Jiddiy ekologik xavflar ro'yxatini yaratish;
- Jiddiy ekologik xavflarni kamaytirish uchun har yili choralarni tayyorlash;
- Atrof-muhitga jiddiy qoldiq ta'sirlarning yillik tahlili.

Har yilgi rejalashtirilgan mas'ul tarkibiy bo'linmalar tomonidan ekologik xavflarni aniqlash bo'yicha monitoringlarni o'tkazish davrida boshqaruv tizimining amaldagi tartib-tamoyillari doirasida tashqi va ichki ma'lumotlar, shu jumladan, Kompaniya mahsulotlari iste'molchilarining faoliyati, pudratchilar faoliyati geografiyasiga qadar tahlil qilinadi, bloklarga aniq bo'linish bilan kirish va chiqish paytida amalga oshiriladigan operatsiyalar ro'yxati aniqlanadi.

Bunday jarayon atrof-muhitga potensial zarar etkazishi mumkin bo'lgan barcha ekologik xavflarni batafsil aniqlashga yordam beradi.

Xavflarni aniqlashda ishchi guruh reglamentga muvofiq, quyidagilarga alohida e'tibor beradi: resurslar, materiallar va xom ashyolardan foydalanish, tashish va saqlash; ishlab chiqarish jarayonlari; uskunalarini sinash, saqlash, ishlatish va texnik xizmat ko'rsatish; Kompaniya tomonidan taqdim etilgan xizmatlar va mahsulotlar; normal, kutilmagan va favqulodda rejimlarni qayta tekshirish; chiqindilarni boshqarish.

Ekologik xavflarni aniqlash bo'yicha ma'lumotlarni tahlil qilishda komissiya “Navoiyazot” AJning quyidagi yondashuvlari va axborot manbalariga tayanadi:

Komaniyadagi jarayonlar:

- Ekologik xavflarni birlamchi va yordamchi ishlab chiqarishni o'z ichiga olgan holda alohida operatsiyalar va bo'limlar darajasida baholash.

Hujjatlar va ma'lumotlar:

- Tashkilotga qo'llaniladigan normativ aktlar va atrof-muhit bo'yicha siyosatlar.
- Uskunalarini ishlatish va texnologik jarayonlar sxemalari bo'yicha qo'llanmalar.
- Barcha kirish (xom ashyo, suv, energiya) va chiqish (mahsulotlar, emissiya, chiqindilar, jismoniy omillar) ma'lumotlarini hisobga olgan holda texnik va ishlab chiqarish jarayonlariga oid siyosat va ko'rsatmalar;
- Haridlar va chiqindilarni yo'q qilish bo'yicha yo'riqnomalar;

- Mahsulot xususiyatlari, ayniqsa xom ashyo va kimyoviy moddalar xavfsizligi nuqtai nazaridan;
- Oldingi atrof-muhit tahlili hisobotlari natijalari;
- Sanoat bo'linmalarining atrof-muhitga ko'rsatilgan ta'sir to'g'risidagi ma'lumotlari (chiqindilar, suv va havoga chiqindilar, tuproq ifloslanishi va boshqalar);
- Favqulodda vaziyatlar va hodisalar haqida hisobot;
- Tekshirish nazoratidan hisobotlar.

«Navoiyazot» AJ to'g'ridan-to'g'ri atrof-muhitga ta'sirlardan (havo emissiyalari, yer osti suvlarining ifloslanishi, energiya resurslari iste'moli) tashqari, bilvosita salbiy ta'sir manbalarini ham kamaytirish choralari ko'rmoqda. Buning doirasida kompaniya ekologik boshqaruv tizimini uzluksiz takomillashtiradi, xodimlar xabardorligini oshiradi, atrof-muhitga ta'sir monitoringi natijalari sifatini nazorat qiladi hamda atrof-muhit sohasidagi vakolatli davlat organlari va boshqa manfaatdor tomonlar bilan hamkorlikni rivojlantiradi.

Ekologik xavflarni aniqlash jarayonidagi muhim masala bo'lib har uch yilda bir marta yangilanadigan va tasdiqlanadigan aniqlangan ekologik xavflar xaritasini tuzish hisoblanadi. Aniqlangan ekologik xavflarning ushbu xaritasi qonunchilikdagi, Kompaniya faoliyatidagi o'zgarishlar, manfaatdor tomonlarning so'rovlari yoki ekologik hodisalar tufayli muddatidan oldin yangilanishi mumkin. Barcha ma'lumotlarga va ekologik xavfning jiddiyligiga asoslanib baholash amalga oshiriladi va bunday baholash har biri 3 ballik jiddiylikka ega bo'lgan 4 daraja (A, B, C, D) asosida amalga oshiriladi. 2024-yilda Kompaniyada aniqlangan ekologik xavflarning yangilangan xaritasini amal qilishi davom etdi. Yil davomida xarita ishlab chiqarish infratuzilmasi, tashqi muhit va me'yoriy talablaridagi o'zgarishlarni hisobga olgan holda qayta ko'rib chiqildi. Yangilanishlar ekologik xavflarning asosiy jihatlariga, jumladan, emissiyalar, chiqindilar va infratuzilma sharoitlariga tegishli.

31-jadval. “Navoiyazot” AJda ekologik xavf darajalarini tahlil qilishdan misol

Nomi	Xavfning jiddiyligi		
	YUqori (3 ball)	O'rtacha (2 ball)	Past (1 ball)
Normativ-huquqiy tizim-iga rioya qilish	Tizimli ravishda buziladi (yiliga 10 martadan ortiq)	Vaqti-vaqtibilan buziladi (yiliga 10 martadan kam)	rioya etiladi
Ekologik (ta'sirlar)	Jiddiy tizimli oqibatlar (1 va 2-xavflilik klasslariga mansub moddalar)	Boshqarilmaydigan davomiy (3-xavflilik klassiga mansub moddalar)	Davomiy bo'lmagan, key-inychalik neytralizatsiya qilinadigan (4 va 5-xavflilik klasslariga mansub moddalar)
Vaqtincha (ta'sirning takroriyliigi)	Doimiy	Davriy	Kichik ehtimol
Iqtisodiy (xarajatlar, sarflar, yo'qotishlar)	Ekologik to'lovlarning 10% yoki undan ko'prog'i miqdorida jarimalar, sanksiyalar, yo'qotishlar va qo'shimcha xarajatlarni keltirib chiqaradigan jihat	Ekologik to'lovlarning 10% dan ortiq bo'lmagan qo'shimcha to'lovlarga olib keladigan jihat	Qo'shimcha yo'qotishlarga olib kelmaydigan jihat

Atrof-muhitga ta'sir qiluvchi Kompaniya uchun tasdiqlangan ekologik xavflar bo'lib quyidagilar hisoblanadi:

- atmosferaga emissiyalar;
- oqava suvlarni oqizish;
- chiqindilarning hosil bo'lishi va ularni saqlash;
- Tuproqning ifloslanishi;

- tabiiy resurslardan foydalanish;
- energiya resurslaridan foydalanish;
- jismoniy ta'sir (shovqin, radiatsiya, issiqlik);
- yuzaga kelishi mumkin bo'lgan favqulodda vaziyatlar;
- inson faktori;
- bevosita va bilvosita ta'sirlar.

Ekologik xavflarni aniqlash natijalari asosida ishchi guruh ularning yuzaga kelish sabablarini chuqur tahlil qiladi va ularning ta'sirini minimallashtirishga qaratilgan yondashuvlarni ishlab chiqadi. "Navoiyazot" AJ strategik rejalashtirishda xavf-xatarlar hisobga olinishiga va AMMQ tizimida aks ettirilishiga alohida e'tibor qaratmoqda. Har yili ekologik xavflarning xaritasi va jiddiyligi asosida ularning oldini olish va kamaytirish chora-tadbirlari ishlab chiqiladi. Har bir muhim xavf bo'yicha tarkibiy bo'linmalar rahbarlari 10-noyabrga qadar ularni amalga oshirish uchun zarur bo'lgan budjetni baholagan holda chora-tadbirlar ro'yxatini tayyorlaydilar, keyinchalik ular Atrof-muhitni muhofaza qilish bo'limiga tasdiqlash uchun va Kompaniyaning atrof-muhitga salbiy ta'sirini minimallashtirish bo'yicha faoliyatga joriy etish uchun topshiriladi.

Asosiy faoliyatlar kompaniyaning IBT sohasidagi strategik maqsadlariga joriy etiladi va ularning bajarilishini nazorat qilish va monitoringini AMMQ bo'limi tomonidan amalga oshiriladi. Har olti oyda IBT doirasida kichik jarayonlar ishi bo'yicha hisobot tuziladi, uning asosida kompaniyaning ekologik samaradorligi baholanadi. Baholash natijalari va ekologik faoliyatdagi asosiy yutuqlar yakuniy hisobotlarda aks ettiriladi. 2024-yilda Kompaniya tomonidan atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha 7,7 milliard so'mlik 40 ta chora-tadbirlar amalga oshirildi.

32-jadval. "Navoiyazot" AJning 2024-yil uchun atrof-muhitni muhofaza qilish tadbirlari xarajatlari

Nomi	Tadbirlar soni	Miqdori, ming so'm
Suv resurslarini muhofaza qilish	9	332 711,13
Atmosfera havosini muhofaza qilish bo'yicha	17	155 028,42
Sanoat va maishiy chiqindilar bo'yicha	6	279 876,42
YEr resurslarini muhofaza qilish bo'yicha	5	663 600,00
Ekologik normativ hujjatlar bo'yicha	3	6 268 530,81

Iqlim o'zgarishi

GRI 3-3, 2-23

Iqlim o'zgarishi "Navoiyazot" AK tomonidan strategik xavf sifatida qaralib, u Kompaniya va uning manfaatdor tomonlari uchun ham imkoniyatlar, ham potensial moliyaviy xavflarning manbasi sifatida qaraladi. Atrof-muhitni muhofaza qilish qoidalarini qat'iyalashtirish, iste'molchilar va investorlar o'rtasida iqlim o'zgarishi haqida xabardorlikni oshirish va barqaror rivojlanishga e'tiborni kuchaytirish Kompaniya uchun ham muammolar, ham imkoniyatlar yaratmoqda. Global barqaror rivojlanish amaliyotiga rioya qilish "Navoiyazot" AJ uchun raqobatdosh ustunlikka aylanishi mumkin.

Kompaniya o'z faoliyatida atrof-muhitni muhofaza qilish va iqlim o'zgarishiga qarshi kurashish sohasida bir qator fundamental tamoyillarga amal qiladi:

- Barcha faoliyatlar atrof-muhitga ta'sir qilishi mumkinligini e'tirof etish va har yili atrof-muhitni himoya qilishning kompleks dasturini amalga oshirish orqali ushbu ta'sirni minimallashtirishga intilish.
- Xodimlar, mulk va atrof-muhit xavfsizligini ta'minlash uchun ekologik xavflarni oldini olish va tasodifiy ifloslanishni nazorat qilish.
- Normativ-huquqiy bazaning rivojlanishiga muvofiq harakat qilish.
- Energiyani tejavchi texnologiyalarni joriy etish, ishlab chiqarish jarayonlarida tabiiy resurslar va xomashyo iste'molini kamaytirish.
- Cpiqindilarni hajmini kamaytirish va iloji bo'lsa, ularni qayta ishlashni ta'minlash.

- Ishlab chiqarishni rivojlantirishda atrof-muhitga salbiy ta'sirni kamaytiradigan kam chiqindili texnologiyalardan foydalanish.
- Emissiyalarni doimiy tahliliy nazorat qilish orqali milliy atrof-muhit monitoringini yaratishga ko'maklashish.
- Atrof-muhitni muhofaza qilish masalalari bo'yicha xodimlarga kasbiy tayyorgarligi va ta'lim olishini ta'minlash.
- Zararli va xavfli moddalarni nafaqat o'z ishlab chiqarish korxonamizda, balki yetkazib beruvchilarda ham almashtirishga intilish.
- Uskunalar va materiallarni sotib olayotganda, shuningdek, texnologik jarayonlarni ishlab chiqishda energiya samaradorligi, ekologik jihatlar, xavfsizlik va sifatni hisobga olish.
- Kompaniya faoliyati natijasida atrof-muhitga yetkazilishi mumkin bo'lgan zarar uchun javobgar bo'lish.
- Yangi ishlanmalarni qo'llab-quvvatlash, innovatsiyalarni joriy etish va atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha takliflar kiritish uchun sharoit yaratish

Ilgari Kompaniya "Navoiyazot" AJ uchun iqlim xavflari va imkoniyatlarini baholash uchun barqaror rivojlanish bo'yicha xalqaro konsalting kompaniyasini jalb qilgan edi. Baholash jarayonida iqlimning jismoniy o'zgarishi "Navoiyazot" AJ faoliyatiga qanday ta'sir ko'rsatishi, hamda Kompaniya past uglerodli iqtisodiyotga o'tish bilan bog'liq qanday xavf va imkoniyatlarga duch kelayotganligi tahlil qilindi.

Iqlim xavflarini va imkoniyatlarni baholashda ssenariylar tahlil qilinib, aniqlangan xavf va imkoniyatlarning kam uglerodli va yuqori uglerodli ssenariylarda vaqt o'tishi bilan qanday oqibatlarga olib kelishi mumkinligini baholash uchun amalga oshirilgan. Natijada, ishlab chiqarish jarayonlariga sezilarli ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan ekstremal tabiiy hodisalar - suv tanqisligi, qurg'oqchilik, o'rmon yong'inlari va qattiq sovuq kabi jismoniy xavflar va imkoniyatlar aniqlandi. O'tish xavflari tahlili shuni ko'rsatdiki, O'zbekistonda va Kompaniyaning asosiy bozorlarida (Markaziy Osiyo va Osiyo) past uglerodli iqtisodiyotga o'tish uchun tartibga soluvchi va bozor bosimi cheklangan darajada bo'lib qolmoqda. Biroq, O'zbekistonning uglerod emissiyalari bo'yicha siyosati yangilansa yoki Kompaniya uglerodni narxlash qoidalari amal qiladigan bozorlarga kirsam, xatarlar oshishi mumkin.

Iqlim bilan bog'liq moliyaviy hisobotlar bo'yicha maqsadli guruh (keyingi o'rinlarda TCFD) tavsiyalariga muvofiq "Navoiyazot" AJ iqlim omillarining o'z faoliyatiga ta'sirini tahlil qiladi va oshkor qiladi. Ma'lumotlarni oshkor qilish TCFD strukturasi quyidagi asosiy tamoyillari asosida qurilgan:

- Boshqaruv.
- Strategiya.
- Xavflarni boshqarish.
- Metrikalar va maqsadlar.

Iqlim xavflari va imkoniyatlarini yangi IFRS S2 standartiga muvofiq yangilash bo'yicha ishlar 2025 yilga rejalashtirilgan.

Iqlim o'zgarishi bilan bog'liq xavf va imkoniyatlarni boshqarish (TCFD)

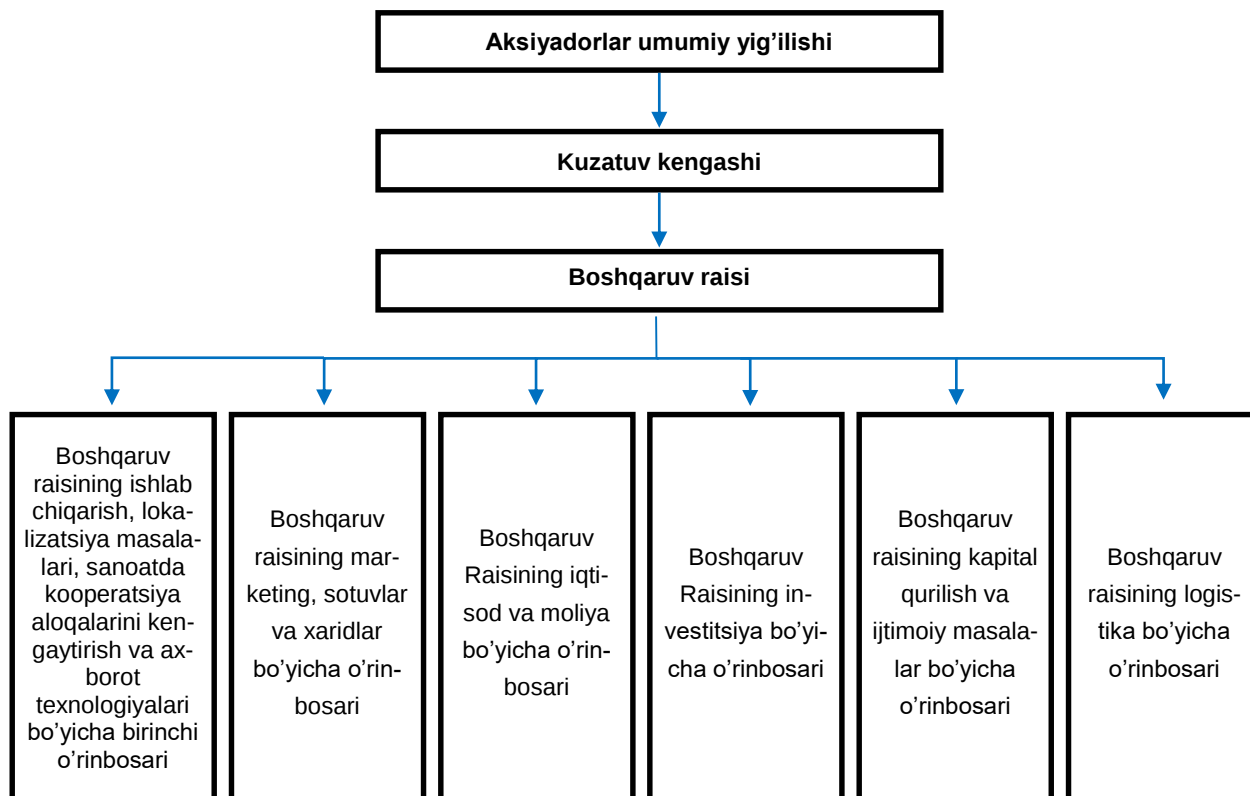
"Navoiyazot" AJ boshqaruvi uch pog'onali tuzilma bo'lib, unda aksiyadorlarning Umumiy yig'ilishi Kompaniyaning yuqori boshqaruv organi bo'lib, Kuzatuv kengashi aksiyadorlar Umumiy yig'ilishiga hisobdordir.

"Navoiyazot" AJ Boshqaruvi atrof-muhitni muhofaza qilish va tabiiy resurslardan oqilona foydalanish Kompaniya uchun muhim vazifa bo'lgan strategik yo'nalishni belgilash missiyasining boshida turadi. "Navoiyazot" AJ o'zining iqlim bilan bog'liq muammolarni aniqlash va hisobga olish yo'lini Kompaniyaning strategiyasi va jarayonlari orqali boshladi, hamda atrof-muhit (masalan, havo va suv) mavzulari haqida habar va hisobot berish tartiblarini o'rnatdi.

Ekologiya, mehnatni muhofaza qilish va sanoat xavfsizligi boshqarmalari va bosh energetik kabi boshqarmalar boshliqlari yiliga ikki marta Boshqaruv raisi o'rinbosarlariga KPI maqsadlariga erishish to'g'risida hisobot beradilar.

Kompaniyada har ikki haftada bir marta yig'iladigan ishchi guruhini tuzilgan va u atrof-muhit, ijtimoiy soha va boshqaruv (ESG) masalalari, jumladan, ESGning ustuvor muammolaridan biri sifatida iqlim o'zgarishi uchun mas'uldir. 2024-yilda iqlim ta'siri va ekologik xavflar bilan bog'liq masalalar Kuzatuv kengashi tomonidan ko'rib chiqilmadi.

Iqlim o'zgarishini bilan masalalarni boshqarish tizimi

Barqaror rivojlanish strategiyasi (TCFD)

TCFD tavsiyalariga muvofiq, iqlim o'zgarishining Kompaniya faoliyatiga ta'sirini baholash uchun «Navoiyazot» AJ ikki iqlim ssenariysidan — bazaviy (asosiy) va past-uglerodli — foydalanadi. O'tish ssenariylari bo'yicha ko'rsatkichlar asosan Moliyaviy tizimni yashillashtirish tarmog'ining (NGFS) 2022-yil iqlim ssenariylaridan olinadi va Xalqaro energetika agentligining 2023-yilgi «Jahon energetikasi bo'yicha istiqboli» (World Energy Outlook 2023) ma'lumotlari bilan to'ldiriladi:

- Joriy siyosat – 21-asr oxiriga kelib kutilayotgan harorat + ~3°C bo'lgan umumiy iqtisodiy taraqqiyoti ssenariysiga to'g'ri keladi va u qisman «Navoiyazot» AJ xavflarni boshqarish tizimiga joriy etilgan.
- Sof nol 2050 – global isishni 1,5°C gacha cheklab, tahminan 2050-yilgacha CO₂ emissiyasini nolga tushirishga qaratilgan ulkan ssenariydir.

O'tish ssenariylari doirasida Kompaniya tomonidan ikki o'tish ssenariysi belgilandi:

- 2°C va undan past – NGFS.
- 2 °C dan yuqori – NGFS.

Baholashda asosiy (hozirgi iqlim) sharoitlar bilan bir qatorda kelajakdagi uchta vaqt gorizonti ko'rib chiqildi. Ular «Navoiyazot» AJ faoliyati uchun eng mos deb topildi:

- 2030 yil – qisqa muddatli ufq.
- 2040 yil – o'rta muddatli ufq.
- 2050 - uzoq muddatli ufq.

Jismoniy xavrlarni baholash

Iqlim o'zgarishi bo'yicha hukumatlararo ekspertlar guruhi (IO'BHEG) (OD6) 2021-yilgi oltinchi hisobotiga muvofiq, kelajakning turli variantlarida jismoniy xavflarni baholash uchun umumiy ijtimoiy-iqtisodiy yo'l (SSP) ssenariylaridan foydalanildi. Ushbu baholashni amalga oirishda Iqlim o'zgarishi bo'yicha hukumatlararo ekspertlar guruhining SSP1-2.6 va SSP5-8.5 stsenariylari 2030 va 2050 yillar vaqt oraliq'iga nisbatan qo'llanilgan bo'lib, bu TCFDning ilg'or amaliyotiga mos keladi.

Baholangan stsenariylar:

- SSP1-2.6: Parij kelishuvi maqsadlariga muvofiq, 2100-yilga kelib global isishni 2°C dan past darajada ushlab turishni maqsad qilgan past uglerodli stsenariy. 2100-yilga qadar prognoz qilinayotgan isish: 1,8°C.
- SSP5-8.5: yuqori emissiya stsenariysi - qo'shimcha iqlim choralari ko'rilmagan taqdirda "odatdagidek biznes" yo'li bilan yurgan taqdirda 2100-yilga yuorib CO2 emissiyasi uch baravar oshishi prognoz qilinmoqda. Prognoz qilinayotgan isish: 4,4°C.

Tahlil qilish uchun "Navoiyazot" AJ faoliyati uchun eng dolzarb bo'lgan asosiy (hozirgi iqlim) sharoitlar va ikki vaqt ufqidan foydalanildi:

- 2030-yil (qisqa muddatli, 2015-2044 yillar uchun ma'lumotlar);
- 2050 (uzoq muddatli, 2035-2064 yillar uchun ma'lumotlar).

2025-yilda MHXS S2 xalqaro standarti talablariga muvofiq xavf va imkoniyatlarni baholash bo'yicha ma'lumotlarni oshkor qilishni hisobga olgan holda kompaniyaning iqlim strategiyasini ishlab chiqish rejalashtirilmoqda. Iqlim o'zgarishi bilan bog'liq jismoniy va o'tish davri xavflari, shuningdek, kompaniyaning imkoniyatlari yangilanadi.

33-jadval. “Navoiyazot” AJning iqlim xavflari va imkoniyatlari

Xavf/imkoniyat nomi		Xavfning tavsifi	Toifa	Xavf/imkoniyat
O'tish davri xavfi va imkoniyatlar	Uglerod emissiyasi narxini shakllantirish qoidalari	Past-uglerodli iqtisodiyotga o'tish uglerod emissiyalarini narxlash mexanizmlarini keng ko'lamda joriy etishni talab qilishi kutilmoqda, bu esa kompaniyaning operatsion xarajatlariga (OPEX) ta'sir ko'rsatadi.	Siyosat i huquqshunoslik	Xavf
	Moliyaviy manfaatdor tomonlar/investorlarning tanlov va xoxshining o'zgarishi	Investorlar e'tibori past emissiya darajasiga ega ishlab chiqaruvchilar tomon siljishi kutiladi. Iqlimiy maqsadlariga erishish yo'lida ekanini ishonchli ko'rsata oladigan yoki mahsulot va xizmatlari orqali issiqxona gazlari emissiyalarini kamaytirishga hissa qo'shayotgan kimyo kompaniyalari investorlarga jozibadorroq bo'ladi, yuqori uglerod intensivligiga ega kompaniyalarga esa tashqi investorlar qiziqishi cheklangan bo'lishi mumkin.	Bozorlar	Xavf
	Kengaytirilgan emissiya bo'yicha hisobot majburiyatlari	O'zbekistonda “Navoiyazot” AJ emissiya bo'yicha hisobot taqdim etishga majbur emas. Ba'zi bozorlar yoki qoidalar (masalan, Yevropa Ittifoqining Uglerod chegaralarini boshqarish mexanizmi (CBAM) uglerod emissiyasi bilan bog'liq mahsulotlar uchun deklaratsiyalarni talab qiladi. ESG-masalalarini boshqarish uchun qo'shimcha resurslar talab qilinadi, bu esa operatsion xarajatlarning oshishiga olib keladi.	Siyosat va huquqshunoslik	Xavf
	Energiya samaradorligining oshishi	Energiya samaradorligini oshirish energiya tejalishi orqali ekspluatatsion xarajatlarni kamaytirishi mumkin.	Resurs samaradorligi	Imkoniyat
	Kam uglerodli mahsulotlarni sotish imkoniyati	Yevropa, Amerika va Osiyo bozorlarida mijozlar past-uglerodli mahsulotlarni tobora ko'proq afzal ko'rmoqda, chunki bu ularga IG emissiyalarini qisqartirish maqsadlariga erishish hamda mahalliy yoki mintaqaviy me'yorlarga muvofiqlikni ta'minlashga yordam beradi. «Navoiyazot» AJ hozirda ishlab chiqarish jarayonlarini dekarbonizatsiya qilish bo'yicha yechimlarni o'rganmoqda va bosqichma-bosqich joriy etmoqda.	Mahsulotlar va xizmatlar	Imkoniyat

Jismoniy xavflar*	Ekstremal issiqlik	Issiqlik to'liqlari konditsioner kabi boshqaruv tizimlarini o'rnatish uchun kapital xarajatlarni (CAPEX) oshirish ehtiyojiga olib kelishi mumkin. Bundan tashqari, obyekt xodimlarining salomatligi va xavfsizligiga ta'sir ko'rsatilishi ehtimoli mavjud.	O'tkir xavf	Xavf
	Ekstremal sovuq	Sovuq davrlar haroratga sezgir ishlab chiqarish jarayonlarining samaradorligini pasaytirishi va zarur ishlab chiqarish haroratini ta'minlash uchun isitish tizimlarini o'rnatish bo'yicha xarajatlarni oshirishi mumkin. Bundan tashqari, obyekt xodimlarining sog'ligi va mehnat xavfsizligiga ta'sir ehtimoli mavjud.	O'tkir xavf	Xavf
	Suv stressi va qurg'oqchilik	Suv ta'minotining pastligi (past suv oqimi) foydalanish uchun mavjud suvning sifati va hajmini kamaytirishi mumkin, bu esa ishlab chiqarish jarayonlarida foydalanish uchun toza suv sotib olish uchun operatsion xarajatlarning o'sishiga olib keladi. Suv infratuzilmasi va suvdan foydalanish samaradorligini oshirish mexanizmlariga investitsiyalar talab qilinishi mumkin, bu kapital xarajatlarga sezilarli ta'sir ko'rsatadi.	Xronik xavf	Xavf
	O'rmon yong'inlari	O'rmon yong'inlari ekspluatatsiya aktivlarga, shuningdek, obyekt xodimlarining salomatligi va xavfsizligiga, ayniqsa infratuzilmaga to'g'ridan-to'g'ri alanga va/yoki issiqlik ta'sir qilsa, bevosita zarar yetkazishi mumkin. Bu kapital va ekspluatatsion xarajatlarga ta'sir qilishi mumkin.	O'tkir xavf	Xavf

* Boshqa jismoniy xavflar ham hisobga olindi, ammo ularning ahamiyati past deb belgilandi.

Xavflarni boshqarish (TCFD)

"Navoiyazot" AJning risklarni boshqarish tizimi va jarayonlari IBT-ga asoslangan bo'lib, uning doirasida Boshqaruv raisi tomonidan tasdiqlangan xavflarni aniqlash, baholash tartiblari, xavflarni kamaytirish bo'yicha chora-tadbirlarni ishlab chiqish va monitoring qilish tartib-qoidolari belgilangan. Tayyorlangan xavflar reyestri qisman jismoniy va past uglerodli iqtisodiyotga o'tish bilan bog'liq ba'zi xavflarni qamrab oladi, masalan, energiya narxlarining o'zgarishi, mahsulot narxining o'zgarishi xavfi, energiya ta'minotining beqarorligi xavfi va energiya ta'minoti tizimidagi uzilishlar, va bular xavflar reyestriga kiritilgan (hozirda bevosita "iqlim xavflari" deb nomlanmagan). Xavflarni aniqlashga bo'lgan yondashuv quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- "yuqoridan pastga" yondashuv - yuqori boshqaruv darajasida aniqlangan xavflar;
- "pastdan yuqoriga" yondashuv - tarkibiy bo'linmalar va ishlab chiqarish xodimlari darajasida aniqlangan xavflar.

Barcha yuzaga kelishi mumkin bo'lgan xavflar, shu jumladan, xavfli tabiiy xodisalar va ekologik xavflar ishlab chiqarish sexlarida to'planadi va so'ng xavflar reyestrda umumlashtiriladi.

Metrikalar va maqsadlar (TCFD)

SASB RT-CH-110a.2

Kompaniya 2050 yilga kelib 1–3-qamrovdagi issiqxona gazlari chiqindilarini qoldiq kompensatsion choralar orqali 90 foizga kamaytirish majburiyatini o'lyapti. Kompaniyaning issiqxona gazlari (IG) emissiyalarini qisqartirish bo'yicha qisqa va uzoq muddatli maqsadlari global isishni 2°C darajasida cheklash maqsadiga mos keladi va shu tariqa Parij kelishuvini qo'llab-quvvatlaydi..

"Navoiyazot" AJ 2023-yildan boshlab issiqxona gazlari chiqindilarini toifalar bo'yicha miqdoriy baholashni boshladi: 1-qamrov - IGning to'g'ridan-to'g'ri yalpi emissiyasi; 2-qamrov - energiya bilan bog'liq bilvosita IG emissiyalari (sotib olinadigan elektr energiyasi, issiqlik va boshqalar). Ushbu hisobotda issiqxona gazlari emissiyalari operatsion nazorat yondashuvi asosida konsolidatsiya qilingan.

2024-yil uchun to'g'ridan-to'g'ri IG emissiyasini baholash uchun "Iqlim o'zgarishi bo'yicha hukumatlararo ekspertlar guruhining milliy issiqxona gazlari inventarlarini tayyorlash bo'yicha ko'rsatmalari, 2006" xalqaro metodologiyasidan foydalanildi. "Navoiyazot" AJda 1-qamrovdagi IG emissiyalarining asosiy manbalari quyidagilardan iborat:

- mobil yoqish manbalari (avtotransport tomonidan yoqilg'idan foydalanish);
- statsionar yoqish manbalari (payvandlash apparatlari va kompressorlardan foydalanish, olovli qurilmalar, bug hosil qilish uchun gazni yoqish va boshqalar);
- texnologik jarayonlarning chiqindilari (tabiiy gazdan ammiak, PVX uchun atsetilen va boshqa kimyoviy moddalar ishlab chiqarish);
- sanoat chiqindilari (simob-fosforli loy, piroliz reaktorlarining kokslari, stabillashgan cho'kindi, ohak loylari va boshqalar) poligonlaridan emissiya.

Har bir yoqilg'i turi uchun o'ziga xos emissiya koeffitsiyentlari qo'llaniladi, ular milliy ma'lumotlarga yoki Iqlim o'zgarishi bo'yicha hukumatlararo ekspertlar guruhi tomonidan taklif etilgan qiymatlarga asoslanishi mumkin. Emissiyalarni hisoblashda Iqlim o'zgarishi bo'yicha hukumatlararo ekspertlar guruhining Oltinchi baholash hisobotiga muvofiq, global isish potentsiallari (GWP) qo'llanildi.

34-jadval. Issiqxona gazlarining global isishi ehtimoli

Issiqxona gazlari	Kimyoviy formula	Global isish potentsiali
Karbonat angidrid	CO ₂	1
Metan	CH ₄	28
Azot oksidi	N ₂ O	273

35-jadval. 2024 yil uchun to'g'ridan-to'g'ri issiqxona gazlari emissiyasi (1-qamrov).

GRI 305-1

IG emissiya man- balari toifasi	SO ₂ , tSO ₂ chi- qindilari	SN ₄ , tSO ₂ -ekv. chiqindilari	N ₂ O, tSO ₂ -ekv. chiqindilari	IG jami emis- siyasi, tSO ₂ -ekv.	Foiz ulushi, %
Sayyor yoqish	2 822	36	41	2 899	0,21
Statsionar yoqish	944 266	470	459	945 195	67,31
Sanoat emissiyasi	375 686	-	80 355	456 041	32,47
Poligondagi chi- qindilardan emis- siya	-	-	-	192	0,01
Jami:	1 322 774	506	80 855	1 404 327	100

2024 yilda Kompaniyaning yalpi global issiqxona gazlari (IG) emissiyalariga ularni cheklash yoki qisqartirishga qaratilgan tartibga solish mexanizmlari tatbiq etilmadi, chunki Respublika darajasida tegishli me'yoriy talablar mavjud emas edi.

2024-yil uchun 2-qamroq kategoriyasidagi IG emissiyasini (bilvosita energiya emissiyasi) baholash uchun Xalqaro energiya agentligi (IEA) ma'lumotlariga asoslangan mamlakatlar joylashishi bo'yicha xalqaro metodologiya qo'llanildi. Hisob-kitoblarda O'zbekistonda elektr energiyasi ishlab chiqarish natijasida emissiya darajasini aks ettiruvchi mamlakatga xos bo'lgan IG emissiya koeffitsiyentlaridan foydalanilgan. "Navoiyazot" AJda 2-qamrovdagi issiqxona gazlarining bilvosita energiya emissiyasining asosiy man-balariga quyidagilar kiradi:

- Sotib olinadigan elektr energiyasi;
- Sotib olinadigan issiqlik energiyasi.

36-jadval. 2024-yilda bilvosita issiqxona gazlari emissiyasi (2-qamrov sohasi).

GRI 305-2

Sotib olinadigan energiya turi	Sotib olingan energiya hajmi	O'lchov birl- igi	Energiyani o'tkazish koef- fitsiyentlari	Bilvosita IG emissiyasi, 2- qamrov tSO ₂ -ekv.
Elektr energiyasi	1 215 794	kVt / soat	0,482	586 013
Issiqlik energiyasi	137 378	Gkal	0,5606	77 010
Jami:	-	-	-	663 023

37-jadval. "Navoiyazot" AJning jami issiqxona gazlari emissiyasi (1-qamrov + 2-qamrov).

IG emissiya toifasi	2023-yil uchun, tSO ₂ -ekv.	2024-yil uchun, tSO ₂ -ekv.
To'g'ridan-to'g'ri IG emissiyasi, 1- qamrov	1 362 262	1 404 327
Bilvosita IG emissiyasi, 2-qamrov	668 593	663 023
IG umumiy emissiyasi (Qamrov 1 + Qamrov 2)	2 030 856	2 067 350

38-jadval. 2024-yil uchun issiqxona gazlarining emissiya intensivligi

GRI 305-4

Ko'rsatkich	O'lchov birligi	2023	2024
-------------	-----------------	------	------

IG umumiy emissiyasi (Qamrov 1 + Qamrov 2)	tSO ₂ -ekv.	2 030 856,667	2 067 350
Tushum	mln so'm	4 779 073	5 816 970
IG emissiya intensivligi	tSO ₂ /mln so'm	0,425	0,35

Barqaror ishlab chiqarishni rivojlantirish va issiqxona gazlari chiqindilarini kamaytirish

GRI 305-5

Korxonada ishlab chiqarish jarayonlarining barqarorligini oshirishga qaratilgan investitsiya loyihalari ishga tushirildi. "Navoiyazot" AJ uzoq muddatli loyihalarni amalga oshirish ustida faol ish olib bormoqda. Kompaniya 1 va 2 qamrov doirasida IG emissiyalarini kamaytirish texnologiyalarini aniqladi va ularni kelgusida o'z faoliyatiga joriy etish bo'yicha rejalarni ishlab chiqmoqda, jumladan:

- qayta tiklanadigan energiya manbalaridan yordamida elektrlashtirish;
- uglerodni ushlash va saqlash va N₂O emissiyasini kamaytirish;
- yashil vodorod texnologiyasidan foydalanish.

2024 yilda Kompaniya ushbu texnologiyalarni potensial joriy etish nuqtai nazaridan amalga oshirilganini baholadi va harakatlar rejasini ishlab chiqish ustida faol ish olib bordi. Hisobot yilida issiqxona gazlari chiqindilarining intensivligi (Qamrov 1 + Qamrov 2) 0,36 tSO₂-ekv./mln so'mni tashkil etdi.

Ilgari yonish uchun yuborilgan va shu tarzda issiqxona gazlari chiqindilari hajmini oshirgan qoldiq sintez gazini qayta ishlatish bo'yicha amalga oshirilgan loyiha haqida ta'kidlash joiz. Yangi texnologiya doirasida, qoldiq singaz endi Ammiak-3 sexiga yo'naltiriladi va tabiiy gaz bilan birga ishlab chiqarish jarayonida ishlatiladi, bu esa issiqxona gazlari chiqindilarini jiddiy darajada kamaytirish imkonini beradi. Ushbu loyiha doirasida 2024-yilda tabiiy gaz iste'molini 35,6 mln m³ ga kamaytirishga erishildi, bu esa 1-qamrov issiqxona gazlari chiqindilarini taxminan 80 ming tonna CO₂ - ekv ga kamaytirish imkonini berdi. Bundan tashqari, energiya samaradorligi bo'yicha chora-tadbirlar elektr energiyasi sarfini 284,4 mln kVt·soatga kamaytirishga imkon berdi, bu esa 2-qamrov bo'yicha bilvosita chiqindilarini taxminan 137 ming tonna CO₂-ekv ga kamaytirishga imkon berdi. Amalga oshirilgan chora-tadbirlar natijasida issiqxona gazlari chiqindilari intensivligi o'tgan yilga nisbatan qariyb 18 foizga kamaydi.

Kompaniya 2025-yilda QTEB, energiya samaradorligi va yanada toza energiya manbalariga o'tish sohasidagi investitsiya loyihalari asosida CO₂ chiqindilarini kamaytirish bo'yicha qisqa muddatli maqsadli belgilashni rejalashtirmoqda.

Atmosferaga emissiyalar

GRI 3-3

"Navoiyazot" AJ atmosferaga ifloslantiruvchi moddalar (IM) chiqindilarini boshqarishda kompleks yondashuvni qo'llaydi. Yondashuvning asosi bo'lib, davlat nazorat qiluvchi organlar tomonidan o'rnatilgan ruxsat etilgan maksimal emissiya standartlariga (MES) qat'iy rioya qilish hisoblanadi. Normativlarga rioya etilishini nazorat qilish Kompaniyaning sanitariya laboratoriyasi tomonidan amalga oshiriladi va Viloyat ekologiya va tabiiy resurslardan oqilona foydalanish inspeksiyasi bilan hamkorlikda har oyda chiqindi gazlar monitoringi olib boriladi. Ushbu yondashuv ruxsat etilgan me'yorlardan chetlanishlarni tezda aniqlash va ularni bartaraf etish bo'yicha o'z vaqtida choralar ko'rish imkonini beradi. Atmosfera havosiga ifloslantiruvchi moddalar chiqindilarini boshqarish, shuningdek, belgilangan MES me'yorlariga muvofiqligini nazorat qilish uchun javobgarlik Atrof-muhitni muhofaza qilish va tabiiy resurslardan oqilona foydalanish bo'limi boshlig'iga yuklatilgan. Ushbu funksiya korxonaning atrof-muhitni boshqarish tizimining asosiy elementi bo'lib, ekologik talablarga rioya etilishini ta'minlash va atrof-muhitga salbiy ta'sirni minimalashtirishga qaratilgan.

Kompaniyada monitoring va atrof-muhitni muhofaza qilish, shu jumladan atmosferaga ifloslantiruvchi moddalar chiqarilishini nazorat qilish bo'yicha majburiyatlar rasmiylashtirilgan. Mazkur majburiyatlar Viloyat ekologiya va tabiiy resurslardan oqilona foydalanish inspeksiyasi hamda Navoiy shahar Sanitariya epidemiologiya xizmati tomonidan tasdiqlangan hujjatlashtirilgan rejalar bilan mustahkamlangan. Ushbu

rejalar ishlab chiqarish sanitariya laboratoriyasi tomonidan muntazam tahliliy nazoratni o'z ichiga oladi, bu havo sifatini barqaror darajada saqlash va atrof-muhitga ta'sirni kamaytirishga yordam beradi.

“Navoiyazot” AJ haqiqiy va o'rtacha koeffitsiyentlarga tayangan holda ham to'g'ridan-to'g'ri o'lchashni, ham hisoblangan baholash usullarini qo'llaydi. Tahlillar va hisob-kitoblar tasdiqlangan usullar va GOSTlarga muvofiq, amalga oshiriladi, bu olingan ma'lumotlarning aniqligini va atrof-muhitga ta'sirni baholashning shaffofligini ta'minlaydi.

39-jadval. Atmosferaga ifloslantiruvchi moddalar emissiyasi hajmi

GRI 305-7, SASB RT-CH-120a.1

Nomi	O'lchov birligi	2022	2023	2024
azot oksidlari (NO _x) [*]	tonna	392,82	448,87	578,39
oltingugurt oksidi (SO _x) ^{**}	tonna	9,03	8,49	3,32
uchadigan organik birikmalar (UOB)	tonna	27,70	17,87	25,06
uglerod oksidi (CO)	tonna	400,65	355,56	324,61
qattiq zarrachalar (QZ)	tonna	2 224,55	2 594,03	2 508,89
uglevodorodlar (UOB-siz)	tonna	94,13	88,90	62,67
boshqa gazsimon moddalar	tonna	1 177,52	1 323,33	1309,1
Jami ***:	tonna	4 326,40	4 837,04	4 812,03

* 2023-yil uchun barqaror rivojlanish tog'risidagi hisobotda 2022 va 2023-yillardagi emissiya hajmlariga faqat azot monooksidi (NO) emissiyasi kiritildi. Joriy versiyada azot oksidlarining umumiy emissiyasi (NO_x) keltirilgan.

** Oltingugurt dioksidi (SO₂) bo'yicha qiymatlar berilgan.

*** 2022 va 2023 yillardagi ma'lumotlar 2023 yilgi BRHdan farq qiladi, chunki hozirgi BRH-da ifloslantiruvchi moddalar tarkibi, shu jumladan, qattiq zarralar (QZ), uglevodorodlar (UOB-dan tashqari) va boshqa gazsimon moddalar tarkibi to'liqroq hisobga olinadi.

“Navoiyazot” AJ tomonidan atmosferaga emissiya me'yorlariga rioya etilishi, chang yig'ish va gazni tozalash uskunalarining samarali ishlashi doimiy ravishda nazorat qilib borilmoqda. Nazoratni kuchaytirish uchun korxonaning sanitariya laboratoriyasi sanitariya-muhofaza zonasida, Navoiy shahri doirasida va unga tutash hududlarda atmosfera havosidan kecha-kunduz namuna oladi.

“Navoiyazot” AJ o'zi faoliyat yuritayotgan hududda atmosfera havosining ifloslanishi va atrof-muhitga ekologik ta'sirini kamaytirish bo'yicha tizimli ishlar olib bormoqda. Ifloslantiruvchi moddalar chiqindilarini kamaytirish uchun har yili atrof-muhitni muhofaza qilish va tabiiy resurslardan oqilona foydalanish bo'yicha sex tadbirlari rejaları ishlab chiqiladi va amalga oshiriladi. Ushbu maqsadlar uchun 2024-yilda Kompaniya tomonidan 155,03 mln so'm yo'naltirildi.

Monitoring sifatini oshirish va yuzaga kelishi mumkin bo'lgan belgilangan me'yorlardan og'ishlarga tezkorlik bilan chora ko'rish maqsadida 2025-yilda korxona chegarasida va sanitariya muhofazasi zonasida atmosfera havosi ifloslanishi darajasini doimiy nazorat qilish uchun ikkita statsionar ekologik post sotib olish va o'rnatish rejalashtirilgan. Shuningdek, ammiakli selitra va nitrat kislota ishlab chiqarish sexlaridagi emissiya manbalarida ifloslantiruvchi moddalaridan doimiy ravishda namuna olish va nazorat qilish uchun uchta avtomatik gaz analizatorini sotib olish to'g'risida shartnoma imzolandi (3, 23 va 25-sonli emissiya manbalar, tegishli ravishda). Texnik chora-tadbirlarga qo'shimcha ravishda “Yashil makon” umummilliy loyihasi doirasida zavod hududida va 10 gektar hududdagi sanitariya-muhofaza zonasida havo sifatini yaxshilash va chang darajasini pasaytirish maqsadida 132 ming tup daraxt va buta ko'chatlari ekildi.

Ishlab chiqarish infratuzilmasini modernizatsiya qilish hisobiga ekologik ta'sirlarni kamaytirish
2019–2021 yillarda “Navoiyazot” AJ tomonidan atrof-muhitni muhofaza qilish, jumladan, zamonaviy ishlab chiqarish majmualari barpo etish, asosiy ishlab chiqarish obyektlarini yangilash kabi bir qator salmoqli loyihalar amalga

oshirildi. Shu jumladan:

- ammiak va karbamid ishlab chiqarish komplekslarini, shuningdek, polivinilxlorid, kaustik soda va metanol ishlab chiqarish komplekslarini va azot kislotasi ishlab chiqarish bo'yicha yangi quvvatlarni yaratish;
- energiya ta'minoti infratuzilmasini rekonstruksiya qilish va modernizatsiya qilish.

Ushbu loyihalar 1965–1967 yillarda amalda bo'lgan eskirgan texnologiyalarni foydalanishdan chiqarish imkonini berdi, buning natijasida energiya sarfi va ifloslantiruvchi moddalar emissiyasi sezilarli darajada qisqardi.

Bundan tashqari, korxonada energiya tejash va energiya samaradorligini oshirish bo'yicha yangi chora-tadbirlarni amalga oshirishni davom ettirmoqda.

Energiyani boshqarish

GRI 3-3

“Navoiyazot” AJning o'ziga xos xususiyatlarini inobatga olgan holda, Kompaniyada energiyani tejash soha oldida turgan eng dolzarb muammolardan biri hisoblanadi, chunki elektr energiyasi va boshqa energiya manbalari narxlarining oshishi ishlab chiqarish va mahsulot tannarxiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi.

Kompaniya o'z oldida energiyani boshqarish sohasidagi quyidagi vazifalarni hal qilishga qaratilgan maqsadlarni qo'ydi:

- energiya iste'moli, uzatish va taqsimlashda yo'qotishlarni kamaytirish;
- binolar va inshootlarda energiya sarfini kamaytirish, shu jumladan avtomatlashtirilgan tizimlardan foydalanish, shuningdek, yillik iste'molni boshqarish va prognozlash;
- yoqilg'i-moylash materiallari, avtotransport vositalaridagi neft mahsulotlari va maxsus texnika uchun xarajatlarni kamaytirish;
- eng yangi energiya tejamkor texnologiyalardan foydalangan holda bajariladigan asosiy ish turlarini modernizatsiya va/yoki rekonstruksiya qilish;
- texnologik jarayonni modernizatsiya qilishda foydalaniladigan standartlarni va ularni amalga oshirish mexanizmlarini jarayonda erishilgan natijalarning dastlabki hisob-kitoblarini amalga oshirish bilan birgalikda belgilash;
- Kompaniyada energiyani boshqarish tizimini joriy etish, shuningdek, energiyani boshqarish bo'yicha chora-tadbirlar kompleksini joriy etuvchi korxonalarni tanlash va shartnoma tuzilmasini ta'minlash.

“Navoiyazot” AJda energiya resurslarini boshqarish va energiya samaradorligi bo'yicha faoliyatni muvofiqlashtirish mas'uliyati ikkita asosiy tuzilma o'rtasida taqsimlangan: Bosh energetika bo'limi (BEM) va Integratsiyalashgan boshqaruv tizimi bo'yicha rahbariyat (IBTR) vakili.

“Navoiyazot” AJ xodimlari energiya tejash va ishlab chiqarish jarayonlarining energiya samaradorligini oshirishga qaratilgan Kompaniyaning “Texnik siyosati”ga hamda Kompaniyada joriy etilgan ISO 50001:2018 energiya boshqaruvi tizimi standarti talablariga amal qiladi.

“Navoiyazot” AJ energiyani tejash siyosati va energiya samaradorligi ko'rsatkichlarini oshirish maqsadida nafaqat elektr energiyasi, balki suv resurslari, issiqlik energiyasi va motor yoqilg'isini ham tejash uchun sharoit yaratish zarur, deb hisoblaydi. Kompaniya energiyani tejash va energiya samaradorligini oshirishga qaratilgan ichki energiya boshqaruv tizimining uzluksiz ishlashini ta'minlab kelmoqda va ilg'or xalqaro tajribalar asosida energiya tejashni boshqarish tizimini shakllantirishga qaratilgan yo'nalishini belgilamoqda. Kompaniya xodimlarining malakasini doimiy ravishda o'rganish va oshirish belgilangan maqsadlarga erishishni tezlashtirishga yordam beradi.

Korxonalarda energiya iste'moli ishlab chiqarishning majburiy elementi bo'lib, doimiy ravishda choraklik va yillik hisobotlarda aks ettiriladi. Elektr energiyasi iste'moli “Ximiya” podstantsiyasida va tashqi yetkazib beruvchi “NIES” AJ bilan balans chegarasida o'rnatilgan hisobga olish asboblari bilan aniqlanadi. Issiqlik energiyasi hajmlari o'z bug' qozonlari va utilizator qozonlarining chiqish joyiga o'rnatilgan uskunalar yordamida qayd etiladi; agar o'zi ishlab chiqargan miqdori etarli bo'lmasa, qo'shimcha bug' miqdori “NIES” AJ yetkazib beruvchi bilan chegarada o'rnatilgan uskunalar yordamida qayd etiladi. Kompaniya belgilangan muddatlarda majburiy energiya tekshiruvlarini (energetika auditini) amalga oshiradi va ustuvor yo'nalishlarni belgilab, buning natijalari asosida ilg'or tajriba va texnologiyalarni joriy etish orqali energiya

resurslaridan samarali foydalanishga qaratilgan dasturlarni ishlab chiqadi. Natijalarni o'rganib chiqib, kompaniya korxonaning sanoat obyektlarining energiya samaradorligini oshirishga qaratilgan innovatsion (pilot) loyihalarni amalga oshirishga harakat qilmoqda.

Kompaniya har yili ishlab chiqilgan chora-tadbirlar rejalariga muvofiq, energiya tejash va energiya samaradorligini (energiya intensivligini) oshirish bo'yicha maqsadli ko'rsatkichlarni belgilaydi. Maqsadlar, vazifalar va energiya tejash rejasini aniqlash va ishlab chiqish uchun energiyani boshqarish bo'yicha ishchi guruh tuziladi va uning tarkibiga "Navoiyazot" AJning rivojlantirish strategiyasi doirasida faoliyat ishlaydigan tajribali mutaxassislar va menejerlar (rahbarlar) kiradi. Shuningdek, energiya sarflaydigan texnologiyalar va uskunalar reyestri ishlab chiqilmoqda. Doimiy yangilanib turadigan tizim energiya sarflaydigan asbob-uskunalarining joriy (haqiqiy) texnik ko'rsatkichlarini ishlab chiqaruvchilarning pasport xarakteristikalarini va texnologik rejim talablari bilan solishtirish imkonini beradi, bu esa uskunaning ishlashi va energiya sarfidagi og'ishlarni aniqlash imkonini beradi.

2023-yilda Kompaniya qayta tiklanadigan energiya obyekti – quyosh elektr stansiyasini (QES) ishga tu-shirdi. 2024-yilda uning o'rnatilgan quvvati 5685 kVtgacha oshirildi, bu uglerod izini kamaytirishga va korxonaning umumiy energiya samaradorligini oshirishga olib keladi.

40-jadval. Tashkilot ichida energiya iste'moli

GRI 302-1, SASB RT-CH-130a.1

Ko'rsatkich	O'lchov birligi	2022	2023	2024	O'zgarish, %
<i>Iste'mol uchun sotib olingan energiyaning uning turlari bo'yicha miqdori</i>					
Issiqlik energiyasi (isitish)	GDj	114 785,00	95 132,00	64 439,68	-31,2
Issiqlik energiyasi (bug')	GDj	944 357,41	464 924,32	509 885,25	9,7
Elektr energiyasi	GDj	4 791 744,58	3 900 194,17	4 122 940,79	5,4
Jami:	GDj	5 850 886,99	4 460 250,49	4 698 265,72	5,1
<i>O'zi ishlab chiqargan energiya, turlari bo'yicha</i>					
Elektr energiyasi	GDj	216,35	1 317,01	2 634,14	100
Jami:	GDj	216,35	1 317,01	2 634,14	100
<i>Energiya turlari bo'yicha uning sotilgan miqdori</i>					
Issiqlik energiyasi (isitish)	GDj	707,00	385,00	147,63	-61,6
Jami:	GDj	707,00	385,00	147,63	-61,6
Jami iste'mol qilingan energiya miqdori*	GDj	5 850 179,99	4 459 865,49	4 700 752,23	5,1

2024-yilda korxonaning jami energiya iste'molining 99,94 foizi elektr tarmog'idan sotib olingan elektr energiyasi, 0,05 foizi o'zi ishlab chiqargan energiyaga to'g'ri keldi, shundan 0,001 foizi qayta tiklanadigan manbalar (4 721,79 kVt/soat quyosh energiyasi) hisobidan ta'minlangan. Umumiy energiya iste'molida qayta tiklanadigan energiyaning nisbatan kichik ulushiga qaramay, bu ko'rsatkich kompaniyaning "yashil" energiyadan foydalanishga bosqichma-bosqich o'tishini aks ettiradi.

41-jadval. Energiya xarajatlari, million so'm

GRI 302-1

Energiyani sotib olish uchun jami xarajatlar	2022	2023	2024	O'zgarish, %
--	------	------	------	--------------

Issiqlik energiyasi	32 584,49	23 599,57	34 251,75	45,2
Elektr energiyasi	418 960,53	566 642,03	720 562,02	27,1
Jami:	451 545,02	590 241,60	754 813,77	27,8

42-jadval. Asosiy mahsulotlarni (ishlar, xizmatlar) ishlab chiqarish uchun energiya sarfi

GRI 302-3

Ko'rsatkich	O'lchov birligi	2022	2023	2024
Ishlab chiqarilgan mahsulotlarning umumiy qiymati, jami:	mln so'm	3 840 914,80	3 827 696,90	4 226 359,94
Mahsulotlar (ishlar, xizmatlar) ishlab chiqarish uchun yoqilg'i-energetika resurslarining umumiy iste'moli, shu jumladan:	shartli yoqilg'i ton-nasi	1 468 060,60	1 272 831,30	1 356 120,5
tabiiy gaz	ming kub m.	1 096 001,82	968 104,53	1 031 847,0
	shartli yoqilg'i ton-nasi	1 271 362,11	1 123 001,25	1 196 942,52
uchinchi tomondan elekt energiyasi	ming kVt / soat	1 331 040,16	1 083 387,27	1 145 261,33
	shartli yoqilg'i ton-nasi	163 717,94	133 256,63	140 867,14
motor yoqilg'isi (benzin, dizel yoqilg'isi, suyultirilgan va / yoki siqilgan gaz va boshqalar)	tonna	503,29	488,17	626,37
	shartli yoqilg'i ton-nasi	719,71	698,09	895,71
uchinchi tomon ishlab chiqaruvchilardan issiqlik energiyasi	Gkal	225 600,00	111 016,00	121 784,00
	shartli yoqilg'i ton-nasi	32 260,80	15 875,29	17 415,11
Asosiy mahsulotlarning (ishlarning, xizmatlarning) texnologik energiya iste'moli (3-band / 1-band)	shartli yoqilg'i ton-nasi./ mln so'm	0,38	0,33	0,32

2022-2026-yillarga energiya samaradorligi sohasida natijalarga erishish uchun ishchi kuchini rag'batlantirish mexanizmlarini ishlab chiqish va amalga oshirish, shuningdek, energiyani tejash va energiya samaradorligini oshirish hisobiga energiya iste'molini 1,5 baravarga kamaytirish, bino va inshootlarning energiya samaradorligini 30 foizga oshirish, qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanishni 25 foizga oshirish, shuningdek, maqsadli ko'rsatkichlarga erishish uchun amalga oshiriladigan loyihalarni faol moliyalashtirish orqali qayta tiklanadigan energiya manbalaridan foydalanishni yaxshilash rejalashtirilgan.

Kompaniyaning boshqa rejalashtirilgan loyihalari quyidagilardir:

- elektr energiyasini uzatishda texnologik va notexnologik yo'qotishlarni aniqlash uchun elektr hisoblagichlarni o'rnatish
- LED lampalardan foydalanish va avtomatlashtirish;
- binolar va inshootlarning energiya samaradorligini oshirish (devorlarni issiqlik izolatsiyasi, eshik va derazalarni almashtirish va boshqalar);

- transport yo'nalishlari va yuklamalarni optimallashtirish;
- yuklamalarni fazalar bo'yicha aniq taqsimlash;
- liniyalarda qisqa tutashuvlardan himoya qiluvchi zamonaviy vositalardan foydalanish;
- tarmoq izolyatsiyasining qarshiligini davriy nazorat qilish, elektr tarmog'ining kontaktlarini tekshirish;
- o'zgaruvchan chastotali elektr sxemasidan foydalanish;
- yangi avlod oqim cheklovchi reaktorlardan foydalanish;
- pudratchilar va yetkazib beruvchilarga energiyani tejash va energiya samaradorligini oshirish bo'yicha talablar qo'yish.

Energiya samaradorligini oshirish va energiya sarfini optimallashtirish

GRI 302-4

2024-yilda "Navoiyazot" AJ tomonidan elektr energiyasi sarfini kamaytirish va ishlab chiqarish samaradorligini oshirishga qaratilgan 14 ta energiya tejash chora-tadbirlari amalga oshirildi. Ushbu chora-tadbirlar korxonaning texnik-iqtisodiy ko'rsatkichlariga ijobiy ta'sir ko'rsatdi. Ularni amalga oshirish natijasida 284,4 million kVt/soat (1 023,840 ming GJ) elektr energiyasini tejash imkoni bo'ldi. Bundan tashqari, alohida loyiha doirasida 33,394 ming GJ bug' tejalishi ta'minlandi.

Asosiy tadbirlarga quyidagilar kiradi:

- Texnologik jarayonlarni optimallashtirish: havoning sizib chiqishini bartaraf etish, ish rejimlarini barqarorlashtirish, bir mahsulot birligini ishlab chiqarish uchun energiya sarfini kamaytirish, boshqa sexlardan azotdan foydalanish, asbob-uskunalarini kapital ta'mirlashni amalga oshirish;
- Uskunalarining energiya samaradorligini oshirish: nasoslar va ventilyatorlarga chastota o'zgartirgichlarini o'rnatish; suv va ammiak ta'minoti sxemalarini yaxshilash hisobiga ayrim nasoslar va kompressorlar ish vaqtini qisqartirish;
- Elektr yo'qotilishini kamaytirish: reaktiv quvvatni qoplash uchun moslamalarni o'rnatish va ba'zi tizimlarni o'zi oqish rejimiga o'tkazish;
- Qayta tiklanadigan energetikani rivojlantirish: quyosh elektr stansiyasini ishga tushirish va quvvatini 5 685 kVtgacha oshirish.
- Bug'dan foydalanishni optimallashtirish: issiq mavsumda demineralizatsiyalangan va tozalangan suvni ishlab chiqarishda undan foydalanishdan voz kechish..

Chiqindilarni boshqarish

GRI 3-3, 306-1, 306-2

"Navoiyazot" AJ o'z faoliyati jarayonida O'zbekiston Respublikasining atrof-muhitni muhofaza qilish sohasidagi qonunchiligi va "Chiqindilar to'g'risida"gi qonun talablariga amal qilgan holda ishlab chiqarish chiqindilarini boshqarishga katta e'tibor qaratadi. Kompaniyaning asosiy yondashuvlari chiqindilarning inson salomatligiga salbiy ta'sirini oldini olish, chiqindilarni hosil bo'lishini minimallashtirish va ishlab chiqarish jarayonida ulardan foydalanish samaradorligini oshirishdan iborat. Atrof-muhitni muhofaza qilish va tabiiy resurslardan oqilona foydalanish (TROF) bo'limi chiqindilarni boshqarishning muhim jihatlarini umumiy muvofiqlashtirish, hisobot yuritish va baholash uchun javobgardir.

"Navoiyazot" AJning har bir sexining muhandis-texnik xodimlari orasidan chiqindilarni hisobga olish va boshqarish bo'yicha mas'ul shaxslar tayinlanadi. Ushbu xodimlar chiqindilarning hosil bo'lishi va olib chiqilishi to'g'risidagi ma'lumotlarni qayd etadigan maxsus jurnal yuritadilar, shuningdek, atrof-muhitni muhofaza qilish bo'limiga hisobot beradilar.

Kompaniyaning chiqindilarni boshqarish bo'yicha bo'linmalarining majburiyatlariga quyidagilar kiradi:

- Chiqindilarni boshqarishda ekologik, sanitariya-epidemiologiya va texnologik normalar, atrof-muhitni muhofaza qilish qoidalari va choralari rioya qilish.
- Sanoat chiqindilaridan maishiy chiqindilarni alohida yig'ish va saqlashni amalga oshirish.

- Chiqindilarning atrof-muhit va inson salomatligiga zararli ta'sirining oldini oladigan sharoitlarni ta'minlash.
- Chiqindilarning hosil bo'lishi, ularni saqlash, utilizatsiya qilish va tashish bo'yicha yillik hisobotni tayyorlash uchun standart shakldan foydalanish.
- Chiqindilarni yig'ish, saqlash va utilizatsiya qilish to'g'risidagi ma'lumotlarni texnologik reglamentlar va inventar ro'yxatlariga kiritish.
- Chiqindilarni tashishda xavflarni minimallashtirish, yo'qotishlar, avariylar va atrof-muhit va insonlar salomatligiga zararni yetishini oldini olish.

“Navoiyazot” AJning xodimlari “Navoiyazot” AJning chiqindilarini yig'ish, vaqtincha saqlash, hisobga olish va olib chiqish bo'yicha yo'riqnomaga amal qiladi. Unga ko'ra, chiqindilar inson salomatligi va atrof-muhit uchun xavflilik darajasiga ko'ra tasniflanadi:

- I-xavflilik klassi – eng xavfli;
- II-xavflilik klassi – yuqori darajada xavfli;
- III-xavflilik klassi – o'rta darajada xavfli;
- IV-xavflilik klassi - kamroq xavfli;
- V-xavflilik klassi - xavfsiz.

Xavfli chiqindilar (I–III klasslar) 72 ta nomda ko'rsatilgan. “Navoiyazot” AJ xavfli chiqindilarining asosiy toifalariga quyidagilar kiradi:

- **I-xavflilik toifasiga mansub chiqindilar (eng xavfli):** Maxsus uskunada demerkurizatsiya jarayonidan o'tadigan ishlatilgan simob lampalar.
- **II-xavflilik toifasiga mansub chiqindilar (yuqori darajada xavfli):** Ishlatilgan kompressor va dvigatel moyi moyini qayta tiklash bo'limiga yuboriladi. Qayta tiklangach, u ishlab chiqarishga qaytariladi. Qayta tiklab bo'lmaydigan moy shartnoma asosida tashqi tashkilotlar orqali yo'q qilinadi (utilizatsiya qilinadi). Shuningdek, atsetilen ishlab chiqarishda hosil bo'ladigan saj shلامي ham shu toifaga kiradi va 56-sexga qayta ishlash uchun yuboriladi.
- **III-xavflilik toifasiga mansub chiqindilar (o'rta darajada xavfli):** Tibbiy chiqindilar tuzilgan shartnomalarga muvofiq, yoqib yuborish orqali utilizatsiya qilish uchun olib ketiladi. Iste'molchilarga ega bo'lgan ayrim turdagi chiqindilar keyingi foydalanish uchun uchinchi tomon tashkilotlariga topshiriladi.

“Navoiyazot” AJ qattiq sanoat chiqindilarini saqlash uchun bir qancha poligonlarga ega. Ushbu maydonchalar shamol ta'siridan himoyalangan va zararli moddalarning tuproqqa kirishiga yo'l qo'ymaslik uchun izolyatsion qoplama bilan jihozlangan. Maydonchalarda chiqindilarni saqlash uchun bunkerlar, konteynerlar va bochkalar o'rnatilgan.

Chiqindilar konteynerlari maxsus beton platformalarga joylashtiriladi va bu yerda maishiy va sanoat chiqindilari alohida yig'iladi. Idishlarda chiqindilar turi (“Sanoat chiqindilari uchun” yoki “Maishiy chiqindilar uchun”), sex soni va hajmi ko'rsatiladi. Maxsus utilizatsiyani talab qiladigan xavfliroq chiqindilar uchun maxsus konteynerlar nazarda tutiladi. Misol uchun, ishlatilgan simob lampalar har bir sexning maxsus jihozlangan joylarida maxsus qutilarda saqlanadi va demerkurizatsiya qilish uchun 201-sonli “Organik sintez va nitron tolasi” sexiga o'tkaziladi.

Chiqindilarni, kelib chiqishidan qat'i nazar, yoqish, shuningdek, va ushbu maqsadlar uchun mo'ljallanmagan joylarda saqlash qat'iyan man etiladi.

Chiqindilarni tashish yuzaga kelishi mumkin bo'lgan yo'otishlar, avariylar va atrof-muhit va inson salomatligi uchun salbiy oqibatlarini bartaraf etish uchun barcha zarur xavfsizlik choralariga rioya qilgan holda amalga oshiriladi. Sex boshqaruvchilarining majburiyatlari:

- haydovchilarga chiqindilarni saqlash joylari haqida ko'rsatma berish;
- haydovchilarni chiqindilarni noto'g'ri poligonlarga tashish uchun intizomiy choralar haqida ogohlantirish;
- chiqindilarni olib chiqish uchun talonlar berish va ularni faqat haydovchida poligondagi navbatchi nazoratchi imzosi bo'lgan talon bo'lgandagina imzolash;

- har chorakda chiqindilarni hosil qilish bo'yicha hisobotlarni taqdim etish.

Simob lampalari kabi xavfliroq chiqindilarni utilizatsiya qilish bo'yicha qo'shimcha ko'rsatmalar nazarda tutilgan.

“Navoiyazot” AJ faoliyati davomida hosil bo'lgan chiqindilar (jumladan, qora va rangli metallar, polipropilen, makulatura, maishiy chiqindilar, moy chiqindilari) tegishli chiqindilar bilan ishlash litsenziyasiga ega bo'lgan ixtisoslashtirilgan tashkilotlarga boshqarish uchun topshiriladi.

43-jadval. 2024-yil uchun sanoat chiqindilari hosil bo'lish hajmi

GRI 306-3

Sanoat chiqindilarining turlari bo'yicha nomi	2024-yilda shakllantirish hajmi, tonna	chiqindi Shundan 2024-yilda korxona chiqindixonasiga olib chiqildi, tonna
1-xavflilik klassi	0,1455	0,1442
2-xavflilik klassi	494,58	69,90
3-xavflilik klassi	831,98	744,19
4-xavflilik klassi	8 599,36	7 290,28
5-xavflilik klassi	4 439,59	460

44-jadval. Turlari bo'yicha hosil bo'lgan chiqindilar, tonna

GRI 306-3, SASB RT-CH-150a.1

Ko'rsatkich	2022*	2023*	2024
Xavfli chiqindilar	6 557,89	2 966,87	1 326,71
Xavfli bo'lmagan chiqindilar	10 796,03	14 975,79	13 038,95
Jami:	17 353,91	17 942,66	14 365,66

* 2022 va 2023-yillar uchun ma'lumotlar 2023-yilgi Barqaror rivojlanish to'g'risidagi hisobotda taqdim etilgan ma'lumotlardan chiqindilar tasnifi qayta ko'rib chiqilganligi sababli chiqindilar tarkibi bo'yicha farq qiladi.

45-jadval. Utilizatsiya qilingan chiqindilarning umumiy hajmi, tonna

GRI 306-4, SASB RT-CH-150a.1

Qayta ishlash joyi	CHiqindilar turlari	2022*	2023*	2024
Komaniyada doirasida	Xavfli	336,84	385,91	402,13
	Xavfli bo'lmagan	952,76	951,75	1 302,48
Maxsus tashkilotlarga topshirish	Xavfli	4 145,76	120,62	109,34
	Xavfli bo'lmagan	9,85	2 951,86	3 135,70
Jami		5 445,21	4 410,14	4 949,65

* 2022 va 2023-yillar uchun ma'lumotlar 2023-yilgi Barqaror rivojlanish to'g'risidagi hisobotda taqdim etilgan ma'lumotlardan chiqindilar tasnifi qayta ko'rib chiqilganligi sababli chiqindilar tarkibi bo'yicha farq qiladi.

46-jadval. Zararsizlantirish va ko'mish uchun yuborilgan chiqindilarning umumiy hajmi, tonna

GRI 306-5

Tashlash joyi	CHiqindilar tur-lari	2022*	2023*	2024
Komaniyada doirasida	Xavfli	2 071,50	2 460,34	814,24
	Xavfli bo'lmagan	9 134,82	10 361,64	7 750,28
Maxsus tash-kilotlarga topshirish	Xavfli	-	-	-
	Xavfli bo'lmagan	702,40	709,04	851,50
Jami		11 908,72	13 531,02	9 415,02

* 2022 va 2023-yillar uchun ma'lumotlar 2023-yilgi Barqaror rivojlanish to'g'risidagi hisobotda taqdim etilgan ma'lumotlardan chiqindilar tasnifi qayta ko'rib chiqilganligi sababli chiqindilar tarkibi bo'yicha farq qiladi.

2024-yilda utilizatsiya qilingan chiqindilar hajmi 40 foizni tashkil etdi. Chiqindilarni boshqarish bo'yicha tadbirlar doirasida Kompaniya umumiy qiymati 279 876,42 ming so'mlik 6 ta tabiatni muhofaza qilish tashabbusini amalga oshirdi. Natijada 5 801,145 tonna chiqindi va 13 328 dona simob lampalar utilizatsiya qilindi.

Har yili ishlab chiqiladigan Atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha chora-tadbirlar rejasi doirasida chiqindilar hosil bo'lishini minimallashtirish chora-tadbirlari amalga oshirilib, chiqindilarni utilizatsiya qilishning zamonaviy usullari ishlab chiqilmoqda. Ekologik xavflarni kamaytirish uchun ko'rib chiqilayotgan yo'nalishlardan biri - bu vinilxlorid monomerini ishlab chiqarishda simob o'rniga oltin katalizatoridan foydalanishdir.

Suv resurslarini boshqarish

GRI 3-3, 303-1, 303-2

Boshqarishga yondashuv

"Navoiyazot" AJ suvdan oqilona foydalanish va suv resurslariga ta'sirini minimallashtirish masalalariga katta e'tibor qaratmoqda. Kompaniyada Bosh energetik bo'limi suv iste'moli masalalari bilan shug'ullanib, u suv resurslaridan oqilona foydalanishni tashkil etish va nazorat qilishni ta'minlaydi. Oqova suvlarni hisobga olish, shu jumladan, oqova suvlar sifatini nazorat qilish atrof-muhitni muhofaza qilish va tabiiy resurslardan oqilona foydalanish (TROF) bo'limi tomonidan amalga oshiriladi.

Suv resurslaridan texnologik, yong'inga qarshi, maishiy ehtiyojlar, yashil maydonlarni sug'orish va boshqa maqsadlarda, ekologik me'yorlar va normalarga rioya qilgan holda foydalaniladi. "Navoiyazot" AJda ishlab chiqarilayotgan mahsulotlarni ishlab chiqarish texnologiyasi suv iste'moli va maishiy, sanoat va sanoat yong'ir suvlarining hosil bo'lishi bilan bog'liq ko'p bosqichli kimyoviy reaksiyalar asosida tashkil etilgan. Suv resurslaridan foydalanishni nazorat qilish uchun yetkazib beruvchi bilan chegarada va ustaxonalarda o'lchash moslamalari o'rnatilgan bo'lib, ular suvni olish va sarflash hajmi aniqlash imkonini beradi.

"Navoiyazot" AJ suv ta'minotining asosiy manbalari bo'lib quyidagilar hisoblanadi: Navoiy shahri "Issiqlik manbai" DUKning suv ta'minoti tarmog'i va Damxo'ja suv quvuri. 2024-yil boshidan boshlab suv ta'minoti Navoiy shahridagi "Issiqlik manbai" DUK bilan tuzilgan shartnoma asosida amalga oshirildi. 2024-yil 1-iyundan suv ta'minoti funksiyalari "Navoiy suv ta'minoti" AJga o'tkazildi.

Ruxsat etilgan maksimal chiqindi (REMCh) ekologik me'yorlar loyahasigamuvofiq "Navoiyazot" AJda suvni chiqarib tashlashning me'yoriy hisob-kitob ko'rsatkichlari belgilangan.

47-jadval. "Navoiyazot" AJda 2024-yil uchun me'yoriy va amaldagi suv olish ko'rsatkichlari

Nomi	O'lchov birligi	2024
Suv olish		

Normativ ko'rsatkichlar, shu jumladan:		
<i>Ishlab chiqarish ehtiyojlari</i>	ming m3/yiliga (MI/yiliga)	29 903,00
<i>Xujalik-maishiy ehtiyojlar</i>	ming m3/yiliga (MI/yiliga)	1 849,00
Faktik ko'rsatkichlar, shu jumladan:		
<i>Ishlab chiqarish ehtiyojlari</i>	ming m3/yiliga (MI/yiliga)	20 230,39
<i>Xujalik-maishiy ehtiyojlar</i>	ming m3/yiliga (MI/yiliga)	799,10
<i>Sug'orish ehtiyojlari uchun texnik suv</i>	ming m3/yiliga (MI/yiliga)	438,21

48-jadval. "Navoiyazot" AJ suv olish strukturasi foydalanish manbalari va yo 'nalishlari bo' yicha

Nomi	O'lchov birligi	2022	2023	2024
Suv iste'molining jami miqdori	ming. m³ (MI)	32 612,777	31 364,315	21 707,814
Uchinchi tomon tashkilotlaridan suv (shahar va boshqa suv ta'minoti tizimlari), shu jumladan:				
Suv ta'minoti tarmog'idan texnik suv	ming. m ³ (MI)	23 151,386	21 774,625	13 714,191
Damxo'ja suv o'tkazgichidan texnik suv	ming. m ³ (MI)	7 095,124	6 939,548	6 556,122
Zavod uchun suv tarmog'idan olinadigan ichimlik suvi	ming. m ³ (MI)	2 339,356	2 627,836	1 413,792*
Sanatoriy-profilaktoriylar uchun suv tarmog'idan olinadigan ichimlik suvi	ming. m ³ (MI)	26,911	22,306	23,709

* 2024-yilda zavodga kelib tushgan 240,116 ming m³ ichimlik suvi uchinchi tomon tashkilotlarga berildi va kompaniyaning operatsion faoliyatida bevosita foydalanilmadi.

49-jadval. Olinayotgan suvning umumiy hajmi

GRI 303-3

Nomi	O'lchov birligi	2022	2023	2024
Chuchuk suv	ming. m ³ (MI)	32 612,777	31 364,315	21 707,814

2024-yilda oqava suvlarni chiqarish hajmi:

- Ishlab chiqarish chiqindi suvlari – 4 097,85 ming. m³/yiliga (MI/yiliga).
- Maishiy chiqindi suvlar – 746,76 ming. m³/god (MI/yiliga).

GRI 303-4

50-jadval. Jami oqava suv hajmi

Nomi	O'lchov birligi	2022	2023*	2024
Yer usti suvlari	ming. m ³ (MI)	7 099,88	11 160,30	4 844,61

GRI 303-4

51-jadval. Oqizilgan suvlarning sifatini ko'rsatgan holda oqova suvlarning umumiy hajmi

Nomi	O'lchov birligi	2022	2023*	2024
normativ tozalangan	ming. m ³ (MI)	349,3	8 540,05	4 844,61
ifloslangan (tozalamasdan)	ming. m ³ (MI)	6 750,58	2 620,24	0
Jami:	ming. m ³ (MI)	7 099,88	11 160,30	4 844,61

* Ma'lumotlar 2023-yil uchun BRHdan farq qiladi: Avval umumiy chiqarish hajmiga shahar oqova suvlari ham kiritilgan edi, qayta hisob-kitobdan so'ng hajmi 18,25 foizga kamaygan.

52-jadval. Orqaga qaytmas suv iste'moli

GRI 303-5

Nomi	O'lchov birligi	2022	2023	2024
Qaytmas suv iste'moli	ming. m ³ (MI)	25 512,90	20 204,02	16 863,20

Suvdan oqilona foydalanish va oqova suvlarni tozalash

GRI 303-1, 303-3, RT-CH-140a.1, RT-CH-140a.2, SASB RT-CH-140a.3

"Navoiyazot" AJ suv stressi yuqori bo'lgan hududda (O'zbekiston WRI tasnifiga ko'ra) faoliyat yuritadi, biroq suvni tabiiy manbalardan to'g'ridan-to'g'ri olishni amalga oshirmaydi. Asosiy suv ta'minoti markazlashgan tarmoqlar orqali amalga oshirilib, Kompaniya atrof-muhitni boshqarish doirasida suv sarfini kamaytirish va suv samaradorligini oshirish bo'yicha chora-tadbirlarni amalga oshirmoqda.

Kompaniya atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha yillik choralar rejasining bir qismi bo'lgan suv resurslariga ta'sirni kamaytirish bo'yicha tashabbuslarni amalga oshiradi, shu jumladan:

- Suv samaradorligini oshirish, suvni qayta ishlash va sovutish minoralarini modernizatsiya qilish orqali mahsulot birligiga suv sarfini kamaytirish;
- Sanoat hududlarining yomg'ir-oqova suvlari oqimini tozalash inshootlariga yo'naltirish;
- Yashil maydonlar va fermer xo'jaliklari dalalarini sug'orish uchun tozalangan suvdan qayta foydalanish;
- Resurslarni oqilona boshqarish uchun suv olish va suv iste'molini monitoring qilish;
- Atrof-muhit holatini baholash va ekologik xavfsizlikni ta'minlash uchun oqizilgan va tabiiy suvlarni sifatini doimiy monitoring qilish.

2024-yilda "Navoiyazot" AJ tomonidan suv resurslarini muhofaza qilish bo'yicha 332,7 mln so'mdan ortiq miqdorga 9 ta loyiha amalga oshirildi. Ko'rilgan chora-tadbirlar orasida zavod tashqarisida 100 million so'mga 60 metr neytrallangan oqova suv quvuri almashtirildi.

Atrof-muhitga ta'sirini kamaytirish uchun korxonada o'zining tozalash inshootlari va oqova suvlarni biokimyoviy tozalash (keyingi o'rinlarda - BKT) inshooti ishlaydi. Neft mahsulotlari bilan ifloslangan moylar regeneratsiyasi, JDS va ATS bo'limlaridan chiqadigan oqova suvlar tindirish idishlariga kelib tushadi, u yerda suv va neft mahsulotlarining zichligidagi farq tufayli qatlamlanish ro'y beradi.

Tozalangan suv keyingi biokimyoviy tozalash uchun xo'jalik kanalizatsiya tizimiga yuboriladi, neft esa mahsulotlari regeneratsiya uchun to'planadi.

BKT jarayoni quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- mexanik tozalash (qum tutqichlari va cho'ktirgichlar),
- biologik tozalash (aerotenklar va ikkilamchi cho'ktirgichlar),
- xlorlash uskunasi zararsizlantirish.

Tozalangan oqova suvlar tozalangan oqova suvlar kamerasiga kelib tushadi, u erdan bir qismi tizimga qaytadi yoki butunlay to'kib yuboriladi.

Kompaniyaning muhim tashabbuslaridan biri oqova suvlarni boshqarish tizimini takomillashtirish bo'ldi. Ilgari korxonada chiqindi suv Zarafshon daryosiga oqizilgan:

- **1-oqizish** - tozalashsiz oqizilgan sanoat yomg'ir suvi.
- **2-oqizish** - tozalash inshootlaridan so'ng tozalangan oqova suvlar.

2023-yil may oyidan boshlab sanoat va yomg'ir oqova suvlari BKT inshootlariga o'tkazildi (56-sonli sex). Bu tozalanmagan oqova suvlarni tabiiy suv havzalariga oqizishni bartaraf etish va natijada atrof-muhitga zararni sezilarli darajada kamaytirish imkonini berdi.

BKTda ko'p bosqichli tozalashdan so'ng oqova suvlar Zarafshon daryosiga emas, balki Kasaba-Durman sug'orish kanaliga to'kiladi. Bu suv qishloq xo'jaligi dalalarini sug'orishda foydalaniladi, bu esa viloyatdagi fermer xo'jaliklarining sharoitini yaxshilashga xizmat qiladi. Ushbu jarayon doirasida korxona suv ta'minoti korxonalari bilan hamkorlikda sug'orish maqsadlarida qayta foydalanish maqsadida suvni to'kishni tashkil etadi, bu suv resurslaridan samarali foydalanish va me'yoriy talablariga rioya etilishini ta'minlaydi. SHuningdek, tozalangan suvdan "Navoiyazot" AJ hududidagi yashil maydonlarni sug'orish uchun foydalaniladi, bu esa ekologik muvozanatni saqlashga va ishlab chiqarish hududini ko'kalamzorlashtirishga xizmat qiladi.

Ushbu tashabbus Kompaniyaning suv resurslarini boshqarish sohasidagi mas'uliyatini namoyish etadi, chunki u nafaqat atrof-muhitga salbiy ta'sirni minimallashtiradi, balki aylanma iqtisodiyot tamoyillarini qo'llab-quvvatlagan holda ulardan qayta foydalanishni ta'minlaydi.

Korxona suv resurslariga ta'sirini doimiy ravishda instrumental nazorat qiladi. Monitoring sanitariya laboratoriyasi tomonidan "REMCh me'yorlariga rioya etilishini nazorat qilish rejasi-jadvali"ga muvofiq amalga oshiriladi va oqova suvlarning sifatini, shuningdek, BKTlar va mahalliy tozalash inshootlarining samaradorligini baholashni o'z ichiga oladi. Baholash tasdiqlangan tahlil usullaridan foydalangan holda butun ishlab chiqarish sikli davomida doimiy ravishda amalga oshiriladi.

2024-yilda "Navoiyazot" AJda oqova suvlarni atrof-muhitga oqizish bo'yicha me'yoriy talablarga rioya qilmaslik holatlari qayd etilmadi. Kompaniya barcha atrof-muhit qoidalariga qat'iy rioya qiladi va oqova suvlar sifatini muntazam ravishda kuzatib boradi, bu tartibga soluvchi organlar tomonidan jarimalar, sanksiyalar yoki boshqa ta'sir choralari qo'llanilishini oldini olish imkonini berdi.

Mahsulot sifati va xavfsizligi

SASB RT-CH-410b.1

"Navoiyazot" AJ tomonidan hisobot davrida sotilgan mahsulotlar ro'yxatining Kimyoviy moddalarni tasniflash va markirovka qilishning global kelishilgan tizimi (GHS) tamoyillari asosida inson salomatligi va atrof-muhit uchun yuzaga kelishi mumkin bo'lgan xavflar nuqtai nazaridan ichki dastlabki baholadi. Tahlil natijalariga ko'ra, hisobot davridagi umumiy daromadning qariyb 56 foizi GHS (sog'liq va atrof-muhit uchun yuqori xavf darajasi) bo'yicha 1-toifa yoki 2-toifa deb tasniflanishi mumkin bo'lgan moddalarni o'z ichiga olgan mahsulotlarga, shu jumladan ammiakli selitra, ammiak va nitrat kislota kabi mahsulotlarga to'g'ri kelishi aniqlandi.

"Navoiyazot" AJ markalash tizimida rasmiy GHS tasnifidan foydalanmaydi, biroq, u milliy talablarga muvofiq, ishlab chiqaradigan mahsulotlari uchun xavfsizlik pasportlarining mavjudligini ta'minlaydi. Ushbu hujjatlarda moddaning tarkibi, uning fizik-kimyoviy xossalari, sog'liq va atrof-muhit uchun ehtimoliy xavflari, ta'sir qilish belgilari, birinchi yordam choralari, favqulodda vaziyatlarda harakatlar, saqlash, tashish va utilizatsiya qilish sharoitlari, shuningdek, foydalanuvchilar xavfsizligi ta'minlash choralari haqida ma'lumotlar keltirilgan. Shuningdek, qadoqlashni tanlash bo'yicha tavsiyalar, moddaning barqarorligi, toksikologik xususiyatlari va me'yoriy hujjatlarga havolalar ko'rsatiladi. Pasportlar muntazam ravishda yangilanadi va ular bilan barcha manfaatdor tomonlar tanishishi mumkin.

Bundan tashqari, korxonada "Navoiyazotda ishlatiladigan zararli moddalar bo'yicha ko'rsatmalar" amal qilib, ishlab chiqarish jarayonlarida ishlatiladigan toksik, portlovchi va tajovuzkor moddalar bilan xavfsiz ishlashni tartibga soladi. Hujjat saqlash, foydalanish, shaxsiy himoya, favqulodda vaziyatlarda harakatlar va utilizatsiya qilish talablarini qamrab oladi va mehnatni muhofaza qilish va sanoat xavfsizligini boshqarish tizimining bir qismi bo'lib hisoblanadi.

“Navoiyazot” AJ kimyoviy moddalar boshqaruviga kompleks tarzda yondashadi - bu xavflarni kamaytirishga va mahsulotlar hayot siklining barcha bosqichlarida ularga xavfsiz munosabatda bo'lishni ta'minlashga qaratilgan.

2024-yil hisobot davrida ishlab chiqarish majmuasi korxonalarida ekologik va sanoat xavfsizligi, energiya samaradorligini oshirish, resurslardan oqilona foydalanishga qaratilgan asosiy texnik chora-tadbirlar amalga oshirildi.

Asosiy tadbirlar orasida:

- server va ishlab chiqarish binolarida avtomatik yong'inga qarshi tizimlar yangilandi, bu xodimlar va uskunalarning xavfsizligini oshirdi;
- eskirgan daraja o'lchagichlari texnologik jarayonlarning aniqligi va ishonchligini oshiradigan zamonaviy bosim va darajani nazorat qilish tizimlari bilan almashtirildi;
- isitish va bug' ishlab chiqaruvchi qurilmalarga qaytarish uchun suv bug'ining kondensatidan oqilona foydalanish tashkil etildi, bu esa energiya sarfini kamaytirdi;
- ilgari tashlab yuborilgan azot ammiak ishlab chiqarish uchun ishlatilgan, bu resurs samaradorligini oshirdi va ekologik ta'sirni kamaytirdi;
- ortiqcha sintez-gaz yordamchi bug' qozonlariga yo'naltirildi, bu esa yon mahsulotlardan foydalanish samaradorligini oshiradi.

Amalga oshirilgan tadbirlar chiqindilarni kamaytirishga, energiya resurslaridan oqilona foydalanishga va sanoat va ekologik xavfsizlikni oshirishga yordam berdi.

IV. Mehnat muhofazasi va sanoat xavfsizligi

MMSX masalalarini boshqarishga yondashuv

GRI 3-3, 403-1, 403-2, 403-3, 403-4, 403-6 403-8, SASB RT-CH-410b.2

“Navoiyazot” AJning ma’suliyatli ish beruvchi sifatidagi asosiy maqsadi xavfsiz mehnat muhitini yaratish va ta’minlash, tan jarohatlari sonini nolga tushirish va xavfsizlik madaniyatini rivojlantirishdan iborat. Kompaniya faol choralar, yagona xavfsizlik tizimini shakllantirish va xodimlarning malakasini oshirishga e’tibor qaratgan holda xodimlar va pudratchilar o’rtasida ushbu madaniyatni rivojlantirishga intilmoqda. Mehnat sharoitlarini nazorat qilish, kasbiy xavflarni baholash va kasbiy kasalliklar hisobini yuritish Mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi (MMQXT) bo’limi tomonidan amalga oshiriladi. Xavfli ishlab chiqarish ob’ektlarida sanoat xavfsizligi talablariga rioya etilishini nazorat qilish Ishlab chiqarish nazorati boshqarmasi tomonidan amalga oshiriladi.

Korxonaning mehnatni muhofaza qilishni boshqarish tizimi "Navoiyazot" AJda tekshiruvlarni tashkil etish va o'tkazish, shuningdek, sanoat va ekologik xavfsizlik va mehnatni muhofaza qilish holatini nazorat qilish uchun yagona va kafolatlangan talablarni belgilaydi. Ushbu hujjat quyidagilarga muvofiq, ishlab chiqilgan:

- O'zbekiston Respublikasining "Tabiatni muhofaza qilish to'g'risida"gi qonuni;
- GOST 12.0.230–2007 "Mehnat xavfsizligi standartlari tizimi" davlatlararo standarti;
- O'zbekiston Respublikasining 2006-yil 28-sentabrdagi O'RQ-57-sonli "Xavfli ishlab chiqarish obyektlarining sanoat xavfsizligi to'g'risida"gi qonuni;
- O'zbekiston Respublikasining 27.12.2013-yildagi O'RQ-363-sonli "Ekologik nazorat to'g'risida"gi Qonuni.
- 1996-yil 14-avgustdagi 273-sonli Mehnatni muhofaza qilish bo'yicha ishlarni tashkil etish to'g'risidagi namunaviy nizom;
- STX 13-58-09 xavfli ishlab chiqarish obyektlarida ishlab chiqarish nazoratini tashkil etish va amalga oshirish qoidalari.
- ISO 45001 "Sog'liqni himoya qilish va mehnat xavfsizligini boshqarish tizimlari" xalqaro standarti. Qo'llash bo'yicha talablar va tavsiyalar".

Ushbu tizim "Navoiyazot" AJning mehnatni muhofaza qilish, xavfsizlik texnikasi, sanoat va ekologik xavfsizlik sohasidagi barcha faoliyatiga taalluqlidir.

Kimyo sanoatida ishlash bir qator xavflar bilan bog'liq bo'lib, bunday xavflar xavfsizlik va mehnat muhofazasiga alohida e'tibor berishni talab qiladi. Milliy qonunchilikka muvofiq, Kompaniyaning barcha xodimlari ular tomonidan mehnat majburiyatlarini bajarish chog'ida ularning hayoti yoki sog'lig'iga yetkazilgan zarar uchun ish beruvchining fuqarolik javobgarligini majburiy sug'urta qilish shartnomasi bo'yicha sug'urta qilinadi. Mazkur sug'urta bo'yicha summa 1 mlrd 152 mln 864 ming 488 so'mni tashkil etadi va mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi bo'yicha boshqa chora-tadbirlarga yo'naltirilgan jami 14,4 mlrd so'mga kiritilgan (Hisobotning 85-beti). Kimyoviy moddalar, yuqori haroratli uskunalar bilan ishlash, shuningdek, tabiiy va fizik omillarning ta'siri xodimlarning sog'lig'iga ta'sir qilishi mumkin bo'lgan sharoitlarni yaratadi. Shu munosabat bilan Kompaniya ushbu omillarning ta'sirini kamaytirishga alohida e'tibor qaratmoqda: harorat rejimlarini, havo sifatini, balandlikda xavfsizlikni nazorat qilish va tabiiy xavflardan himoya qilish. Xavf-xatarlarni minimallashtirishga qaratilgan puxta o'ylangan va faol chora-tadbirlar orqali "Navoiyazot" AJ xavfsiz ish muhitini yaratish va xodimlar salomatligi haqida g'amxo'rlikni ta'minlashga intiladi, shu orqali ish joyining barqaror va ishonchli ekaniga bo'lgan ishonchni mustahkamlaydi. Kompaniya mehnatni muhofaza qilish va sanoat xavfsizligi bilan bog'liq tadbirlarni 06.06.2023-yildagi Mehnatni muhofaza qilishni boshqarish tizimi to'g'risidagi nizomga, shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 19.05.2020 yildagi 291-sonli qarori bilan tasdiqlangan Xavfli ishlab chiqarish ob'ektlarida sanoat xavfsizligi talablariga rioya etilishi ustidan ishlab chiqarish nazoratini tashkil etish va amalga oshirish tartibi to'g'risidagi nizomga muvofiq, amalga oshiradi. Shuningdek, Kompaniya vakolatli davlat organi - O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Sanoat, radiatsiya va yadro xavfsizligi qo'mitasi va uning hududiy bo'linmalari bilan hamkorlik qiladi. O'zaro munosabatlar korxonaning ishlab chiqarish nazorati boshqarmasi boshlig'i orqali amalga oshiriladi.

Xavfli obyektlarda sanoat xavfsizligi talablariga rioya etilishi ustidan sanoat nazorati korxonada sanoat xavfsizligini boshqarish tizimining eng muhim elementidir. U turli darajadagi rahbarlar va vakolatli organlar

tomonidan aniqlangan sanoat xavfsizligi talablariga rioya qilmaslikni bartaraf etish choralarini ishlab chiqish va amalga oshirishni o'z ichiga oladi. Sanoat xavfsizligini nazorat qilish tizimi xavfli ishlab chiqarish obyektlarida sanoat xavfsizligi bo'yicha qonun hujjatlari, normativ hujjatlar va idoraviy hujjatlar talablariga rioya etilishini ta'minlashga qaratilgan boshqaruv organlari va korxona resurslari majmuini o'z ichiga oladi.

Ish bilan bog'liq va sog'lig'ining yomonlashuvi ehtimolini yuzaga keltiradigan xavflar xavflarni aniqlash, mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik va atrof-muhitni muhofaza qilish sohasidagi xavflarni baholash bo'yicha ko'rsatmalarga va "ISM-PSK-02" xavf va xatarlarni aniqlash tartibiga muvofiq, aniqlanadi. Xavf va xatarlarni aniqlash natijalari "xatarlarni aniqlash va xavfni baholash kartalari"ga kiritiladi. Xavflarni ikki guruhga bo'lish mumkin:

1. *Kimyoviy moddalar va uskunalar bilan ishlashda xavflar.* Sulfat kislota, ishqor eritmalar va zaharli moddalar kabi suyuq kimyoviy moddalar bilan ishlash kimyoviy kuyish, ko'zning shikastlanishi, zaharlanish va nafas olish organlarining shikastlanishi xavfini keltirib chiqaradi. Uskunalar yuzasida yuqori harorat terining kuyishiga olib kelishi mumkin va bosim ostida himoya qoplamining buzilishi zaharli gaz bilan zaharlanishga olib kelishi mumkin. Shuningdek past va yuqori havo harorati, chang, kuchli jismoniy faoliyat va psixo-emotsional taranglik ishchanlikni pasaytiradi va sog'liq uchun xavf tug'diradi.
2. *Tabiiy va texnologik xavflar.* Tabiiy xavflarga seysmik faollik, bo'ronlar va kuchli shamollar kiradi. Ish joyidagi xavf-xatarlarga elektr yo'llari ta'siri, tekis bo'lmagan sirtlar, balandlikda ishlash, yetarli bo'lmagan yorug'lik va shovqin kiradi. Xavflar manbasi bo'lib og'ir yuklar, zarba va kesish asboblari, uskunalarining yuqori harorati, avtomobil harakati va virusli infeksiyalari hisoblanadi.

Mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik doirasida "Navoiyazot" AJ faoliyati ISO 45001:2018 "Mehnatni xavfsizligi va sog'liqni himoya qilishni boshqarish tizimi" standart talablariga rioya qilishga asoslanadi, va bundan tashqari Kompaniya tomonidan quyidagi asosiy vazifalar belgilangan:

- O'zbekiston Respublikasi qonunlarida va boshqa normativ-huquqiy hujjatlarda belgilangan sanoat xavfsizligi talablariga rioya etilishini nazorat qilish;
- korxonada mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik holatini tahlil qilish, shu jumladan, tegishli tekshiruvlar va ekspertizalarni tashkil etish;
- mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik holatini yaxshilashga va atrof-muhitga zarar yetkazilishining oldini olishga qaratilgan chora-tadbirlarni ishlab chiqish.

Hisobot davrida Jamoa shartnomasining MMQXT bo'limi bo'yicha 63 ta tadbir rejalashtirilgan bo'lib, ularning barchasi to'liq bajarildi. Jami moliyalashtirish hajmi 60 milliard 812 million 258,68 ming so'mni tashkil etdi. Ushbu tadbirlar nafaqat MMSX bo'yicha tarkibiy bo'linma bilan bog'liq yo'nalishlarni qamrab oldi, balki ijtimoiy ahamiyatga ega obyektlarga ham tegishli bo'ldi. 2024-yilda mehnat muhofazasi va xavfsizlik texnikasi bo'limi bo'yicha faqat sex va ishlab chiqarish bo'linmalariga yo'naltirilgan tadbirlarni amalga oshirishga sarflangan mablag'lar hajmi 47,3 mlrd so'mni tashkil etdi. Tadbirlarning asosiy yo'nalishlari xodimlarni shaxsiy himoya vositalari bilan ta'minlash, tibbiy-profilaktik ovqatlanishni tashkil etish, profilaktika va sanitariya-gigiyena tadbirlarini amalga oshirish, shuningdek, mehnat sharoitlarini yaxshilash bo'yicha rejalashtirilgan nomenklatura vazifalarini bajarishni o'z ichiga olgan. Ulardan:

- 148 million so'm – 32 ta nomenklatura tadbirlarini amalga oshirish uchun;
- 24,8 mlrd so'm - sut, sut mahsulotlari va davolash-profilaktika oziq-ovqatlarini xarid qilish uchun;
- 7,9 mlrd so'm - xodimlarni maxsus kiyim, maxsus poyabzal, shaxsiy himoya va gigiyena vositalari bilan ta'minlash uchun;
- Boshqa tadbirlar uchun 14,4 mlrd so'm - bu har bir xodim uchun o'rtacha 5,6 mln so'mni tashkil etadi.

5150 nafar xodim "Navoiyazot" AJning tibbiy-sanitariya qismida tibbiy ko'rikdan o'tkazildi.

** 2024-yilgi ma'lumotlarda "Navoiyazot" AJning Tibbiy-sanitariya qismi korxona tarkibiga kirganligi va ko'rsatilgan xizmatlar bepul taqdim etilayotgani sababli tibbiy xizmatlar, shu jumladan, tibbiy va profilaktik tekshiruvlar xarajatlari miqdori oshkor etilmaydi. Oldingi davrlar uchun ushbu xarajatlar bo'yicha ma'lumotlarni tiklash va qayta hisoblashning iloji yoq. Yuqoridagilar munosabati bilan 2025-yildan boshlab xarajatlar moddolari tasnifiga tibbiy xizmatlar va profilaktik ko'riklarni kiritilish maqsadida o'zgartirish kiritish ko'zda tutilmoqda, bu tegishli ma'lumotlarni keyingi hisobotlarda oshkor qilish imkoniyatini ta'minlaydi.*

Xavfsizlik madaniyatini oshirish va mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik masalalari bo'yicha o'qitish

GRI 403-5, 403-7

Xavfsizlik madaniyatini oshirish Kompaniyaning baxtsiz hodisalarning tarqalishini olini olish va bartaraf etishga tayyorligidan kam bo'lmagan ahamiyatga ega bo'lib, bu jarohatlar ko'rsatkichlarini minimal-lashtirish imkonini beradi. Shu munosabat bilan "Navoiyazot" AJ o'z xodimlari o'rtasida xavfsizlik madaniyatini oshirishga qaratilgan kompleks siyosatni amalga oshirmoqda. Tan jarohatlar bo'yicha ma'lumotlar monitoring qilinmoqda va ish joyidagi xavfsizlikka alohida e'tibor qaratilmoqda. Mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik bo'yicha ichki va tashqi baholashlar, foydalaniladigan asbob-uskunalarni muntazam sinovdan o'tkazish va ekspertizalar amalga oshiriladi. Voqea sodir bo'lgan taqdirda batafsil tekshiruv o'tkaziladi, uning natijalariga ko'ra rahbariyat shunga o'xshash hodisalarning oldini olish bo'yicha tavsiyalar bilan hisobot oladi. O'tgan yilda sodir bo'lgan noxush hodisalarning takrorlanish xavfini minimallashtirish maqsadida 2024-yilda Kompaniyada mehnatni muhofaza qilish va sanoat xavfsizligi sohasida nazoratni kuchaytirish bo'yicha kompleks chora-tadbirlar amalga oshirildi. Doimiy faoliyat yurituvchi texnik komissiya va markaziy yong'in-texnik komissiya tomonidan korxona sexlari va ishlab chiqarish bo'linmalarida maqsadli, rejadan tashqari va kompleks tekshirishlar o'tkazildi. Tekshiruv natijalariga ko'ra aniqlangan qoidabuzarliklarni bartaraf etish bo'yicha aniq muddatlar ko'rsatilgan dalolatnoma-ko'rsatmalar rasmiylashtirildi. 2024-yilda ishlab chiqarishdagi tan jarohatlar darajasining pasayishi amalga oshirilgan chora-tadbirlar samaradorligidan dalolat beradi va Kompaniyaning xavfsiz mehnat sharoitlarini ta'minlash tamoyillariga sodiqligini tasdiqlaydi.

"Navoiyazot" AJ korxonasida xavfsizlik texnikasi talablari, me'yorlar, nazorat qiluvchi organlarning ko'rsatmalari va buyruqlariga rioya etilishini ta'minlash maqsadida to'rt bosqichli nazorat tizimi joriy etildi. Mehnatni muhofaza qilish bo'yicha tasdiqlangan rejaga muvofiq, 2024-yilda quyidagilar amalga oshirildi:

- 153 ta maqsadli tekshiruvlar o'tkazildi, ularning natijalariga bo'yicha 1320 ta chora-tadbir belgilandi;
- 47 ta rejadan tashqari tekshiruvlar - 599 ta tadbir;
- 12 ta kompleks tekshiruv - 596 ta tadbir;
- Doimiy texnik komissiya 4 ta tekshiruvi - 115 ta tadbir;
- Markaziy yong'inga qarshi texnik komissiyasining 4 ta tekshiruvi - 105 ta tadbir.

Yangi ishga olingan xodimlar mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik masalalari bo'yicha treningdan o'tadilar.

53-jadval. Mehnatni muhofaza qilish va havfsizlik masalalari bo'yicha kasbiy tayyorgarlik

GRI 403-5

Ko'rsatkich	2022	2023	2024
Bir xodimga (o'z xodimlari) to'g'ri keladigan mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik bo'yicha o'qitishning o'rtacha soatlar soni, soatlar	16	16	15
Ishda mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik bo'yicha o'qishda qatnashgan xodimlar soni (o'z xodimlari), shaxslar	714	680	647

Hisobot davrida 647 kishi ish joyida mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik masalalari bo'yicha o'qitildi, har bir xodimga o'rtacha 15 soatlik ta'lim to'g'ri keldi.

Xavfsizlik madaniyati asoslari ham yangi, ham mavjud xodimlarga yetkaziladi. Korxonada muntazam ravishda har oyda bir marta "Mehnatni muhofaza qilish kuni" o'tkazilib, unda ko'rsatmalar va tushuntirishlar berish ishlari tashkil etiladi. Qo'shimcha tarzda, mehnatni muhofaza qilish masalalari rejadan tashqari ko'rsatmalar berishda va tekshiruvlar paytida ko'rib chiqiladi.

Kompaniyada xodimlarning 100 foizi ish joylarida mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlikni boshqarish tizimi bilan qamrab olingan. Shuningdek, mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlikni boshqarish tizimiga kiritilgan, ichki audit tartib-tamoyillaridan o'tgan xodimlar sonining ijobiy dinamikasi kuzatilmoqda – ularning soni ikki baravar ko'paydi.

54-jadval. Ish joyida mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlikni boshqarish tizimi bilan qamrab olingan xodimlar soni, shaxslar.

GRI 403-8

Ko'rsatkich	2022	2023	2024
Kompaniyaning mehnat muhofazasi va sanoat xavfsizligini boshqarish tizimi bilan qamrab olingan odamlar soni.	8 761	8 611	8 494
Kompaniyaning ichki va tashqi audit jarayonlaridan o'tgan mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlikni boshqarish tizimi bilan qamrab olingan shaxslar soni.	8 761	8 611	8 494
Mustaqil uchinchi tomon auditi/sertifikatidan o'tgan Kompaniyaning mehnatni muhofaza qilish va sanoat xavfsizligini boshqarish tizimi bilan qamrab olingan odamlar soni.	8 761	8 611	8 494

Barcha xodimlar "O'zkimyosanoat" AJ tarkibidagi korxona va tashkilotlar xodimlari uchun mehnatni muhofaza qilish va sanoat xavfsizligi bo'yicha o'qitish va bilimlarini sinovdan o'tkazishni tashkil etish tartibi to'g'risidagi nizomga muvofiq, instruktajdan o'tadilar. Instruktaj mehnatni muhofaza qilish bo'yicha muhandis yoki xavfsizlik masalalari uchun mas'ul bo'lgan vakolatli xodim tomonidan o'tkaziladi. Instruktaj quyidagi turlarga bo'linadi:

- kirish instruktaj;
- dastlabki instruktaj;
- takroriy instruktaj;
- rejadani tashqari instruktaj;
- joriy instruktaj.

Maxsus jihozlangan xonada o'tkaziladigan instruktaj dasturi quyidagi asosiy jihatlarni o'z ichiga oladi:

- Kompaniyaning umumiy maqsadlari va faoliyat spetsifikasi;
- mehnat qonunchiligi va uning asosiy qoidalari;
- jamoa shartnomasi va mehnatni muhofaza qilish shartnomalari;
- ish joyida ishni xavfsiz bajarish qoidalari;
- baxtsiz hodisalarning asosiy sabablari va ehtiyot choralari;
- yong'in xavfsizligi qoidalari;
- maxsus kiyim va shaxsiy himoya vositalarini berish va ulardan foydalanish tartibi;
- birinchi tibbiy yordam ko'rsatish;
- baxtsiz hodisa haqida xabar berish tartibi;
- va kimyo sanoatining boshqa dolzarb masalalari.

Instruktaj tugagandan so'ng, xodim hisob jurnalida ro'yxatdan o'tadi va xavfsizlik bo'yicha ko'rsatmalar varaqasini oladi.

Kimyo sanoatida boshqa lavozimlarga o'tkazilgan yangi xodimlar va ishchilar uchun xavfsizlik texnikasi qoidalari, ish tartibi, mehnat qonunchiligining asosiy qoidalari, ishda o'zini tutish qoidalari va potensial xavflar bilan tanishish majburiydir. Kimyoviy moddalar va asbob-uskunalar bilan ishlaydigan barcha muhandislar har uch yilda bir marta kimyoviy moddalarni xavfsiz qo'llash bo'yicha imtihonidan, texnik va xizmat ko'rsatuvchi xodimlar esa har yili imtihondan o'tadilar.

Tan jarohatlarning oldini olish

GRI 403-7, 403-9, 403-10, SASB RT-CH-320a.2, RT-CH-540a.1, RT-CH-540a.2

Ishlab chiqarishdagi tan jarohatlarini oldini olish maqsadida Kompaniya har yili oldingi yillardagi baxtsiz hodisalarni tahlil qilish asosida mehnatni muhofaza qilish va sanoat xavfsizligi bo'yicha chora-tadbirlar rejasini tuzadi. Ushbu rejani amalga oshirish doirasida har oyda sexlarda xavfsizlikni nazorat qilish bosqichlariga muvofiq, tekshiruvlar o'tkaziladi. Hisobot davrida "Navoiyazot" AJ sexlarida tekshirish o'tkazilib, natijada 308 ta qonunbuzarlik holatlari aniqlandi. Aniqlangan barcha qonunbuzarliklar belgilangan muddatlarda bartaraf etildi. Shuningdek, kompleks tekshiruvlar o'tkazilib, 596 ta qoidabuzarliklar aniqlanib, belgilangan muddatlarda bartaraf etildi.

Bundan tashqari, barcha ish joylarida xavfsiz muhitni yaratadigan va ijtimoiy xizmatlarni ta'minlaydigan mehnat sharoitlari bo'yicha normativ talablar o'rnatilgan. Ish joylarini davriy attestatsiyadan o'tkazish har besh yilda bir marta o'tkaziladi va uning natijalariga ko'ra mehnat sharoitlari qulay yoki noqulay ekanligi aniqlanadi. Hisobot davrida 831 ta ish o'rni attestatsiyadan o'tkazildi. Attestatsiya natijalariga ko'ra:

- Har oyda o'rtacha 2677 nafar ishchiga davolash va profilaktik ovqatlanish (DPO) huquqi berildi;
- Har oyda o'rtacha 2755 ishchi sut talonlari bilan ta'minlandi;
- 4 276 nafar xodim O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1994-yil 12-maydagi 250-sonli qaroriga muvofiq, imtiyozli shartlarda pensiyani muddatidan oldin tayinlash huquqiga ega bo'lgan shaxslar ro'yxatiga kiritilgan.

Kompaniyada tan jarohatlar, asbob-uskunalarining nosozliklari, mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik qoidalarini buzish holatlari, shuningdek, mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik tizimini takomillashtirish bo'yicha takliflar to'g'risida ma'lumot berish tizimi yo'lga qo'yilgan. Kirish murojaatlari maxsus tashkil etilgan komissiya tomonidan ko'rib chiqiladi. Shu jumladan, hisobot davrida Komissiyaga xodimlardan mehnatni muhofaza qilish sharoitlarini yaxshilash masalalari bo'yicha murojaatlar kelib tushmadi va shu sababli ularni amalga oshirish choralari ko'rilmadi.

Qayd etish lozimki, 2024-yilda kompaniyada ishlab chiqarishdagi tan jarohatlar bilan bog'liq o'lim holatlari qayd etilmadi. Hisobot davrida 4 ta ishlab chiqarish bilan bog'liq tan jarohat etishi holati qayd etilgan bo'lib, ularning barchasi og'ir jarohatlar deb tasniflangan va 3, 909, 919 va 701-sonli ustaxonalarda sodir bo'lgan. Baxtsiz hodisalarning asosiy sabablari xavfsizlik texnikasi qoidalarini buzish va shaxsiy himoya vositalaridan foydalanish talablariga rioya qilmaslik bo'ldi. 2024-yilda hodisaning umumiy ro'yxatga olingan darajasi (TRIR) 0,06 ni tashkil etdi, bu sanoat xavflarini boshqarish tizimining barqaror ishlashidan dalolat beradi.

55-jadval. Ishlab chiqarishda baxtsiz hodisalar soni

GRI 403-9, SASB RT-CH-320a.1

Ko'rsatkich	2022	2023	2024
Ro'yxatga olingan ishlab chiqarish tan jarohatlarining umumiy soni, ulardan:	4	4	4
O'limga olib kelgan baxtsiz hodisalar	0	0	0
Og'ir jarohatlar	2	3	3
Yengil jarohatlar	2	1	1
Ishlangan odam-soat soni	13 055 284	12 805 497	12 766 174
Vaqtinchalik mehnat qobiliyatini yo'qotish bilan bog'liq tan jarohatlar soni (ishlab chiqarish faoliyati bilan bog'liq baxtsiz	4	4	3

hodisalarda jabrlanganlar va halok bo'lganlarning umumiy soni)			
Ishlab chiqarish faoliyati bilan bog'liq o'lim holatlari koeffitsienti (FAR)*	0	0	0
Og'ir jarohatlar takrorlanishi koeffitsienti*	0,03	0,04	0,04
Vaqtinchalik mehnatga layoqatsizlikga olib keladigan tan jarohatlar takrorlanishi koeffitsienti (LTIFR)*	0,06	0,06	0,06
Ishlab chiqarishda qayd etilgan barcha baxtsiz hodisalar (tan jarohatlar) takrorlanishi koeffitsienti (TRIR)*	0,06	0,06	0,06

* Hisoblash 200 000 ishlagan soatga ko'paytirishni hisobga olgan holda amalga oshirildi.

56-jadval. Sanoat xavfsizligi bilan bog'liq hodisalar

SASB RT-CH-540a.1

Ko'rsatkich	2022	2023	2024
Sanoat xavfsizligi bilan bog'liq hodisalar soni (PSIC)	4	4	4
Sanoat xavfsizligi hodisalarining umumiy koeffitsienti (PSTIR)*	0,06	0,06	0,06
Sanoat xavfsizligi bilan bog'liq holatlarining jiddiylilik koeffitsienti (PSISR)*	0,15	0,16	0,14
API RP 754 ¹ jadvaliga muvofiq tayinlangan barcha 1-darajali hodisalarining umumiy jiddiylilik balli (Total Severity Score)	10	10	9

* Hisoblash 200 000 ishlagan soatga ko'paytirishni hisobga olgan holda amalga oshirildi.

Manba: Process Safety Performance Indicators for the Refining and Petrochemical Industries. ANSI/API recommended practice, 2021.

Har bir hodisa uchun komissiya tuziladi, uning tarkibiga "Navoiyazot" AJ, "O'zkimyosanoat" AJ va sug'urta kompaniyasi rahbariyati vakillari kiradi. To'rtta hodisani o'rganish yakunlari bo'yicha komissiya ishlab chiqarishdagi tanjarohatlar takrorlanishining oldini olish va ularning oqibatlarini minimallashtirishga qaratilgan chora-tadbirlar kompleksini ishlab chiqdi. Amalga oshirilgan chora-tadbirlar sirasida texnik, tashkiliy va ma'rifiy tadbirlar nazarda tutilgan:

- Mehnatni muhofaza bo'yicha muntazam ravishda yo'riqlar berish, xodimlarni xavfsizlik qoidalariga, shaxsiy himoya vositalaridan (ShHV) to'g'ri foydalanishga va favqulodda vaziyatlarda qilinadigan harakatlarga o'rgatish.
- Xavfsizlik texnikasi qoidalariga rioya etilishini va ShHVdan foydalanishni tizimli tekshirishni tashkil etish, buzilishlarni aniqlash va o'z vaqtida bartaraf etish.
- Ishchilarni xavfsizlik talablariga javob beradigan zarur shaxsiy himoya vositalari bilan ta'minlash va ulardan foydalanishni nazorat qilish.
- Har bir baxtsiz hodisani sinchkovlik bilan tekshirish, uning sabablarini aniqlash va kelajakda ularning oldini olish bo'yicha choralar ishlab chiqish.

- Mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi qoidalarini buzgan xodimlarga intizomiy jazo choralari qo'llash, shu jumladan ish haqidan ushlab qolish va jarimalar qo'llash.
- Ishchilarni ish joyidagi potentsial xavflar, xatarlar va ularning oldini olish usullari to'g'risida xabardor qilish.

Tan jarohatlarning oldini olishning muhim vositasi xavflarni o'z vaqtida aniqlash va baholash bo'lib, quyidagi bosqichlarga rioya etishni nazarda tutadi:

- Sex tomonidan ishchi guruh tuzish to'g'risida buyruq chiqarishi.
- Shtat jadvaliga muvofiq, ish joyini aniqlash.
- Xavfni aniqlashni amalga oshirish.
- Ish joyi bilan bog'liq xavflarni aniqlash.
- Xavf va tahdidlarni aniqlash xaritasini yaratish.
- Ish joyidagi yuzaga kelishi mumkin bo'lgan xavflarning ahamiyatini baholash.
- Jiddiy xavf va tahdidlar ro'yxatini shakllantirish.
- Jiddiy xavflarni kamaytirish bo'yicha yillik chora-tadbirlar ishlab chiqish.
- Qoldiq jiddiy xavflarning yillik tahlilini amalga oshirish.

Kasbiy kasalliklarga chalingani borasida shubha qilingan ishchilar O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligining 2012-yil 10-iyuldagi 200-sonli buyrug'iga asosan Sanitariya gigiyena va kasb kasalliklari ilmiy-tadqiqot institutiga yuboriladi. Yo'llanma sanitariya shifokorining xulosasi va tegishli qo'shimcha hujjatlar asosida amalga oshiriladi. Tasdiqlangan kasbiy kasalliklarga chalingan xodimlarni hisobga olish korxona darajasida amalga oshiriladi. Kasalliklar ro'yxati, ularni tashxislash va ro'yxatga olish tartibi Sog'liqni saqlash vazirligining me'yoriy hujjatlari bilan tartibga solinadi. 2024-yil davomida 15 nafar xodim kasbiy kasalliklar bo'yicha hisobga turdi. Kasbiy kasalliklar bilan bog'liq o'lim holatlari qayd etilmagan.

Asosiy tashxis qo'yilgan kasalliklar kimyo sanoatiga xos bo'lgan zararli ishlab chiqarish omillarining ta'siri bilan bog'liq. Eng ko'p hollarda quyidagi holatlar aniqlandi:

- Surunkali qo'rg'oshin intoksikatsiyasi;
- Bronxial astma;
- Surunkali yuz dermatiti;
- Surunkali obstruktiv va aralash bronxit;
- Surunkali lumbosakral radikulopatiya.

Tashkilot mehnat sharoitlari sanoat monitoringini va tibbiy ko'riklarni amalga oshiradi, shuningdek, zararli omillar ta'sirini kamaytirish, shu jumladan, SHHVni yaxshilash va xodimlarni xavflar haqida xabardor qilish bo'yicha chora-tadbirlarni amalga oshiradi.

Favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik

"Navoiyazot" AJning faoliyati nafaqat yuzaga kelishi mumkin bo'lgan avariyaning oldini olishga, balki ularni tez va samarali bartaraf etishga tayyor turishga qaratilgan. Jamiyatda favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik ko'rish chora-tadbirlarini tartibga soluvchi asosiy ichki me'yoriy hujjat bo'lib Navoiy viloyati Favqulodda vaziyatlar boshqarmasi bilan kelishilgan Tabiiy va texnogen favqulodda vaziyatlarning oldini olish va ularni bartaraf etish bo'yicha "Navoiyazot" AJ chora-tadbirlar rejasi hisoblanadi.

"Navoiyazot" AJning favqulodda vaziyatlarda chora qilish tizimi o'zida tashkiliy tuzilmalarni va texnologik yechimlarni mujassam etgan bir qancha asosiy komponentlarni o'z ichiga oladi. Tuzilmada quyidagilar yaratilgan:

- Favqulodda vaziyatlarda chora ko'rish bo'yicha shtab – barcha jarayonlarni tezkorlik bilan boshqaradi va Kompaniyaning yuqori tayyorgarlik xizmatlari va bo'linmalari harakatlarini muvofiqlashtiradi.

- Dispetcherlik xizmatlari - favqulodda vaziyatlar to'g'risida ogohlantirishni amalga oshiradi va kecha-kunduz uzluksiz kuzatuv olib boradi.
- Favqulodda qutqaruv guruhlar - baxtsiz hodisalar yuz berganda qutqaruv va tugatish ishlarini olib boradi.
- Tibbiyot-sanitariya bo'limi - jabrlanganlarga birinchi tibbiy yordam ko'rsatadi.
- Jamoat tartibini muhofaza qilish xizmati - xodimlarni xavfsiz joyga evakuatsiya qilishni ta'minlaydi. Favqulodda vaziyatlarning har bir yuzaga kelishi mumkin bo'lgan turi uchun batafsil harakatlar rejalari ishlab chiqilgan. Ushbu rejalarda evakuatsiya qilish, birinchi yordam ko'rsatish va avariya oqibatlarini bartaraf etish bo'yicha bosqichma-bosqich ko'rsatmalarni o'z ichiga oladi. Kompaniya muntazam ravishda yangi ma'lumotlar va potensial xavflar asosida o'z yo'riqnomalarini yangilab turadi.

Favqulodda vaziyatlarda choralar ko'rish jarayonining muhim elementi - bu ogohlantirish tizimi bo'lib, xodimlar va xizmatlarni tahdidlar haqida tezkor xabardor qiladi va ularning tayyorligini ta'minlaydi. Mahalliy va viloyat favqulodda vaziyatlar bo'yicha organlar bilan hamkorlikda Kompaniya tashqi tuzilmalar bilan sa'y-harakatlarni muvofiqlashtirish va favqulodda hodisalar sodir bo'lgan taqdirda oqibatlarini minimallashtirish imkoniyatiga ega.

Bundan tashqari, Kompaniya xodimlarni yuzaga kelishi mumkin bo'lgan favqulodda vaziyatlarga tayyorlash uchun choralar ko'radi. Favqulodda vaziyatlarni bartaraf etish bo'yicha hududiy boshqarmasi bilan hamkorlikda samarali evakuatsiya va favqulodda vaziyatlarni bartaraf etishni ta'minlash maqsadida turli favqulodda vaziyatlar simulyatsiya qilinadigan taktik va maxsus mashqlar kabi amaliy mashg'ulotlar o'tkaziladi.

V. Mahalliy jamoalarni qo'llab-quvvatlash

Boshqarishga yondashuv

GRI 3-3

O'zbekistonda mahalliy hamjamiyatlarning rivojlanishi va farovonligiga ko'maklashish "Navoiyazot" AJ ijtimoiy siyosatining asosiy yo'nalishlaridan biri bo'lib hisoblanadi. "Navoiyazot" AJ ijtimoiy mas'ul kompaniya sifatida ta'lim, sog'liqni saqlash, madaniyat va sport sohalarida xayriya va ijtimoiy dasturlarni amalga oshirish bilan birgalikda aholining ijtimoiy himoyaga muhtoj qatlamlarini qo'llab-quvvatlab kelmoqda. Navoiy viloyatini rivojlantirishga qaratilgan loyihalarga alohida e'tibor qaratilyapti va bu viloyatda barqaror o'sish va turmush sharoitini yaxshilashga xizmat qilmoqda.

Kompaniya mahalliy hokimiyat organlari va manfaatdor tomonlar bilan faol hamkorlik qiladi, ishonch va aholi ehtiyojlarini tushunishga asoslangan munosabatlar quradi. Bunda, mahalliy aholini qo'llab-quvvatlash ish o'rinlari yaratish bilan cheklanib qolmaydi – Kompaniya hudud iqtisodiyoti va butun mamlakat rivojiga ijobiy ta'sir ko'rsatishga intilmoqda. 2024-yilda aholining ijtimoiy himoyalangan toifalarini qo'llab-quvvatlashga alohida e'tibor qaratildi. Ushbu faoliyat doirasida ta'lim muassasalarida va boshqa ijtimoiy ahamiyatga ega obyektlarda tadbirlar o'tkazildi.

Ushbu tashabbuslar Kompaniyaning viloyatda ijobiy imidj yaratish va davlat va jamiyat oldidagi majburiyatlarini bajarishga intilishidan dalolat beradi va bu ko'pincha O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi talablaridan oshib ketadi.

Xayriya va homiylik

GRI 203-1

2024-yilda ijtimoiy sheriklik doirasida Kompaniya tomonidan ijtimoiy infratuzilma obyektlarini mustahkamlashga qaratilgan 54 ta rejalashtirilgan chora-tadbirlar muvaffaqiyatli amalga oshirildi.

Ijtimoiy infratuzilma obyektlarini saqlash va oziq-ovqat xarajatlarini qoplash uchun yo'naltirilgan mablag'larning umumiy hajmi 60,6 mlrd.so'mni tashkil etdi, shundan:

- "Oftobjon" bolalar sog'lomlashtirish oromgohiga 5,5 milliard so'm ajratildi;
- Sanatoriy-profilaktoriy uchun – 10,8 mlrd so'm;
- Sanatoriy-profilaktoriy uchun – 19,5 mlrd so'm;
- Sut va boshqa profilaktika mahsulotlari xarajatlarini qoplash uchun – 24,8 mlrd. so'm.

Ushbu tadbirlarni boshqarish va ularning bajarilishini nazorat qilish Investitsiyalar va loyihalarni amalga oshirish boshqarmasi tomonidan amalga oshiriladi

57-jadval. 2024-yilda xayriya va homiylik yo'nalishlari, so'm

Oluvchilar	Miqdor	
"Bio-Pellet" MCHJ	500,690	Tadbirkorlik subyekting ma'muriy binosini ta'mirlash.
«Hayot» MFY	90,840	Bolalar va sport mashqlari maydonchalarini qurish.
«Naslchilik ilmiy-ishlab chiqarish markazi» DM	320,964	Tovar mahsulotini seleksiya bo'yicha davlat ilmiy-ishlab chiqarish markaziga beg'araz topshirish.

«Navoiy Viloyati Hokimligi Yagona Buyurtmachi Xizmati» DUK	500,000	Maktabgacha ta'lim muassasalarida ta'mir-qurilish ishlari amalga oshirish uchun pul mablag'larini o'tkazish.
Buxoro viloyati veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish	6,612	Veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish uchun tovar mahsulotini beg'araz topshirish.
Izatullayeva Dildora Dadaxanovna	27,417	Korxonaning ehtiyojmand xodimlari uchun uy-joyni ta'mirlash.
Mahallar Uyushmasi	54,284	Aholi punktlari uyushmasiga pul mablag'larini o'tkazish.
O'zbekiston Havaskor va professional kimboksing assotsiatsiyasi	200,000	O'zbekiston havaskor va professional kimboksing assotsiatsiyasiga homiylik yordami.
Xafizova Nasiba Muxiddinovna	43,017	Korxonaning ehtiyojmand xodimlari uchun uy-joyni ta'mirlash.
O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Atom energetikasini rivojlantirish agentligi	200,000	Pul mablag'larini o'tkazish
"Interforum" DUK	3 470,290	Pul mablag'larini o'tkazish
"Navoiyazot" AJ kasaba uyushma qo'mitasi	41,360	Ijtimoiy qo'llab-quvvatlash dasturi doirasida, ishsiz 15 nafar ayol bandligini ta'minlash maqsadida tovar-moddiy boyliklarni (TMB) sotib olish uchun mablag'larni o'tkazish.
Respublika "Mahalla" jamg'armasi	40 785,024	Pul mablag'larini o'tkazish
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti rahbarligida Prezident, ijod va ixtisoslashtirilgan maktablar	3 000,000	Iqtidorli yoshlarni qo'llab-quvvatlash jamg'armasiga pul mablag'larini o'tkazish.
Uzbekiston Ekologik partiyasi	48,538	Безвозмездная передача компьютерной техники
Navoiy viloyati Dzyudo federatsiyasi	181,888	Спонсорство в виде денежных средств
Yangi arik MFY	7,015	Ремонт дома малообеспеченной семье
Jami:	49 477,941	

Faoliyat yuritilayotgan hududlarni rivojlantirish

2024-yilda Kompaniya ijtimoiy sheriklik dasturlari doirasida hududda mehnat salohiyatini rivojlantirish bo'yicha faol ishini davom ettirdi. Asosiy qadamlardan biri yirik investitsiya loyihasida ishtirok etish edi bo'ldi - Polshaning "Alliance Capital KSSp. z o.o." kompaniyasi bilan hamkorlikda "Navoiyazot" AJning negzida gidroksipropilmetilsellyuloza (HPMC) va sellyuloza ishlab chiqarishni tashkil etish.

Loyiha nafaqat 8 million dollar to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalarni jalb qilinishiga olib keldi, balki hududning barqaror rivojlanishiga ham katta hissa qo'shdi: 100 ta yangi ish o'rni yaratilib, mahalliy kadrlarning kasbiy o'sishi va malakasini oshirish uchun imkoniyatlar ochildi. Yiliga 6000 tonna NRMS va 10 ming tonna selluloza ishlab chiqarish quvvatiga ega korxona 2024-yil dekabr oyida ishga tushirildi. To'g'ridan-to'g'ri ish bilan ta'minlashdan tashqari, malaka oshirish, hududda bandlikni ta'minlash, mutaxassislar tayyorlashga qaratilgan qo'shimcha tashabbuslar amalga oshirilmogda.

Energetika infratuzilmasini barqaror rivojlantirish va kengaytirish doirasida Kompaniya mahalliy aholi bandligini ta'minlash va hududda hayot sifatini yaxshilashga alohida e'tibor qaratmogda. 2024-yilda Xitoyning Sinoma Energy Conservation International Investment Co., Ltd davlat kompaniyasi bilan 260 million dollarlik quyosh elektr stansiyasini qurish bo'yicha kelishuvga erishildi. Loyiha nafaqat ishlab chiqarish jarayonlarini karbonsizlantirishga yordam beradi (yiliga 265 ming tonnagacha CO₂ chiqindilarining oldini oladi), balki to'g'ridan-to'g'ri ijtimoiy ta'sir ko'rsatadi – 60 ta yangi ish o'rni, jumladan, mahalliy mutaxassislar va texnik xodimlar uchun ish o'rinlari yaratiladi. Bundan tashqari, barqaror va ekologik toza elektr energiyasidan foydalanish imkoniyati loyiha amalga oshirilayotgan hududda mehnat sharoitlarini yaxshilash, biznes jarayonlarining barqarorligi va infratuzilma imkoniyatlarini oshirishga yordam beradi.

Shuningdek, hisobot davrida Navoiy va Xorazm viloyatlaridagi 6 ta ijtimoiy obyektga qurilish-ta'mirlash ishlari amalga oshirildi. Jami moliyalashtirish hajmi QQSni hisobga olgan holda 651,2 mln so'mni tashkil etdi. Ishlar sirasiga ta'lim infratuzilmasini modernizatsiya qilish, jamoat joylarini rivojlantirish, turar-joy binolari va sport inshootlarini ta'mirlash ishlari kirdi.

Mahalliy jamoalar bilan o'zaro aloqalar mexanizmlari

SASB RT-CH-210a.1

Korxonada mahalliy jamoalarni qo'llab-quvvatlashni boshqarish Kapital qurilish va ijtimoiy masalalar bo'yicha Boshqaruv raisining o'rinbosari zimmasiga yuklatilgan bo'lib, u Kundalik xayot va ijtimoiy masalalar bo'limi hamda Kasaba uyushma qo'mitasini nazorat qiladi. Shuningdek Kompaniya tarkibiga raisning Yoshlar masalalari bo'yicha maslahatchisi va Xotin-qizlar qo'mitasi kiradi. 2024-yilda Boshqaruv Kengashi qarorlari va Jamiyat buyruqlariga muvofiq oltita obyektga homiylik asosida jami 651 204,22 ming so'mlik (QQS bilan) qurilish-ta'mirlash ishlari bajarildi. Shu jumladan:

- Navoiy viloyati hokimining 2024-yil 30-yanvardagi 25-5-0-P/24-sonli qarori hamda Boshqaruv kengashining 2024-yil 5-fevraldagi 03/2024-sonli qarori asosida Navbahor tumanidagi kasb-hunar ta'limi muassasasining o'quv-amaliy xonalarida 314 012,3 ming so'mlik (QQS bilan) ta'mirlash ishlari o'tkazildi;
- Navoiy shahar hokimining 2024-yil 6-martdagi 01-03/189-sonli qarori va Boshqaruv kengashining 2024-yil 6-fevraldagi 04/2024-sonli qarori asosida Navoiy shahar "Hayot" MFYda 77 086,9 ming so'mga (QQS bilan) bolalar maydonchalari va sport maydonchasi qurildi;
- Navoiy viloyati Karmana tumani "Mirsaid Baxrom" MFY-ning 2024-yil 15-martdagi 4-sonli murojaati va Jamiyatning 2024-yil 18-martdagi 543-sonli buyrug'i asosida Karmana tumani, "Mirsaid Baxrom" MFY, Amir Temir ko'chasi 6-uyda 27 418,6 ming so'mlik (QQS bilan) ta'mirlash ishlari amalga oshirildi;
- "O'zkiyosanoat" AJning Xorazm viloyati Xiva tumanida joylashgan "Bio-Pellet" MChJga qarashli ma'muriy binoni ta'mirlash uchun homiylik yordami ko'rsatish to'g'risidagi 14.05.2024-yildagi 03/1-396-sonli xati, hamda Boshqaruv kengashi majlisining 14/2024-sonli 2024-yil 17-maydagi bayonnomasi asosida va jamiyatning 2024-yil 15-maydagi 975/610-sonli buyrug'i bilan Xorazm viloyati Xiva tumanida 189 668,9 ming so'mlik (QQS bilan) qurilish-ta'mirlash ishlari bajarilgan;
- Navoiy viloyati Karmana tumani "Zarafshon" MFY-ning 2024-yil 20-maydagi 01-07-sonli murojaati va Jamiyatning 2024-yil 23-maydagi 977-sonli buyrug'i asosida Karmana tumani, "Zarafshon" mahallasi, Kavala ko'chasidagi 72-uyda 43 017,5 ming so'mlik (QQS bilan) ta'mirlash ishlari amalga oshirildi;
- O'zbekiston dzyudo federatsiyasi Navoiy viloyati bo'limi raisining 2024-yil 18-sentabrdagi 06/6986-sonli xati, Boshqaruv kengashining 2024-yil 19-sentabrdagi 28/2024-sonli qarori va Jamiyatning 2024-yil 20-sentabrdagi 1787-sonli buyrug'i asosida "Ximik" stadionida joylashgan dzyudo zalida 21,5 mln so'mlik ta'mirlash ishlari o'tkazildi.

Mahalliy aholi manfaatlarini ko'zlab ekologiya va salomatlikka salbiy ta'sir ko'rsatish xavflarini

hisobga olish

Har qanday yangi infratuzilma loyihasini rejalashtirishda majburiy tarzda AMTB jarayoni, shu jumladan, energiya iste'molini tekshirish, atrof-muhit ekspertizasi va davlat talablariga muvofiqlikni tekshirish amalga oshiriladi. "Navoiyazot" AJning obyektlari davlat ekologiya ekspertizasining ijobiy xulosasi bo'lgan taqdirdagina foydalanishga topshirilishi mumkin. Bu tartib-tamoyil doirasida majburiy jamoatchilik muhokamalari o'tkaziladi, bu qarorlar qabul qilishda mahalliy hamjamiyatlarning fikri inobatga olinish va yuzaga kelishi mumkin bo'lgan xavflarni minimallashtirishni ta'minlaydi. 2024-yilda aholi ishtirokidagi bunday tartib-tamoyillar beshta qurilish va rekonstruksiya loyihasi bo'yicha amalga oshirildi.

Atrof-muhit monitoringi mahalliy jamoalar uchun xavflarni boshqarishda muhim rol o'ynaydi va atrof-muhit va aholi salomatligiga salbiy ta'sirlarni o'z vaqtida aniqlash va minimallashtirish imkonini beradi. Kompaniya O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari va Vazirlar Mahkamasining qarorlariga amal qilgan holda korxonaning zararli ta'sirini kamaytirish bo'yicha tizimli ishlarni olib bormoqda. Chiqindilarni, oqova suvlarni oqizish va tozalash inshootlarining ishlashini doimiy monitoring qilish milliy tizimda texnik vakolatlari tasdiqlangan korxonaning eko-tahlil (sanitariya) laboratoriyasi tomonidan amalga oshiriladi. Laboratoriya kelishilgan jadvallarga muvofiq, korxona hududida, sanitariya-muhofaza zonasida, Navoiy shahri va uning atrofidagi aholi punktlarida atmosfera havosidan namuna oladi va nazoratni amalga oshiradi. Barcha natijalar 40 yil davomida saqlanadi. Bundan tashqari, Navoiy viloyati Atrof-muhit ifloslanishini monitoring qilish bo'limi bilan birgalikda instrumental namunalar olinib, bu mahalliy hamjamiyat uchun nazorat shaffoligini oshiradi.

VI.Ilovalar

1-ilova. GRI/ SASB Content Index mundarijasi

GRI/SASB ko'rsatkichi	Oshkor etish	Qism	bet	Istisnolar		
				Nazarda tutilmagan talab	Sabab	Izoh
		GRI 2. Ma'lumotlarni umumiy oshkor qilish				
		1. Hisobdorlikni tashkil etish va amaliyoti				
RT-CH-000.A	Hisobot segmentlari bo'yicha ishlab chiqarish	2024-yil uchun asosiy kursatkichlar	6			
2-1	Tashkilot haqida ma'lumot	"Kompaniya haqida ma'lumot" bo'limi	8, 10			
2-2	Tashkilotning barqaror rivojlanish sohasidagi hisobotiga kiritilgan korxonalar	"Hisobot haqida" bo'limi	14			
2-3	Hisobot davri, davriylik va aloqa uchun shaxs	"Hisobot haqida" bo'limi	14			
2-4	Axborotni qayta ko'rib chiqish	"Atmosga emissiyalar", "Chiqindilarni boshqarish", "Suv resurslarini boshqarish", "MMSX masalalarini boshqarishga yondashuv" bo'limi	-			Ma'lumotlarning to'liq ro'yxatini hisobga olgan holda ifloslantiruvchi moddalar emissiyasi ko'rsatkichlari qayta ko'rib chiqildi. Hisob usullari yangilanishi munosabati bilan chiqindilar bo'yicha ko'rsatkichlar qayta ko'rib chiqildi. Suvdan foydalanish ko'rsatkichlari ularni oshkor qilish yondashuviga o'zgartirishlar kiritilishi munosabati bilan qayta ko'rib chiqildi. Baxtsiz hodisalar haqidagi ma'lumotlar ilgari ishlatil-

						magan qo'shimcha koef-fitsientlarni hisobga olgan holda tuzatildi.
2-5	Tashqi tasdiqlash	Tegishli emas	-			Hisobotni tashqi tasdiqlash amalga oshirilmagan.
		2. Faoliyat va xodimlar				
2-6	Faoliyat, qiymat yaratish zanjiri va boshqa ishbilarmonlik munosabatlar	"Kompaniya haqida ma'lumot" bo'limi	8			
2-7	Ishchilar	"Kadrlar bilan ishlash" bo'limi	49			
2-8	Tashkilot xodimlari bo'lmagan xodimlar	"Kadrlar bilan ishlash" bo'limi	49			
		3. Boshqaruv				
2-9	Boshqaruv organlarining tuzilishi va tarkibi	"Korporativ boshqaruv tizimi" bo'limi	16			
2-10	Oliy boshqaruv organiga nomzod ko'rsatish va saylash	"Kuzatuv kengashi" kichik bo'limi	18			
2-11	Oliy boshqaruv organining raisi	"Kuzatuv kengashi" kichik bo'limi	18			
2-12	Ta'sirni boshqarishni nazorat qilishda oliy boshqaruv organining roli	"Korporativ boshqaruv tizimi" bo'limi	16-19			
2-13	Ta'sirlarni boshqarish uchun mas'uliyat topshirish	"Boshqaruv" kichik bo'limi	25			
2-14	Barqaror rivojlanish bo'yicha hisobot berishda oliy boshqaruv organining roli	"Kuzatuv kengashi" kichik bo'limi	16-19			

2-15	Manfaatlar to'qnashuvi	"Manfaatlar to'qnashuvi" kichik bo'limi	46			
2-16	Eng muhim masalalar to'g'risidagi ma'lumotlarni taqdim etish	"Fikr bildirish mexanizmlari" bo'limi	46			
2-17	Oliy boshqaruv organining jamoaviy bilimlari	"Kuzatuv kengashi" kichik bo'limi	18			
2-18	Oliy boshqaruv organi faoliyatini baholash	"Kuzatuv kengashi" kichik bo'limi	20			
2-19	Mukovotlash siyosati	"Kuzatuv kengashi a'zolarini mukovotlash" bo'limi "Boshqaruv a'zolarini mukovotlash" bo'limi	24, 28			
2-20	Mukovotlash miqdorini aniqlash ja- rayoni	"Kuzatuv kengashi a'zolarini mukovotlash" bo'limi "Boshqaruv a'zolarini mukovotlash" bo'limi	24, 28			
2-21	Yillik umumiy mukovotlash koef- fitsiyenti	-	-	Eng ko'p maosh oladi- gan mansabdor shaxsning umumiy yillik ish haqining barcha xo- dimlarning o'rtacha yillik ish haqiga nisbati	2023 va 2024 yillarda Boshqaruv Kengashiga yillik mukofot to'lanmadi.	
		4. Strategiya, siyosat va amaliyot				
2-22	Barqaror rivojlanish sohasidagi bayonot	"Boshqaruv raisining muro- jaati" bo'lim, "ESG boshqaruvi" bo'limi	4, 29			
2-23	Siyosatlarga sodiqlik	"Korrupsiyaga qarshi ku- rash" bo'limi 3-bob "Bizning xodimlar" "Iqlim o'zgarishi" bo'limi	39, 49, 68			

RT-CH-530a.1	sanoatga ta'sir etuvchi ekologik va ijtimoiy omillarga tegishli bo'lgan davlat me'yoriy hujjatlari va/yoki siyosat takliflari bilan bog'liq korporativ nuqtai nazarlarni muhokama qilish	3-bob "Bizning xodimlar" "Ekologik boshqarish tizimi" bo'limi	50, 65			
2-24	O'z zimmasiga olgan majburiyatlarni bajarish	"Korrupsiyaga qarshi kurash" bo'limi "ESG boshqaruvi" bo'limi	29, 39			
2-25	Salbiy ta'sirlarni bartaraf etish jarayonlari	"Fikr bildirish mexanizmlari" bo'limi	46			
2-26	Maslahat olish va tashvish bildirish mexanizmlari	"Fikr bildirish mexanizmlari" bo'limi	46			
2-27	Qonunlar va normativ aktlarga rioya qilish	"Qonunchilikka rioya qilish" bo'limi	44			
2-28	Uyushmalarga a'zolik	"Korporativ boshqaruv tizimi" bo'limi	25			
		5. Manfaaddor tomonlar bilan o'zaro munosabatlar				
2-29	Manfaaddor tomonlar bilan munosabatda bo'lishga yondashuv	"Manfaaddor tomonlar bilan o'zaro munosabatlar" bo'limi	30			
RT-CH-210a.1	Mahalliy hamjamiyatlarning manfaatlari bilan bog'liq xavf va imkoniyatlarni boshqarish sohasida manfaaddor tomonlarni jalb qilish jarayonlarining tavsifi	6-bob. "Mahalliy jamoalarni qo'llab-quvvatlash"	100			
2-30	Jamoa shartnomalari	"Ijtimoiy qo'llab-quvvatlash" bo'limi	58			
		Jiddiy mavzular (GRI 3: Jiddiy mavzular 2021)				

		Jiddiy mavzularni aniqlash jarayoni				
3-1	Jiddiy mavzularni aniqlash jarayoni	"Jiddiylikni aniqlash jarayoni" bo'limi	14-15			
3-2	Muhim mavzular ro'yxati	"Jiddiylikni aniqlash jarayoni" bo'limi	14-15			
		"Ekologiya" toifasi (E)				
		Iqlim o'zgarishi (GRI 305: Emissiya 2016)				
3-3	Jiddiy mavzularni boshqarish	"Iqlim o'zgarishi" bo'limi	68			
RT-CH-110a.2	Issiqxona gazlari chiqindilarini boshqarish bo'yicha uzoq muddatli yoki qisqa muddatli strategiya yoki rejaning tavsifi (1-qamrov), emissiyani kamaytirish bo'yicha maqsadli ko'rsatkichlar va ularga erishish samaradorligini baholash	"Iqlim o'zgarishi" bo'limi	74			
305-1	To'g'ridan-to'g'ri issiqxona gazlari emissiyasi (1-qamrov sohasi)	"Iqlim o'zgarishi" bo'limi	75	Biogen CO ₂ emissiyasi mavjud emas		
305-2	Bilvosita issiqxona gazlari emissiyasi (2-qamrov)	"Iqlim o'zgarishi" bo'limi	76			
305-3	Bilvosita issiqxona gazlari emissiyasi (3-qamrov)	-	-		2024-yilda 3-qamrov sohasi uchun bilvosita issiqxona gazlari emissiyasini hisoblash amalga oshirilmadi.	
305-4	Issiqxona gazlarining emissiya intensivligi	"Iqlim o'zgarishi" bo'limi	76			
305-5	Issiqxona gazlari chiqindilarini kamaytirish	"Iqlim o'zgarishi" bo'limi	76			
305-6	Ozonni yemiruvchi moddalarning (OYEM) emissiyasi	-	-			"Navoiyazot" AJ faoliyatida ozon qatlamini yemiruvchi moddalar mavjud emas. Sovutish uskunolari sovutish moddasi bilan birga

						me'yoriy talablarga muvofiq xizmat ko'rsatish va utilizatsiya qilish uchun ixtisoslashgan tashkilotlarga beriladi.
RT-CH-110a.1	Global yalpi issiqxona gazlari chiqindilari (1-qamrov), emissiyalarni kamaytirishga qaratilgan qoidalar yoki dasturlarga to'g'ri keladigan foiz ko'rsatkichi	-	-	Emissiyalarni kamaytirishga qaratilgan qoidalar yoki dasturlarga to'g'ri keladigan foiz ko'rsatkichi		2024-yilda Respublikada tegishli normalar mavjud emasligi sababli Kompaniyaning IG chiqindilari tartibga solinmadi.
		Atmosferaga emissiyalar (GRI 305: Emissiya 2016)				
3-3	Jiddiy mavzularni boshqarish	"Atmosferaga emissiyalar" bo'limi	76			
305-7	Azot oksidi (NOx), oltingugurt oksidi (SOx) va atmosferaga boshqa jiddiy emissiyalar	"Atmosferaga emissiyalar" bo'limi	77			
RT-CH-120a.1	Quyidagi ifloslantiruvchi moddalarning atmosferaga emissiyasi: (1) azot oksidi (NOx), azot ikki oksidi (N ₂ O) bundan mustasno; (2) oltingugurt oksidi (SOx); (3) uchuvchi organik birikmalar (UOB); (4) sog'liq uchun xavfli bo'lgan atmosferani ifloslantiruvchi moddalar.	"Atmosferaga emissiyalar" bo'limi	77			
		Energiyani boshqarish (GRI 302: Energiya 2016)				
3-3	Jiddiy mavzularni boshqarish	"Energiyani boshqarish" bo'limi	78			
302-1	Tashkilot ichida energiya iste'moli	"Energiyani boshqarish" bo'limi	79			
RT-CH-130a.1	1) Umumiy energiya iste'moli, (2) elektr energiyasini iste'moli foizi, (3) qayta tiklanadigan energiya foizi, (4) umumiy elektr energiyasi ishlab chiqarish hajmi	"Energiyani boshqarish" bo'limi	79			
302-3	Energiya iste'moli intensivligi	"Energiyani boshqarish" bo'limi	80			

302-4	Energiya sarfini kamaytirish	"Energiyani boshqarish" bo'limi	81			
Suv resurslarini boshqarish (GRI 303: Suv va chiqindilar 2016)						
3-3	Jiddiy mavzularni boshqarish	"Suv resurslarini boshqarish" bo'limi	84			
303-1	Umumiy resurs sifatida suvdan foydalanish	"Suv resurslarini boshqarish" bo'limi	84-86			
303-2	Suv chiqarib tashlash bilan bog'liq ta'sirlarni boshqarish	"Suv resurslarini boshqarish" bo'limi	84			
303-3	Suv olish	"Suv resurslarini boshqarish" bo'limi	86			
303-4	Chiqindi suvlarni chiqarib yuborish	"Suv resurslarini boshqarish" bo'limi	86			
303-5	Suv iste'moli	"Suv resurslarini boshqarish" bo'limi	86			
RT-CH-140a.1	Suv iste'moli; yuqori stressli hududlarda %	"Suv resurslarini boshqarish" bo'limi	86			
RT-CH-140a.2	Suv sifati qoidalariga rioya qilmaslik holatlari soni	"Suv resurslarini boshqarish" bo'limi	86			
RT-CH-140a.3	Suv resurslarini boshqarish xavflarining tavsifi va ushbu xavflarni kamaytirish bo'yicha strategiya va amaliyotlarni muhokama qilish	"Suv resurslarini boshqarish" bo'limi	86			
Chiqindilarni boshqarish (GRI 306: CHiqindilar 2016)						
3-3	Jiddiy mavzularni boshqarish	"Chiqindilarni boshqarish" bo'limi	81			
306-1	Chiqindilarni hosil qilish va chiqindilar bilan bog'liq jiddiy ta'sirlar	"Chiqindilarni boshqarish" bo'limi	81			

306-2	Chiqindilar bilan bog'liq jiddiy ta'sirlarni boshqarish	"Chiqindilarni boshqarish" bo'limi	81			
306-3	Chiqindilarning hosil bo'lishi	"Chiqindilarni boshqarish" bo'limi	83			
306-4	Chiqindilarni utilitatsiya qilish	"Chiqindilarni boshqarish" bo'limi	83			
RT-CH-150a.1	Xavfli chiqindilar hajmi	"Chiqindilarni boshqarish" bo'limi	83			
306-5	Chiqindilarni yo'q qilish va joylashtirish	"Chiqindilarni boshqarish" bo'limi	84			
"Ijtimoiy" toifa (S)						
Xodimlarni boshqarish (GRI 401: Bandlik 2016) (GRI 402: Xodimlar va rahbariyat o'rtasidagi munosabatlar 2016) (GRI 404: O'qish va ta'lim 2016) (GRI 408: Bolalar mehnati 2016) (GRI 409: Majburiy mehnat)						
3-3	Jiddiy mavzularni boshqarish	"Boshqarishga yondashuv" bo'limi	49			
401-1	Yangi xodimlarni yollash va xodimlar aylanmasi	"Kadrlarni tanlash" bo'limi	41-53			
401-2	To'liq bandlik asosida ishlaydigan xodimlarga beriladigan va vaqtinchalik yoki to'liq bo'lmagan bandlik asosida ishlaydigan xodimlarga berilmaydigan imtiyozlar	"Ijtimoiy qo'llab-quvvatlash" bo'limi	58			
401-3	Tug'ish ta'tili	"Ijtimoiy qo'llab-quvvatlash" bo'limi	58-61			
402-1	Tashkilot faoliyatidagi muhim o'zgarishlar borasida minimal xabar berish muddati	"Kadrlar bilan ishlash" bo'limi	51			
404-1	Har bir xodim uchun o'rtacha yillik o'qish soatlari soni	"Kadrlarni tayyorlash va rivojlantirish" bo'limi	56			

404-3	Davriy ish faoliyati va martaba rivojlanishi baholanadigan xodimlarning ulushi, xodimlar jinsi va toifasi bo'yicha	"Kadrlarni tayyorlash va rivojlantirish" bo'limi	56			
408-1	Bolalar mehnatidan foydalanish xavfi katta bo'lgan korxonalar va yetkazib beruvchilar	"Kadrlar bilan ishlash" bo'limi	49			
409-1	Majburiy mehnatidan foydalanish xavfi katta bo'lgan korxonalar va yetkazib beruvchilar	"Kadrlar bilan ishlash" bo'limi	51			
Xilma-xillik va teng imkoniyatlar (GRI 405: Xilma-xillik va teng imkoniyatlar 2016) (GRI 406: Kamsitishga yo'l qo'ymaslik 2016)						
3-3	Jiddiy mavzularni boshqarish	"Xilma-xillik i inklyuzivlik" bo'limi	61			
405-1	Boshqaruv organlari va xodimlarining xilma-xilligi	"Xilma-xillik i inklyuzivlik" bo'limi	50, 61, 63			
405-2	Erkaklar va ayollarning asosiy maoshi va ish haqi o'rtasidagi nisbat	"Xilma-xillik i inklyuzivlik" bo'limi	61, 117-118			
406-1	Kamsitish holatlari va holatni tuzatish choralari	"Xilma-xillik i inklyuzivlik" bo'limi	61			
Mehnat muhofazasi va sanoat xavfsizligi (GRI 403: Mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik 2018)						
3-3	Jiddiy mavzularni boshqarish	"MMSX masalalarini boshqarishga yondashuv" bo'limi	89			
403-1	Mehnat muhofazasi va xavfsizlikni boshqarish tizimi	"MMSX masalalarini boshqarishga yondashuv" bo'limi	89-91			
403-2	Xatarlarni aniqlash, xavflarni baholash, baxtsiz hodisalarni tekshirish	"MMSX masalalarini boshqarishga yondashuv" bo'limi	89-91			
403-3	Mehnat muhofazasi xizmati	"MMSX masalalarini boshqarishga yondashuv" bo'limi	89-91			
403-4	Mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik masalalari bo'yicha xodimlarning ishtiroki, maslahatlashuvi va	"MMSX masalalarini boshqarishga yondashuv" bo'limi	89-91			

	muloqoti					
403-5	Mehnatni muhofaza qilish va mehnat xavfsizligi masalalari bo'yicha xodimlarni o'qitish	"Xavfsizlik madaniyatini oshirish va MMSX masalalari bo'yicha o'qitish" bo'limi	91			
403-6	Ishchilar salomatligini mustahkamlash dasturlari	"MMSX masalalarini boshqarishga yondashuv" bo'limi	89-91			
403-7	Ishbilarmonlik munosabatlari bilan bevosita bog'liq bo'lgan salomatlik va mehnat xavfsizligiga ta'sirining oldini olish va yumshatish	"Xavfsizlik madaniyatini oshirish va MMSX masalalari bo'yicha o'qitish" bo'limi "Tan jarohatlarning oldini olish" bo'limi	91, 94			
RT-CH-320a.1	(1) Ro'yxatga olingan baxtsiz hodisalarning umumiy takrorlanishi (TRIR) va (2) (a) doimiy ishchilar va (b) pudratchi tashkilotlar ishchilari o'rtasida o'limga olib kelgan baxtsiz hodisalar takrorlanishi	"Tan jarohatlarning oldini olish" bo'limi	94	Pudrat tashkilotlari xodimlari to'g'risidagi ma'lumotlar		Qisman oshkor etish
RT-CH-320a.2	To'liq stavkada ishlaydigan xodimlar va pudratchilar xodimlarining uzoq muddatli (surunkali) kasalliklarga duchor bo'lish xavfini baholash, monitoring qilish va yumshatish sohasidagi chora-tadbirlar tavsifi	"Tan jarohatlarning oldini olish" bo'limi	94			
403-8	Mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlikni boshqarish tizimi bilan qamrab olingan xodimlar	"MMSX masalalarini boshqarishga yondashuv" bo'limi "Xavfsizlik madaniyatini oshirish va MMSX masalalari bo'yicha o'qitish" bo'limi	89- 92			
403-9	Ishlab chiqarish jarohatlari	"Tan jarohatlarning oldini olish" bo'limi	94			
403-10	Kasbiy kasalliklar	"MMSX masalalarini boshqarishga yondashuv" bo'limi	92			
RT-CH-540a.1	PSIC, PSTIR, PSISR - jarayonlar xavfsizligi ko'rsatkichlari	"Tan jarohatlarning oldini olish" bo'limi	94-95			

RT-CH-540a.2	Transport hodisalari soni	"Tan jarohatlarning oldini olish" bo'limi	-		2024-yilda transport hodisalari qayd etilmadi.	
		Mahalliy hamjamiyatlar (GRI 201: Iqtisodiy samaradorlik 2016) (GRI 203: Bilvosita iqtisodiy ta'sirlar 2016) GRI 413: Mahalliy hamjamiyatlar 2016)				
3-3	Jiddiy mavzularni boshqarish	6-bob. Mahalliy hamjamiyatlarni qo'llab-quvvatlash	98			
201-1	Yaratilgan va taqsimlangan bevosita iqtisodiy qiymat	"Iqtisodiy samaradorlik" bo'limi	12			
203-1	Infratuzilmaga investitsiyalar va xizmatlarni qo'llab-quvvatlash	"Xayriya va homiylik" bo'limi	96			
RT-CH-410a.1	Samarali foydalanish uchun mo'ljallangan mahsulotlardan olingan daromad	"Iqtisodiy samaradorlik" bo'limi	12			
RT-CH-410b.1	1) Kimyoviy moddalarni tasniflash va markalashning global uyg'unlashtirilgan tizimining (SGS) 1 va 2 toifalari bo'yicha sog'liq va atrof-muhit uchun xavfli moddalarni o'z ichiga olgan mahsulotlarning foiz ulushi, (2) bunday mahsulotlarning xavfi bahodan foiz ulushi	"Mahsulot sifati va xavfsizligi" bo'limi	87-88			
RT-CH-410b.2	(1) xavfli kimyoviy moddalar bilan ishlash va (2) antropogen ta'sir va/yoki atrof-muhitga ta'sirni kamaytirishga yordam beradigan muqobil usullarni ishlab chiqish sohalaridagi strategiya tavsifi	"MMSX masalalarini boshqarishga yondashuv" bo'limi	89			
RT-CH-410c.1	Tarkibida GMO bo'lgan mahsulotlardan olingan daromadlar ulushi	-			Tegishli emas	Kompaniya tarkibida GMO bo'lgan mahsulotlarni ishlab chiqarmaydi
		"Boshqaruv va iqtisod" toifasi (G)				

		Mas'uliyatli ta'minot zanjiri (GRI 204: Xarid qilish amaliyoti 2016)				
204-1	Faoliyatning muhim hududlarida mahalliy yetkazib beruvchilarga to'g'ri keladigan xarajatlar ulushi	"Mas'uliyatli ta'minot zanjiri" bo'limi	48			
		Korrupsiyaga qarshi kurash (GRI 205: Korrupsiyaga qarshi kurash 2016)				
3-3	Jiddiy mavzularni boshqarish	"Korrupsiyaga qarshi kurash" bo'limi	39			
205-1	Korrupsiya bilan bog'liq operatsiyalar, baholangan xavflar	"Korrupsiyaga qarshi kurash" bo'limi	41			
205-2	Korrupsiyaga qarshi siyosat va tartiblar bo'yicha ma'lumot berish va treninglar	"Korrupsiyaga qarshi kurash" bo'limi	42			
205-3	Tasdiqlangan korrupsiya holatlari va ko'rilgan choralar	"Korrupsiyaga qarshi kurash" bo'limi	43			

2-ilova. Qo'shimcha ma'lumot

1-jadval. Hisobot davri oxirida xodimlarning haqiqiy soni, jins kesimida (faqat asosiy ish joyi bo'lgan xodimlar kiritilgan)

GRI 2-7

Ko'rsatkich		Erkaklar	Ayollar	Jami
2022	Navoiy sh.	5 099	3 435	8 534
	2-hudud (Konimex tumani)	32	92	124
	3-hudud (Toshkent sh.)	1	1	2
	4-hudud (Kumushkon)	0	1	1
	5-hudud (Tomdi tumani)	32	1	33
	6-hudud (Qashqadaryo viloyati)	5	0	5
	7-hudud (Navoiy viloyati)	5	0	5
	8-hudud (Buxoro viloyati)	5	0	5
	9-hudud (Jizzax viloyati)	5	0	5
	Jami Komaniyada	5 132	3 530	8 714
	Komaniyada ulush	59%	41%	
2023	Navoiy sh.	5 066	3 392	8 458
	2-hudud (Konimex tumani)	33	92	125
	3-hudud (Toshkent sh.)	1	1	2
	4-hudud (Tomdi tumani)	9	0	9
	5-hudud (Qashqadaryo viloyati)	5	0	5
	6-hudud (Navoiy viloyati)	5	0	5
	7-hudud (Buxoro viloyati)	2	0	2
	8-hudud (Jizzax viloyati)	5	0	5
	Jami Komaniyada	5 126	3 485	8 611
	Komaniyada ulush	60%	40%	
	2024	Navoiy sh.	4 994	3 351
2-hudud (Konimex tumani)		32	98	130
3-hudud (Toshkent sh.)		1	1	2
4-hudud (Qashqadaryo viloyati)		5	0	5
5-hudud (Navoiy viloyati)		5	0	5
6-hudud (Buxoro viloyati)		2	0	2
7-hudud (Jizzax viloyati)		5	0	5
Jami Komaniyada		5 046	3 450	8 494
Komaniyada ulush		59%	41%	

2-jadval. Hisobot davri oxirida xodimlarning haqiqiy soni, MSh toifalari kesimida (asosiy ish joyi bo'lgan xodimlar)

GRI 2-7

Ko'rsatkich		Muddatsiz mehnat shartnomas i asosida ishlaydigan xodimlar soni	Muddatli mehnat shartnomas i asosida ishlaydigan xodimlar soni	Ish kuni kafolatlanmagan xodimlar soni	To'liq ish kunida ishlaydigan xodimlar soni	To'liq bo'l-magan ish kunida ishlaydigan xodimlar soni	Jami
2022	Erkaklar	5 162	22	53	5 108	23	10 368
	Ayollar	3 362	168	10	3 448	72	7 060
	Jami	8 524	190	63	8 556	95	17 428
2023	Erkaklar	5 095	31	45	5 045	36	10 252
	Ayollar	3 232	253	9	3 358	118	6 970
	Jami	8 327	284	54	8 403	154	17 222
2024	Erkaklar	4 980	64	50	4 967	27	10 088
	Ayollar	3 144	306	10	3 344	96	6 900
	Jami	8 124	370	60	8 311	123	16 988

3-jadval. Erkaklar va ayollarning asosiy maoshi o'rtasidagi nisbat, so'm

GRI 405-2

Hisobot davri	Ko'rsatkich	1. Hisobot davri oxirida erkaklar va ayollarning o'rtacha ish haqi, xodimlar toifalari kesimida				
		Bo'linmalar rahbarlari	Mutaxassislar	Texnik xodimlar	Xizmat ko'rsatuvchi xodimlar	Ishlab chiqarish xodimlari
2022	Erkaklar	9 991 865	6 186 352	5 129 142	4 718 551	4 484 276
	Ayollar	4 846 261	5 343 796	5 579 592	3 578 890	4 021 334
	Erkaklar va ayollarning asosiy maoshi o'rtasidagi nisbat	0,49	0,86	1,09	0,76	0,90
2023	Erkaklar	11 851 922	8 588 283	6 975 312	5 417 840	5 280 292
	Ayollar	6 167 053	5 332 225	6 974 998	4 127 688	4 861 208
	Erkaklar va ayollarning asosiy maoshi o'rtasidagi nisbat	0,52	0,62	1,00	0,76	0,92
2024	Erkaklar	12 144 560	9 509 325	6 242 771	5 909 585	6 305 026
	Ayollar	10 656 449	8 129 497	5 124 692	4 884 304	5 381 413
	Erkaklar va ayollarning asosiy maoshi o'rtasidagi nisbat	0,88	0,85	0,82	0,83	0,85
2024-yilda 2023-yilga nisbatan erkaklar va ayollar uchun asosiy ish haqi nisbatining o'zgarishi, %		0,69	0,38	(0,18)	0,08	(0,07)

4-jadval. Erkaklar va ayollarning asosiy maoshi va ish haqi o'rtasidagi nisbat, so'm

GRI 405-2

Hisobot davri	Ko'rsatkich	Hisobot davri oxirida erkaklar va ayollarning o'rtacha mukofotlash miqdori, xodimlar toifalari kesimida				
		Bo'linmalar rahbarlari	Mutaxassislar	Texnik xodimlar	Xizmat ko'rsatuvchi xodimlar	Ishlab chiqarish xodimlari
2022	Erkaklar	2 256 211 579	1 757 428 470	91 516 900	1 773 694 050	13 725 006 503
	Ayollar	489 242 953	1 368 761 956	1 369 249 433	1 137 618 800	8 796 526 929
	Erkaklar va ayollarning asosiy ish haqi o'rtasidagi nisbat	0,22	0,78	14,96	0,64	1
2023	Erkaklar	2 569 263 791	1 898 290 689	77 388 500	1 812 961 000	13 818 462 021
	Ayollar	529 592 085	1 395 016 596	1 305 896 000	1 137 972 361	8 675 740 103
	Erkaklar va ayollarning asosiy ish haqi o'rtasidagi nisbat	0,21	0,73	16,87	0,63	0,63
2024	Erkaklar	2 733 261 028	2 618 523 998	145 997 500	2 563 318 033	8 535 203 507
	Ayollar	664 119 403	2 001 062 246	1 833 875 025	1 580 469 100	12 219 677 307
	Erkaklar va ayollarning asosiy ish haqi o'rtasidagi nisbat	0,24	0,76	12,56	0,62	1
2024-yilda 2023-yilga nisbatan erkaklar va ayollar uchun asosiy mukofot nisbatining o'zgarishi, %		0,18	0,04	(0,26)	(0,02)	0,05

3-ilova. Glossariy

CAPEX	Capital Expenditures - Kapital xarajatlar
CBAM	Carbon Border Adjustment Mechanism
CH ₄	Metan
CO ₂	Karbonat anhidrid
CSR	Corporate Social Responsibility - Ijtimoiy korporativ mas'uliyat
EIA	Environmental Impact Assessment - Atrof-muhitga ta'sirni baholash
ESG	Environmental, Social, Governance - atrof-muhitni muhofaza qilish, qulay ijtimoiy sharoitlar va to'g'ri korporativ boshqaruvni o'z ichiga olgan tamoyillar.
ERM	Enterprise Risk Management - Butun tashkilot darajasida risklarni boshqarish.
GHS	Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals - Kimyoviy moddalarni tasniflash va markalashning global tizimi.
GRI	Global Reporting Initiative - Kompaniyalarning barqaror (ESG) hisobotlari uchun xalqaro standart.
GWP	Global Warming Potential - Global isish potentsiali
HPMC	Hydroxypropyl Methylcellulose - Gidroksipropiletilsellyuloza
IEA	International Energy Agency - Xalqaro energetika agentligi
ISO	International Organization for Standardization - standartlarni ishlab chiqish bilan shug'ullanadigan xalqaro tashkilot.
N ₂ O	Azot oksidi
NGFS	Network for Greening the Financial System - Barqaror moliyalashtirishni targ'ib qiluvchi nazorat organlari tarmog'i.
NO _x	Azot oksidlari
O'z DST	Gosudarstvennyy standart Uzbekistana — O'zbekiston Davlat Standarti
PSIC	Potential Serious Incident Count - Potentsial jiddiy hodisalar soni
REACH	Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals - Evropa Ittifoqining kimyoviy xavfsizlik bo'yicha reglamenti.
SASB	Sustainability Accounting Standards Board - ESG ma'lumotlarini oshkor qilish standarti
SSP	Shared Socioeconomic Pathways - IPCC iqlim modellashirishda qo'llaniladigan umumiy ijtimoiy-iqtisodiy stsenariylar.
TCFD	Task Force on Climate-related Financial Disclosures - Iqlim xavflari bilan bog'liq moliyaviy ma'lumotlarni oshkor qilish bo'yicha ishchi guruh (G20 tashabbusi).
WRI	World Resources Institute - Barqaror rivojlanish va ekologiya bo'yicha xalqaro ilmiy-tahliliy markaz
AJ	Aksiyadorlik jamiyati
"O'zRTXB" AJ	"O'zbekiston respublika tovar-xomashyo birjasi" aksiyadorlik jamiyati
BKB	Biologik kimyoviy boyitish
JST	Jahon savdo tashkiloti (<i>World Trade Organization — WTO</i>)
OO'Yu	Oliy o'quv yurti
GDj	Gigajoul
DASI	Davlat azot sanoati instituti
GMO	Genetik jihatdan o'zgartirilgan organizm
DUK	Davlat unitar korxonasi
IM	Ifloslantiruvchi moddalar
AKT	Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari
IBT	Integratsiyalashgan boshqaruv tizimi
NO'P	Nazorat-o'tkazish punkti
ASK	Asosiy samaradorlik ko'rsatkichlari
MTMQT	Mahalliy tabiatni muhofaza qilish tadbirlari
IO'BHEG	Iqlim o'zgarishi bo'yicha hukumatlararo ekspertlar guruhi
MHTEKM	Mehnatga haq to'lashning eng kam miqdori
MHXS	Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari
QQS	Qo'shilgan qiymat solig'i
MBHS	Milliy buxgalteriya hisobi standarti
AMTB	Atrof-muhitga ta'sirni baholash
MChJ	Mas'uliyati cheklangan jamiyat
AMMQ	Atrof-muhitni muhofaza qilish
MMSX	Mehnat muhofazasi va sanoat xavfsizligi
MREChML	Maksimal ruxsat etilgan chiqindilar uchun me'yorlar loyihasi
PVX	Polivinilxlorid (PVC — Polyvinyl Chloride)
IG	Issiqxona gazlari
MREE	Maksimal ruxsat etilgan emissiyalar

REMCh	Ruxsat etilgan maksimal chiqindi
EXTKZL	Emissiya xavfli ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan zonalar loyihasi
PQ	O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Qarori
IBTR	Sanoat nazorati va boshqaruv tizimi dasturi
IAOIK	Ishni amalga oshirish bo'yicha ish ko'rsatmalari
RKTU	D.I. Mendeleev nomidagi Rossiya kimyo-texnologiya universiteti
SSRI	Sovet Sotsialistik Respublikalari Ittifoqi
OAV	Ommaviy axborot vositalari
EBT	Ekologik boshqarish tizimi
MK	Mehnat kodeksi
PF	Prezident Farmoni
FEH	Fon ekologik holati
BMTning BRM	Birlashgan Millatlar Tashkilotining Barqaror rivojlanish maqsadlari

4-ilova. Bog'lanish uchun ma'lumot

GRI 2-1, 2-3

Manzil: 210105, O'zbekiston Respublikasi, Navoi sh. – 5

Telefon: (99879) 223-28-11

(99879) 223-75-80

(99879) 229-18-22

(99879) 229-22-36

El. manzil: office@navoiyazot.uz

Internet-resurs: «Navoiyazot» AJ

